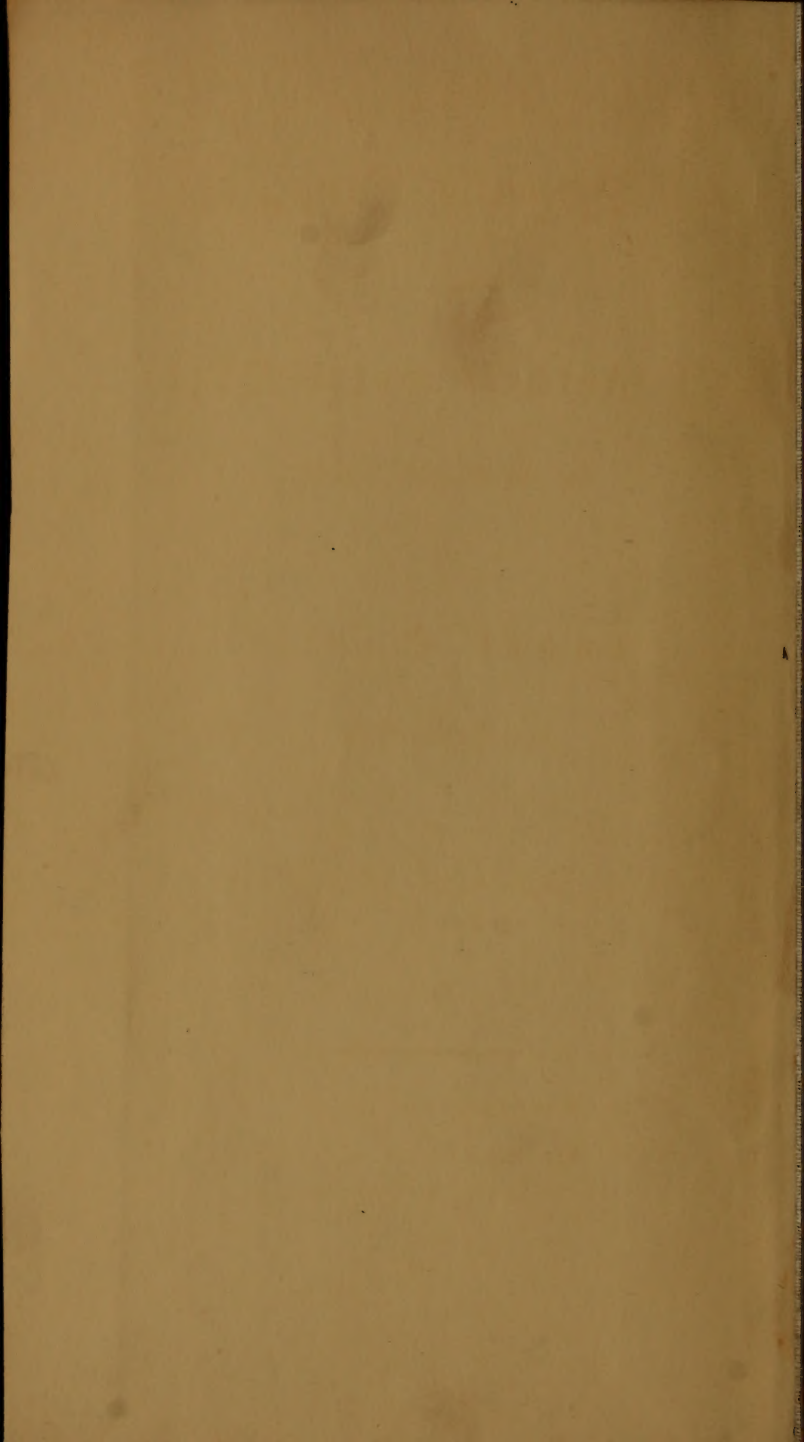

Class PR 1584
Book .I3G7

102
Bjomulfs Drape.

Et Gothisk Helte-Digt

fra forrige Aar-Tusinde

af

Angel-Sarist

paa Danske Riim

ved

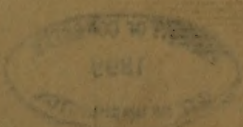
Nik. Fred. Sev. Grundtvig
Præst.

Kjøbenhavn 1820.

Trykt hos Andreas Seidelin,

Hof- og Universitets-Bogtrykker.

87

PR 1584
J 3 G 7

1812-1813

1812-1813

1812

1812-1813

38542

1812-1813

1812

1812-1813

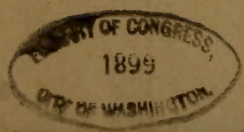
1812

1812

1812-1813

1812-1813

1812-1813

To Mr Madden
with deference from
the translator

Geheime = Conferenceraad

J o h a n B i l o w

til

S a n d e r u m = G a a r d

Ridder af Elephanten

Stor = Kors af Dannebrog

Commandeur af Nord = Stjernen .

Den store Fjorsfremmer af boglig Konst

tilegnes her

Hvad Ham ganske tilhører.

JOHN DODD

III

JOHN DODD

JOHN DODD

JOHN DODD

JOHN DODD

JOHN DODD

JOHN DODD

JOHN DODD

For hver en Stamme
Paa Midtgaards Bold,
Med Runer ramme
Paa Norners Skjold,
Er Stedet hegnet,
Og Dommen tegnet,
Og Tiden sat!

Paa Folke = Gaader
Vel gjættes kan,
Men ret dem raader
Dog ingen Mand,
For Norne = Skriften
I Livs = Bedriften
Er fuldt udtrykt.

Heel mangen Sage,
I Hjemmet glemt,
Fra gamle Dage,
Har Angul gjemt:
Om Gotther holde,
Om Dane = Skjolde
Og Svea = Riis!

Ei Gotther finde,
I Hjemmet trindt,
Nu Bjowulfs Minde
Paa Hrone = Klint,
Men see kun Stadet
I Kæmpe = Kvadet
Fra Anguls De?

Paa Anguls Tunge
Laae Kvad i Lag,
Vel værd at sjunge
Til Domme = Dag;
Men reent at glemme
Sin egen Stemme
Blev Anguls Lodd!

Om Gud for Oven,
Om Gothe = Daad
Paa Saga = Boven,
Om Skjoldung = Graad,
For hvem mon sjunge
Da Anguls Tunge,
I Hjemmet glemt?

For Skjoldung = Folket,
Hvem Nornen frev,
Alt halv udtolket,
Et Bente = Brev:
Et Arve = Skjode
Paa hvad de Døde
Mon falde fra!

Os Gøther gjæste,
Naar Zetter døde,
Med Saga = Fæste
Fra Nykke = Sø;
Hvad Drauger miste,
Naar Heie briste
Er Danniefa!

Det tit sig hænder
I B ge = Lund,
At Grændels Frænder
I Aften = Stund
Mon Daner daare
Til Søvn at faare
For Natte = Vagt;

Men aldrig Die
Dog fattes maa
For Kæmpe = Høie
Med L er blaa,
For Saga = Stave
Paa Skatte = Grave,
Og B tte = Lys!

Thi lyfte Flammen
Fra Bjowulfs Grav
Til Skjoldung-Stammen,
Alt over Hav,
En Skat, den meldte,
I Stov af Helte
Man jordede her!

Skjøndt Dine lukdes
Som Luen saae,
Ei Flammen slukdes,
Hvor Guldet laae,
Og altid Die
For Blus paa Heie
Der blev i Lund.

Naar Danmark eier
Ei meer en Slægt,
Som Guldet veier
Paa Oldtids Vægt;
Er Landet øde,
Er plat uddøde
Dets Adels-Mænd!

Ei Mark og Skove
Jeg Ondt vil spaae,
Men heller love
Den Ridder blaa,
Som flink holdt Die
Med Kæmpe-Hæie,
Der Suhm nedfank!

Ia Saga tegner
Den Ridder hvid,
Som Raasiff regner
I Kræmmer = Tid,
Paa Skjoldet gjerne
Med Storkors = Stjerne
Af Danne = Brog!

Som Een for mange
Af Adels = Kulb,
I Dane = Bange
Han fisted Guld,
Kun for at vinde
I Dans Kier = Minde
En Broder = Lodd!

Naar Danmarks Skole,
Ved Ræmpe = Tog,
Gaaer Lære = Stole
For hvert et Sprog,
Som Aander ferde,
Som Hjerter rerde,
Fra Pol til Pol;

Med Konge = Fædres,
Da skal Dit Navn,
O Büløw! hædres
I Saga = Stavn,
Hver Folke = Tunge
Om Daaden sjunge,
Som Du har deelt!

Ei, naar det dages
I Dane-Bang,
Skal heller vrages,
Hvad her jeg sang,
Paa Moders-Maalet
Om Gothe-Staalet
Og Dannefer;

Da skal Dig regnes
Og det til Roes,
At Dig tilegnes,
Som Ridder-Gods,
Hvad her fra Baalet,
Paa Moders-Maalet,
Blev heldig frelst!

Da og gjentage
Man skal i Bog,
At i de Dage,
Jeg kaldtes Pog,
Der man mig viste
Til Daare-Riste
Med Skrift og Sang;

Med Gunst og Gave
Mig Bülow tvang,
Til ret at stave
Den stolte Sang,
Og eftersjunge,
Hvad Anguls Tunge
Som Brage kvad!

Med Anguls Tunge
Vel ei jeg kan
En Drape sjunge
Den Adels-Mand;
Men med den samme
Jeg dog vil stamme
Til Bülow's Roes!

Hwæt we Gar-Dena
In gear-dægum
ƿeod-Scyldinga
ƿrym gefrunon
Hu ƿa æþelingas
Ellen-rofe
And hira beod-geneatas

Bil - wite rincas
On Dene - mearce
Mærþa gefremedon.
And hie ne ealle fornam
Ærran mælum
Feorh - bealu frecne
Folce to ceare:
Freodoric siteþ
On fæder - stole
Gumena baldor
Þæt is god cyning.
Swylcum gifeþe biþ
Þæt he Grendles cynn
Denum to dreame
Dæda getwæfe.
A þone sinc - gyfan

Ymbe-scinon
Witena betstan
Wis-fæste eorlas
Monige swylce
On Middan-gearde
Swylc Bilof is
Byre æþelinga
Se þe wæs wide-ferhþ
Worda gemyndig
þara þe se snotra spræc
Sunu Ecgþeowes
Unc æghwylc sceal
Ende gebidan
Worolde-lifes
Wyrce se þe mote
Domes ær deaþe

þæt biþ driht-guman

Unlifigendum

Æfter selest.

Uton geferan swa

Frome gesiþas

þæt on us gladiē

Gleaw-ferhþ hæleþ

Bilof se goda

Se þe us beagas geaf

Se þe wordum and weorcum

Wægde and hwette

Ripiente rincas

And run-cræftige.

Forþan sceal on uferan dægum

Ealde and geonge

Scopas and witan
Scyldinga - bearna
Beorna beah - gyfan
Blonden - feaxes
Mærþo gemænan
Monig oft cweþan :
þæt te suþ ne norþ
Be sæm - tveonum
Ofer eormen - grund
Ofer nænig
Rond hæbbendra
Reade beagas
Leofra nære
On lif - dægum
Eallum duguþe
Dena - cynnes

þara þe on wil-siþ

Wægas ofer-sohton

Beornas on blancum

Bocera-meres.

Secge ic Engla-frean

Alwealdan þanc

þæs þæt ic moste

Mæran to willan

Discas of beorge

Deore maþmas

Ut-geferian

Swylce æt eorþan-fæþm

þusend wintra

þær eardodon.

Gewyrce se þe mote

Witig of golde
Heafodes-hyrste
Harum rince
Swa þæt he wlite-beorht
Ðonne westan gyt
Hadre scineþ
Heofones-candel
Glitnie blonden-feax
Under gyldnum beage
Oþ þæt him of earde
Ellor hwyrfe
Sawol secean
Soþ - fæstra dom.

Indledning og Fortale.

Det Kvad, jeg her har stræbt i dets rette Mening at udtrykke paa Danske Riim, trænger uden tvivl, ved sin Indtrædelse i Læse:Verdnen, til en Indledning, og jeg vil derfor, saa kort og godt, som jeg kan, fortælle mine Læsere: hvad jeg veed om Kvadets Skæbne hidtilbage, hvad jeg har fundet om dets Indhold, og hvad jeg skjønner om dets Værd.

Hvad nu for det Første Alderen angaaer, da er den, som man regner til, meget høj, eller meget spæd; thi regner man fra den Tid Kvadet maa være kommet til Verden, da er det vist ældre end Methusalem, men regner man efter, naar det kom for Dagen hos os, blev fem Aar dets højeste Alder, som det endda kun halveis kan hjemle sig. I lidt over hundrede Aar har Oldgranskerne i England og Danmark imidlertid dog vidst, at der, mellem de Angel:Sachsiske Haand:Skifter i det Cottonianske Museum, skulde findes et hypper:

ligt historisk Digt, fra Oldtiden, om en vis Bjowulf; thi det meldte Wanle i sin Fortegnelse, og gav der til Prøve nogle Linier af den saakaldte Indledning og første Sang *). Vel findes den Indhold han angav: Skjoldungen Bjowulfs Krige med nogle svenske Nisse-Konger, ei i Digtet, saa, naar man var ret tvivlsøyg, kunde man indbilde sig, han enten selv havde gjort Prøverne, eller at de var Alt, hvad der fandtes, indtil siden en tjenstfærdig Aand, en angel: sachsisk Macpherson, gjorde Resten **), men en saadan Gætning vilde dog neppe finde Bifald i den lærde Verden, der dog immer maa bruge lidt Forstand med sin Bantro. Dristig tør vi da antage, at Kvadet ei er gjort i det attende Aarhundrede, da man, som bekiendt, hverken var synderlig poetisk af sig, eller synderlig stiv i Angel: Sachsisk, og derom er, saavidt jeg veed, dog alle enige, at man ikke skriver godt paa et Sprog man ikke selv forstaaer. Spørgsmaalet bliver altsaa her: hvor længe er det siden, man i Engeland forstod saa godt Angel: Sachsisk, at man kunde skrive nærværende Digt? Og dertil svarer Krøniken: i det allermindste

*) Hiccesii Thesaurus T. 3 P. 218 under Mærket: Vitellius A. XV. hvor Digtet kaldes: Tractatus nobilissimus poetice scriptus.

**) Anseer man en saa overdreven Tvivlsøyg for umuelig, da læse man Svenskeren Jants Betragtning over Oprindelsen til Saxos Danmarks Krønike, som, i Følge hans Oplysning, er, efter Thomas Gheismers Udtog, digtet af Lave Urne og Christen Pedersen i det 16de Aarhundrede.

700 Aar, thi den yngste angel:sachsiske Skrift man kjender, er fra Midten af det tolvte Aar: Hundrede *), og den er i alle Henseender kun meget maadelig. Men sæt nu ogsaa, den var ret god, eller antag den Urimelighed, at man siden i Kloster:Skolerne, hvor Angel:Sachsisk, til Reformationen, skal have været en Lære:Gjenstand **), drev det videre, end til at læse maadelig og skrive slet, saa mærke man, at Kvadet er ikke blot ret skrevet paa reent Angel:Sachsisk, men tillige paa det Ordenligste rimet efter gammel Stil, og udstyret med al den Pragt og Prydelse, som Angel:Sachsernes poetiske Sprog med Rette var berømt for at eie, og det yngste Vers i den Maneer vi kjende, er det som findes i Sachske:Kroniken ved Aar 975, og hænger i alle Maader saa fast ved samme Aar, at det neppe kan skilles derfra ***), medens det yngste historiske Kvad i den gamle Smaz, vi kjende, er det berømte ved Aar 938 om Kong Adelfsteens Seier ved Brunan:Burg. Saaledes nøder da blot Sprog og Stil os til at indrømme Bjowulfs Kvad en Alder

*) Chronicon Saxonicum slutter med 1154.

**) Jeg kjender ei nok til Englands Middel:Alder, for at vide det vist, men troer gjerne Hearn's Vidnesbyrd i Fortalen til Textus Roffensis p. XVII.

**) Jfse det, Prof. Rask anfører i sin Angel:Sachsiske Grammatik S 116, som er reent i Bildeerde, men det større i Terten, om Edgars Død, Cometen, Oslands Landflygtighed ic. Ch. Sax. (Ed. Gibs.) 122-23.

af omtrent 900 Aar, uden at det dog er rimeligt, man i det 10de Aarhundrede digtede saa store Stykker i en Stil, der i det tolvte var selv Henrik af Huntingdon uforstaaelig, skjøndt han vist var en stor Angel:Sachsiske Sprog: Mester i sin Tid *).

Dog, end ikke her kan vi standse, thi vi har et Angel:Sachsiske Kvad for os, ikke blot helliget en Nord: dist Helts Ihukommelse, men fuldt af Nordiske Old: Sagn, og, vel at mærke, paa det Venligste stemt mod Danmark og Dansk. Tager jeg ikke meget fejl, da bestemmes Kvadet herved en Fødsels: Tid, der ei ligger langt fra Overkomsten, og før endnu de danske Hedninger ved deres Vikings: Tog havde gjort sig bekendte og forhadte paa Øen. Jeg veed meget vel at

*) Han kalder nemlig Kvadet om Kong Adelssteens Seier et Slags Vers, med allehaande fremmede Udtryk og Tale:Maader, som han vel indbilder sig at forstaae, og lover en næsten bogstavelig Oversættelse af, men viser, netop ved Forsøget, er ham selv fremmede. Ealdor - langne tyr, Geslogon æt sæcce. (Udødelig Ære tilkæmpede de sig i Striden) hedder hos ham: longa stirpis serie splendentes percusserunt; glad ofer grundas (gleed over Jorden) lætificans profunda, þær geflemed wearþ, Norþmanna brego (der fordreves Nord:Mænds:Konge) Ibi deperiit Normannorum tumor, Swilce þær eac se froda, Mid fleame com, On his cydpe norþ, Constantinus (ogsaa den gamle Constantin kom som Fugtning hjem til nordlige Land) Simul et Froda ductor Normannus cumque suis notis Dux Constantinus. H. H. Ed. Savelii p. 204 hvor der er Nof af det Slags.

denne Paastand vil synes Somme for dristig; men jeg tør alligevel mene, der er intet Bøvet i den, især da man, ved denne Regning, netop føres til den Tid, da vi veed, den Angel: Sachsiske Poesie stod i feireste Blomster. Det var nemlig efter almindelig Beretning Aar 787, i Kong Offas Dage, at de Danske første Gang som Fjender gjæstede Den *), og lad end Aars: Tallet være usikkert, Tids: Rummet kunde man dog ei tage Feil ad. Nu veed man, at netop paa Overgangs: Punkten fra det syvende til det ottende Aarhundrede, staae begge de berømte Digtere: Cædmon og Eald: helm (Oldhjelms) hvis Fævning man vist maa finde i nærværende Kvads Forfatter, hvis han ikke netop var En af de To **). Vil man indvende, at herved tages igjen for lidet Hensyn paa Overkomsten, da betænke man, at saalænge Angel: Sachserne var Hedeninger, havde de bestandig Samkvem med Norden og drog Forstærkning derfra, samt at Nordhumber: Land, det egenlige Sæde for den Angel: Sachsiske Poesie og Vidskab, blev baade senere indtaget af Nord: boer, og senere christnet end den sydlige Deel. Først Aar 547 stiftede Ida Riget i Nordhumberland, 627

*) Ch. Sax. (Ed. Gibs) 64, og Chronol. Sax. ad calcem Bedæ (Ed. Whel.) 524.

**) Cædmon, som allerede var en gammelagtig Mand, da han gik i Kloster, er ventelig død omtrent paa samme Tid, som hans Abbedisse, Moder Hilde, der hensov 680, (Beda 320—32) og Ealdhelm døde 709. Chr. Sax. 50.

døbde Paulinus Kong Edvin *), fra denne Tid til de Danstes første Indfald er 160 Aar, og, ligesom man altid gjerne i slige Tilfælde tager Middel: Tallet, er det her nødvendigt, for at faae en Tid, da Christendommen, som Digtet forudsætter, var almindelig udbredt, og dog en Tid, da man endnu huskede paa de gamle Sagn: ved at tage Middel: Tallet, staae vi igjen ved Aar 700, hos Cædmon og Caldhelm, og der skulde da vist Meget til at drive os derfra. Her vil vi da standse, og ei bryde Hovedet med Gætninger paa Op: Havs: Manden, som, med de Efterretninger vi har, neppe kan avle nogen rimelig Formodning. Harde Beda ikke forbudet det, da maatte vi nødvendig, især efterat have sammenlignet nærværende Kvad med hin store Digters bibelske Paraphras **) lade ham have Æren, til en Anden meldte sig med bedre Adkomst; men nu gaaer det vel ikke an ***), og saalænge man,

*) Ch. Sax. 19 og 28.

**) Vel har Hickes fradømt Cædmon Paraphrasen, men naar man læser den ret, med Bedas 4de Bogs 24de Kapitel ved Siden, og seer ud, hvad der siensynlig er skudt ind, skal man nok see, at Historien hjemler ham den, og at den hverken er for ringe til hans Aye, eller til at betegne den Angelsachsiske Poesies herligste Alder.

**) Beda siger nemlig (327) nihil unquam frivoli et supervacui Poematis facere potuit, sed ea tantummodo, quæ ad religionem pertinent, religiosam ejus lingvam decebant, og skøndt man nu vel kunde bevise, at Kvadet om Bjornulf hverken var frivolum

som jeg, ikke har seet andet af Ealdhelm, end nogle forkonstlede latinske Riim, kan han, som ellers er den Eneste med stort Skjalde-Rygte, neppe foreslaaes til et saadant Varns Stiffader *).

Det var da vel omtrent tusinde Aar efter Kvadets Fødsel, at Wanle i meldte dets Tilværelse, og om man andre Steder ændsede det, veed jeg nok, glemde ei det gamle Kvad, i Taler om hvad han savnede af omtalte Bidrag til Dannemarks Krønike fra fordums Tid **). Det er ligeledes vist, at Edlingen Suhm havde Nie paa den skjulte Skat, men maatte længe forgjæves prøve paa, at faae dem frem for Dagens Lys. Da der imidlertid, saalænge Suhm levede, neppe skedte Noget til Nordens Old: Krønikes Larv, uden at han havde sin runde Haand deri, formoder jeg, det ogsaa var Tilfældet, da det endelig 1786 tillodes nuværende Etats:Raad og Geheime:Archivar Thorkelin at tage Afskrift af Digtet. Arbeidet var ikke let, thi end: skjøndt den gamle Bog udentvivl er ypperlig skrevet,

eller supervacuum, tør jeg dog ikke forstaae Bedas Ord anderledes, end at Cædmon slet ikke digtede om verdslige Ting.

*) Var Ealdhelm os derimod bekjendt, som en anden Cædmon, da maatte han blive Manden, thi han, siger Krøniken, sang netop om verdslige Ting til Folke-Gammen, og skal, efter hans Lovtalers Forsikkring, været Mester over alle Mestere i Angelsachsiske Skjaldskab. Gales Scriptores V. I. p. 342.

**) Foran første Tome af Script. Rer. Dan., og i den: Pag. 44 n. e.

har den gamle Skriver dog neppe ret vidst, hvad han selv skrev, og det som værre var, Ildbranden 1731 havde gjort en Deel ganske eller næsten ulæseligt. Imidlertid gif Fortagendet saa heldigt, som man med Hensyn paa alle Omstændigheder kunde forlange: først lod nemlig Hr. Thorkelin, med en god Haand, Pergaments-Bogen efter: skrive, og tog derpaa selv en Afskrift til Sammenligning, som ogsaa var nødvendig, thi Efter-Skriveren, som ventelig slet Intet har forstaaet af Sproget, synes imellem at have tabt Taalmodigheden, eller har dog i al Fald stundom oversprunget en heel Linie, der, uden Hr. Thorkelins Afskrift, vilde været tabt for os.

Saaledes kom Kvadet da til Danmark, men, hvad enten det var Suhms Død, eller Revolutionen med Alt hvad den gav Folk at tænke paa, og tale om, eller andre Ting som voldte det, man hørde, saavidt jeg veed, intet videre til det, før efter 1807, da det atter reddedes som en Brand af Ilden, og kom ventelig først ved denne Leilighed til Rødningen Geheimeraad Bülow's Kundskab, som, altid hjemme, naar der bankes paa for Konst og Vidskab, tilbød sig at bekoste Udgivelsen. Digtet udkom da nu ogsaa 1815, vel ei saa vel bearbejdet, som Udgiveren i yngre Dage kunde leveret det, men dog vel bedre, end noget Angelsachsisk Digt indtil den Dag havde seet Lyset; thi Cædmons herlige Digt, det Eneste af noget Omfang, som hidtil var trykt, løber som Prosa ud i Tæt, og mangler al Oversættelse *).

*) Paraphrasis Cædmoniana p. Frans. Junium Amstelodami 1655.

Dette være ikke sagt den vakkre Franciscus Junius til mindste Forkleinselse, thi han har uberegnelige Fortjenester af den Angel-Sachsiske Litteratur, og det var Synd at forlange, han skulde have forstaaet at udgive Eadmon sømmelig; men aldrig skal jeg nægte, det er en stor Skam for Englands Boglærde, at de, efter den Islandiske Litteraturs Gjenfødselse, ikke endnu har lært at kjende Niim-Stavene hos deres Skjalde, og ei gjort et eneste Skridt enten til at forstaae, eller sømmelig udgive deres herlige Kvad *).

Angel-Sachsisk havde jeg aldrig læst, da Bjowulfs Drapen udkom, men begejstret for at kjende den, og temmelig fortroelig med Edda, faldt det mig ikke vanskeligt, snart at opdage en Deel af Udgavens Brøst, som jeg, vel med for liden Skaansel, strax aabenbarede i Kjøbenhavns Skilderie **), hvor jeg i Besynderlighed ankede paa, at det deilige Sagn om Kong Skjolds Liig-Begjængelse var aldeles misforstaaet, og at en Deel Personers Navne: Sigmund Wolsung,

*) Vel er den Angel-Sachsiske Oversættelse af Boethii Vers i hans Skrift om Philosophiens Trost udgivet, tilligemed en profaisk Oversættelse af hele Bogen (Oxonæ 1698) men deels fattes og her baade Afdeling efter Aft., og alle Oplysninger, deels har disse Vers næsten kun Bogstav-Rimet tilfældeds med Digtene i Eadmons Smag, hvad enten de saa ere af Kong Alfred, eller, hvad jeg finder rimeligere, af en Grammatiker i det 10de Aarhundrede, der, blotet for Poesie, kun forstod at skrive correcte Vers.

**) No. 60 og 63—65. 1815.

Kong Hædæl med to af hans Sønner: Hærbald og Hædkyn, Sigelaks Søn Hærdred, og Friser: Hævdingen Hængest, var, til ikke liden Forvirring, usynlige i Oversættelsen. En Recension i Literatur: Tidenden, som var en stor Overilelse, voldte at jeg for: ivrede mig lidt, og nu maatte jeg, da Udgiveren er: Klærede alle mine Anker for Dreng: Streger, nødes til at bevise dem, saa strængt, som det efter Omstæn: dighederne var mueligt *).

Med denne Leilighed var det, jeg paatog mig Arbeidet, som, efter fem Aars Forløb, nu endelig udkommer; thi jeg havde, i Skilderiet No. 60, paa Niim fordansket Ind: ledningen, og sagt, jeg agtede at gjøre saa med hele Digtet, hvorpaa Geheimeraad Bülow tilbød mig Un: derstøttelse for at jeg en Tidlang kunne uafbrudt syse der: med. Taknemmelig modtog jeg et Tilbud, der stemmede saa ganske med mit Ønske, og her seer man Frugten deraf: thi hvad jeg driftig havde besluttet, var vist al: drig gaaet i Opfyldelse, dersom jeg ei havde givet et Løfte, det var min uestergivelige Skyldighed at holde, saavidt det paa nogen Maade blev mig mueligt. I al Fald vilde mit Arbeide aldrig, uden dette, blevet hvad det nu er; thi jeg havde sikkert overladt Andre Gliddet, og nøiedes med Fornøielsen at give en livlig Fordansk: ning af hvad jeg saae der omtrent maatte staae paa de dunkle Steder; men un skyldte jeg den Danske Adelsmand, der, trods Døgnets Skraal, bærede mig med Tillid, efter bedste Evne at retfærdiggjøre den.

*) Skilderiet No. 70—72. 1815.

Derfor har jeg maattet studere Angel: Saksisk, som om jeg vilde være Professor i det, og derfor gik Arbeid det i Langdrag, thi der vilde Tid til, og jeg blev ofte træt, uden dog at turde opgive mit Forsæt: at holde ud, til jeg havde benyttet alle de Hjelpe: Midler, jeg havde Udgang til *). En uventet Lykke var det i den Henseende, at jeg mødtes med Professor Rask, efter hans Hjemkomst fra Island 1816; med Glæde modtog jeg hans Forslag, om samlede at gennemgaae Digtet, og levere en ny Udgave deraf, og skjøndt hans store Reise adskilde os alt ved den 14de Sang, og der blev Intet af Udgaven, erkjender jeg ligesuldt med Glæde den uberegnelige Binding jeg, som heel ukyndig i Sprogets Grammatik, havde af at conferere med en saa udmærket Grammatiker, ligesom han da ogsaa snart i sin Angel: Saksiske Grammatik skænkede ei blot mig en Ledes: Traad, der maa gjøre Epoke i den tilsvarende Literaturs Studium. Dobbelt Fordring har Prof. paa min Taksigelse, i det han tillod mig at sammenligne Udgaven med begge Afskrifter, som vare ham overladte til Afbenyttelse; thi uagtet Sammenligningen maatte skee saa hurtig, at jeg ventelig har overseet Adskilligt, er det dog neppe Stort, og uden det jeg saae, vilde i al Fald mangt et Sted, som nu er mig klart, været mig enten aldeles mørkt, eller dog saare dunkelt.

*) At jeg imidlertid ikke havde glemt mit Poste, beviser Udsigten over hele Digtet i Danne: Virke 2 Bd. S. 207—289, og Niim: Proverne sammefædts 4 Bd. S. 234.

Saameget maatte jeg tale om mit Arbeide, fordi det hørde til Digtets Historie, men dermed skal det ogsaa være forbi, thi hvad jeg leverer kan for Øieblikket Saa bedømme, i sin Tid vil det blive skattet efter Vægten, og jeg vil ligesaa lidt prale af, hvad der vist er ufuldkommen nok, som jeg vil bede om Forladelse, fordi jeg ikke har gjort meer end jeg kunde, eller undskyldte min poetiske Frihed for selvgjorte Dommere, der ligesaa lidet veed hvad det er at oversætte, som hvad det er at gjøre et Digt. Kun det maa jeg sige: jeg har studeret Digtet, som om jeg skulde oversætte det Ord for Ord, og vil man ikke troe det, kan man maaskee engang faae Troen i Hænderne; men saaledes vilde jeg ikke oversætte og har ikke oversat det, og dog tør jeg paaftaae, at Oversættelsen er troe; historisk troe, saa jeg aldrig med Billie har forandret eller indskudt Noget, og poetisk troe, saa jeg af al Magt har stræbt at sige livlig hvad jeg saae i Kvadet. Videre lader Eligt sig knap udvikle selv i en udførlig Commentar; hvem der forstaaer begge Sprog, og har poetisk Sands, han vil see det, og hvem der mangler enten Kundskab eller Sands eller begge Dele, nødes jeg til at lade beholde sin Mening, ligesom han nødes til at lade mig beholde mit Syn, der vel kan være svagt nok, men er dog neppe saa splittergalt for Stil og Poesie, som Lille-Putterne i Aandens Rige bande trøstig paa, fordi de godt kan see, det ikke er som deres. Jeg har, siger Cicero, oversat Demosthenes, ei som Grammatiker, men som Taler, og derfor ei stræbt at tiltælle men at tilveie mine Læsere hans Ord; andet Forsvar troer jeg ikke at be-

høve for sagkyndige og billige Dommere, og tager jeg heri meget fejl, da er mit Arbeide aldeles uforsvarligt.

Her seer man Digtets hele Historie hidtildags, som viser, at dets fleste Dage vare mørke; og at det har lidt langt mere af Tidens Van: Art, end af Jlds: Waaden, er aabenbart; thi mangensteds, hvor Pergamentet har været ubeskadiget, er Kvadet dog lemlæstet, saa Haand: Skriften er, selv derfor, neppe fra det 10de, men rimeligviis fra det 12te Aarhundrede. Paa dets gamle Dage synes det nu at kunne vente sig en blidere Skæbne, og skjønt det vel neppe vil finde Erstatning for alle sine Gjenvordigheder, tvivler jeg dog ingenlunde paa, at naar man, efter hvad der nu er gjort i Danmark, i Engeland vilde foretage sig en noiagtig Sammenligning, maatte Pergaments: Bogen endnu kunne give adskillige Svar paa Spørgsmaal, som nu først ere gjorte muelige; ja hvi skulde man ikke tillige nære det Haab, at der etsteds kan opdages en anden Haandskrift, eller i det Mindste en Afskrift taget af Pergaments: Bogen før end 1731 *)! Mindre rimeligt synes det, at man hist og her kunde finde en: felt, hvad der fattes, men umuligt tør jeg dog ikke kalde det, efterat have fundet en saadan Billig, som jeg slet ikke kan tvivle om, hører jo til Udgavens XVI. Sang, hvor der aabenbar fattes noget Saadant, og

*) Det er i det Mindste slet ikke rimeligt, at Junius, som tog Afskrift af Alt hvad han fandt udmærket i det Cottonske Museum, skulde have overseet eller rim: geagtet saa væsentlig en Prydelse.

jeg kan ei undlade her at s ie Anmeldelsen, som et glædeligt Varsel, til Digtets Historie, sk ndt jeg ligesaa lidt vilde indf lde den nærmere Efterretning deri, som Brud: Stykket i Sagen, for mit Skøn stadfæstes af uvildige Med: Domsmand. Det  vrige herom maa man da søge paa vedkommende Sted i Oplysningen om Digtets Indhold, som var det andet Stykke jeg regnede til Indledning.

Vel maa enten Digtet eller Oversættelsen være meget slet, dersom en opmærksom L ser behøver min videre Veiledning, for at hitte Rede i Hoved: Begivenheden, og historiske Oplysninger behøves der ikke til at fatte Bjowulfs romantiske Eventyr i Hjærte: Vorgen og paa  rne: N s; men Digtet har, foruden sin eventyrlige, ogsaa en historisk Side, da der, som i Forbigaaende, falder mangt et Ord om oldnordiske Herre: Slægter, Skjoldunger nemlig, Hr d: længer, Skilfinger og B gmundinger, ja endog et enkelt om de vidtberømte Volsunger og de ubestemte Bilfinger. Fra denne Side gives der, netop for den opmærksomme L ser, meget Meer at sørge om, end jeg kan svare paa, og det er da min Skyldighed at meddele hvad jeg har fundet, paa Bilkaar, at Læseren for det Første tager dermed til Takke; ligesom jeg med Taknemmelighed skal modtage hvad nærmere Oplysning han til Gjengjæld vil skænke mig.

Med Skjoldungernes Priis, og et Sagn om deres Stamfader, begynder Digtet, og det maa vel Danenem nd lide, i det Mindste fristes jeg ikke til her at afvige fra den gamle Digtets Orden.

Hvad her, i første Sang *), unægtelig fortællers om den Danske Kong Skjold, er: at han, en Skefing af Herkomst, var i sin Barndom kommet eenlig paa et Skib, med Baaben og Klenodier, drivende til Danmark, og blev der en vældig og livsalig Drot, indtil han døde mødt af Dage, hvorpaa hans Elig blev, efter hans sidste Villie, indskibet med en ligesaadan Ladning, som han var fordum landet med, og overladt paa vildende Hav til sin Skæbne.

Af dette Sagn findes hverken hos Saxo, ei heller, saavidt man veed, i islandske Bøger mindste Spor, men kjendelige derimod hos engelske Forfattere fra Middel-Alderen. Saaledes fortæller Ethelwerd, som skal have levet sidst i det tiende Aarhundrede, at Kong Althulf (ellers ogsaa kaldet Ethelwulf) i Vest-Saxen, en Søn af den bekjendte Kong Egberth, og Fader til den berømte Alfred, nedstammede, gjennem Cynric, Cerdic, og Wothen, i tredivte Ledd fra en Skjold, Søn af Skef, og tilføier saa, at bemeldte Skef var, som et spædt Barn, kommet drivende paa et Skib, til en Ø i Oceanet ved Navn Skaane, hvor han, omringet af Baaben, blev fundet af Indbyggerne, som ei alene venlig annammede og opfostrede det ubekjendte Barn, men valgde ham endog siden til Konge **). Denne

*) I Udgaven som Indledning.

**) Saa siger Ethelwerd: (Rerum Anglic. Script. Ed. Savilii. Londini 1596 pag. 479) Ipse Scēf cum uno dromone advectus est in insula Oceani,

Fortælling finde vi gjentaget hos to af det tolvte Aar-
 hundredes Forfattere, nemlig Vilhelm af Malmesbury *)
 og Simeon af Dunhelm **), samt hos Matthæus af
 Westminster ***), overalt med det Tillæg, at Varnet
 kom tillands, slumrende paa en Korn: Aeg, og
 fik deraf Navnet Scef eller Sceaf (Matthæus skriver
 Seaf) samt at han blev Konge i Slesvig eller Hether-
 bye ****); men disse Tillæg, hvoraf det Sidste desuden
 vist er hjemmegjort, vedkomme os her ikke synderlig,
 og jeg vil kun bemærke, at den gamle Skjald har sit-
 tert Retten paa sin Side, saa Varnet kaldtes Skjold
 Skefing. Allerede som Eldre og som Skjald bør
 han nemlig, hvor det gjælder Old: Sagn, staae meest

qvæ dicitur Scani, armis circumdatus, eratque
 valde recens puer, et ab incolis illius terræ igno-
 tus. Attamen ab iis suscipitur, et ut familiarem
 diligenti animo eum custodierunt, et post in re-
 gem eligunt. Hvad her menes ved familiarem er
 tvivlsomt, men efter custodierunt at slutte, skal
 der vel underforstaaes: genium, saa de betragtede
 ham som deres Skjots-Mand.

*) Script. Rer. Angl. f. 22.

**) Ib. i Indholds-Listen foran historia ecclesiæ Du-
 nelmensis

***) Flores Historiarum p. 166.

****) Dens Navn skrives der: Scandea, Scandza og
 Scandalia, med det Tillæg, at det er den samme,
 som Gothernes Historie-Skriver Jordanes om-
 taler. Alberich Munk derimod har, efter Lange-
 beks Vidnesbyrd (Scriptores T. I. p. 9). Scania
 qvæ est in Dacia.

til Troende, og det er desuden rimeligt, at man kaldte den Lille, i hvem man saae et Skjold for Landet: Skjold, ligesom det var ganske naturligt, at Skefing blev, i det Ringeste, hos Angel-Sachserne, Stam-Mavn for den ubekjendte Skibs-Dreng, da det hos dem var almindeligt, at tillægge Noe en fjerde Søn: Skesf, som var født i Arken *).

Skjold, siger Skjalden, avlede Bjowulf, og Bjowulf avlede Halvdan, og Halvdan var Fader til Hrodgar, den livsalige Danner-Konge, hvis Lykke syndes forsvundet, da Grændel rasede, men vaagnede atter ved Gothe-Helten Bjowulf: Grændels Banemand; til hvilket Sagn her Intet er at sige; men ved Gildet i Hrodgars rensede Hald, kvad Skjalden til Harpen om et mærkværdigt Tog til Jettens eller Joters Land under den høie Halvdan, Hrodgars Fader, og dette Kvad, som jeg, i tiende Sang **), har stræbt at efterfsunge, kan vel trænge til Oplysning.

At Toget skedte, under Kong Halvdan, af Danner og Friser, med Hnæf og Hengest i Spidsen, at Jette-Kongen hed Finn, at han, efter et stort Nederlag, afstod Fienderne sit halve Rige, men gjorde

*) Script. Rer. Dan. T. I. p. 9 og Suhms kritiske Historie af Danmark B. I. (6) S. 516. Fra Angel-Sachserne er Navnet kommet ind i Fortællingen til Snorres Edda, og i Langfedgatal, hvor Geskes siensynlig skal være: se Scels, som ved Ukyndighed i Angel-Sachsisk er skrevet sammen.

**) 3 Udg. 16de og 17de Stykke.

siden Svlig, hvorved Hnæf med mange Flere mistede Livet, samt at Hengeſt, Aaret efter, fornyede Feiden, ſaa det ſveed til Finn, ſom ſelv fik Vane: Saar, alt Dette er klart nok; men hvad Læſeren maa ſpørge om, er: hvor Finn var Konge, hvorledes Heltene blev ſvegne, hvorledes Hengeſt undkom, og i hvad Forhold Hildeborg Hokes Daatter, den høibaarne Grædes Kvinde ved Helte: Vaale, ſtod til de Hærdinger, Sag: net omtaler?

Oplysningen jeg kan give, er nu vel ikke ſtor, da der, hverken hos Sæo eller i andre mig bekiendte Norſke Rilder, findes Spor af dette Sagn, men at Hildeborg maa have været Moder eller Søſter til Hnæf, mener jeg dog følger af det noget dunkle Sted: S. 85 L. 13—19 ſammenlignet med S. 82 L. 15, og at Finn har overrumplet: Heltene ved Natte: Tide, fremhæver af følgende Brud: Stykke, ſom upaatvivlelig hører hid *):

.....	
..... nas	
Hleoprode þa	Saa tog da til Orde
Hearo-geong cyning *)	Kongen hin unge:

*) Brud: Stykket findes i Hickeys Thesaurus T. I. pag. 192 med følgende Oplysning: forte reperi fragmenti poetici singulare folium in codice MS. homiliarum Semi-Saxonicarum, qvi extat in Bibliotheca Lambethana, og beſkrives af Waulſei Pag. 269 ſaaledes: Fragmentum poeticum, prælium quoddam decubens, in oppido Finnisburg nuncupato initum.

**) Maafſee ſkulde det være: heapo-geong, men Vin-gen er den ſamme.

Ne þis ne dagap eastan	Ei bages det i Øster
Ne her draca ne fleogep *)	Ei synner Dragen her,
5 Ne her þisse healle	Ei heller paa Hallen
Hornas ne byrnaf	Hornene brænde
Ac her forþ-beraf **)	Men
Fugelas singaf	Fuglene sjunge
Gyllep græg-hama	Faareknyllingen piber
40 Guf-wudu hlynneþ	Krigs-Loiet larmer
Scyld scefte oncwyp	Skjold svarer Spydet:
Nu scyneþ þes mona	Nu Kinner Maanen
Wapolunder wolcnum ***)	Paa Glib under Sky;
Nu arisaf wea-dæda	Misgjerninger opstaae
45 þe þisne folces nip	Som Folke-Bebraget
Fremman willaf.	Fuldbyrde vil.
Ac onwacnigeaf nu	Men vaagner nu op
Wigend mine	Kæmperne mine!
Habbaf eowre landa	Bærger eders Godser
20 Hie geaf on ellen ****)	Stræber som Helte!
Wwindaf on orde	Kappes til Baaben
Wesaf on mode.	Bæret ved frit Mod!
þa aras manig gold-hla-	Da reiste sig mangen gulds-
den þegn	smykket Svend

*) Jld = Dragen nemlig.

**) Man skal ikke let sige, om her fattes Noget, eller der skal læses: here forþ-seraf o: en Krigs-Hær fremfæder.

***) Wapol oversætter Lye ved: vagabunda, men da Exemplet han anfører, netop er dette, som Spørgsmaalet gjælder, er det kun en Gætning.

****) Her maa nemlig læses: Hiegeaf (hicgaf).

	Gyrde hine his swurde	Dg omspandte sit Sværd;
25	þa to dura eodon	Til Dørrene søgde
	Drihtlice cempan	Fuld = herlige Kæmper:
	Sigefers and Eaha	Sigvord og Aage
	Hyra sword getugon	Med uddragne Sværd,
	And æt oprum durum	Dg ved den anden Dør:
30	Ordlaſ and Guþlaſ	Ordlaf og Gudlaf
	And Hengest sylf	Dg Hengest selv.
	Hwearf him on laste	Efter dem fulgde
	þa gyt Garulf	Dg endnu Garulf
	Gupere styrode	
35	þæt he swa freolic feorh	
	Forman siþe *)	
	To þære healle-durum	
	Hyrsta ne bæran	
	Nu hyt nipa - heard.	
40	Any man wolde **)	
	Ac he frægn ofer eal	Men han spurgde for Alles
		Dren
	Un - dearninga	Enbeligen:
	Deormod hæleþ	(Den vilde Kæmpe)
	Hwa þa duru heolde	Hvem Dør-Vogteren var?
45	Sigefers is min nama	Sigvord, svared denne, er
	cweþ he	mit Navn,

*) Meningen maa vel være, at Garulf med Glæde fulgde de gamle Kæmper, for at øve sin første Bedrift, men Noget er feil skrevet, og Noget fattes, derfor vil jeg ikke røre ved det.

**) Da baade Sammenhæng og Rst. siger, her fattes Noget, vil jeg intet videre sige, end at, efter det Følgende, skal Taleren her vende sig til Høvdingen for den fiendtlige Skare, thi ham er det, som spørger.

Ic eom secgēna leod	Jeg er Kæmpa af Byrd
Wrecten wide cup *)	Kæmklundig som Helt,
Fæla ic weuna gebad	Meget Dødt jeg fristed
Heordra hilda	I Dyster fuldhaarde,
50 þe is gyt herwitod **).	Forloren du est
Swæper þu sylf to me	Hvis selv du til mig
Secean wylle.	Bover at komme.
þa wæs on healle	Da blev i Hallen
Wæl-slihta gehlyn	Hvit Baaben-Gny,
55 Sceolde celæs borþ	Her skulde kislige Skold,
Genumen handa ***)	Haandsfast hæved,
Ban-helm herstan	Been-Skierme briste,
Buruh-þelu dynede	Borg-Tilfen knaged,
Op æt þære gupe	Indtil i Kampen
60 Garulf gecrong	Garulf nedsegned
Ealra ærest	Først udaf alle
Eorþ-buendra	Jord-Boer her,
Guplafes sunu	(Han var Gudlafs Søn).
Ymbe hyne godra fæla	Trindt ham mange Gieves
65 Hwearflacra hrær ****)	Lig laae omkæstet;
Hræfen wandrode	Ravnen omvanket

*) Wrecten maa vel være Wreccen (wrecca Rekke) som G. 69 L. 21.

**) Spørge kan man om: herwitod skal forandres, eller blot deles, men ei om, hvad Meningen maa være.

***) Da R. er i Norden, fattes vel Noget, og celæs er i al Fald forfævet.

****) L. 65 ventelig Hwearflacra hræw.

Sweart and sealo-brun	Cort og rød = solket,
Swurd-leoma stod	Swærbene flammed,
Swylce eal Finns-buruh	Finns = Borgen var da
70 Fyrenu wære.	Ild-rød til Synne.
Ne gefrægn ic næfre wurp-	Aldrig hørde jeg stoltse
licor	
Æt wera hilde	I Ræmpe = Trætte
Sixtig sige - beorna	Trefindstube Helte
Sel gebærann *)	Frem at færdes,
75 Ne nefre swa noc hwitne	Heller ingen Herre-Gliant
medo	
Sel forgyldan **)	Bedere at giengielbes
þonne Hnæfe guldan	End þ næfe her betalbes
His hægstealdas	Af hans Høibaarne:
Hig fuhton flf dagas	De fem Dage fægtes
80 Swa hyra nan ne feol	Saa Een ikke falde
Driht - gesipa	Af Høvding = Følget,
Ac hig þa dura heoldon.	Og Dørrene værgedes.
þa gewat him wund hæ-	Nu den saarede Helt
lep	
On wæg gangan	Sig vendte omkring,
85 Sæde þæt his byrne	Sagde, at hans Brynje
Abrocen wære	Var sønderbrudt
Here-sceorpum hror ***)	
And eac wæs his helm	Og hans Hjelm fløvet.
pyrl.	

*) L. 74 en Talemaade som findes f. Ex. G. 77 L. 28.

**) L. 75 er forskrevet, men Meningen dog kjendelig.

***) L. 87 er mig kun overlegen i Død = Feiningen, thi der er ellers ingen Beer i.

pa hine sona frægn	Da spurgde ham bradt
90 Folces hyrde	Folke = Styrreren:
Hu þa wigend hyra	Om deres Kæmpers
Wunda genæson	Saar kunde læges,
Oppe hwæper þæra hyssa.	Eller om de Svendes.

Her slipper Brud: Stykket, og da Borgen bærer Navn efter Finn, og Hnæf og Hengest staae i Spidsen for en Kæmpe: Flok, hvori tillige findes de af Digtet bekjendte Ordlaf og Gudlaf *), kan der ikke være mindste Tvivl om, at vi her have et Brud: Stykke af Sagnet om det besjunge Tug; men i det Høieste kun et lille Spørgsmaal om, hvorvidt det tillige er et Brud: Stykke af nærværende Digt, eller maaskee af et Andet? Til sidste Mening skulde jeg snarest hælde, dersom jeg ei maatte kalde det ti Gange rimeligere, at et Brud: Stykke af hvad Digtet siensynlig fattes, hører det til, end at et saadant skulde være den eneste Levning af et nærbeslægtet Kvad; men derfor tør jeg ikke, skøndt det altid var uueligt, der kunde været et udførligere Digt til om Hengest, hvortil det nærmest hørde **).

*) Da baade Ordlaf her, og Ordlaf i Digtet, kun nævnes een Gang ved Siden af Gudlaf, er Stabningen vel, men Eenheden neppe usikker.

**) Versene i Brud: Stykket forekom mig baade indvortes og udvortes at være ringere end i Bjørmulf's Kvad, og Ordet: hyssa fandt jeg mistænkeligt, da jeg i intet Digt havde fundet det, uden i det daarlige Tillæg til Cædmons Paraphras; men

Endnu et Sagn, henhørende til Skjoldung: Saga, finde vi i sextende Sang *), hvor der fortælles, at en Prinds, hvis Fader var faldet i Strid med Danner:Kongen, skulde, til godt Forlig, være Dennes Sviger: Søn; men ophidsedes af en gammel Kæmpe, der havde tjent hans Fader, til at bryde Pagten og fornye Blod:Badet, hvori han, som det synes, selv gik til Grunde.

Jeg har før **) yttret den Gætning, at vi maaskee her havde et fordreiet Sagn om Ingel Frodes søn, Stærk:Odder og Evertings Sønnen, som vi kjende af Saxos sjette Bog; men en saadan Gætning maatte bestyrkes af flere sammenstødende Omstændigheder; naar den skulde have Noget at betyde, og maa da indtil Videre skjotte sig selv; Skjøndt jeg endnu ingen bedre Oplysning veed.

Prindsens Følge kaldes heafþo-beardas, som maa være et Slags Folke:Navn; men for at lade det Ubestemte ubestemt, har jeg brugt Ordet Magle:Var:der, som, efter Sproget, kan betyde det Samme, uagtet jeg kunde have Lyst til at skrive Longo:Var:

dog findes der i Digtet S. 89 nok saa knortede Vers, og S. 93 L. 12 har jeg nyelig opdaget Ordet: hyse.

*) I Udgaven det 28de Stykke.

**) I Udsigten over Bjowulfs Drape. Danne:Virke. Bd. 2. S. 250.

der som er et, nogenledes tilsvarende bekjendt Folkes Navn i Norden *).

Vi komme nu, efter Digtets Orden, til Kongerne i Gothland: Hrædel og hans Afkom, som efter ham kaldes Hrædlinger, og, for deres Skyld, med det Samme til de Svenske Skilfinger, med hvilke de laae i langvarig Feide.

Fandtes der i Nordens Krønike ingen Oplysning til Digtets Sagn om Skjoldungerne, da kan vi her end mindre vente nogen, hvor det gjælder Gothlands og Sverrigs Herre: Stammer, som uden Saga: Spor ere nedssunkne i Glemsel; men til Lykke behøver man her ogsaa blot at samle hvad Digtet selv indeholder, for at fatte det **).

Kong Hrædel i Gothland havde paa sine gamle Dage den Hjerte: Sorg, at hans Første: Fødte Hære: bald faldt for sin Broder Hakon (Hædkyn) og der den Gamle sank i Graven, bekrigede og nedlagde den

*) Naar man seer, at Volsunge-Saga nævner Lang-
Barder i den Danske Kong Hjalpreks Gaard,
og at O Flaherti i sin Ogygia (p. 206) taler om
Långobarder som feidede paa Irland, da seer
man vel, at Långobardernes Navn og Oprindelse
fortjener en grundigere Undersøgelse, som nok vilde
føre enten til Lang: Skibene (Erik Jarls Skib hedde
jarn-bardr) eller til Langbard: Siden i Norge,
eller til begge Steder.

**) I 10de, 17de, 18de, 19de og 20de Sang, men i
Udgaven S. 92. 165. 176—79. 181—86. 194—95.
216—22.

Evenske Skilfing Ogenthiov Hakon, hvorpaa Hrædels tredie Søn Higelak besteg Thronen, fik ved sine Kæmper: Ulf Banraads Søn og Jofur, ventelig Ulfs Broder *), Ogenthiov fældet, og havde i sin Syster: Søn Bjowulf en mægtig Støtte; men faldt dog tidlig paa Frislands Kyst i et Slag med Francker og Friiser.

Nu tilfaldt Gothe: Riget Higelaks Søn Hardred eller Haardraad, hvem den trofaste Bjowulf opfostrede, men neppe var han blevet myndig, før de Evenske Skilfinger, Dhters Sønner, og Ogenthiovs Sønne: Sønner, landede for at hævne deres Farfaders Fald, som ogsaa lykkedes dem, og med Hardred uddøde da Kong Hrædels Mands: Stamme.

Nu besteg Bægmundingen Bjowulf, en Daatter: Søn af Kong Hrædel, den Gothiske Throne, og ham var det forbeholdet at betale Skilfinger gammel Gjæld, ved hvilken Leilighed blandt Andet Janmund eller Anmund, en af Dhters Sønner, fik sit Bane: Saar; men dog lader det, som Gothe: Riget, efter Bjowulfs Død kom til Skilfing: Slægten, der vel ogsaa var beslagtet, eller dog besvogret med Hræd: lingenne *); thi Wiglafs Fader synes at have været en Skilfing, ja endog en Søn af Ogenthiov, Broder til Dhter og Onela **). Da imidlertid Bjowulf udtryffeligt erklærer Wiglaf for sin Frænde, maa han vel have været en Daatter: Søn eller Syster: Søn af

*) J Udg. S. 185 L. 20—22.

**) J Udg. S. 194 L. 4 og 195 L. 8—10.

ham, og altsaa paa Mødrene: Side baade Hrædling og Bægmunding.

Hvad nu Volsungerne angaaer, da er Ordet om dem let at fatte, naar man blot lægger Mærke til, at Kampen med Dragen: som Islandske og Tydske Sagn tillæge Sigurd eller Siegfried, her tillægges hans Fader Sigmund.

Endelig findes i 15de Sang *) en Trump af et Sagn om den vældige Kong Offa og hans Dronning, men hvorom jeg ingen videre Oplysning kan give, end den Formodning, at Taler vel er om Offa hin Gamle (vores Uffe hin Spage) som fandt sig en Dronning i Skoven, der siden ved skændig List blev ham berøvet, men atter ved et Under skænket, som Legenden melder **).

Naar Læseren mærker sig vel, hvad nu er sagt, da fatter han Digtets Indhold saa godt som jeg, og det er naturligtviis alt, hvad jeg kan hjælpe ham til.

Spørger man nu endelig, hvad jeg skønner om Digtets Værd, da maa jeg, for at svare bestemt, atter gjøre en Skilsmisse, saa jeg yttreer først mit Skjøn om Kvadets Poetiske, og derpaa om dets Historiske Værd.

Man vente ikke her en udførlig Betragtning over dette gamle Helte: Digt, deels som et værdigt Mindes: Mærke af Angel: Sachsernes sikkre og høipoetiske Be-

*) 3 Udg. S. 145—47.

**) Vita Offæ Primi p. 4—7 i Matthæi Parisiensis Opera. (Ed. Paris 1644).

Æuelse, og deels som et dristig anlagt, deilig stilet, tildeels herlig udført, men dog i det Hele halv forulykket Kunst: Værk; thi jeg vil dog ei gjøre Døren større end Huset, og det maatte jeg, naar jeg her skulde udvikle den Angel: Sachsiske Poesies Vilkaar, og i Særdeleshed nærværende Digts Forhold til Saga: Kvadene i Edda, og til Tydskernes Nislinge: Sang. Maa: skee forsøger jeg Dette andensteds *), og her vil jeg egenlig kun sige, at efter mit Skjøn fortjener og fordrer Kvadet en saadan udførlig og grundig Behandling.

Naar jeg da end tilføier at Par Ord, er det kun for at de Læsere, som ei kjende Dannevirke, kan see, at jeg har tænkt mig noget Bestemt ved de Udtryk hvori mit Skjøn er affattet.

Jeg finder nemlig at Bjowulf er med et dybt poetisk Blik betragtet og levende fremstilt som Menneske: Slægtens Nordiske Helt, der, tilsidst paa sit eget Livs Bekostning, afvæbner Mørkets Magt og redder med Kraft det døende Folke: Liv, og har jeg Ret, da er Digtet ogsaa unægtelig høit, ja en Thors: Drape, hvortil selv ei Jøland kan opvise Mage.

Jeg finder end videre, at Bjowulfs eventyrlige Kampe betegner de to store Afdelinger af Menneske: Kampen mod hin Mørkets Magt, som deels yttres sig i voldsomt Anfald paa Kampe: Livet, deels i Rugen over de Baaben og Skatte som høre til dets Fortsættelse,

*) Rentelig i Danne: Virke, hvor Begyndelsen dertil paa en Maade er gjort.

eller med andre Ord: deels i Historien og deels i Naturen. Allerede Dette giver Digtet en vis Grad af poetisk Sandhed, som i mine Øjne hæver sig til en sand og herlig historisk Beskuelse, derved, at Helten er Gothenes, det nordiske Kæmpe-Folks, Helt, medens Stue-Pladsen for den første (historiske) Kamp er Danmark: Historiens Nordiske Fædreland, og Stue-Pladsen for den anden (naturlige) Riget, som vel maae kaldes de nordiske Natur-Kræfters Sæde. Det turde endelig være lige saa rigtigt i poetisk og videnskabelig, som i oldhistorisk Henseende, at fremstille Gothe-Helten som de Danske Kongers Ven, og de Svenske Kongers Fiende; men her støde vi dog paa den ene Grund, hvorfor jeg kalder Digtet, som Kunst-Værk, halv forulykket; thi naar Eventyr og Historie saaledes som her sammenblandes, da tabes den indvortes Eenhed. Min anden Grund er Savnet af udvortes Eenhed, da Eventyrene om Grændel og Stærkhjort ikke engang ere sammenfjædede, men holdes kun sammen af Helten, der har, saa at sige, et i hver Haand. Min tredie Udsættelse er den, at Episoderne ere for det meste smagløse, og tildeels i Vilslinger indskudte, hvorved Digtet taber sin Runding og en Deel af sin Klarhed, saa min Daddel er neppe ugrundet; men at man ikke desmindre finder i enkelte Dele langt mere virkelig Kunst, end man kunde vente i et Digt fra de Dage, der ei røber mindste Bekjendtskab med Oldtidens Kunst-Værker, vil uden tvivl alle Kyndige indrømme; og jeg tør mene, at det bør kaldes et Gothisk Helte-Digt, ei blot fordi Helten er en

Gothic, men ogsaa fordi det er et Kunst: Værk i samme Aand og Stil, som hvad man i Konsten kalder Gothisk; thi det er høit og dristigt, udført selv i de mindste Dele med Sindrigheid og kjærlig Flid; saa at Skøndt Delene ingenlunde hænge saa smukt sammen som i Grækerne's Værker, har derimod ogsaa hver Deel for sig langt høiere Værd, og det Hele langt Meere at betyde.

Ypperlig kalder jeg endelig Fremstillingen, thi Tælen er trohjertig, uden at have den tydske Widtløstighed, og uden, ved Kortheden at blive mørk som saa tit i de Eddiske Digte; den er blomstrende, uden, som de senere islandske Vers, at vrimle af haartrukne Lignelser. Føier man hertil Digtets Ærbarhed, dets Inderlighed mangensteds, og dets religiøse Grundtone, da maa man vel bekjende, det er i alle Maader et udmærket Oldtids: Minde, og, blandt andet maaskee det eneste gamle Digt, man med glad Sikkerhed kan lade Børn læse, en Bemærkning jeg troer at fylde mine Læsere paa en Tid, da man vist inderlig maatte ønske Børn livlige Niim: Kroniker istedetfor dødt Meel: Pap, og dog har saa ondt ved at finde Bøger, som med den nødvendige Livlighed og Trohjertighed forene den ikke mindre nødvendige Reenhed og Ærbarhed.

Nu staaer da kun tilbage, at tale lidt om Digtets historiske Værd; men ligesom det tildeels er vanskeligt herom at tale bestemt, er det vel umuligt at udtale et Skjøn, som jo vil forekomme En eller Anden af Historiens Kyndinge ugrundet, thi ligesom der i det Hele gives høit forskellige Meninger om det histo:

riſt Vigtige, er det iſær Tilfældet, naar Taleren er om Old: Sagn. Der var en Tid, da man behandlede dem ſom reen og ſikker Hiſtorie, der kom en anden, ſom tildeels endnu vedvarer, da man ſtoragtig forkaſtede dem ſom Kjærlinge: Snaſ, og der er begyndt en tredie, hvori man ſtræber paa Nye at ſammenblande dem med den ſikre Hiſtorie, ved, paa en Maade, at indlemme den i dem, ligesom de før indlemmedes i den, eller, med andre Ord, ved at gjøre alt Hiſtoriſt til ſlette Vahre, ligesom man før tog Alt for gode. Ingen af diſſe Tiderønſker jeg, ſom Hiſtoriker, at til høre; men vilde, ſom ſaadan, gjerne forbinde de ældre Dages Godtroenhed med den følgende Tids Forſigtighed, og det nys: undfangne poetiſke Saga: Blik; Noget der kun ufuldkomment kan lykkes, og vilde neppe, hvor godt det ſaa lykkedes, tækkes Andre end hvem der med mig hører til Levningen af den gamle Verden. Ingenlunde anfører jeg Dette, for at undgaae en aabenhjertig Bekjendelſe af min hiſtoriſke Tro, i det Hele og det Enkelte, thi det veed mine Læſere, er imod min Natur; men kun for at de, der ellers ikke kjende mig fra den hiſtoriſke Side, kan ſee det er med Vidende og Villie jeg ſtræber at forbinde, hvad der ſædvanlig findes ſkarp adſkilt.

Enhvert Folks Old: Sagn er deres hiſtoriſke Poeſie, deels fordi Barn: Dommen er overalt den af Natur meſt poetiſke Alder, og deels fordi man fra Barn: Dommen kun mindes hvad der har gjort et poetiſt Indtryk paa Sindet. Der maa i Følge heraf være ligesaa ſtor Forſkjel paa de adſkillige Folke: Færdes Old:

Sagn, som der er paa deres Land, og især paa deres Forhold til Historien, saa det rober kun liden Skarpsindighed at skjære dem alle over een Kam, da der end ikke behøves Stort til at opdage den uhyre Afstand mellem de Folks Old:Sagn, hvem Naturen, og deres, hvem Historien var kjærest. At det er de Sidstes, der, ei blot i det Hele, men ogsaa i det Enkelte, har historisk Værd, indsees let, og at Nordboerne fortrinlig høre til det Folke:Slags, vil neppe nogen Historiker nægte.

Det vilde imidlertid igjen være en Overilse, at betragte alle Nord:Boers Old:Sagn med samme Øine, thi ligesom det netop er deres forskjellige Forhold til Historien, der i den gjør dem til mere end eet Folk, saaledes viser der sig ogsaa i Nordens Old:Sagn en umiskjendelig Tredobbelthed, der vel ofte meer og mindre sammensmelter; men giver os dog en egen Maale:Stok for de Old:Sagn, det ene Folk ikke har tilfælles med det Andet. Dansk, Norsk og Gothisk kalder jeg Siderne af Nordens historiske Trekant, og derimod kan neppe være Stort at indvende, thi Svensk veed man er fra Old:Tiden aldeles uhistorisk, hvad der hos Angel:Sachserne er Nordisk betegner Veda ved Gothisk, og ved Angelsk, der skal ligge midt imellem Sachsiske og Gothisk, og forsaavidt Islandsk er Andet end Norsk, betegner det i alle Maader Forsøget paa en Forbindelse af alt Nordisk, som en Kvadrering af for nævnte Triangel. Tager jeg nu ikke meget Feil, da maae man tillægge de Danske Hjerte, de Norske

Sands, eller hvad her er det Samme: Øre, og Gotherne Die for Historien; medens Islænderne, som forbandt Noget af Alt, kundgjøre et tilsvarende Greb paa dens Behandling. Til denne Inddeling troer jeg Flere vil komme, ved at studere den Nordiske Historie, og ved da, baade først og sidst, at sammenligne Saxos Bog med Snorros, hvor Indholdet er Norsk og Behandlingen Islandsk, og med saavel dette Digt som Sachs:Kroniken, og Enden vil da nok blandt Andet blive, at Eddas Mythe:Kvad, som selv udvortes bære mangt et Spor af Angel:Sachsiske Oprindelse, henføres til den Gothiske Side, hvor de, som en universal:historisk Anskuelse af Menneske:Livet er paa deres Plads.

Dog, hvormange end de Betænklichkeiten kan være, der maatte hæve sig mod denne Betragtning, især hvor den kun angives uden at udvikles, tør jeg dog haabe, hvad her er min Hensigt, i Kyndiges Øine at beholde Ret, naar jeg paaستااer, at de Angel:Sachsiske Old:Sagn, som jeg kalder Gothiske, netop fordi de ere de meest poetiske, ere de mindst tilforladelige, naar Spørgs:Maalet ei er om Beskuelser af Folke:Livet; men om enkelte Tildragelser paa bestemte Steder i en vis Sammenhæng, og hvad nærværende Digt angaaer, er det vel siensynligt, da Forsøget paa at sammenfælde Historie og Eventyr, er her aldeles umiskjendeligt.

Man vilde imidlertid ikke desmindre forregne sig, hvis man heraf sluttede, at de Angel:Sachsiske Old:Sagn var kun Hjerne:Spind, hvad der vilde bevise Manges

Ien af det historiske Dø, vi netop fortrinlig maa til-
lægge den Nordiske Stamme paa Den, og modsiges
desuden ved den store Fortjeneste, Angel: Sachserne
unægtelig have erhverret sig af Kirke: Historien,
deres egenlige historiske Fag. Heraf følger da, at
saa bagvendt som det vilde være at rette Danske og
Norske Sagn om Norden, naar de stemme over:
eens, paa Angel: Sachsernes Ord, kan dette dog i
modsat Fald være af Vigtighed, og man tør ikke nægte,
at de Nordiske Sagn der kun findes hos Angel: Sach:
serne, er en sand historisk Binding, skjøndt den ei uden
nærmere Oplysning kan nøie vurderes.

Anvende vi Dette paa Oldsagnene i Bjowulfs
Drape, da finde vi ei synderlig Anledning til Tvist,
men des meer til at glædes over Forogelsen af vor old:
historiske Rigdom, og til at anstille ny Undersøgelser i
Bibliotheker saavel som i Bøger.

Hvad nu først Skue: Pladsen for de omtalte Til:
dragelser angaaer, da maa man huske, at selv de ver:
dens: omseilende Engelsk: Mænd ere sjelden meget kyn:
dige eller nøiagtige i Geographien, og mindre var da
vist deres gamle Fædre det, medens de blot med Dø:
nene reiste udenlands; ja, hvem der veed, hvor van:
skeligt det har været for Engelske Lærde at finde mange
af de indenlandske Steder ig'en, efter Angel: Sachsiske
Bøger, vil vist ei af Skjalden vente geographisk Nøiag:
tighed i Sagn om Norden. Naar vi derfor undtage
Danmark og Sverrig, som ei ere at mistjende, er alt
Øvrigt her ubestemt, selv Bjowulfs og Hærdlingernes
Hjem, thi hvilket Landskab østen for Sundet kan ei

kaldes Gothland, og naar man nu desuden veed, at Angel-Sachserne ogsaa imellem kaldte Jyderne Gothe, hvem tør da bestemme hvad her er meent. Vel synes her at være en nærmere Bestemmelse, i det Bjowulf og hans Lands: Mænd idelig kaldes Weder: Gothe, ja deres Land endog engang Weder: Mark; men saalænge der ei opdages flere Spor af en saadan Betydning, gjør den kun Uvissheden større, thi vi maa da formode, at Weder er en Oversættelse, og kan igjen oversætte det ved: Mænd eller Bøder, eller Veir og Bind, og selv naar vi blive staaende ved Lyden, har vi Weder: Her og Veir: Her i Mængde, foruden den, Snorro kalder saa (i Hellig-Olafs Saga) og som vel er Hveen. Vigtigere maa det synes, at Gothe: Hjemmet et om ikke to Steder kaldes ea-land *), hvis almindelige Bemærkelse (ligesom det tydske Eiland), er: Øe, og Tanken drages da strax til Øen Gothland eller Gulland; men deels er det vel ikke saa afgjort, at ea-land jo kan bruges om ethvert Kyst-Land, og deels kan man endda ligesaa vel gjætte paa Øland, eller selv paa Alland, der endog har det for sig, at Bjowulf, da han svømmede, drev op paa Finlands Kyst, som dog igjen ligesaa vel kan være Finvedens Kyst, eller i al Fald gjerne ligge et hundrede Mile fra Bjowulfs Hjem, thi det beroede jo ene paa Skjalden, hvor lange han vilde lade sin Helt svømme, i den Uges: Tid han holdt Sæen. Det Eneste, man derfor kan sige, er, at rimeligviis laae det Gothland, Digteren mener, ikke

*) J Udg. S. 174 og maaskee 224.

langt fra Sverrig, siden de historiske Sagn han anfører bevise et nært Forhold og hyppigt Samkvem, og at man da neppe kan tage meget feil, eller dog i det Mindste ei af Digtet modsiges, naar man indtil videre antager Gothland eller Bornholm for Beders Marken og Ss: Gothernes Hjem. Somme kunde vel mene, at de Navne, der anføres paa visse Steder i Landet maatte give nærmere Oplysning; men da disse Navne beløbe sig til et saa ubekjendt som Hrisne: Bjerg, og tre saa ubestemte, som Navne: Skov, Ørne: og Hrone: Næs, hvilket sidste endog lader sig udlægge paa to Maader *), fristes i det Mindste ikke jeg til at bygge Noget paa saa usikker Grund; ja det forbyder omtrent sig selv, da jeg gad vidst, hvor i Norden, man ei skulde kunne finde Steder til det Par almindelige Navne. Vil man derfor lyde mig ad, som dog ogsaa i Geographien har, saa langt som muligt fulgt alle Digtets Bink, skal man lade saavel foranførte Navne, som Ræmes Grund, Bronding: Land og Jetter: Land eller Totun: Heim indtil Videre kjenne sig selv, nøiende sig med den Underretning, at det er om Danske, Gotter og Svenske, samt lidt om Francker og Friser Sagnene handle.

Hvad nu først Sagnene til den Danske Historie angaaer, tør jeg just ikke anslaae Værdien af den meddelte Konge: Liste meget høit; men finder det dog

*) Man kan nemlig enten følge Lyden, eller Bemærkelsen, og i sidste Tilfælde faaer man et Hval: Næs, som ogsaa er mere end nemt nok, at finde.

mærkværdigt, at Digtet vel, ligesom Islænderne, tillægge Skjold en fremmed Herkomst, som da nok nu bør ansees for afgjort, men ingenlunde gjør ham, med dem, til den første Konge i Danmark, som han da nu vel ogsaa bør ophøre at kaldes, da Langfedgæ Tal, ligesaa vel som Saxo, bør vige, naar det i Norden staae ene mod To. Mærkeligt er det fremdeles, at vi, med Undtagelse af Bjowulf og Hjærgar, hvem ingen Bedrift tillægges, finde de samme Danske Konges Navne hos Saxo og Islænderne, som her, thi det er baade et nyt Vidnsbyrd om Navnenes Rigtighed, og Borgen for at Digtet har en historisk Side. At nu endelig saavel Sagnet om Skjold, som det om Maglebarderne maa agtes for en poetisk Binding, er vel klart nok, og i mine Pine er Sagnet om Skjold, blot som historisk Mythe betragtet, meget værd; thi hvem kan see den Spæde, omringet af Skatte og Daaben, og slumrende paa Korn:Regen svømme hid over Bølgen, uden at see et Billede paa Folket i Korn:Wangen, og paa det fortladne Hav; de Danskes Wei til Roes og Magt; men det egentlig Historiske heri tør jeg ikke vurdere.

Den Gothiske og Svenske Konge:Liste maae vi lade staae ved sit Værd, da vi ikke veed, hvor Digterens Gothland er, og vi hverken hos Saxo eller Snorro finde hans Ugenthrov; men derfor tør vi ingenlunde afvise en Konge, som fører Bedrifter i sit Skjold, thi deels er det vist, at Sverrig har havt mange Konger paa een Gang, og deels er Listen i Ynglinges Tal, der angiver langt flere Gravstæder end Bedrifter,

ingenlunde paalidelig. Har nu desuden Folf, som kaldte sig selv Gother, bragt Sagn til Engeland om en Række Gothiske Konger, deres Stæbne og Bedrifter, da bør de deri, saavidt som rimeligt kan være, staae til Troende, indtil man veed noget Grundigt derimod at indvende. Det veed nu i det Mindste ikke jeg, og lader derfor disse Sagn gjælde, saameget mere, som et af dem, og netop det eneste man kunde forlange det om, findes stadfæstet ved gyldige Bidnesbyrd. Da nemlig hverken Svenskerne eller de hjemmehlevne Go-ther har Old: Sagn at opvise, kan vi ikke fordre nærmere Bekræftelse paa hvad dem angaaer; men da der i Digtet findes den Fortælling om Kong Higelak, Hrædels Søn, at han gjorde et Tog til Frisland og faldt der, med hele sit Følge, i et Slag med Francker og Friser, saa maae vi finde det rimeligt, at hvis Sagnet medfører Sandhed, og ei skal gjælde hvad ogsaa i Besten hedder Oldtid, har vel de Frankiske Forfattere vidst Noget derom. Nu har netop Digtet, ved i et andet Sagn at omtale Hengest selv, der, hos en Angelsachsiske Skjald, nødvendig maa være den Bekjendte, sat os i Stand til at afgjøre, naar omtrent, efter hans Tids: Regning, Higelak maa være faldet; thi Hengest, veed vi, kom til Engeland omtrent 450, han havde efter Digtet, gjort et Tog med Hnæf i den Danske Kong Halvdans Tid, Halvdan var Fader til Hrodgar, og Hrodgar samtidig med Higelak, Skøndt meget ældre end han. Hrodgars Død maa ved et Middel: Tal ansættes omtrent til 500, og da Higelak faldt i sine Manddoms Aar, kan det neppe være langt inde i det

6te Aarhundrede, men i al Fald paa ingen Maade før. Gregor af Tours møder os her med sin Frankiske Aarbog, og her maa vi vente i det Mindste et Par Ord, som melde noget Lignende; men vi finde ogsaa Meer, end vi kunde vente, thi han melder, at under Kong Theuderik skedte ei længe efter Chlodovigs Død (Man regner 515) en Land-Gang i hans Rige af de Danske med deres Konge Chlothilaicus (somme Afskrifter har Hrodolaicus og Chothilaicus) som gjorde stort Bytte og mange Fanger, hvor med de lavede sig til Hjem-Reisen. Imidlertid havde Theuderik faaet Kundskab herom; og stikkede sin Søn Theudebert did med en stor Magt, som traf fornævnte Konge paa Strand-Bredde, hvor han vilde opholde sig, til hans Flaade havde naaet rum Sæ, sædte ham, og tog, efter et Søslag, Byttet tilbage *).

Neppes kan det med Grund omtvivles, at det er Kong Higelaks Tog og Fald Gregor i disse Ord anmelder, thi at hans Folk kaldes Danske, undrer Ingen, som veed, at de Frankiske Skribentere indtil langt senere kalde alle Nordboer saa, og Forhutlingen af Nordiske Navne er almindelig hos dem saa stor, at den maa synes liden her, hvor Hilaicus meer end peger paa Higelak. Naar man derhos betænker, at er Gre-

*) Greg. Turon. L. III. 3 hos Bouquet T. 2. p. 187. Skade at den Haandskrift med Uncialer Udg. omtaler (Præf. V.) slet ikke er benyttet, thi ellers havde man dog nu kiendt en af de ældste Læse-Maader af Kongens Navn.

gors Efterretning fand, som Ingen tvivler om, da maatte der rimeligviis ogsaa i Nordiske Sagn findes Spor deraf, Noget man dog hidtil forgiæves ledte efter, da fordrer neppe den Kyndige mere Beviis, og dog har vi endnu et saare mærkværdigt, thi ligesom Digtet nævner Hetrar er mellem Higelats Fjender, saaledes siger ogsaa en gammel Gesta Francorum (mest et Udtog af Greger) at fornævnte Danske Kong Chohilaicus havde plyndret Attoarernes eller nogle andre nærliggende Bopæle*).

Denne Stadfæstelse afnøder os ei blot Agtelse for Digtets øvrige Oldsagn, men gjør det tillige sikkert, at Digteren med sin Hrodgar, Halvdans Søn og Halges Broder, mener Saxos Noe og Islændernes Hroar: Halvdans Søn og Helges Broder, samt at det, som Suhm har antaget, er ganske rigtigt, at det var i Halvdans eller hans Sønners Tid, at Hengest gik til Britannien.

At Hengest var en Friser, see vi nu er intet Opispind af Suf Fridus Petri; thi paa hvad Grund kan man nægte det, da Skjalden fortæller hans Bedrifter som Friser: Høvding; men vist nok er det kun lidet, saalænge vi ei veed hvorvidt Skjaldens

*) Hos Bouquet T. 2. p. 555. Hos Freher skal der, (efter Suhms Beretning) staae Attuarierne, og det maa jo være det rette (see Cellarii Notitia Orbis 1773 p. 277) hvis der ei menes Avarer, som jeg snart skalde troe Skjalden har meent, da han tillige nævner Huger, som vist er en Skrivfeil for Huner.

Frisland gif. Vi maae ligeledes agte det for gode Bahre, hvad Skjalden beretter om Toget under Hnæf og Hengeft, men det nytter, historisk talt, ikke heller ret, for vi vide, hvem hans Goter var, thi Stedet, hvor han synes at forklare dem ved Svenskere, er for usikkert at bygge paa *). Anmærkes bør det imidlertid, at den Danske Høvding paa Toget: Hnæf ei er os ganske ubekjendt, da dog hans Navn findes paa Listen af Oldtidens berømte Søs Konger **), ligesom og, at den Eaha der nævnes i Brudstykket, ventelig er den Dega, Søn af Hengeft, som var voksen, da Faderen kom til Britannien ***).

Disse Sagn om Begivenheder i det Tidsrum Digtets Personer tilhører, er da det egenlige historiske Udbytte, og maae ei blandes med de Sagn, Skjalden kun berører som længst bekjendte, og har ikke videre Ansvar for, end at han virkelig havde hørt dem, og at de lod sig høre. Af dette Slags er, foruden Sagnet om Skjold, ogsaa de om Hermod og Sigmund Bolsung, men dog er det allerede Noget, at vi her finde disse Sagns høie Værdie stadfæstet.

*) I Udg. S. 85 L. 16, dog ligner Navnet Fersval (S. 82) saare meget det berømte Fyrresvald i Sverrig.

**) Snorros Edda (Stokholm 1819) S. 209.

***) Denne Søns Navn skrives meget forskiellig; men da Dega i Textus Roffensis p. 60 og Eaha i Digtet pege paa det Nordiske Navn: Aage (Aki) anseer jeg det for rettest.

At nu Hermod egenlig hører til hvad jeg kalder den Gothiske Side i Norden, har man længe kunnet see deraf, at han kun findes virksom blandt Aserne, og nævnes blot som Helt, ved Siden af Sigmund Volsung, i den gamle Hyndlas Sang *), istedenfor at han næsten aldrigfattes i de Angel: Sachsiske Slægt: Registre; men her seer man det tydelig, i det der spilles paa bekjendte Sagn om ham, som vi slet intet kjende til. Herom er da heller Intet at sige, undtagen vel det, at den Skeldva Angel: Sachserne saa ofte kalde hans Son, ventelig er den samme som Islændernes Skelver, og skal da rimeligviis ansees for Skilfingerens Stam: Fader, thi at Skilfingerne, der ligeledes kun nævnes i Hyndlas Sang, mig synes som eenstydig med Ynglinger, og derimod spille Rolle hos den Angel: Sachsiske Skjald, hører til hans Side, er ligefrem. Om nu Skilfinger hos Angel: Sachserne virkelig betegner den Upsalske Konges Slægt som Islænderne kalde Ynglinger, er vel et andet Spørgsmaal; men da begge Navne unægtelig betegne en Svensk Konges: Stamme i Old: Tiden, troer jeg, det med Hensyn paa Stedet i Hyndlas Sang, omtrent maa betæes **).

Hvad Digtet har om Volsungerne, er meget fint, men viser dog noksom, at de har været Angel: Sachserne velbekjendte, ligesom jeg ei heller kan andet end

*) Hyndlu-liop St. II.

**) Hyndlu-liop St. X og XV.

regne dem til den Gothiske Side, og det er rimeligt, at man nemmest hittede Nede i dette udbredte Sagn, naar man tog sit Stade hos Angel: Sachserne, og saae det fra dem dele sig mod Syden og Norden*). Mærkeligt er det i denne Henseende ogsaa, at Slægtens Stamfader, som ellers kaldes Volsung, kun i dette Digt kaldes, hvad han maatte hedde: Vols; men uforklarligt er det mig derimod, at Seiren over Dragen paa Guld, som ellers saa eenstemmig tillægges Sigurd Volsung, her tillægges Faderen Sigmund**).

Om Vilsfingerne eller Vylfingerne, som efter Regelen maa være Islændernes Vlfinger, siges i Digtet vel næsten Intet, men dog er den blotte Nævnelse, i et Digt der nævner Volsungerne som en anden Slægt, ei umærkelig, da det vel er nok til at omstøde den kun maadelig understøttede Mening, at Vlfinger skulde være det Samme som Volsunger***).

*) At Sagnet ei er den Lydske Tunes, viser vel med saa meget Andet, Fortællingen om hvorledes Sivard dræbde Skilbunck og Ribelunck, som jo aabenbar ei er Mands-Navne, men Stamme-Navnene: Skilfing og Riflung. Der Niebelungen Lied (Breslau 1816) S. 12. Ligeledes gøres Votelung (Vudlung) til Navnet paa Esels Fader. S. 138.

**) Man seer ogsaa, at i det Angel-Sachsiske Sagn har Sigmunds Syfter-Søn Fitela, upaatvivlelig Islændernes Gjotle (Sin-Gjotle) havt langt meer at gjøre, end man ellers finder.

***) Denne Mening, som Hyndlas Sang ingenlunde be-
styrker, grunder sig vel ene paa For-Ordet til

Saaledes troer jeg at have hævdet Bjowulfs Drape historisk Værdie, selv i deres Pine, som smile ad den historiske Folke: Væfvelse, hvorpaa jeg sætter høiest Priis, og heller ikke skal man lettelig nægte, at det har en egen historisk Værdie, baade som et tusindaa: rigt eiendommeligt Kunst: Forsøg, og som et Mindes: Mærke af Angel: Sachsiske Skjaldskab og Sang: Sprog, og jeg vil da nu gribe Øieblikket til at slutte en Indledning der alt synes mig for lang, og dog let kunde være mig endnu meer mellem Hænderne.

Dog Fortalen kan jeg ikke slutte, uden med et Ord til Bedste for Kvadet i sit Grund: Sprog, og for den Bog: Skat, hvortil det med Æren hører. Vel har jeg ikkun liden Grund til at vente, man vil agte paa min Køst, selv da, naar jeg i Sagas Navn opfordrer til hvad der aabenbar er Tidens Tare og Folke: Trang: et langt mere udbredt, ivrigt og levende historisk Studium, end hidindtil. Vel tør jeg af boglærde Lands: Mænd kun vente Utaf, naar jeg beder dem betænke, at Moders: Maalet dog er den dyrebare Kalk, hvor: med Alt hvad der skal gennemtrænge Folket, maa levende forbinde sig, at det er i en saadan Forbindelse mellem Moders: Maalet og alt hvad Stort og Sandt

Helga - Kvida Hundingsbana II. og Spørgsmaal, om den der frey det, vidste meer om Sagen end hvad Sangene lære, som er Intet; thi at Helge kaldes Hlǫng, hvor han tillige kaldes Budlung, er kun Beviis paa, hvad man desuden veed, at de Islandske Skjalde kaldte deres Heste meget som de ikke var.

og Skjort, der torrede i Tidens Løb for Slægtens Øren, at det er deri den Boglige Kunst skal sætte sin Hæder, og søge sin Løn; men at, skal det stee blandt os, da maae vi, langt anderledes, end hidindtil, anstrænge os, for af Nordboers Folke: Munde, og Folke: Bøger fra fordum Tid, at samle Moders: Maalet i sin hele Bidde, og for, ved et historisk Studium af Ords og Tunge: Maals Vilkaar, at dannes til, hvad man, des: værre, har drømt; man var sovende blevet: Spro: gets Mester e, som mægte at fatte det i hele dets underfulde Dybde, og da forbedre det: udrense, hvad der, mens Folket sov, nu eller fordum, af Ufrudt kan have indsnegret sig, indympe forstandig hvad Folket ber høver, skøndt det ei selv har opskudt sig paa Marken, og endelig fastsætte, hvad der ved Skjodesløshed er for: rykket. Jeg siger: for en saadan Bøn, kan jeg vel neppe af boglærde Lands: Mænd rente anden Tak, end den eneste jeg hidtil fik for min redelige Stræ: ben efter, paa Moders: Maalet, at fortjene Navn af boglærd Dannemand, og denne Tak var Haan og Spot, som om de ei engang erkjendte, at spildte jeg ogsaa Flid og Gave paa at skrive bedre Dansk end de, kunde jeg dog uden al Umage skrive hvad de kaldte Bedst. Under saadanne Omstændigheder nytter det da vist kun lidt, at jeg opfordrer til at gaae den samme Vej i Moders: Maalets grundige Studium, som jeg, og det maae vel synes, som Angel: Sachsernes herlige, men i Glemsel nedsjunkne, Skrifter ei let kunde finde uheldigere Talsmand i Fædrene: Landet; men desuag: tet maa jeg ei undlade, hvad jeg føler baade Kald og

Det til at gjøre, men bør saa meget mere, og kan saa meget bedre opfordre Andre, som jeg selv formodenlig af andre Sysler vil hindres fra umiddelbar at virke Mere til Bedste for et Studium, hvis Bigtighed og Gavnlighed for boglærde Dannemænd jeg af Erfaring kjender. Det er i Angel: Sachsernes Skrifter vi have de meest utvivlsomme Levninger af det Gamle Nordens poetiske Sprog, hvori vi skal lære at kjende og fatte dets Aand, og det udgjør, med Dansk, som Nordens Hjerte: Sprog, eller, om man vil, historiske Tungemaal, og med Norsk, som vi maae kalde Nordens sandfelige eller naturlige Sprog, en Trehed, som de gamle Islændere stræbde at forbinde, men som kun gjennem en høiere Videnskabelighed kan a a n d i g fornes og udvitles til et Nordens Bog: Sprog, der mægter at udtrykke og forklare: hvad Norden, efter A a n d e n s J o r d e: B o g, har at yde og svare.

En Angel: Sachsiske Grammatik, som kun han kunde give, skænkede vor sproglærde Landsmand os paa Reisen til det Fjerne; en angel: sachsiske Læse: Bog, med Glossar, er et Gavn, som jeg, om Ingen Anden vil, kan og skal afhjælpe; men det Bigtigste er, at det Ypperste, der end af Angel: Sachsiske er tilbage, reddes fra en altid truende Undergang, og drages for Lyset; thi skulde da endog et heelt Aarhundrede henskride, før de Boglærde i Almindelighed fatte, hvad de har at gjøre; saa lader det Forsømte sig dog indhente, naar det kun er til, staaer i Lys og ved banede Veie.

At det herlige Kvad, jeg her har stræbt at for-
 danke, og som unægtelig har den fortrinligste Adkomst

til Dannemænds Omhu, vil, efterat alt Mueligt er gjort for at Texten kan vorde fuldstændig og reen, snart opleve en ny og forbedret Udgave, hvortil jeg haver bidraget min Skjærv, det kan vel neppe omtvivles, da det er en Prydelse for Danmarks Scriptores medii ævi, som, ihvem dette Værks Fuldendelse end maatte betros, umuelig kan oversees; men ingenlunde er dette Alt, hvad der med liden Opoffrelse kan skee, og hvad der, hvis Engeland ei selv vil vaagne og komme sit Navn ihu, jo før jo heller bør skee ved Anglers hjemmeblevne Frænder. Hvad der nemlig bør skee, er, i en Sum, at alle Angel: Sachsiske Haand: Skrifter, som end er at finde, eftersynes, og at, hvad der i nogen Henseende udmærker sig, affrives og udgives; men da vel Somme forestille sig Sligt som Noget, der vilde fordre uhyre Arbeide og Betøstning, medens Andre kan indbilde sig, at alt det Mærkværdige er allerede udkommet; bør jeg ei undlade at pege i det Mindste paa Noget, som Ingen, der har Sands for hvad Talen er om, kan nægte, bør skee.

Der findes, siger Wanlei, i det Cottonianske Bibliothek, under Mærket: Otho A. XII. sex Pergament: Blade, indeholdende et poetisk Brud: Stykke, som i Cædmons Aand beskriver Alder: Manden Bjorth: noths, Offas og flere Angel: Sachseres Tapperhed i et Slag med de Danske *).

Det er Lidt, vil man vel sige, og det er sandt: Kvadet om Bjowulf var ti Gange større, men har det

*) Hick. Thes. T. 3 p. 232.

hele Digt været om et eneste Slag, kan det vel neppe have været meget større end det er endnu, og det er i al Fald endnu langt større, end det berømte Kvad om Slaget ved Brunan: Burg, som dog, til Bjowulfs Kvad kom for Lyset, var det største man af det Slags kjendte.

Betænker man sig et Øieblik, maa man vel og finde, at naar Digtet handler om et Slag med de Danske, fattes det i vore Scriptores, og at saa stort et Brud: Stykke af et historisk Kvad efter Dane: Feidens Begyndelse, er ubetaleligt, saavel for Bjowulfs: Drapens, som i det Hele for den Angel: Sächsiske Poesies Historie.

I samme Bibliothek, siger Pinkerton *), findes under Mærket: Vitellius A. X. et Angel: Sächsiske Digt om de Danske Krige, og skjøndt man har Grund til at tvivle om Rigtigheden heraf, da Banlei tier, fortjener dog Sagen upaatvivlelig at undersøges, da Pinkerton var en Mand, som ellers gjerne vidste hvad han sagde **).

*) I hans Enquiry into the History of Scotland V. 2 pag. 45.

**) Han anfører dette Digt som Vidne paa, at man i Oldtiden kaldte Skottiske: Scyttisc, og kan altsaa ei have meent Bjowulfs Kvad hvor Sigt ei findes; men maaſkee har han meent foranførte Brud: Stykke om en Krig med de Danske, hvor man derfor maa see efter, om Scyttisc findes, skjøndt det var besynderligt, at han kunde saa aldeles forſeile Mærket, og ſkrive: Vitellius X. for Otho XII.

Cædmons Paraphras over bibelske Fortællinger, dette Gylde Smykke saavel for Kirkens som for Skjaldskabets Historie i Old: England, hvorom man slet ikke kan gjøre sig nogen Forestilling, ved at læse Ottfrieds Riim eller andet Sligt; et saadant Klenodie fortjende dog vist en anderledes Behandling, end at ligge hentastet i en Krog, uden Vers: Afdeling eller anden Oplysning, fuldt af Skrivfeil og Trykfeil, blandet med daarlige Efterligninger, og kun overkommeligt som en Bibliothek: Sjeldenhed. En ny Udgave er da vist nok en retmæssig Fordring i den lærde Verden, men det er da ikke nok, at man flittig benytter Pergaments: Bogen i det Bodleianske Bibliothek *), og næie angiver, hvad Skilsmisse der findes, man maa undersøge, om der ingensteds findes en fuldstændigere og renere Afskrift, eller dog enkelte Brud: Stykker af hvad den, efter Bedas Vidnesbyrd indeholdt. Det Sidste er sikkert Tilfældet i den berømte Codex Exoniensis, som da ogsaa fra denne Side kræver en nøiagtig Undersøgelse.

Bemeldte Bog, er, efter Wanleis Underretning **), en Levning af de Angel: Sachsiske Bøger, Biskop Leofric for henved 800 Aar siden skænkede til Kirken i Exeter, og udgjør endnu, skøndt den fattes baade Begyndelse og Ende, et stikkelig tykt Bind med lutter Angel: Sachsiske Vers, hvoriblandt udtrykkelig næv-

*) Hickeys T. 3 p. 77.

**) Ib. pag. 279.

nes en Deel (hvilken og hvor stor, siges ikke) af den Cædmon'ske Paraphras, samt adskillige Kvad om Christi Fødsel og om Domme: Dag, som muligen ogsaa kan være Cædmons.

De øvrige Digte i Samlingen betegnes saaledes: 3 Digte mest til Jomfru Marias Ære, et om Saligheden og Guthlaks Synner, Bl. 55. Beskrivelse over et lykfsaligt Land i Østen og den Fugl Phoenix; Bl. 65 om Julianes Lidelser under Kaiser Maximian, Bl. 78 om Theologiske Materier (!) Bl. 84—98 næsten lutter mørke Taler (!) Bl. 98—130 ogsaa næsten lutter mørke Taler (!) hvor der nævnes Noget af de gamle Sacher. Lærer man end ikke Stort af denne Beskrivelse, vilde der dog vist være en Deel at lære af Bogen, og man tør haabe, at Talerne paa de sidste 46 Blade vilde ikke være nær saa mørke for hvem der forstaaer Angel: Saksiske Vers, som de var for Wanlei.

Vel findes der Mere, som deels er slet udgivet, deels, selv efter Titelen hos Wanlei, fortjener at komme i Betragtning; men jeg vilde ikke nævne Noget, hvis Værd for Sprog og Historie kunde være mindste beføiet Tvivl underkastet, og jeg skønner ikke rettere, end at naar vi havde fornævnte Digte ordenlig paa Prent, da kunde vi, ved Hjælp af Alfreds Bedæ, som dog ogsaa trænge til et nyt, rensat Aftryk, og de andre udgivne Prosaster, gjøre os et temmelig fuldstændigt Begreb om Angel: Saksisk Sprog og boglig Konst.

Forunderligt, at der ei i England selv er opstaaet en Mand, videnskabelig begejstret af Fædrenes Mand, som der maatte lettelig kunne opfylde langt

større Ønsker end disse; men ligestor Skam for os, om vi, der vil paastaae, at vi med Fædrenes Sprog har beholdt deres Aand, ei følge deres Spor, saa langt vi formaae *)!

*) Jeg har før bemærket, og vil her gjentage, deels at man vilde tage meget feil, om man troede at have alle de engelske Bibliothekers Skatte endogsaa kun løselig betegnede paa Papiret, og deels at vi Danske ei blot for de Angel-Sachsiske Digtes Skyld, have modent Vrende til Engeland. Jeg vil i sidste Henseende kun spørge: er det blevet undersøgt, hvad der stod i den Bog, som Langebek, foran Scriptores, (efter Smiths Catalog over de Cottonianske Haandskrifter) giver følgende Titel: De Gestis Danorum, qualiter Danemarchia multos procreavit, qui regnum Francorum ab omni parte vastaverunt, incenderunt, subjugaverunt. Libris octo cum supplementis, eller er Bogen brændt, eller er det ikke værdt at vide, om det er et Stykke, et Udtog af Saxo eller hvad? Er Membranen af Pauli Warnefidi Historia Longobardorum, (Wanlei 232) benyttet ved nogen Udgave, eller skulde det, i modsat Fald, eller i al Fald, være oversflødigt at læse i det Mindste de første Capitler i den Skind-Bog? Har man nogen Afsskrift eller Udgave af Gesta Frisonum paa Frisisk (Wanlei 324) eller veed man, den er ikke umagen værd at læse? Er Membranen af Isidori libri Etymologiarum (Wanlei 188) godt efterseet, og hvad er det for Danske Ord der har forvildet sig ind i det Cottonianske Bibliothek under Mærket: Vespasianus D. (Wanlei 246) eller er det maafee barnagtigt at gjøre saadanne Spørgsmaal? Velan, jeg vil da ogsaa afbryde, da jeg, sandt at sige, for Diebliffet, ei need mere af det Slags at spørge om, og kan heller neppe vente Meer besvaret i Hast.

Gid nu kun dette første Forsøg paa at gjøre Danske Læsere bekendte med Anguls Kvad maatte være tilfaldet til at retfærdiggjøre mit Skjøn om dets Værd i sit Grund: Sprog, og opmuntre livlige Unger: Svende til at søge Kilden!

Dette var i det Mindste min Hensigt med et Arbejde, jeg dog i al Fald ei kan fortryde, da det har udvidet min Syns: Kreds, og gjort mig mere fortroelig med det velsignede Moders: Maal, hvis Bedste ogsaa jeg blev kaldet til at betænke.

Første Sang.

Rong Skiold i Dannemark, hans Vælde, Død
og Liig-Begjængelse.

Fra ældgamle Dage
Det melder os Sæge,
Det tone i Sang!
At Stol-Ronge-Sæder
Beflødtes, med Hæder,
I Old-Dane-Vang,
Af høibaarne Helte, og
Som Sværdet i Bælte
Ei bare omsonst!

Saa hørde vi melde
 Om Skefingen Skjold:
 Han throned i Vælde,
 Den Herre saa bold!
 En kummerfuld Morgen
 Vel for ham oprandt,
 Men Røden og Sorgen
 Dog brat han forvandt;
 Ja, Boldsmand den Gæste
 Tit lærde at bære
 Og bukke paa Val;
 Hvor Njæden de skænkede,
 Som Herre, sig bænked
 Den Høvding i Sal!
 Man høilig ham loved,
 Og løfted i Skye,
 Ei Naboer voved
 Mod Helten at knye;
 Men, vidt over Bølge,
 Med Hylдинг i Følge,
 Kom Guld til hans Gaard!

 Af Alder og Møde
 Blev Edlingen træt,
 Dog ikke uddøde!

Den herlige Et:
 En Skjoldung nedsendte,
 Til Høisædes-Arv,
 Den Herre, som kjendte
 Hof Dannemænds Tars:
 Den Trængsel og Noie,
 De før maatte døie,
 Ved Konninge-Savn!
 Ung-Bjowulf, med Ere,
 Man Spiret saae bære,
 Berømt blev hans Navn;
 Rodfæstet i Skoven,
 Gav Skygge og Læ,
 Paa Marken og Boven,
 Det deilige Træ! (1)
 Ei gif ham af Minde,
 At Drotten, med Flid,
 Skal Benner sig vinde,
 I Ungdommens Tid,
 Saa ei, naar han mattedes,
 I Alderdoms Aar,
 Ham Følge skal fattes,
 Med graanende Haar,
 Ei Skjold, som vil skærme,
 Naar Fiender sig nærme,

Ei Mænd, som vil faae!
 Ved Veldaad at øve,
 Sig Velfærd tilkjøbe
 Skal Store og Smaae! (2)

Der, båret af Nøde,
 Den gamle Kong Skiold,
 Til Hvilen hin søde,
 Gik Herren i Vold,
 Ham Venner udbare,
 Med Omhed i Bryst,
 I sørgelig Skare,
 Til Dannemarks Kyst;
 De saa ham udsørde,
 Som selv han besøel,
 Mens Tungen han rørde,
 Paa Konninge-Stol,
 Og styred tillige,
 Med Læmpe, sit Rige,
 Saa mangan god Dag!

Her toge de Kiække
 Hans Konninge-Snekke,
 Med udstaaret Stavn,
 Som, vel gjort tilrette,

Laae, klar til at lette,
 Fortøiet i Havn;
 Den gjæve, den gilbe,
 Den kiærlige Drot,
 Som, aarle og silde,
 Kun pønsed paa Godt,
 Ved Masten de satte,
 Omgjærdet med Skatte,
 I skinnende Kreds.

Ja, ei vil jeg dølge:
 Mig aldrig blev sagt,
 At Skib kom, paa Bølge,
 Med finere Fragt:
 Af Klæder, til Gilde
 I Hvielofts-Sal,
 Og Kaaber, som Hilde
 Mon axle paa Bal,
 Af Odde og Egge;
 End her laae paa Snekke,
 I skinnende Kreds!

De Skatte, saa mange,
 De skulde nu ud,
 Paa Reisen hin lange,
 Med Drotten saa prub,

For dem at opveie,
 Hvormed man, ombord,
 Omringed hans Leie,
 Der, eenlig, han foer,
 Med Skatte i Følge,
 Paa Baad, over Bølge,
 I Barndoms Aar! (3)

Der Alt, som tilkeiset,
 Laa godt nu i Lag,
 For Kongen blev heiset
 Det deiligste Flag,
 Og høit det sig hæved,
 Hvor Hovedet laa,
 Mens Snekken udsvæved
 Paa Bølgerne blaa.

Paa Klinten, med Kvide,
 De Dannemænd stod,
 Saae Snekken bortglide,
 Med forrigfuldt Mod,
 Og, hvem der, i Hænde,
 Fik Skatten tilsidst,
 Maae alle bekiende:
 Slet Ingen har vidst. (4)

Anden Sang.

Hrodgars Herkomst, Hiorte = Borgen og
Grændel.

Nu borte var den gamle Skjold,
Men dog paa Konge-Stolen, bold,
En Skjold-Ung blev tilbage;

Ja, Danekær,

Sad Bjowulf der,

Til mæt han blev af Dage. (5)

Alt efter ham, til Ere steg,

Og graaned i Hildes Leeg,

Kong Halvdan, kaldt den Høie,

Paa hvem, forsand,

Hver Danne-Mand

Med Glæden fæstede Die.

Alt ved den Helt, til Verden kom,
 Med Hærgar, Hrodgar, Helge from,
 En Lilje-Vaand tillige;
 Kong Hella god,
 Af Skilfing-Blod
 Han fik den fævre Pige. (6)

Ung-Hrodgar drog i Herre-Færd,
 Og saa var Seiren med hans Sværd,
 Han vandt stor Priis og Ære;
 Hver Kæmpe-Søn
 Den Lod fandt skion:
 I lag med ham at være!

Der høit nu stæeg hans Venne-Tal,
 Fik Mod han paa: en Kæmpe-Hald
 At grunde og at bygge,
 Hvortil, paa Jord,
 Saa vidt man foer,
 Ei fandtes Side-Stykke.

Dog, Skat og Tynge lagde han,
 For Lysten, ei paa Menig-Mand,
 Ham hjalp hans Følge-Svende

Som Guld og Mjød
 Han derfor bød,
 Naar Barket var til Ende. (7)

Det undte Gud den Høvding god,
 At fant og klar, og godt i Fod,
 Sig reiste, uden Lige,
 En Borg i Skye,
 Hvoraf gif Rye
 Fuldvidt paa Jorde-Rige!

Her Kæmper sad om bredden Bord,
 Og Kraft der var i Kongens Ord;
 Han kaldte Borgen Hiorte,
 Og, venne-huld,
 Han stifted Guld,
 Lod det paa Ingen storte!

Fuldgode tykdes Borgens Kaar,
 Dog forestod en Skiærs-Ild haard
 Den høie Kæmpe-Stue:
 Den bluffed brat,
 Ved Midje-Nat,
 Af Blod og Bane-Lue! (8)

Det voldte alt en Mørkets Søn:
 Han Tænder skar, og snøs i Len,
 Ved Gammens-Lyd at høre,
 Som, dagelang,
 I Hallenklang,
 Men skurred i hans Dre.

Der høit sig Harpens Toner svang,
 I Chor med Skialdens klare Sang;
 Og Arilds-Tidens Minde,
 Ved Skialdens Ord,
 Om bredden Bord
 Hver Kæmpe randt i Sinde!

Alfader god (saa Skialden sang)
 Stor-Havet bød om Blomster-Bang
 Sig belte-liig at bøie;
 Og Soel, om Dag,
 Til Hvers Behag,
 At straale i det Høie!

Ja, Soel og Maane, paa Hans Ord,
 Oplyse maae den ganske Jord:
 Den teppe-favre Tue;

Kun ved hans Bliu
 Kom Lys, kom Liv,
 Kom Lov og Blomst tilskue!

Saa leved høit, med Sammens-Kaar,
 Det Kæmpe-Hold i Kongens Gaard,
 Til, for dem at bedrøve,
 En Fiende stærk
 Sit Ridings-Værk
 Begyndte fræk at øve!

Det Grændel var, den Aand saa fuul,
 Som, til en Tid, fandt Røver-Skjul
 I Øde-Mark og Myre,
 Af Gud fordømt,
 Var did han rømt,
 Det hæslige Uhyre!

Al Cains Et saa ilde foer,
 For han bedrev et Broder-Mord,
 Sig selv til liden Baade;
 Thi Gud den Tyrk
 Til vilden Drk
 Fordrev i fuld Unaade. (⁹)

Fra ham nedstammer alskens Ræk,
 Det hele Thusse-Trolde-Pæk,
 Som trodse Gud vel turde,
 Men fik, af Ham,
 Dg Last og Skam,
 Ja Løn, som det sig burde!

Tredie Sang.

Grændels Uvæsen, Lande = Sorgen og Klage-
Sangen.

Natten ruged, fæl og mørk,
Over Høie, Lofte, og Mark;
Grændel lusted, fra sin Ørk,
Over Mark og Lofte;
Lusted sig til Hallen hen,
Snu det at forfare,
Om, for Skade, Dannemand
Tog sig vel i Vare;
Fandt saa, i det høie Huus,
Danmarks Adel, Skare
Drømmende, i Ruus og Duns,
Fred og ingen Fare.

Graadig Trollden var og grim,
 Tiden ei han spildte:
 Kæmper, ti Gang tre, i Slum
 Han ved Livet skildte;
 Med saa velforrettet Sag,
 Skoggrende, den Fule
 Foer, med Byttet paa sin Bag,
 Til sin Røver-Kule.

Ratten svandt, og klar opgik
 Soel i Øster-Lide,
 Syn for Sagn, om Grændel, fik
 Folket da med Kvide!
 Morgen-Graad, for Aften-Sang,
 Fyldte Hjorte-Borgen,
 Sukkende i Dane-Bang,
 Drotten sad med Sorgen!
 I det danske Adels-Blod
 Spor man saae af Trolde-Fod,
 Det gik nær til Hjerte!

Saa begyndt, ved Midje-Nat,
 Var en Lande-Plage,
 Thi det Brede, saae man brat,
 Var endnu tilbage;

Gik en Rat og rolig hen,
 Skam dog fik ei Færre,
 Thi naar Grændel kom igjen,
 Gjorde Ondt han værre;
 Myrde, naar han saae sit Snit,
 Var hans gamle Bane,

Aldrig angred han et Skridt
 Paa sin Midings-Bane!
 Kongen, paa sin egen Borg,
 Saae sit Liv li Bove,

Maatte rømme den med Sorg,

For i Roe at sove!

Vel en Kæmpe, bold i Hu,

Sleed sig fra den Stærke,

Men var dog, til Alles Gru,

Brændt med Trolde-Mærke,

Gløded, hvor han gik og stod,

Fandt ei for sin Brynde Bod,

Da blev Hrodgar bange. (19)

Saa den Trolb, fuld leed og grum,

Fik i Hallen Raade-Rum,

Ene, trods de Mange,

Helmed ei, for Kongens Gaard

Ode stod paa Tofte,

Hjerned, i den Tylbt af Nar,

Fryd fra Høie-Løfte;
 Gjorde saa, i Dane-Bang,
 Drotten Sorg og Kvide,
 At deraf gif Ord i Sang
 Trindt om Land saa vide.

Grændel, han ypped med Hrodgar en Riv,
 Han rased, med List og med Lue!
 Mangen god Kæmpe da misted sit Liv,
 Og Dannemænd maatte vel grue!

Dannemænd svor han et dødeligt Had,
 Ei nytted om Liv det at thinge,
 Trolden forgjæves om Raade man bad,
 Han vraged de vægtigste Ringe!

Heller ei fandtes, af Raad-Mænd, her Een,
 Som syndig sig kunde forsøgte,
 Trolden af Kæmper tog Arme og Been,
 Og bød det ei med en Hegte? (11)

Sort saae det ud da, for Store og Smaa,
 Hvad ligned vel Dannemænds Waande!
 Stene, som Klipper, paa Hjerterne laae,
 Og gispende drog man kun Waande.

Sort saae det ud, hvor sig Trollden befandt,
 Paa Mørket man der kunde tage,
 Hyllet i Taage han kom og han svandt,
 Hans Spor kunde Ingen opdage!

Hvad man ei tænkte, dog siden man saae,
 Der kiendte blev Røverens Gange,
 Mægtig den Ene var til at begaae
 Hvad Nof var for Ridinger mange.

Grændel var Herre paa Skioldunge Slot,
 Fra Skumring til gryende Morgen,
 Udeluft, sukede Dannemarks Drot:
 Min Brøde dog mig er forborgen!

Kloge Folk fuldfoste bød,
 Kongen, syg i Sinde,
 Gode Raad mod Landets Rød
 Vittig at paaafinde;
 Meget da blev overlagt
 Kun til liden Baade,
 Skiøndt man tyed af al Magt
 Til Afgudens Raade,

Bad, med Offring og med Sang,
 Ham om bedre Dage,
 Bad ham frelse Dane-Vang,
 Fra sin Lande-Plage!
 Ak! i Hedenstæbets Tid,
 Vidste man ei bedre,
 Slog til Himlens Gud ei Liid
 Kunde ham ei hædre,
 Troed kun paa Løgn og Tant,
 Ei paa Ham, der ene
 Naader selv, og dømmer sandt,
 Ere kan forlehne!

Vee den Mand, som haabløs dør,
 Som, naar Diet lukkes
 Did nedstyrter hoved-ør,
 Hvor ei Ilden slukkes! (12)

Vel den Mand, som, trods sin Død,
 Skal til Himlen ile,
 Finde der, i Fader-Skiød,
 Ewig Fryd og Hvile!

Fjerde Sang.

Bjowulfs Ankomst og Modtagelse paa den
Danske Kyst.

Halvdans Søn, i Hu saa mod,
Det var al hans Klage,
Mægted ei at raade Bod
Paa den Lande-Plage;
Tiden kom, og Tiden gik,
Jimmer vared Sorgen,
Natte-Ro, for Trolden, fik,
Aldrig man i Borgen.
Stille stod Forstanden her,
I den Vises Pande,
Thi uhørt var slig Ufærd,
Bidt og bredt om Lande!

Kygtet om de bange Aar,
Gruesligt at høre,

Kom, i Gothe-Kongens Gaard,
 Nu en Helt for Dre:
 Rundet op af ædel Rod,
 Boxet og derefter,
 Eiende, med Love-Mod,
 Meer end Bjørne-Fræfter.
 Det var Gothe-Helten bold,
 Ei saa snart han hørde
 Røgtet om den arge Trolb,
 Før han Tungen rørde,
 Sagde: over Svane-Bang,
 Danmark vil jeg giæste;
 Røder ud, til Bølge-Gang,
 Snekken paa det Bedste!
 Kongen med det gode Lob,
 Hører jeg, har Mænd behov;
 Dem maa han ei savne.

Det var Gothlands vise Mænd,
 Falke-Syn de aatte,
 Ei, fra Reisen, deres Ben
 Med et Ord de raadte,
 De ham bød et godt Far-Vel:
 Far i Hast, og far med Held!
 Varslerne er gode.

Mellem Folk med Staal i Hu,
 Karle udaf Bælgten,
 Folge: Svende, femten, nu
 Raared Gothe: Helten.

Sneffen ud til Odden foer,
 Langs med Gothe: Landet,
 Havde gierne Lods om Bord,
 Som var flog paa Vandet,
 Kom til Klinten ei saa snart,
 Skulpende paa Bølge,
 Før den laded, i en Fart,
 Helten og hans Følge;
 Skionne Sager kom i Stavn,
 Med de Kæmper ranke,
 Sneffen tog, med dem, i Favn
 Rustninger fuld ranke.

Skynkelig den Kæmpe: Trop
 Gav nu løs sit Fæste,
 Lystede, med Seil i Top,
 Fremmed Land at giæste;
 Raft det kuled, Bølgen høi
 Skummed over Stavnen,
 Som en Fugl i Lufften fløi
 Sneffen ud af Havnen:

Ud af Havn, og over Strand,
 Til man saae for Die,
 Anden Dag, i Dane-Land,
 Bjerg og brune Høie.

Endt nu var, for denne Gang,
 Reisen over Bølge,
 Brat i Land, fra Borde, sprang
 Helten med sit Følge;
 Skyndte sig da og, dernæst,
 Snekken at fortoie,
 Rysted, som de kunde bedst,
 Klingre Pandser-Trøie; ⁽¹³⁾
 Glemde ikke, Himlens Drot
 Høit med Tak at love,
 Fordi Kislen gleed saa godt
 Over saltens Bove!

Skik det var i Dane-Land:
 Inden Port og Bolde,
 Sad en Kyst-Befalingsmand:
 Strand-Vagt god at holde;
 Som en Smed han pasde paa,
 Stod i Høie-Lofte,

Da nu Skjoldene han saae
 Blinke over Tofte!
 Frem i Rustning saae han der
 Raske Kæmper stride,
 Hvem der gif hans Borg saa nær,
 Det gad han nok vide.

Flux sig smed da paa sin Hest
 Sø-Borg-Hovedsmanden,
 Traved, som han kunde bedst,
 Kom og snart til Stranden,
 Svang med Klem sin Marstkalk-Stav, (14)
 Talede, og sagde:
 Hveden I kom over Hav,
 Som til Lands nu lagde,
 Hvad I Karle tænker paa,
 Som lod Rislen glide
 Til os, over Bølgen blaa,
 Det gad jeg nok vide;
 Thi, det være eder sagt,
 Jeg, og ingen Kryster,
 Gattes til at holde Vagt,
 Her paa Danmarks Kryster,
 Vikinger, mens jeg er til,

Og det kan afværge,
 Her ei komme maa paa Spil,
 Havne eller hærge;

Vel ei viser eders Færd
 Mindste Tegn til Feide,
 Skiondt I landede, med Sværd,
 Uden Lov og Leide,
 Saa jeg haabe vil, I gif
 Buus paa Danmarks Rige,
 Kun fordi I Landsens Skif
 Kiendte ei saa lige.

Ligeledes, hvor det gaaer,
 Mellem Kæmper strage,
 Kneisende, en Høvding staaer,
 Spørger om sin Mage,
 Er en Helt, saa klar og kiæk,
 Det tør jeg nok vove,
 Hvis hans Blik og Ansigts-Træk
 Holde, hvad de love! ⁽¹⁵⁾
 Dog, før, længer op i Land,
 Gangen I fortsætte,
 Jeg om eders Byrd og Stand
 Maa mig underrette. ⁽¹⁶⁾

Svarer mig, I Sønænd da
 Brat nu paa min Tale!
 Hveden kom I, længeveis fra,
 Over Bølger skale?

Frem nu stod den Hovedsmand,
 For sin Kæmpe-Stare,
 Holdt ei Tunge meer for Tand,
 Hørdes saa at svare: (17)
 Gøther vi, med gode Kaar,
 Kæmper monne være,
 Tjenende, i Kongens Gaard,
 Sigilaf med Ere.

Jeg mig ved min Byrd og Stand
 Stammer ingenlunde,
 Thi min Fader, trindt om Land,
 Var i Folke-Munde,
 Gubben nu er sovet hen,
 Gik til bedre Egne,
 Men dog mindes vise Mænd
 Eggthjov allevegne.

Over Hav, med Benne-Hu,
 Kom vi for det Bedste,

Agte derfor ogsaa nu
 Halvdans Søn at giæste,
 Modent Vrende vi har,
 Det er ei at dølge,
 Hvis ei Tant, for Sandt, os bar
 Røgtet over Bølge.

Siig os derfor, Skjoldung-Bagt,
 Hvad du vel maa vide:
 Er det sandt, hvad os er sagt,
 Om din Herres Rvide:
 At til hans, og Daners, Kval,
 I de sorte Nætter,
 Raser, i hans Konge-Sal,
 En af Mørkets Bætter,
 Er Drabanterne for stærk,
 Tager Folk af Dage,
 Over Bold og Ridings-Værk,
 Uden Maal og Mæge?

Er det saa, da vil og kan
 Halvdans Søn jeg lære:
 Som Uhyrets Over-Mand
 Seier at hjembære.
 Ja, er Muelighed deri,

Jeg det saa kan mage,
 At det være skal forbi
 Med den Lande-Plage,
 Thi, kan ikke, ved min Daad
 Han sin Harm forvinde,
 Sige tør jeg, intet Raad
 Mod den er at finde,
 Da, saalænge Skjoldung, Borg
 Skinner over Tue,
 Dannemænd, med Hjerter-Sorg,
 Pines maa og grue!

Kiækt nu svared, paa sin Hest,
 Kytt-Befalings-Manden:
 Varetægt man holder bedst
 Med Forstand i Panden,
 Thi sin Haand og Mund man vel
 Tage maa i Vare,
 Giøre saa paa Folk Forstiel,
 Som man kan forsvare.
 Eftersom jeg hører nu,
 Har I Godt i Sinde,
 Kommer hid med Venne-Hu,
 Skjoldungen at finde;
 Ganger da kun op i Land,

Kæmper, som I ere!
 Selo jeg ride vil foran
 Og Vei-Viser være.
 Ederes Skib, med høien Stavn,
 Blankt og nylig beget,
 Ligge skal saa trygt i Havn,
 Som det var mit eget,
 Indtil atter, over Strand,
 Det skal eder bære,
 Føre hjem, til Væder-Land,
 Høvdingen med Ere!
 Ja, gid lykkelig han maa
 Kæmpe-Dysten overstaae,
 Helte-Værket øve!

Breed og buget, under Land,
 Snekken laae for Anker,
 Spottende det smulle Band,
 Med de stærke Planker.
 Gøtherne tog Kæmpe-Skridt,
 Klar var Brynje-Klangen,
 Hjelme-Guldet blinked vidt
 Over Dane-Bangen. (18)
 Brat nu stod for deres Blik
 Borgen med Guld-Linde,

Brat og paa den Eyn de fik,
 Der var Hrodgar inde. (19)
 Mage til den Borg, i Glands,
 Seent man fik at skue,
 Straaler fra den gif i Dands
 Under Himmel-Bue.

Bogteren nu fort, og godt,
 Lærde Gothe holde:
 Først til Borg, og saa til Drot,
 Afgang at erholde. (20)
 Derpaa dreiede sin Hest (21)
 Ryst-Befalings-Manden,
 Sagde: nu mig huer bedst
 Veien ned til Stranden,
 Jeg Alfader da i Vold,
 Eder vil befale,
 Skierme eder vel hans Skjold
 I de hvide Sale!
 Jeg, mod hver en Fiende-Magt,
 Dag og Nat skal holde Vagt
 Ved de Danske Strømme.

Femte Sang.

Modtagelsen i Hjorte-Borgen.

Nu frem gif Mænd i Plade,
Dg vild de fore ei,
Thi broslagt var, som Gade,
Den brede Konge-Bei.
De gif i Brynjer blanke,
Som Folk af første Rang,
Dg trindt om Gother ranke
De klinge Baaben sang.

Saa gif de frem paa Tofte,
I rædsom Kriger-Dragt,
Indtreen i Høielofte,
Med Brag og Prunk og Pragt.
Der, langs med Salens Bægge,
De stilled op, paa Rand,
Saa prud en Skjolde-Række,
Som Rogen skue kan.

Ei skjøre var de Skjolde,
 Som stolt sig bredte her,
 Men Løi som kunde holde
 I bidhvas Herrefærd.
 Ved Siden saae man Spyde,
 Med Afte-Stager graa,
 Alt uden Feil og Lyde,
 I Flæng og Hob at staae.

De Mænd med Mod i Bringe,
 De bænded selv sig brat,
 Kun Brynjer hørdes klinge,
 Alt under Kæmpe-Hat,
 Men, blot af Klang og Raaben,
 Man dømde flux i Hald,
 At Karl sad under Raaben,
 Som fye var ei for Skrald.

Med ærbar Kæmpe-Lade,
 Nu traadte frem, paa Stand,
 Til Gother under Plade,
 Saa prud en Hædersmand!
 I Kæmpe-Karle bolde!
 (Saa lod han sig forstaae)
 Alt med de brede Skjolde,

Og med de Brynjer graa,
 Ja, med de Hjelme svare,
 Og Raste-Epyd i Flok!
 Hvorfra mon hid I fare? ⁽²²⁾
 Det gad jeg vide nok,
 Thi Borgen, her I gæstede,
 Tilhører Hrodgar bold,
 Og han i mig sig fæstede
 Slots-Foged og Herold.
 Ei saae, i mine Dage,
 Af Fremmede, jeg let
 Saamange Kæmper strage,
 Og stolte, paa en Plet;
 Med Vren, maa jeg dømme,
 Med Helte-Mod i Bryst,
 Og ei som Folk der rømme,
 I søgde Danmarks Kyst. ⁽²³⁾

God Rede for sig gjorde
 Den Gothe-Helt nu brat,
 Ja, saa tog han til Orde,
 Alt under Kæmpe-Hat:
 Kong Higelaf, med Glæde,
 For Føden gjør vi Gavn,
 Han gav, i Sal, os Cæde:

Og Bjowulf er mit Navn,
 Mit Verinde frembære
 Jeg vil for Halvdans Søn,
 Om han mod os vil være
 Saa god, den Herre skøn,
 At vi til ham indtræde
 Maae i det høie Slot,
 Og hilse der med Glæde
 Paa Danmarks giæve Drot!

Belan! nu Vulfgar meldte,
 En Vendelboe var han,
 Navnkundig mellem Helte,
 Af Kiæthed og Forstand,
 Belan! dit Bud jeg bærer,
 Og bringer Svar igien
 Fra Drotten, Folket ærer,
 Som Daners bedste Ven.
 Jeg stittig skal forhøre
 Alt hos den Skjoldung-Drot,
 Om dig at laane Dre
 Han finde vil for godt,
 Og Kongens Ord tilbage
 Jeg bringer hid saa fage,
 Saa varme jeg dem faaer.

Ei glemde sig at skynde
 Den Helt, men iled did;
 Hvor Hroddgar sad paa Hynde,
 Alt som en Due hvid;
 Saa hævist udi Lader,
 Han aplede sit Skind,
 For Daners Konge-Fader
 Saa brat han stødtes ind.

Der Jarler sad om Borde,
 Alt hos den Herre god;
 Der Vulfgar tog til Orde,
 Som for sin Drot han stod:
 Hil Eder, Konning kiære!
 Alt over salten Søe
 Hiddragen monne være
 En Snekke under De;
 Med Gothar, fra det Fjerne,
 Den kommer til vort Land,
 Og Bjowulf hedder gierne
 De Gothers Hoveds-Mand.
 Med Kongen de begiære
 At tale et Par Ord,
 Om de maae faae den Ere,
 Og sandelig, jeg tro'r,

Det kunde sig vel sømme,
 At Du dem undte den,
 Thi efter Alt at dømme,
 Da er det Adels-Mænd; ⁽²⁴⁾
 Og han, dem hid mon sende,
 Er vist en vældig Drot;
 Paa slige Følge-Svende
 Man kjender Herren godt!

Fuldbørst nu hørdes svare
 Den Dannevirke-Drot:
 Formanden i den Skare
 Ham kiender jeg ret godt,
 Hans Byrd er vist nok ædel,
 Thi han er Eggthjæws Søn, ⁽²⁵⁾
 En Daatter af Kong Hrædel,
 Hun var hans Moder stien;
 Og sikkert for det Bedste
 Kom hid den Unger-Svend,
 I mig han vil nok giæste
 Sin Faders gamle Ven.
 Desuden og jeg hørde,
 Af Skippere, som Skat
 Til Gothe-Kongen førde,
 Han Karl er for sin Hat,

Ja, hvis de ikke lyve,
 Da er den samme Svend
 Saa stærk, som ti og tyve
 Almindelige Mænd;
 Desaaarsag det mig ahner:
 En Gud ham sendte vist
 Til Hjælp for os Vest-Daner,
 Mod Grændels Argelyst;
 I saa Fald skal jeg skønne
 Vist paa hans Kraft og Mod,
 Og kongelig belønne
 Den Unger-Svend saa god.

Gaf du kun nu tilbage,
 Det snarest du kan,
 Og beed de Kæmper frage
 Indgange her paa Stand!
 Min Hilsen med du bære!
 Siig mine Ord igjen:
 Velkomne skal I være
 Her alle Dannemænd!

Til Gotherne tilbage
 Kom Bulsgar med en Fart,
 Til Orde tog han fage,

Og meldte med god Art: (²⁶)
 Hrodgar hin seiersfælle,
 Øst-Daners giæve Drot,
 Mig eder bød fortælle:
 Jer Slægt han kiender godt,
 Og, dragne hid med Ære,
 Alt over Volgen sval,
 Velkomne skal I være
 Min Herre i hans Sal!

Nu Ingen eder standser,
 Gaaer frit til Hrodgar ind,
 Med Kæmpe-Sværd og Pandser,
 Alt under Hjelme-Tind! (²⁷)
 Men Skjoldene saa brede,
 Og saa de mange Spyd,
 Lad dem kun staae hernede,
 Mens I faae Drenghd!

Nu skyndelig fra Sædet
 Den Vældige foer op, (²⁸)
 Og hos ham stod, paa Stedet,
 Hans djærve Kæmpe-Trop;
 En Part dog af de Bolde
 Han, af sin Hovdings-Magt,

Bød over Spyd og Skjolde
Med Flid at holde Vagt.

Saa blev da, hvem der maatte;
Og Resten tøved ei,
I Heltens Fjed de traadte,
Som viiste godt dem Ve;
Alt under Salens Bue,
De trøstlig satte Fod,
Og, deilig at beskue,
Der hjelmet Bjowulf stod; ⁽²⁹⁾
Hans Vaaben-Drægt fremviiste,
Hvad hver Dag ei man saae:
Det Værk sin Mester priiste,
En Smed var han som Faa! ⁽³⁰⁾

Kong Hroldgar! sagde Helten,
Hilfsæl i dit Gemak!
I Salen og i Feldten
Jeg tjener Higelaf,
Hans Frænde mon jeg vare,
Og tjener i hans Gaard,
Heel mangen Daad med Vre
Jeg drev i Ungdoms-Aar.

I Gotheland jeg hørde,
 At Grændel dig bestreed,
 Og Skippere mig førde
 Om Sagen den Beseed:
 For Kæmper tom og øde,
 Maa Konge-Halden staae,
 Naar Soel i Aften-Røde
 Nedgaaer af Himlens Blaa.
 Da raadte mig de Bedste,
 Mit Lands de vise Mænd,
 At dig jeg skulde gjæste,
 Kong Hrodgar! som din Ven;
 De regned nemlig efter,
 Hvad selv engang de saae,
 Da mine Bjørne-Kræfter
 Jeg viiste Prover paa,
 Dengang af Fiende-Hænder
 Jeg slap, og slog mig frem.
 Da sammen begge Ender
 Jeg bukkede paa Fem,
 Paa Jetter fem at sige,
 Og reed til Vands saa brat
 En Rykke-Flok tillige,
 Alt i den mørke Nat:
 Trods Storm og Bølge-Høie.

Jeg seirede med Gram,
 Fik Vre for min Mæie,
 Mens Fienderne fik Skam! (31)

See, Dane-Drot hin klare!
 Jeg derfor, som en Mand
 Der ændser ingen Fare,
 Vil ene holde Stand,
 Ja Stand og Strid tillige
 Imod den lede Trolld,
 Mod Grændel, vil jeg sige,
 Som gjør dig Overbold!
 Den Gunst du ei mig nægte,
 O Dannevirke-Drot!
 At ene jeg maa fægte,
 Til Frelse for dit Slot!
 Alt for at naae den Hæder,
 Jeg, med min Kæmpe-Flof,
 Drog hid fra fjerne Steder,
 Er Trollden voxen nok!
 For Staal han ikke blegner,
 Det meget godt jeg veed,
 Han Vaaben ikke regner,
 Den Trolld og Thurs saa leed,
 Men ei mit Sværd skal briste

Paa Jette = Krop omsonst;
 Saa sandt jeg ei vil miste
 Min kære Konges Gunst,
 Jeg lover høit og sværger:
 Ei Sværd jeg blotter her,
 Med Skjold jeg mig ei værger
 I denne Herre = Færd!
 Kong Higelaf jeg fræver
 Til Vidne paa min Agt:
 Her, med de bare Næver,
 At trodse Grændels Magt;
 Om Reeb saa vil vi rykkes,
 Ja brydes om din Hald,
 Lad staae sig, hvem det lykkes!
 Lad falde, hvem der skal!

Saaer Grændel Lov at raade,
 For mig og for min Trop,
 Da sikkert, uden Raade,
 Han reent os væder op;
 Jeg veed, det er hans Bane,
 At sluges Folk, den Trold,
 Og vorder han min Bane,
 Saa er jeg i hans Vold! (32)

Hvis Hovedet jeg taber,
 Saa leed kun ei derom,
 Thi, uden Sorg, begraver
 Mig flux den Fylde-Bom:
 I Bugen han mig jorder,
 See, det er kort Proces,
 Ei under mig den Morder
 En Gravhøi med Cypress! (33)
 Ei koste dig Umage
 Da skal min Jordefærd,
 Men endes mine Dage,
 Da, Hrodgar Danekær!
 Til Higelaf du sende
 Min Rustning favr og klar,
 Ja til min Konge-Frænde
 Min Brynje dyrebar! (34)
 Jeg arved, efter Hrædel,
 Den prude Brynje-Særk,
 Dens Mester og var ædel:
 Den er Baulunders Bærk;
 Den Barmen var til Baade,
 I mangen Kæmpe-Dyst,
 Men nu maa Mornen raade
 For nøgne Kæmpe-Bryst! (35)

Saa talede, med Snilde,
 Den Høvding fort og godt.
 Ham svared Hrodgar milde,
 Den Dannevirke-Drot:
 Besynderlig sig vender,
 I Verden, Bladet om:
 Med hjælperige Hænder,
 Du modig til os kom;
 Alt over samme Bølger
 Drog Fader din for dig,
 Men, jeg det ikke dølger,
 Han søgde Hjælp hos mig.
 Ham Vilfingernes Bælde
 Fordrev fra Huus og Hjem,
 Ved Hadolap at sælde,
 Paa Halsen fik han dem;
 Med deres stærke Hæden,
 Hans Folk de gjorde ræd,
 Thi søgde han, i Nøden,
 Hos os et Tilflugts-Sted. (36)
 Da Hjærgar alt var blegnet,
 Den Danner-Konning stjon,
 I Graven var nedsegnet
 Kong Halvdans bedste Søn;
 Hans Broder, ei hans Mage,

Blev jeg hans Eftermand,
 Var Drot, i Ungdoms-Dage,
 For Dane-Fee og Land!
 Mig giæstede da i Borgen,
 O, Helt! din Fader god,
 Og her forbandt han Sorgen,
 Der jeg, i Mande-Bod,
 Til Bilfinger udlagde
 Mit gamle Dane-Guld,
 Hvorfor han mig tillsagde,
 At findes troe og huld! (³⁷)

Men af, med saaret Hjerte,
 Jeg tale maa derom,
 Hvad Sorg og bitter Smerte
 Mig siden overkom:
 Hvad jeg har maattet lide,
 Ved Grændels Overfald,
 Mens han, om Natte-Tide,
 Har raset i min Hals!
 Af! hvor er nu de Bolde,
 Som prydede min Hals,
 Som bare for mig Skjolsde,
 Mangfoldige i Tal!

Af! under Mornens Brede,
 Min Flok er smeltet hen,
 De Fleste tog den Lede,
 Kun Faa har jeg igien!
 O! gid engang dog kunde
 Den Riding faae sin Løn!
 Ja, Grændel gaae til Grunde!
 Det er mit Hjertes Bøn! (³⁸)

Vist ikke vederkvæger
 Mig længer store Ord,
 De lod, ved fyldte Bæger,
 Saa ofte over Bord,
 Jeg hårde Kæmper love,
 Naar Mjoden gav dem Mod,
 At sætte fiækt i Bove,
 For Salen, Liv og Blod,
 De vilde Grændel møde,
 Med Egg og skarpen Odd;
 Før næste Morgen-Røde,
 Var Døden deres Lodd!
 Naar Soel opgik, da svømmed
 Min Konge-Hald i Blod;
 Hen over Liljen strømmed
 Den røde Aare-Flod;

Af! Ondt de gjorde værre,
 Af Kæmper troe jeg fik
 Derved saamange færre,
 Som her i Døden gif!
 Dog, Ven, gik nu til Sæde!
 Lad Sagn og Saga-Sang
 Dig styrke til med Glæde
 At gaae din Kæmpe-Sang! (39)

Saa talede den Milde,
 Og flux man gjorde Plads,
 For Gøtherne saa gilde,
 Som var dem vel tilpas.
 De satte, alle sammen,
 Der brat sig ned paa Rad,
 Og der var Fryd og Gammen,
 Gaavelsom Ol og Mad.

Den Svend som stod for Skænken,
 Han passed godt sin Dont,
 Saa immer gif paa Bænken
 Det fulde Bæger rundt;
 Her Gøthe sad, som Dane,
 Med Fryd i høien Hals,
 Og, i god gammel Bane,
 Sang høit den muntre Skjald!

Sjette Sang.

Hunferds og Bjowulfs Trætte.

Nu Hunferd tog til Orde,
Dg Egglaws Søn var han,
Men Klammerie han gjorde
Med Tale sin paa Stand!
Han var en fornem Herre,
Han sad ved Thronens Fod,
Men avindsyg, desværre,
Han var ei Bjowulf god;
En Torn ham var i Diet
Den Edlings Herrefærd,
Som havde Bølgen pløiet,
Dg Vre høstet der;
Thi Hunferd taalde ikke,
Med Næsen høit i Skye,
At Rogen vilde stikke
Ham selv i Næs og Nye!

Er du, see det var Skofen,
 Den Bjowulf Mudder-Pram,
 Som dykked efter Rosen,
 Og drev i Land med Skam,
 Som kappedes med Brække, (40)
 Og holdt sig ei for brav,
 Dengang J, som to Gjakke,
 Omflød paa vildne Hav!
 J vilde, med jer Svømmen,
 Paa Vandet gjøre Blæst,
 Men drev dog kun med Strømmen,
 Alt som J kunde bedst,
 For aldrig Det ei keise
 Jeg vilde slig en Klif,
 Som for den Vende-Reise
 J paa jert Rygte fik!
 Paa Landet var J friske,
 Men Vand kan slukke Ild,
 J svømmed, som to Fiske,
 Ja snart som døde Gild;
 Da sagtnedes Støheien,
 Der Storm og Bølge strid
 Jer viiste Vinter-Beien,
 Alt i en Uges-Tid!

Dog, om end Narre Begge,
 Kom du dog værst deran,
 Thi fra dig svømmed Brække,
 Og blev din Over-Mand;
 Du artig blev tilbage,
 Der han en Morgen-Stund
 Opstulpedes saa fage
 Paa Ræmis høie Grund;
 Hvorfra sin Kaas han satte,
 Til Brødingernes Land!
 Med Borge der og Skatte
 Han var en holden Mand:
 Der havde han sit Rige,
 Og deiligt var hans Slot,
 Han elsket var tillige
 Af hver sin Undersaat.

Saa Bjansteens Søn udførde,
 Alt hvad han trued med,
 Og da du, som vi hørde,
 Kom der saa galt affted,
 Saa tør jeg nok formode,
 Om end du gjør dig frye,
 Det gjør slet ingen Gode,
 Du brænder dig paa Rye!

Ja, vil en Nat du vove
 At bide Grændel her,
 Da tør derfor jeg love,
 Dig times en Ufærd! (41)

Ru tog til Hjerte-Sproget
 Bægmundingen paa Stand,
 Du snakker hen i Taaget,
 Min Kiære, sagde han,
 Du regned op en Hoben,
 Om Brække og hans Færd,
 Det gamle Bl af Stoben,
 Man hørde snakke der;
 Thi det tør jeg nok sige:
 Den Mand jeg aldrig saae,
 Der viiste sig min Lige
 I Kamp paa Bølgen blaa.

Hvad jeg og Brække loved,
 I vore Drenge-Var,
 Som Karle vi og voved,
 Skiondt det gav bange Kaar:
 Med Liv og Død for Die,
 Alt paa den vilde Strand,
 Vi Bølgen svor at pløie,

Og pløied den forsand.
 Vort Mod saa lod vi kiende,
 Og svømmed vel om Kap,
 Med draget Sværd i Hænde,
 Gav Hai og Hval en Kap;
 Men høem der ingenlunde,
 Alt paa den vilde Strand,
 Forbi mig svømme kunde,
 Det Brække var forsand.
 Det var og ei min Mening:
 Paa Trods at fare frem;
 Thi svømmed i Forening
 Vi hele Rætter fem;
 Det var kun Bølger steile,
 Som brød vort Venne-Lag,
 Sin egen Søe at seile,
 Var da en tvungen Sag,
 Thi det, om Vinter-Tide,
 Og i en bølgmørk Nat,
 Kun nytter lidt at stride
 Mod Norden-Vind sig mat!
 Alt paa de Bølger svale,
 Jeg havde Arbeid nok,
 Med Udyr, bindegale,
 Som greb mig an i Flok;

Da maatte lydt jeg love
 Baulunders Mester-Værk:
 Min guldbeslagne Kaabe,
 Min gode Brynne-Særk,
 Dengang mig Fienden vældig
 Reddrog til Havsens Bund;
 Hvor jeg dog var saa heldig,
 Urædd i Farens Stund,
 At til det Bæst, mig flemde,
 Med Klinge jeg fik Kam,
 Saa sig og mig det glemde,
 Og fik for Alvor Skam.

Saaledes mange Gange
 Mig drillede det Paf,
 Men og, for Kaar heel trange,
 Jeg saa dem sagde Tak,
 Alt med min gode Klinge,
 Som det sig hør og bør,
 At ei de skulde springe
 Af Glæde, skøndt i Alver
 De fik mig paa en Maade!
 Om mig, paa Havsens Bund,
 Sig selv til liden Baade,
 De sloge Kredsen rund;

Om Ratten var de gramme,
 Om Morgenens de laae,
 Saa spage og saa tamme,
 At aldrig meer man saae
 Dem nogen Somand standse
 Paa lovlig Bølge-Færd! (42)
 Saa lærde dem at dandse
 Mit gode Kæmpe-Sværd!

Der nu, i Øster-Lide,
 Sit Straale-Banner Gud
 Opstak med Kraft og Blide,
 Da sank, paa Lysets Bud,
 De Bølge-Taarne høie,
 De gif ei meer i Dands,
 Og Land jeg saae for Die
 I listig Morgen-Glands!

Saa frelser Rorne-Dommen,
 Paa Hav, som under Telt,
 Naar Timen ei er kommen,
 Den uforsagte Helt!
 Ja, Held til Karle-Stykker
 Mig ogsaa Mornen gav,
 Thi ni saa var de Rykker,

Med Sværd jeg slog paa Hav. (43)
 Ei under Himlens Bue
 Jeg hørde, nogen Tid,
 Paa Bølgen var at skue
 En værre Rette-Strid!
 Det sandt er og tillige:
 En meer forlegen Mand
 Veed Ingen af at sige;
 Men dog jeg slap i Land:
 For mat var jeg til Svømmen,
 Alt efter sig en Dyst,
 Men drev i Land med Strømmen, (44)
 Drev op paa Finlands Kyst.

Ei vil heraf jeg prale,
 Men vidner uden Ewig,
 Jeg hørde aldrig tale
 Om sig en Daad af dig;
 Ja, ihvorvel om Brække
 Du nys tog Munden fuld,
 Dog Ingen af jer Begge
 Har virket over Muld
 Bedrifterne saa klare,
 Med blanke Kæmpe-Sværd.
 Du Pritis dig vel tilkiender,

For Broderskab du holdt,
 Da dine næste Frænder
 Du troløs Bane voldt?
 Hvor flog du end mon være,
 Du dog har regnet galt,
 I Helhjem skal du lære,
 Den Daad blir slet betalt!

For Resten, hvis, i Grunden,
 Du var saa tiæt og bold,
 Som Du det er i Munden,
 Saamegen Overvold
 Ei havde Grændel øvet;
 Saalænge, i sit Slot,
 Din Herre ei behøvet
 At lide Meen og Spot!
 Nei, Trolden har opdaget,
 At han, i Skjoldung-Hald,
 Var tryk for Torden-Slaget,
 Ei stye han er for Skrald,
 Og derfor hid han støvner,
 Alt som paa Flue-Jagt,
 Ham Alt hvad Danst sig nævner,
 Er kun til dyb Foragt,

Saa vidt han sig formaster,
 Han kommer vaabenløs,
 Kun Søvn han paa jer kaster,
 Jer Hellsot er en Døs! (44)

Men, lad kun nu ham komme,
 Igien i Kongens Gaard!
 Da skal, i dyre Domme,
 Han kiobe, hvad han faaer,
 Han møde skal herinde,
 Hvad han formoder ei:
 I Gothen skal han finde
 Et Giarde paa sin Dei!
 Lad gange da til Njoden,
 Med Gammen, hvo som kan,
 Naar atter Morgen-Roden
 Forgyllder Himmel-Rand,
 Naar, over Folke-Skarer,
 Mod Syden Soel opgaaer,
 Og straalende opflarer
 De Dødeliges Kaar!

Syvende Sang.

Godtgjærelsen af Hroðgar og Valtowe.

Oldingen med hvide Haar,
Helte-Mod i Brystet,
Havde, under bange Kaar,
Helte-Stemmen trøstet!
Deleren af røden Guld,
Og af grønne Skove,
Turde sig en Tjener huld
Nu i Bjovulf love;
Daners Hyrde, Daners Skjold,
Throneren paa Slette,
Saae i Gothen, giæv og bold,
Danmarks gode Bætte! (45)

Latter høit i Sal nu led,
 Strænge=Leeg sig rørde,
 Venlige fra Læben flød
 Talerne, man hørde!
 Ind og treen, saa vennehuld,
 Daners Konge=Frue,
 Skinnende af rødten Guld,
 Dronninglig at skue;
 Blidelig hun bød: god Dag!
 Bægeret hun fyldte,
 Først for ham; i Helte=Lag,
 Hvem hun Vren skuldte.

Raden rundt, i Konge=Hald,
 Gif den ædle Kvinde, (46)
 Adelsmænd, i Snese=Lal,
 Skænked hun derinde.
 Endelig kom sidst og bedst
 Dronningen Væltowe
 Til at stande Helten næst,
 Som kom nys til Hove;
 Guldringprud den Rosen=Vaand
 Stod som Aften=Røden,
 Rafde Bjowulf, blid, i Haand
 Bægeret med Njæden,

Hilsed Gothen bold og strag,
 Og, med Ord fuldkrænge,
 Takked Gud: hun saae den Dag,
 Som hun ønsked længe,
 Saae for Dine Helten god,
 Som, til Folke-Vaade,
 Uden Tvivl dog, kunde Bod
 End paa Sorgen raade!

Det Kæmpen var hin gramme,
 Han Bæger tog i Haand, (4⁸)
 Da blussed op i Flamme
 Hans høie Helte-Mand!

Det Bjovulf var, hin unge,
 Og han var Eggthjows Søn,
 Nu rørde han sin Tunge,
 Han kvad med Klang og Døn:

Ei sprang, med Kæmpe-Følge,
 Jeg tankeløs om Bord,
 Ei over steilen Bølge
 For Intet hid jeg foer;

At fremme Eder's Vilje,
 Det var min Sjæls Attraa,
 Hvis ikke, da paa Tilje
 At synke bleeg og blaa!

Jeg løser Daners Vaande,
 Hvis ei, før næste Dag,
 Vil Livet jeg udaande
 I Fiendens Favne-Fag!

Bedrift, til Agten Mage,
 Med Kraft jeg virke skal,
 Hvis ei, sig mine Dage
 Fuldende brat i Hald!

Saa fra Læben Spar udfoer,
 Godt og maatte hue
 Gothe-Kæmpens store Ord
 Daners Konge-True!

Dronningen sig, under Guld,
 Vendte nu med Glæde,
 Satte sig, saa vennehuld,
 Hos sin Drot til Sæde.

Atter da fra Læben flød
 Kæmpe-Ord fuldmange,
 Under Høie-Løft gjenlød
 Streng-keeg og Sange;
 Lystigt Folket var og froe,
 Indtil Halvdaniden
 Længdes efter Matte-Roe,
 Fandt, det var paa Tiden,
 Salen at forlade brat:
 Solen var nedgangen,
 Under Skye, den sorte Nat
 Rærmede sig Vangen,
 Kom, til Skjul for hver en Skielm,
 Skridende med Skygge-Hjelm. (48)

Folket nu sig reiste brat,
 Gildes-Lag at bryde,
 Hrodgar Bjowulf bød god Nat,
 Lod sig saa forlyde:
 Aldrig, medens Sværd og Skjold
 Selv jeg kunde bære,
 Rogen, nok saa huld og bold,
 Undte jeg den Ære,
 Som nu dig, hvem jeg betroer,
 Herved, til i Morgen,

Paa dit Ansigt, paa dit Ord,
 Dane-Konge, Borgen!
 Vagt nu hvad du har i Vold!
 Glem ei Erens Love!
 Tee dig som en Helt saa bold!
 Naag, mens Andre sove!
 Slipper du, som Over-Mand,
 Levende fra Dysten,
 Da er i mit ganske Land
 Loven din som Lysten!

Ottende Sang.

Bjowulfs Kamp med Grændel.

Med sin Hird udgik, af Slot,
Hrodgar til Væltowe,
Rolig der den Skjoldung-Drot
Agtede at sove,
Nu da han, mod Grændels Bold,
Havde sat en Vagt saa bold
Under Høie-Lofte!

Ord der af den Vogter gik,
God var han at stielne,
Pant derpaa og Kongen fik:
Han var af de sjeldne,
Saae, at Gothen, i sin Strid,
Ene slog til Gud sin Liid,
Og til Helte-Kraften!

Af sig frængde Bjowulf brat
 Brynje sin den haarde,
 Løstet ned sin Hjelme-Hat,
 Løste af sin Kaarde,
 Gav det Alt en Svend i Bold,
 Bad ham det, i god Behold,
 Flittig at forvare!

Det var Gothe-Helten god,
 End, før han sig lagde,
 Store Ord han falde lod,
 Talede og sagde:
 Ringere end Grændel jeg
 Være vil i Kiækhed ei,
 Er end han forboven! (49)

Kunde med mit gode Sværd
 Jeg ham end ombringe,
 Aldrig dog, i denne Færd,
 Vilde jeg det svinge,
 Da ei hugge kan i Skjold
 Skarnet, som er kiæk og bold
 Kun til Ridings-Værker! (50)

Baabenløse, Bryst mod Bryst,
 Om han det tør vove,
 Prøve skal vi her en Dyst,
 Medens Andre sove;
 Herren i det høie Slot,
 Som han finder selv for godt,
 Dømme os imellem!

Helte-Bryn, og Pande bruun,
 Skjulde nu den Kiække,
 Sank paa Dyne, sank i Duun,
 Over Kinder begge;
 Trindt omkring den Herre laae
 Ridders-Mænd fra Bølgen blaa,
 Hvilende i Hallen. (51)

Duvé op mod Elfvøds Land,
 Atter over Bølge,
 Det ei haabed nogen Mand
 Af det hele Følge:
 For dem skjulde Dødens Skye
 Fædre-Land og Fæde-Bye,
 Folket, de tilhørde!

Hørt de havde, at i Hald,
 Hvor de gik til Hvile,
 Dannemænd, i Skofke-Tal,
 Sank for Dødens Pile,
 Ei de kiendte Herrens Raad,
 Vidste ei: mod Dødens Braad
 Dem et Skjold var givet!

Ei det Folk fra Væder-Land
 Tænkde nogensinde,
 At de Heltes Avindsmand
 Kunde overvinde:
 At for Alle skulde Gien,
 Ved den Kraft han fik til Lehn,
 Seieren erhverve!

Sandelig, al Verdens Magt
 Herren har i Hænde,
 Hvem han tage vil i Agt,
 Kan ei Skygger blænde,
 Det man saae, der Fienden suul
 Kom nu under Skafke-Skjul,
 Skridende til Hallen.

Fienden skød, og Skuddet gjaldt
 Kæmper's Dien-Laage,
 Sønnen flug da overfaldt
 Dem der burde vaage;
 Alle sov de, som en Steen,
 Alle, ja, saa nær som Een:
 Hallens Helte-Giemmer! (52)

Det var Bjotwulf: gram i Hu
 Laae til Kamp han rede,
 Fra Moradset kom og nu, (53)
 Listende, den Lede,
 Hyllet i en Laage-Skye,
 Gud forhadte, til Helte-Bye,
 Grændel gif paa Gløder.

Haabet hans, det Morder-Skarn,
 Var, som før saa ofte,
 Folk at fange i sit Garn,
 Under Høie-Lofte;
 Derfor, søgt i Mulm, han gif,
 Til sig løfted for hans Blik
 Borgen med Guld-Linde.

Bild ei foer den Skalk i Vang,
 Traadd er Tyve-Lygte,
 Ei saa var det første Gang,
 Hrodgar han besegde,
 For og siden, for sin Haand,
 Mage dog til Helte-Vand,
 Ei han fandt i Hallen.

Gloende fra Top til Taa,
 Grændel gif med Sorgen,
 Guld af alstensk ond Attraa
 Dog han kom til Borgen;
 Luft var Dørren, Trolden snøs,
 Knytted Ræven, hugged løs,
 Dørren sprang i Splinter! (54)

Ind paa Flise-Gulvet treen
 Flux han under Bue,
 Ud fra hver hans Die-Steen
 Stod en Svovel-Lue,
 Ved det Lys han saae i Hald
 Volde Kæmper, Mof i Tal,
 Sovende som Stene.

Svine-lumst den Traadser green,
 Spidsede sin Næse
 Paa dem Alle, hver og een,
 Tænkde ret at kræse
 For sig op i Kongens Slot,
 Slagte ind og leve slaadt,
 Levne Liv i Ingen.

At af Mornen der var sat
 Grændse for hans Glæde,
 At det var den sidste Nat,
 Han fik Folk at æde;
 At i Hallen, hvor han gik,
 Fulgde ham et Følge-Blik,
 Det ei Grændel vidste. (15)

Ingen Tid gav Trolden bort,
 Rappede den Næste,
 Gjorde med ham Pinen fort,
 Gjorde brat sit Bedste:
 Brød hans Been, og drak hans Blod,
 Slugde Haand, og slugde Fod,
 Rakde efter Mere.

Videre gif Trollden frem,
 Sig paa Folt at mætte,
 Gramfede med Synd og Klem,
 Traf og paa den Rette,
 Mødte Haand, der selv tog fat,
 Gif med Bjowulf, nemt og brat,
 Derved Haand i Hanke. (56)

Flux den Lede mærked dog:
 Han ei Gothens Mage,
 Til med Klem at trække Krog,
 Traf i sine Dage;
 Jordens Kreds og runde Bold
 Kiendte han, men saadant Hold
 Ei i nogen Kæmpe!

Grændel blev om Næsen bleeg,
 Bange, som en Hare,
 Onskede sig, uden Steeg,
 Hjem i Djævels Skare,
 Thi beværtet han i Slot
 Fandt sig nu ei nær saa godt,
 Som i gamle Dage. (57)

Dog, det var ei Bjovulfs Agt,
 Fuglen saa at slippe,
 Til sig trak han af al Magt,
 Trolden maatte trippe,
 Op sig reiste Gothen nu,
 Kom de store Ord ihu,
 Hvormed han sig lagde.

Gothen tog i Grændel fat,
 Alt med Bjørne-Kræfter,
 Grændel, som en Al saa glat,
 Snoed sig derefter,
 Haanden gleeed, og Fienden slap,
 Gothen dog ham fulgde rap,
 Lod ham langt ei løbe.

Trolden, skjøndt med liden Lyst,
 Vilde nu dog prøve,
 Om han kunde ved en Dyst,
 Ei faae Lov at løbe,
 Ræverne, saa tænkte han,
 Jeg saa godt som nogen Mand
 Vel forstaaer at bruge. (5⁸)

Det dog lærde Grændel brat:
 Gothen bedre dnyfied,
 Thi til Vægs han faa blev sat,
 At hans Kallun rnyfied;
 Huult da gungred det i Hald,
 Som det største Torden-Skrald;
 Alle Daner bæved. (59)

Rafende blev Grændel nu,
 Brede var de Begge,
 Brødes, faa det var en Gru,
 Under Borge-Vægge!
 Gært, at dog ei sank i Gruus
 Hrodgars fagre Konge-Huus,
 Ved den Kæmpe-Trætte!

Vist nok var den Borg fuldstærk,
 Bygget ei af Pinde,
 Mage til det Mæster-Værk
 Skulde seent man finde:
 Inde var, som ude, her,
 Konftelig paa Kryds og Kvær,
 Alt med Jern bebundet!

Dog, ved Bulderet omfuld,
 Efter Folke-Talen,
 Mangen Bænk, besat med Guld,
 Faldt i Drikke-Salen,
 Skiondt der var, i Skjoldung-Land,
 Ei saa flog en Tømmer-Mand,
 Han det mueligt troede!

Trodse, havde Alle sagt,
 Trolde kan de Blokke,
 Ei ved List, og ei ved Magt
 De sig lade rokke;
 Kun for den, som æder Teg,
 Kun i Luens vilde Leeg,
 Styrte slige Bænke!

Vidt fra Hallen hørdes nu
 Fremmed Lyd opstige,
 Nørre-Daner gios i Gru,
 Alle, vil jeg sige,
 I hvis Dren trængde ind,
 Farende paa Hoirvel-Bind,
 Brølet af Guds Fiende! (60)

Det var Trolbens Svane-Sang,
 Som i Luften hvined,
 Med saa huul og suul en Klang;
 Ilde nu han grined;
 Med sin Hellsot, til sin Harm,
 Fængslet af en Kæmpe-Arm,
 Grændel stod i Vaande. (61)

Det var Gothe-Kæmpen bold,
 Tif dertil han Tøne,
 Aldrig i den lede Trolde
 Liv han vilde levne,
 Thi den Morder, tænkte han,
 Gavner aldrig nogen Mand,
 Gjør kun nye Ulykker.

Det var Bjowulfs gode Mænd,
 Gothlands Kæmpe-Stare,
 Deres Herre, deres Ven,
 Bilde de forsvare,
 Blotted Sværd i Færens Stund,
 Hugged til af Hjertens Grund,
 Og af alle Kræfter! (62)

Skrup nu fik, paa hver en Leed,
 Grændel, men ei Skramme,
 Staal og Jern paa ham ei beed,
 Thi, med Runer ramme,
 Bedste Sværd i Kæmpe-Haand
 Han forvandlede til Baand,
 Døved Odd og Egge! (63)

Det alligevel den Trolde
 Glev til liden Baade,
 Pokker dog han gif i Bold,
 Nornen vilde raade;
 Trodsset havde han sin Gud,
 Nu han saae, hvad der kom ud
 Af den Helte-Gierning!

Han som Ondt, med Fryd i Sind,
 Fremmed efter Cone,
 Mærked nu: hans eget Skind
 Kunde ogsaa revne; (64)
 Saa at svarlig ham fortrød
 Brydningen paa Liv og Død
 Med Kong Higlafs Frænde!

Ja, den Trold nu Lemme-Last
 Fik i Slagets Bulder,
 Knokler knak, og Sener brast,
 Armen sprang fra Skulder, (65)
 Bjowulf stod, med Helte-Kaar,
 Grændel løb, med Bane-Saar,
 Fægtede med Hæle. (66)

Svæbt i Taage, Trolden kom
 Til sin Røver-Kule,
 Kunde dog sin Krøbling-Dom
 For sig selv ei skjule,
 Vidste, at i Graven stod
 Alt han med den ene Tod,
 Talte var hans Dage!

Gladelig hver Dannemand
 Dandsed nu paa Tilje,
 Frelst var Hrodgars Slot og Land,
 Fremmet var hans Vilje,
 Alt ved ham, den Kæmpe god,
 Fuld af Wiisdom, Kraft og Mod:
 Giksen fra det Fjerne!

Ja, den Gothe-Kæmpe bold,
 Sig til Priis og Ere,
 Havde skudt for Daner Skjold,
 Maatte fier dem være,
 Havde raadt paa Vaanden Bod,
 Ridningen traadt under Fod,
 Standset Lande-Plagen!

Herom Syn for Sagn man fik, (67)
 Der nu under Bue,
 Helten seierrig indgif,
 Lagde frem til Skue:
 Haand og Arm og Skulder-Blad,
 Gripe-Løi, som fulgdes ad,
 Der han Grændel styned! (68)

Niende Sang.

Bjowulfs Priis, Hrodgars Tak, og Hunferds

Skam.

Saa aarle om den Morgen,
Før Solen end opstod,
Hinanden traf ved Borgen
Saamangen Høvding god.
De kom fra alle Eider,
Som bygged fjern og nær,
Saa tykkes, somme Tider,
For lang ei nogen Færd.
De Alle vilde skue
Det skeete Under-Værk,
Og Sporene paa Tve
Af Trolden leed og stærk!

De var nu Alle glade,
 Slet Ingen var saa blød,
 Ham tykdes, det var Skade,
 At Trollden fik sin Død.
 De fulgde, over Bangen,
 Den Ureløses Traadd,
 Paa Hælesægter-Gangen,
 Fra Hald med Bane-Lodd;
 De sporede den Kule
 Fra Sal til Rykke-Søe,
 Der maatte, i sin Kule,
 Han krumpe sig og døe:
 Hvor sidst han gif paa Landet,
 Der Flod i Strømme flød,
 Og hvor han sank i Vandet,
 Var Bølgen mørkerød:
 Sin Lodd den havde skiftet
 Af Grændels Trolde-Blod,
 Forvandlet og forgiftet,
 I Skum og Raag den stod. (69)
 Her maatte, i stor Vaande,
 Den Trolld, med Ret og Skiel,
 Sin Hedning-Sjæl udaande,
 Og fare saa til Hæll!

Nu fandt de gamle Svende,
 De Unge ligesaa,
 Det var ei galt at vende,
 Tilfreds med hvad man saae.
 Saa reed de Kæmper ranke
 Fra Søe den Ganimens-Leed,
 De reed i Brynjer blanke,
 De roste, som de reed,
 Den Vældige, den Brave,
 Og det var Manges Ord,
 At, mellem begge Have,
 Ei var, fra Syd til Nord,
 Saavidt som Himlens Bue
 Omhvælver Jordens Bold,
 Hans Overmand at stue,
 Blandt dem der løstet Skjold,
 Blandt dem, der styred Lande;
 Dog Hrodgar ufortalt,
 Thi Alle maatte sande,
 Han styred ikke galt!

Saa, over Heste-Rygge,
 Man snakkede iblandt,
 Og kom der saa et Stykke,
 Hvor Veien var galant,

Da spored, ei med Kæmpe,
 Enhver sit gule Dg,
 Og Kæmpe reed med Kæmpe
 Om Kap, alt som de fløi!

Nu reed der i den Række
 En Skjald med gode Kaar,
 En Høvding mellem Række,
 Berømt i Kongens Gaard;
 Ei skulde let der findes,
 I Daners Føde-Stavn,
 Hans Mester til at mindes
 De gamle Kvad og Savn.
 Han sine Ord nu søied
 Til Fynd og liflig Klang,
 Og Bjowulfs Færd ophøied
 Han i en Kæmpe-Sang!
 Om Sigmund han indfletted,
 Med Flid, saamangt et Ord:
 Om hvad den Helt udretted,
 Og om hvor vidt han foer.
 Her fik man da at høre,
 Alt om den Volsung bold,

Hvad ellers kun for Dre
 Kom Faa i Heden-Vld!
 Ja, her det blev opfrisket,
 Hvad Sigmund kun i Løn
 Til Fjotle havde hvistet:
 Sin kiære Syster-Søn,
 Og Hvad de voved sammen,
 De Frænder uden Fals,
 Som knækkede, med Gammen,
 Guldmangen Jette-Hals!

Fortalt blev nu til Grunde
 Bedrifterne ei faa,
 Saa først, i Folke-Munde,
 Da under Muld han laae,
 Hans Daad kom ret for Dagen,
 Den Volsung ærefuld,
 Den Hanemand for Dragen
 Der ruged over Guld.
 Ei til det Kæmpe-Stykke
 Han Fjotle havde med,
 Alene med sin Lykke
 Han voved det urædd:
 Gif, under Klippe-Side,

Uhyret fiæf imod,
 Og lod saa Sværdet bide,
 Til det i Jorden stod,
 Ja, stod igiennem Dragen,
 Alt med sin hvassse Odd,
 Saa den ei meer saae Dagen,
 Thi Døden blev dens Lodd.
 Det Guld som før den aatte,
 Dens Bane fik til Løn,
 For Drage-Skatten raadte
 Nu Volse's ædle Søn!
 Han brugde Hænder begge,
 Til Skibning ikke seen,
 Baglastede sin Snekke
 Med Guld og Edelsteen!
 Han vandt, ved Kæmpe-Færden,
 Og høiest Helte-Rang,
 Blev roest af hele Verden,
 I Folke-Sagn og Sang!
 Dog, Lykken ham og søied,
 Derved saa brat han steeg,
 Den venlig ham ophøied,
 Der den fra Hermod veeg! (70)
 Saa Lykken tit sig vender

Forladt han blev paa Val,
 Og faldt i Jette-Hænder,
 Sig til stor Harm og Kval.
 Der fleed han sine Dage,
 Fra Fædre-Landet fjern,
 Og høit lod Folkets Klage,
 Som misted Rigets Værn!
 Ja, haardt det gik til Hjerter
 Hver Edling trindt om Land,
 I Klage-Sang sin Smerte
 Udgiød saamangen Mand.
 De sang, med Sorg i Barmen,
 Alt om den Helts Ufærd,
 Dog ventede Bod for Harmen
 De af hans Søn saa kjær:
 Han skulde brat nu stige,
 Og staae med Ere-Krands,
 Ja, throne i sit Rige
 Med Fædres Guld og Glands;
 Men Skjoldunger *)
 Og Skalkhed ham betog. (71)

*) Jeg tænker, at hvad her fattes, er Navnet paa
 Hermods Søn, som vel søeg Skjoldungerne, og
 hedde, efter de angel-sachsiske Slægt-Registere:
 Sceldwea, eller Skelfer.

Ei nogen af dem Alle
 For Helte-Daad og Dyd,
 Som Bjowulf var at kalde:
 Sin Vets, sin Alders Pryd!

Nu Solen var opgangen,
 De Kæmper nøled ei,
 Men fappedes om Rangen,
 I Ridt paa Konge-Vei.
 Der banked Puf i Mængde
 For Olding og for Knøs,
 Thi mylrende fremtrængde
 Sig Flokken aandeløs,
 Og ind i Borge-Stue,
 Kom hver, som han var stærk,
 Hvem lysted ei at skue
 Det skeete Under-Værk!
 Selv Kongen var paa Færde,
 I Adel-Ring saa puur,
 Med fyrstelig Gebærde,
 Han gik af Fruer-Buur:
 Han gik til Borge-Stue,
 Den Skatte-Dogter god,
 Ham fulgde og hans Frue
 Saa pænt, med Fjed som Fod. (72)

Danner Kongen for Die skod
 Guld: Borgen med straalende Linde,
 Haand af Grændel nu for sin Fod
 Det undtes den Herre at finde;
 Saa times og Vel efter Vaande!

Stille skod nu den Drot saa prub,
 Og høit lod han Ordene lyde:
 Takket være al Magtes Gud
 For Synet mig undes at nyde!
 Saa times og Vel efter Vaande!

Leed af Grændel Fortræd jeg meer
 Og Fals, end i Hast er at melde,
 Priset være den Gud, som teer
 I Under paa Under sin Vælde!
 Saa times og Vel efter Vaande!

Ei saa ventet jeg nys det Blik,
 Ei tænkte jeg, i mine Dage,
 Bod at fange, som nu jeg fik,
 For Corrig og Harm uden Mage!
 Saa times og Vel efter Vaande!

Klart saa glimrer nu Guld i Soel,
 Som nys var i Taage indhyllet,
 Blodet bobled paa Konge-Stoel,
 I Strøm over Guld det henstyldet!
 Saa times og Vel efter Vaande!

Meer ei mindes jeg nu, med Sorg,
 Mistroftige Ord af de Bolde:
 Ingen mægter vor Konge-Borg
 At væрге mod Gienfærd og Trolde!
 Saa times og Vel efter Vaande!

Ene, Kæmpe! du overkom,
 Udrustet med Kraft fra det Høie,
 Hvad vi alle mistvøied om,
 Og mægted end ikke med Møie!
 Saa times og Vel efter Vaande!

Hvis end lever den ædle Biv,
 Som Gud har til Moder dig faaret,
 Glædes maa hun sit ganske Liv,
 For Byrde som hun haver baaret!
 Saa times og Vel efter Vaande!

Sige maa hun, den Bis saa præd,
 Som bar dig til Verden med Smerte,
 Raade-Gave af Himlens Gud
 Var Sønnen, jeg bar under Hjerter!
 Saa times og Vel efter Vaande!

Hør det, Bjowulf! du Kæmpe skøn,
 Den Bedste mig undtes at fiende!
 Hjertet siger: du est min Søn!
 Vær sønlig til Døden min Frænde!
 Saa times og Vel efter Vaande!

Mindre Kæmper jeg lønnet tit,
 For Mindre, med Guld og med Ære,
 Hvad dig lyfter af mit, er dit,
 For godt skal det Bedste ei være!
 Saa times og Vel efter Vaande!

Ære haver du dig indlagt,
 Som fiender ei Nar eller Ælde, (73)
 Gud dig lønne, som han har Magt,
 For Godt jeg kan ikke giengjælde!
 Saa times dog Vel efter Vaande! (74)

Nu Bjowulf tog til Orde,
 Det meldte Eggthjovs Son:
 Ei for hvad Godt vi gjorde
 Vi kræve nogen Løn.
 Vel sandt er det at sige,
 Det var en farlig Dyst,
 Men sandt det er tillige
 At Bærket drev vor Lyst!
 Gid kun saavel din Fiende
 Laae for din Fod i Bast!
 Min Agt det var at binde
 Forsvarlig ham i Hast,
 Og klemme ham saa længe,
 Til Aanden han gav op;
 Men sammen ret at hænge
 Ei havde lært hans Krop; (75)
 Thi maatte jeg begive,
 Hvad ei var Guds Behag,
 Saa Trolden blev i Live,
 Trods mine Favne-Tag!
 Med Hæle godt han sægted,
 Og slap mig saa af Haand,
 Men skiondt jeg ikke mægted
 At lægge ham i Baand,
 Sin Skade dog forvinder

Han ei, ihvor det gaaer,
 Ei Lægedom han finder
 For Skramme og for Skaar.
 Sin Død han er saa sikker,
 Som han den havde alt,
 Ja, udentvivl han ligger
 Nu i dens Lænker kvalt;
 Der holdes han i Lomme,
 Indtil den store Dag,
 Da Herren ham skal dømme
 Alt efter sit Behag!

Nu blev tilgavns da skaadet
 Den Haand, heel sælsom skabt,
 Som Bjowulf havde baadet,
 Og Grændel havde tabt;
 Her saae man da, hvad Regle
 Betød paa Trolde-Maal:
 De ligned heller Segle
 Af seit og hamret Staal!
 Man maatte vel og grue
 For Knokler og for Been,
 Som her man fik at se
 Paa Grændels Skulder-Green.
 Det kunde Ingen nægte

Der vilde meer end Jern,
 Til med den Trolde at sægte
 Og bryde af hans Værn; (76)
 Saa nu var Timen kommen,
 Som Eglaubs Søn forsvor;
 Nu puttede i Kommen
 Han sine store Ord!

Tiende Sang.

Heitid i Hallen og Kvad om Toget under Hnaf
og Hengest i Kong Halvdans Dage.

Travlhed i det høie Slot
Gik man nu at stue:
Pyntet, pudset brat og godt,
Blev den Borge-Stue;
Karle, Piger gik i Flok,
Meget gøres skulde,
Alle havde Arbeid nok,
Begge Hænder fulde,
Førend Stuen kom i Stand,
Blev paa Ny forvandlet,
Ehi man knap sig tænke kan
Hvor den var mishandlet!

Dørren var af Hængsel fast,
 Alting brudt i Stykker,
 Skjændt med Jern det var sat fast,
 Som ei let man trykker!
 Alt i Lave og i Læg
 Kom dog nu saa fage,
 Snart man skinne saa paa Bæg
 Tæpperne fuldsfrage,
 Konstelig Indvirkning her:
 Guld-Baldyring lued,
 Til Forundring for Enhver,
 Som det saa og skued!

Dog, det var ei Hallen blot,
 Som fik Bod for Vaande,
 Alting nu var blevet godt,
 Let trak Folket Aande;
 Han kun, som tog Hare-Spring
 Var og blev en Kryster! (77)
 Flygte, er en farlig Ting,
 Prøv det, hvo som lyfter!
 Mærke Hver, at skjændt i Slag
 Times let Uløppe,
 Det dog er en tvungen Sag,
 For hver ærlig Kæmpe,

Naar han gaaer fra Mjød og Viin,
Krogen, trods al Fare,
Hvor han hviler Kroppen sin,
Mandig at forsvare!

Under gode Varsler nu
Halvdans Søn, hin Milde,
Gif til Hallen glad i Hu,
Gif derind til Gilde;
Kreds slog her om guldrund Drot
Kæmper dyrebare,
Finere i Konge-Slot
Fandtes ingen Skare!
Med saa frydefuldt et Blik,
Som ei skues ofte,
Frænderne til Sæde gif,
Under Høie-Lofte:
Hrodgar sad hos Hrodulf her *),
Høit de sad med Gammen,
Lønede i den Gildes-Færd

*) Det er vel lidt underligt med den Hrodulf, der saaledes med Gæt springer op til Kongen i Høisædet, men der er dog ikke andet for, end paa Skjaldens Ansvar, at lade ham sidde der, som en Brodersøn af Hrodgar.

Mangt et Bæger sammen! (78)
 Giæstefuld og venneriig
 Var den Konge-Stue,
 Skjoldung-Drotter ei paa Sviig
 Pønsed under Bue!

Det var Halbdans Helte-Søn,
 Guldrund efter Bane,
 Bjowulf han i Kæmpe-Løn
 Gav en gylden Fane,
 Gav ham og, til Herre-Færd,
 Brynje af de Bedste,
 Hjelme-Hat og Belte-Sværd,
 Klinge med Guld-Fæste!
 Mange Dine, velforskyldt,
 Sværd fik mellem Svende,
 Der det, luende forgyldt,
 Helten kom til Hænde.
 Bjowulf lod i Hallen glad
 Sig af Hrodgar lønne,
 Heller ei at kimsede ad
 Var de Gaver skjønne;
 Denne-Gaver fire saae
 Her man over Bænke, (79)
 Hvortil Magen Drotter faa

Herdes at bortskjænte!
 Myrthesmykket, i sin Glands (80)
 Saae man Hoved-Bjerget,
 Med en vældig Hjelme-Krands
 Var mod Sværd det værget,
 Saa at, naar den Bolde stod
 Mellem hvasse Egge,
 Ingen Kæmpe dog var god
 For hans Hjelm at slække!

Døxe skulde Bjowulfs Løn,
 Var end stor den vorden,
 Det, paa Bud af Halvdans Søn,
 Saaes i Borge-Gaarden,
 Der af Hopper nu et Spand,
 Dtte udaf Stallen,
 Kneisende og godt i Stand,
 Dandsed op for Hallen!
 Mange, mange Penge værd
 Var de Hopper rene,
 Men dog Eadelen især,
 Som laae paa den Ene,
 Gjort af Godt med Kunstner-Hug
 Den var udaf Vælgten,
 Gjort til Kongens eget Brug,

Naar han drog i Feldten,
 Thi det Lov sig Hrodgar vandt,
 Bidt om Land med Ere,
 At hvor Kæmper Døden fandt,
 Turde med han være! (⁸¹)

Baaben gav jeg dig i Vold,
 Føier dertil Heste,
 (Sagde Yngve-Drotten bold)
 Brug dem paa det Bedste!

Saa den Konge æresuld,
 Der paa Dressel heied,
 Som med Hæder, saa med Guld,
 Bjowulfs Daad opveied!
 Kæmpe-Bærket lønned saa
 Halvdans Søn hin Milde,
 At ham lyve maatte paa,
 Hvo ham laste vilde!
 Ingen her paa Bænken sad,
 Af det hele Følge,
 Der med Bjowulf stævned glad
 Over svalen Bølge,
 Som jo, af den Drot saa god,
 Midler fik for Møde,

Guld endog i Mande-Bod
 Gav han for den Døde,
 Som, ved Bjowulfs Helte-Mod,
 Og ved Herrens Raade,
 Blev den Eneste, hvis Blod
 Grændel fik at raade.
 Fleer at myrde, hos den Trolld,
 Var tilvisse Agten,
 Men det hindred Mornens Skjold:
 Gud, som har al Magten! (⁸²)
 Ja, i Herrens Haand det staaer,
 Alt hvad os skal hændes,
 Derfor ei, med hvide Haar,
 Løbet her fuldendes,
 Uden at jo, tit og let,
 Skifte Sorg og Gammen,
 Vis kun er, hvo immer tæt
 Tænker sig dem sammen! (⁸³)

Dog, i Hallen var i Dag
 Alt kun Fryd og Gammen,
 Skjalde-Sang og Harpe-Slag
 Der kun smelted sammen,
 Strængelegen svared her
 Til den gamle Vise,

Om Kong Halsdans Herre-Færd,
 Værdig vel at prise:
 Minder skulde Hrodgars Skjald
 Friske op til Glæde;
 Om det Slag paa Feresval
 Høit han skulde kvæde,
 Hvor de Sønner af Kong Finn
 Hnæf uventet mødte:
 Helten, snar som Fugl og Vind,
 Skjoldung-Thronens Støtte. (84)

Heller ei om Hildeborg
 Maatte Sagn hensove, (85)
 Hun som prøved, sig til Sorg,
 Jettens Tro og Love.
 Hokes Daatter uden Grund
 Ei sin Lodd beklaged, (86)
 Da, i aarle Morgen-Stund,
 Hun sit Tab opdaged;
 Over sine Kiæres Liig
 Stod hun dybt bedrøvet,
 Frænderne, ved Sværd og Svig,
 Sørgelig berøvet!
 Sønner, Brødre slagne laae
 Uden Skiel og Føie,

Hildeborg vel maatte staae
Her med Graad i Die!

Det var Kong Finn, paa Kæmper riig, (⁸⁷)
Som Drot vel i hans Dage,
Forarmet blev han dog i Krig,
Beholdt kun Faa tilbage!
Men Hildeborg maatte vel sørge.

Ei Slaget meer nu mægted Finn
Mod Hengest at oplive,
Hans Kæmper faa ei faldt det ind
De Danske at fordrive.
Men Hildeborg maatte vel sørge.

Med Hengest nu den Jette-Drot
Sig vilde brat forlige,
Indrømmed ham sit ene Slot,
Dertil sit halde Rige.
Men Hildeborg maatte vel sørge.

Det var saa stolt en Kæmpe-Løn,
Det Slot med Konge-Throne,
Og hver en Dag af Folkwalds Søn *)

*) Folcwaldan sunu kunde ligesaa snart blot betyde:
Folke-Herskerens : Kongens Søn; men da Talen
maa være om Kong Finn, finder jeg det rimeligere,
at han kaldes: Folkwalds Søn.

Gif Daner Guld i Sone.

Men Hildeborg maatte vel sørge.

Til Friser ned der regned Guld,

Saa lod Kong Finn det springe,

Han daarede saa rænkefuld

Dem med de gyldne Ringe!

Saa Hildeborg maatte vel sørge.

Med Guld, og saa med glatte Ord,

Dem gjorde Finn saa trygge,

At paa den Eed, saa dyr han svor,

De voved fast at bygge,

Saa Hildeborg maatte vel sørge.

For sine Kæmper selv han svor,

Saa lod han sig forlyde:

Ei skal med Gierning, ei med Ord,

De Venne-Pagten bryde.

Men Hildeborg maatte vel sørge.

Ei Klage, knæ, saa loved han,

Skal Rogen, skiondt for Die

Han seer sin Høddings Bane-Mand,

Maa for hans Bud sig bøie. (⁸⁸)

Men Hildeborg maatte vel sørge.

Og Hengest for af Hjertens Grund:
 For nogen Friser puffe
 Paa Slag han slog, den aabne Mund
 Jeg skal med Sværd tillukke.
 Men Hildeborg maatte vel sørge. (89)

Der gjordes Fed, der gjordes Baal *)
 Af Finn, den falske Jette,
 Der smelted Guld, der gløded Staal,
 Der brændte Kæmper trætte.
 Saa Hildeborg maatte vel sørge.

Alt med saamangen Hjelms af Guld,
 Og røde Brynje-Særte,
 De brændte Hnæs, med ham et Kulb
 Af Skjoldung-Kæmper stærke. (90)
 Saa Hildeborg maatte vel sørge.

*) At dette Baal kommer hovedfulds, er klart. Man kan imidlertid slutte sig til, at Finn har stjaalet sig paa de Danske, og havt Lykken med sig. Videre Oplysning, om end ei al den, man kunde ønske, giver det i Indledningen omtalte Fragment, hvoraaf man seer, at Oversalbet er fæet ved Natte-Tide, og at Hnæs Kæmper vægebe sig mandelig i fem samfulde Dage.

En Deel vel Bane fik af Staal,
 Men Fleer dog sank af Møde,
 Og Jetter kasted nu paa Baal
 De Matte med de Døde.
 Saa Hildeborg maatte vel sørge.

Der stod den Viv med Hjerter-Sorg,
 Det lod paa Jette-Maalet:
 Kom med din Søn, kom, Hildeborg,
 Og bænkt ham selv paa Baalet! (91)
 Saa Hildeborg maatte vel sørge.

Sig blanded Kvindens Klage-Sang
 Med Brag af Bedd i Lue,
 Og høit den sig med Røgen svang
 Fra Baal til Himml-Bue. (92)
 Og Hildeborg maatte vel sørge.

Hvert Baand nu brast i Lue rød,
 Det braged, og det buldred,
 Hvor Blod blev Damp, hvor Been og Kiss
 Hensmelted og hensmuldred,
 Og Hildeborg maatte vel sørge.

Den Graadser fuul, med Lue-Land,
 Som Alt kan vel bekomme,
 Opaad, til Sorg for meer end Dan,
 En dobbelt Folke-Blomme;
 Saa Hildeborg maatte vel sørge! (93)

Det var Kæmpers Hoveds-Mand *):
 Vennerne berøvet,
 Søgde hjem til Frisen-Land
 Bradt han og bedrøvet.
 Hengest paa det høie Slot
 Løved kun med Smerte;
 Men ei glider Riølen godt
 Under Vinters Hjerte.
 Ei saa var det Seile-Tid,
 Nu, da i Kort-Vending
 Rasende i Bædde-Strid,
 Kæmped Storm og Brænding!
 Frosten, med sin Kæmpe-Haand,
 Kued vel dem begge,

*) Man seer, at Hengest er undsluppet Blobberet, og maa have slaaet sig igiennem, da vi i Fragmentet see, han var med i Heden.

Bølgen dog i folde Vaand
 Bar fra Kyst ei Snekke! (94)

Dog, der kom, med andet Nar,
 Og saa andre Dage,
 Solskins-Beiret kom med Vaar
 Smilende tilbage:
 Vinteren gav Baaren Plads,
 Maatte for den flygte,
 Sommeren sit Mai-Pallads
 Blomsterkrandsen bygde.
 Længer havde ei behov
 Helten nu at nøle,
 Snart sig og en Maste-Skov
 Løst over Kiole;
 Hvad han stedse kom ihu,
 Brændende af Harme,
 Vilde han udføre nu,
 Kiæk med Kæmpe-Arme.
 Verden vilde han Farvel
 Sige, hvis tilgrunde
 Ei han Jetten gammel Gield
 Nu betale kunde!

Hunlavs Søn sit gode Sværd *)

Hurtig da omspændte:

Klingen, som fra første Færd

Getterne alt kiendte,

Og nu skulde med sin Egg,

Truffet blank af Skede,

Kløbe Finn, den Ridning fræk

I hans egen Rede.

Gudlaf, Døslaf ingen Frist

Gav nu Falske-Blaffen,

Droist de takked ham for Sidst,

Skam fik han paa Rakken **);

Ronge-Salen purpurrod

Mæled de med Klingen,

Og Kong Finn nu fandt sin Død

Midt i Skjoldborg-Ringen!

Her ei gjorde daarlig Jagt

Nogen Skjoldung-Skytte;

*) Om det skal være Hengest selv, som her kaldes Hunlavs Søn, eller Urmænd (Hunlafing) veed jeg ikke; dog taler Sammenhængen vel derfor.

**) Af Fragmentet seer man, at baade Døslaf (der kaldes det Drøblaf) og Gudlaf var med Hengest paa det første Tog, samt at Gudlaf, ved Dørfaldet, mistede sin Søn Garulf.

Stor var Konge-Hallens Pragt,
 Stort blev Kæmpers Bytte;
 Silke her tilgavns de spandt,
 Rast ombord de bare
 Smykker, Ringe, hvad de fandt,
 Tog for gode Vahre!
 Dronningen de glemde ei,
 Daner hun tilhørde,
 Hende og ad Hvalers Bei
 De til Hjemmet førde *)!

Meer ei hørdes Harpe-Slag,
 Endt var Skjaldens Kvæde,
 Dog deraf i Kæmpe-Lag
 Reiste sig stor Glæde,
 Gammens-Ord fra Bænke lød,
 Skænkerne saa huse,
 Med den klare Viin ombød
 Bægere og Kruse!

Frem nu gif Væltowe glad,
 Under Gylde-Smykke,

*) Hvem denne Dronning, eller Prindsesse (drihtlicu wif) var, siges ikke; men formodentlig var det Hildeborg, som forblev i Fiende-Bold, indtil Hengest kom igjen, og hevneede Skade.

Did, hvor begge Frænder sad,
 For hinanden trygge *);
 Hvor og Throne=Skamlen stolt
 Hunferd saaes beklæde;
 Begge ham for trofast holdt,
 Værd sit Staller=Sæde,
 Skiondt engang i Sværde=Leeg,
 Det var Frænders Kiære,
 Blodsforvandte stemt han sveeg,
 Sig til liden Tre.

Dronningen for Thronen stod,
 Daners Vederføgger!
 Sagde hun, med lystigt Rod
 Tag og tøm dit Bæger!
 Klæd lyksalig, Skjoldung=Drot,
 Daners Konge=Sæde!
 Tal til Gother mildt og godt
 Næk dem Guld med Glæde!
 Fjern og nær ei finder du
 Bedre Ven og Frænde, (95)
 End den Helt, jeg hørde nu
 Du for Søn vil kiende. (96)

*) De tvende Frænder (suhter-gefæderan) er Hrobgar
 og Hrobulf.

I din frelske Hjorte-Borg
 Lad dig Miøden smage!
 See henrinde, uden Sorg,
 Dine Leve-Dage!
 See paa Sønnene, som skal,
 Naar du skifter Farve,
 Throne i din Konge-Hald,
 Folke-Riget arve!
 Er de unge, har de end
 Dog en Foster-Fader,
 Hvis før Hrodulf, Skjoldung-Ben!
 Verden du forlader:
 Kiender jeg den Glade ret,
 Løb derfor jeg love:
 Skjold han løfter for vor Ret
 Riæk paa Mark og Bøve!
 Ja, om ei af ham vor Søn
 Havde Godt i Vente,
 Glemme maatte han, hvad Løn
 Vi af ham fortjende,
 Hvad vi gjorde for hans Vel
 Før og nu med Glæde,
 Elskede ham op til Held
 Og til Herre-Sæde! (97)

Dronningen nu saae man glad
 Til den Bænk sig vende,
 Hvor, med Hredrik, Hrodmund sad,
 Mellem Unger = Svende.
 Hos det Konge = Sonne = Par
 Sad og Gothe = Helten,
 Han med Tøie bænket var
 Mellem Folk af Vælgten!
 Til ham fra den Dronning sin
 Flød nu Ord fuldsøde,
 Fulgte med den klare Wiin
 Baand af Guld det røde:
 Handledd = Baand, et Tvilling = Kulb,
 Gyldestykkets = Klæde,
 Finger = Ringe, og af Guld
 End saa faar en Kiæde!
 Kiæde slig, saa tung og stor
 Til om Hals at bære,
 Ei jeg paa den hele Jord
 Hørde fal at være!
 Ja, hvor under Himmel = Blaa
 Rige Herrer bygge,
 Ei jeg veed, at Nogen saae
 Bedre Gylde = Smykke,
 Siden Konstens Mester = Værk,

Brysing, Men, en Morgen,
 Hama, med en Haand fuldsterk,
 Bar til Brattings, Forgen;
 Siden hun, engang i Kveld,
 Luffede sit Die,
 Sagde Jorderig Farvel
 Svang sig mod det Høie!

Riæden, som nu glad med Lak
 Bjowulf fik i Hænde, (⁹⁸)
 Havde siden Higelak,
 Havde Svertings Frænde, (⁹⁹)
 Der hans Sværd sin Svane-Sang
 Kvad paa Brynje-Særke,
 Der han værged sidste Gang
 Skatte under Mærke.
 Da ærgjerrig over Strand
 Stævned han paa Snekke,
 Gæste vilde Frisen-Land
 Han med skarpe Egge;
 Deilig funkled paa hans Bryst
 Klare Edel-Stene,
 Mornen brat dog Livets Lyst
 Bilde ham formene:

Banesaaret under Skjold
 Segned Bjowulfs Frænde,
 Liget af den Herre bold
 Franke fik i Hænde; (100)
 Marken ogsaa de beholdt
 Efter Kæmpe-Slaget,
 Plyndred Valen grumt og foldt,
 Efter Vaaben-Braget;
 Kongens Lig de skaaed ei,
 Plyndred det med Glæde,
 Da, med Brynjen, gif sin Dei
 Og den gyldne Kiæde *).

Dronningen, alt som til Sang,
 Læben sin nu rørde,
 Venlig det i Hallenklang,
 Hovmænd alle hørde:
 Hør du mig nu, Bjowulf fiær,
 Hvad jeg dig vil sige,
 Tag den Kiæde, du seer her,
 Klædningen tillige!

*) Om dette Higelaks Tog, som her kun berøres i Forbigaaende, findes Resten i 17de og 20de Sang.

Slid med Helsen Tøi og Guld,
 Brug det paa det Bedste!
 Altid man beundringsfuld
 Dine paa dig fæste!
 Vær en Lære-Mester blid
 Nu for mine Sønner!
 Moderlig jeg kun din Slid
 Her mod dem belønner.
 Fjern og nær din Daad saa stor
 Skattes maa af Helte,
 Alt saavidt som Folke-Jord
 Bølgerne ombelte!
 Ja, vil, som jeg ønsker, huld,
 Lykken dig kun være, ⁽¹⁰¹⁾
 Du saalidet Sølv og Guld
 Savne skal som Tre!

Lyftig nu, vær selv dig lig,
 Som en Søn af Huset, ⁽¹⁰²⁾
 Her, hvor Gæster uden Svig
 Gjør Besked i Kruset!
 Sidder, Kæmper, vel i Mag,
 Kommer kiont tilrette!
 Ingen bryde Venne-Lag
 Her med Riv og Trætte!

Sjæleglad ved Mjød og Viin

Horde hver en Kæmpe fin!

Gjør det, som jeg beder!

Dronningen, saa favr og fin,

Søgte nu sit Sæde;

Kæmperne den klare Viin

Drak med Hjertens Glæde;

Dem det gif, som Mange før,

Drømmende sig trygge,

Mindst de tænkte, at for Dør

Stod en stor Ulykke!

Ellevte Sang.

Grændels Moder, Hrodgars Klage, Bjowulfs
Trest.

Det skedte, alt som før, i Kveld,
Kong Hrodgar gif at sove,
Dg vogte skulle Hallen vel,
Om Rat, paa Troe og Love,
 En ædel Flok
 Af Kæmper Mof,
Alt som i gamle Dage! (103)

Der kom, til en god' rolig Rat,
Nu Pude frem med Dyne,
Dypredte Senge blev, saa brat,
Paa Bænkene, til Synne,
 Til Hvile fød,
 Dg til sin Død,
Gif fort en herlig Skænker.

Ei vaabenløse dog de laae:
 Ved Kæmpers Hoved-Giærde,
 Man Hjelme Rok og Skjolde saae (104)
 Dem blinke over Hærde,
 Dem laae og nær
 Guldgode Sværd,
 Og Malle-Kraver skionne!

Saa var det Skif hos Kæmper her, (105)
 Skjoldungers Drot saa hulde,
 At færdige til Herrefærd
 De immer findes skulde,
 Ja, Dag og Nat,
 Ved Haanden brat,
 I Hald som under Mærke!

De sov nu ind, men dyrt at staae
 Kom Een den Aften-Slummer,
 Alt som i Gal saa tit man saae,
 I Grændels Tid, med Kummer,
 Til Syndens Sold,
 For Mord og Vold,
 Han fandt i Dødens Lænker.

Ja, for en Dag det kom nu brat,
 Man fik det vist at vide,
 Sig Grændel havde efterladt
 En Moder, Mænd til Rvide;
 Den Hæx sit Barn,
 Det stemme Skarn,
 Paa Daner vilde hevne. (106)

Thi foer hun op, med Harm i Hu,
 Alt fra de Bølger koldde,
 Alt fra sit Svælg, det Hjem for Gru,
 Og saa for arge Trolde,
 Der skulde hun,
 Paa muddret Bund,
 Henslide sine Dage.

Der Kain, med sin Broders Blod, (107)
 Besudled Haand og Bærge,
 Det aldrig sig afvættede lod,
 Han maatte, over Bjerger,
 Til ødest Egn,
 Med Morder-Tegn,
 Bortflye fra Folke-Gammen.

Bed ham paa Jord, til Folke-Meen,
 Oprandt Uthyster mange,
 Og iblandt dem var Grændel Een,
 Den lede Morder-Slange,
 Som, sig til Sorg,
 I Hrodgars Borg,
 Dog traf en vaagen Kæmpe. (108)

Til Kamp laae Helten redebon,
 Antastet paa sit Leie,
 Han glemde ei, hvad, af Guds Haand,
 Han fik til Arv og Eie:
 Sin Kraft, sit Mod,
 Han kiende lod,
 Til Folke-Trøst og Baade. (109)

Han fik med Alvindsmanden Bugt,
 Han gjorde saa sit Bedste,
 At Folke-Fienden kom paa Flugt,
 Og maatte Hælhjem giæste, (110)
 Det vilde nu,
 Med Harm i Hu,
 Hans Moder grusomt hevne! (111)

Til Hallen kom, med Blods-Attråe,
 Den Hæx, som andre Trolde,
 Hvor sovende, om Thronen, laae
 Hring-Daner under Skjolde,

Dog brat sad op
 Den Kæmpe-Trop,
 Der Oprør blev i Leiren!

Dog Maade der med det Ustyr,
 Var, som med Hærens Kræfter,
 Hun et Slags Kvindfolk var af Byrd,
 Og vældig kun derefter,

Vel grum i Sind,
 Men dog en Kvind
 Mod Kæmper under Baaben!

Af Riøller for den Lede snart
 Der kom en Hob til Synne,
 Og Sværdet fløved, med en Fart,
 Den haarde Hjelme-Tryne,

Det klang i Skye,
 Af Baaben-Snyde,
 Nu over Bord og Bænke.

Heel mangt et Sværd der kom paa Gang,
 Og Kæmper streed bag Skjolde,
 Ei kunde Hjelm, ei Brynje lang,
 Beskytte mod de Bolde, (112)
 Af Frygt al Lyst,
 I Hæse-Bryst,
 Forgik til her at tøbe!

Hun ud ad Døren foer i Hast,
 Hun vilde Livet bjerger,
 Men holdt en Vedling dog saa fast,
 Han kunde sig ei værges,
 Men maatte med
 Den Hæse affled,
 Til Kulen i det Dybe!

Det timedes en Høvding her
 Det mørke Hjem at gæste,
 Som, Hrodgar frem for Alle tiær,
 Stod øverst blandt de Bedste,
 Saa Kongen gav,
 Fra Hav til Hav,
 Ei Nogen for ham Prisen!

Lyksalig var han allen Stund,
 Til nu, paa gamle Dage,
 Afmeiet blev, for stakket Blund,
 Ham Livets Blomst saa fage; (113)
 For Heltens Død
 Forgjæves lod
 I Hallen Suf og Klage!

Bedrøvelse den næste Dag
 Kun atter saae i Borgen,
 At Bytte-gjordes paa Bedrag,
 Man klaged høit med Sorgen,
 For Venne-Liig,
 Som, i den Krig,
 Man fik paa begge Sider! (114)

Den Drot saa viis, og vennehuld,
 Med Sølvhaars-Krands om Tinde,
 Han blev i Sind saa forrigfuld,
 Ja haardt var at forvinde
 Det Hjerte-Stød,
 Som Venne-Død
 Gav Daners Drot hin Milde. (115)

Ei Bjowulf var i Hallen med,
 Der det gif Daner ilde,
 I andet Huus sit Leiested
 Gik Gothen efter Gilde;
 Men flux med Goel,
 Der Hanen goel,
 Opstod den Seiersfælle.

Saasnart da Tidende han fik,
 Om Folke-Lab og Jammer,
 Den ædle Kæmpe hurtig gif
 Til Kongens Sove-Kammer,
 At høre der,
 Om dragne Sværd,
 Ei skulde brat nu blinke. (116)

Den Helt han gif saa flux, saa frit,
 Paa Gulv nu med sit Følge, (117)
 Med Den saa tog han Kæmpe-Stridt,
 Han vilde Sorgen dølge: (118)
 Sov sødt og godt,
 I Nat, min Drot?
 Saa spurgde han med Blide.

Det svared Drot paa Dane-Sorg:
 Spørg ei om søde Drømme!
 Fornyet er den bitter Sorg
 For alle Daner omme!

 Af! tabt saa brat

 Har jeg i Nat

Min Ven den hjertenskiære.

Min Høire-Haand, min Støtte-Stav,
 Forsvundet er af Salen,
 Hin Broder graa af Vrmenlav,
 Som gif mig næst paa Valen,
 Saa mangen Gang,
 Hvor Hjelme sprang,
 Og Kæmper stanged Bue! (119)

Et Speil var han for Herremænd,
 Paa Daners grønne Slette, (120)
 Af, død er Asger, død min Ven;
 Paa Ry en grim Uvætte,
 Sig trædste indsneeg,
 I Halb, og sveeg
 Den Helt ved Midnats-Tide!

At Daad bedrev din Kæmpe-Arm,
 Forleden Nat, med Størke;
 At Grændel du, saa bredest-varm,
 Gav Bane-Saar i Mørke,
 For Folket mit;
 Han søeg saati,
 Det vilde hun nu hevne.

Ja, Grændel faldt, men efterlod
 Dog Slægt med Skade-Gone,
 Hans Moder kom, og kræved Bod,
 Gif Held til sig at hevne,
 Saa mangen Mand,
 I Dane-Land,
 Det mindes, mens han lever.

Ja I, som tjende nys for Guld
 Den Høvding, vi begræde,
 Hvis Haand er nu saa stiv og kold,
 Ei rund paa Guld og Glæde,
 I mindes vist,
 At Argeliff
 Gif Held til Hevn i Hallen! (121)

At Bønderne med Tant ei foer,
 Det fik vi nu at vide,
 Utykker to, var deres Ord,
 Vi saae i Bang omstride,
 Som Maste-Træ'r,
 Af Folke-Færd
 Det Trolde er tilviffe.

Vanskabte er de begge To,
 Dog Forskiel er at finde:
 Den Ene maa af Alt man troe
 Har Lighed med en Kvinde;
 Den Anden meer,
 Saavidt man seer,
 Til Karlsfolk er at regne. (122)

Fra Arilds Tid den Ratte-Ravn
 Man kalder Grændel Jette,
 Men Ingen veed hans Faders Ravn,
 Saa det er seent at giætte
 Dertil sig frem:
 Om En, og hvem
 Det var udaf de Sorte. (123)

Hvor Ude kun, og andet Raf, (124)
 Har deres Gang og Leie,
 Der færdes meest det Trolde-Paf,
 Paa Hvirvel-Vindens Veie,
 Og sære Ting
 Der rundt omkring
 Man seer i Høl og Mose.

Der er et Kiær, en Søe kansee,
 Hvor Væld gaaer under Lue,
 Der kan hver Nat en Strøm man see,
 Som bare Ild og Lue,
 Og længer ei,
 End en Miils-Wei,
 Er Stedet her fra Borgen.

Det Vandsted ligger godt i Læe,
 Det ligger midt i Skoven,
 Thi rundt omkring staaer Træ ved Træ,
 Som lukker sig for Oven,
 De staae med Rod
 Fuldgodt i God,
 De Vandet overskygge.

Slet Ingen er i Verden til,
 Blandt vise Mænd og Folde,
 Som prøve tør det Døds-
 Spil,
 At giæste Skovens Trolde,
 Selv Hjort og Hind
 Gaae ei derind,
 Om end de er i Flugten.

Nei, med Forundring tit vi saae,
 Hvad neppe troe vi kunde,
 Høitakket Hjort ved Skoven staae,
 Forfulgt af Skytte-Hunde;
 Han Livet lod,
 Før med en Fod
 I Trolde-Skov han traadte. (125)

Fra Sole-Bjerg til Morgen-Grye
 Saa Stormene sig røre,
 At Bølgen bruser høit i Skye,
 En Gru er det at høre;
 Dog vorder tyst,
 Det bradt, som lyst,
 Ved Glimt af Morgen-Røden! (126)

Nu har om Stedet den Beseed
 Jeg sagt dig, som jeg vidste,
 Og, uden dig, jeg Ingen veed,
 Som turde did sig driste,
 Thi, svar mig nu,
 Tør, kiæk i Hu,
 Du Faren gaae i Møde?

O, tør du stævne did, min Ven!
 Hvor Skielmer boe i Klynge,
 Og kommer du derfra igien,
 Dig venter Guld i Dynge,
 Ja, lønnes skal,
 Din Daad i Haldsom
 Med Oldtids gyldne Skatte! (127)

Det svared Bjowulf bradt igien:
 Sorg ei, min Drot saa saare!
 For Venner ei skal vise Mænd
 Udøse mangan Taare,
 Men svinge Sværd,
 I Herre-Færd,
 Til Hevn og Hæders Minde. (128)

Det er saa dømt i Rørners Raad,
 At Døden skal vi lide,
 Thi stræbe Hver, med ærlig Daad,
 At vinde Priis i Tide!

Kun Hvile fød
 Har Gravens Skjød
 For Stov fra Vre-Sengen!

Sid op, o Drot! lad Fiende-Spor
 Med Flid os bradt forfølge!
 Og troe mig paa mit Vres-Ord!
 Ei skal i bundløs Bølge,
 I Jordens Skjød,
 I Skov som Glød,
 Hvatten mig undslippe!

Nei, i den vide Verden ei
 Den skal et Smuthul finde,
 Hvortil jeg mig jo baner Wei,
 For ærlig Priis at vinde;
 Vær, som en Mand,
 Jeg troer, du kan,
 Da kun i Dag end Sorgen! (129)

Tolvte Sang.

Toget til Trolde-Riær, Bjowulfs Manddom,
Kamp og Seier, med Herens Undergang.

Op den gamle Drot nu foer
Brat, med Jld i Nie,
Takked, for de Trøstens Ord,
Herren i det Høie;
Lod sin Ganger sadle op,
Kom og snart til Sæde,
Saaes med sin Kæmpe-Trop,
Bradt i Borge-Stræde.

Nemt det var at finde Vei;
Værre den at følge,
Skov og Skumring kunde ei
Hæx-Sporet dølge,

Hvor hun, over Bjerg og Dal,
 Var, til Fryd for Trolde,
 Hvad hun røbede i Gal:
 Lige af den Bolde,
 Kampen med de bedste Kaar
 I den danske Konges Gaard.

Skiondt ei graa han var om Iffen,
 Med de meest Erfarne dog
 Helte-Sønner gif i Spidsen,
 Førde an det hele Tog.
 Fort han gif, med Speider-Die,
 Traadte mangel snever Sti, (130)
 Over Klint, og Klipper høie,
 Mangel Rykke-Boe forbi, (131)
 Til med Gæt han fik at skue
 Mærket paa den rette Naab:
 Trolde-Skoven, som i Lue
 Kneisede paa høien Naab.
 Under Skoven, muddret, blodig,
 Bølgen vidnede om Mord,
 Ingen Dane var saa modig,
 Gysen ham jo giennemfoer, (132)
 Der ved Trolde's Arne-Sted
 Heel forfærdeligt at skue,

Man, paa Trolde-Søens Bredd,
 Nøgers Hoved saae paa Tue.

Høit nu Kæmpe-Hornet lød, (133)
 Kaldte frem de Række,
 Flux og Folket, som det bød,
 Stilled sig i Række.
 Hovedfulds fra Landet fløi
 Sære Søe-Uhyrer,
 Allehaande Orme-Tøi,
 Mylrende som Myrer,
 Nykker, som, ved Middags-Tid, (134)
 Sig i Solen bade,
 Spaae saa tit, paa Bølge hvid,
 Sømand Sorg og Skade.
 Ud i Strøm af Blod og Gift
 Bradt de sprang i Harme;
 Dengang Hornet til Bedrift
 Kaldte Kæmpe-Arme;
 Gothen dog i stakket Trist
 Spændte flink sin Bue,
 Skød til den, der søvmed sidst,
 Det var Lyst at skue,
 Som han sigted, saa han skød,
 Nykken maatte smage,

Med hans Piil, den bittre Død,
 Hængde bradt paa Hage;
 Hagen slog man i dens Krop,
 Trak den af det Vaade,
 For den ret fra Taa til Top
 Undrende at skaade. (135)

Aldrig Nogen Bjowulf saae
 Bange for sin Ersie, (136)
 Brat nu kom hans Brynje paa,
 Skulde Bølgen pløie;
 Sid den var, og gjort med Konst,
 Trods den kunde byde
 Fiende-Bold, som kun omsonst
 Prøved den at bryde!
 Blanken Hjelm, i samme Stund, (137)
 Steeg i Brynje-Følge,
 Skulde snart, paa Havsens Bund,
 Blinke under Bølge!
 Havde Kroppen ingen Rød,
 Under Brynje-Kofte,
 Taalde Hjelmen og et Stød
 Nu, som før saa ofte;
 Smede-Kunst fra fordum Tid
 Her sig lod tilsyne,

Havde frandsset den med Flid,
 Kronet den med Tryne;
 Kort: den var et Mester-Værk,
 Trodsed Odd og Egge,
 Var de hvasse, den var stærk,
 Lod ei Staal sig slække. (138)

Dog, ei mangle skal sin Roes
 Sværdet, Bjowulf førde,
 Skiondt det var kun Laane-Gods,
 Hunferd det tilhørde;
 Det var just en Kosti-barhed,
 Fra de gamle Dage,
 Hrunting hedde det, som jeg veed,
 Ledte om sin Mæge!
 Godt i Edder og Forgift
 Hærdet var den Klinge,
 Sveeg ei hvem den til Bedrift
 Modig turde svinge.
 Ei saa var det første Gang,
 Daad den skulde øve,
 Tit i Kæmpe-Kreds den slang
 Og bestod sin Prøve! (139)
 Hvad misundelig i Hu,
 Drukken, før han meldte,

Glemde sagtens Hunferd nu,
 Siden han i Belte
 Bjowulf gav sit gode Sværd,
 Lod derved tilfhyne:
 Selv han ei i Herre=Færd
 Turde med det lyne, (140)
 Vilde før sin Helte=Rang,
 Helte=Priis, undvære,
 End sit Liv i Bølge=Gang
 Døve fiæf med Vre!

Saa ei tænkte han, der nu
 Hrunting fik at bære, (141)
 Ei til Roget stod hans Hu,
 Som til Kamp og Vre!
 Det var Bjowulf, Eggthjows Søn,
 Han det Ord lod falde:
 Dane=Drot! jeg har en Bøn,
 Billig vel at falde:
 Færdig, som jeg for dig staaer,
 Dybt mig at nedsænke,
 Beder jeg, om galt det gaaer,
 Vel dig at betænke,
 Hvad du, Folke=Ven saa mild,
 Kiærlig selv mig loved,

Om jeg satte Livet til,
 Som for dig jeg voved,
 Alt i Faders Sted du end (142)
 Da mig vilde være,
 Holde hver min Følge: Svend
 Høit i Agt og Ere!
 Hrodgar kjær! hvad jeg med Læf
 Tog af dine Hænder,
 Send det Alt til Higelæf,
 Hvis mit Liv jeg ender!
 Naar da Gothe-Kongen huld
 Dresselen betragter,
 Hædlingen paa røden Guld
 Stirrer vel og agter;
 Da forstaae han skal saa grandt,
 At, bag steilen Bove,
 Guldrund Drot jeg foresandt,
 Tjende vel til Hove! (143)

Og nu, Hunferd, lad fra Land
 Dybt i Edder: Bølge
 Kun den velbekiendte Mand
 Kæmpe: Sværdet følge!
 Intet, uden Livs Forliis,
 Hrunting skal forhindre

I min Haand at vinde Priis,
Som kan evig tindre!

Sagt nu Gothe-Kæmpen klar
Havde, hvad han vilde,
Lykkes, Venten efter Svar
Var kun Tid at spille;
Sprang da, i den samme Stund,
Luft i Edder-Strømme,
Stod og snart paa Bølge-Bund,
Næster i at sømme. (144)

Det var Hexen, leed og fuul,
Som, fra gamle Dage,
Havde her sit Hjem og Skjul,
Hun fornam saa fage,
At nedsteget var en Giæst
Fra de øvre Egne,
Stræbde trolselig dernæst
Flux ham at beegne,
Tog den Herre fast i Favn,
Klemde, som hun kunde;
Men da gjorde Brynjen Gavn,
Bugned ingenlunde. (145)

Arrig paa den Brynje=Sært,
 Som ei briste vilde,
 Holdt da op den Hæx fuldstærk
 Kræfterne at spille;
 Var saa Helten til sin Boe,
 Under Edder=Bølge,
 Sprættende i Trolde=Kloe,
 Tvungen til at følge,
 Mægtig neppe Mod og Hu,
 Mindre sine Vaaben!
 Til Forundring meer end Gru,
 En utallig Hoben
 Bistre Sø=Uhyrer smaae,
 Kom fra alle Kroge,
 Beed ham, hvor de kunde naae (146)
 I hans Brynje=Braage. (147)

Brat nu mærked Helten god,
 Bant til Sært at friste,
 I et vandtæt Rum han stod,
 Skændt ei hvor han vidste;
 Kommet var han under Tag,
 Tørt saa var hans Stade,
 Brænding ei og Bølge=Slag
 Kunde meer ham skade.

Her og fandtes Lys og Ild,
 Blaalig brændte Luen,
 Og før ret man saae sig til,
 Lyst der var i Stuen;
 Helten brat ved Skinnen saae
 Vandets Hersterinde, (¹⁴⁸)
 Grum og graadig for sig staae,
 Slog ei til i Blinde:
 Hrunting han med Bælde svang,
 Ramde og tilviffe,
 Bane-Røde Sværdet sang
 Over Havfru-Iffe!

Dog, det maatte saa ei stee,
 Hvad det Slag tilsigted,
 Skuffet maatte Helten see:
 Straale-Klingen svigted;
 Bide vilde den nu ei
 Meer i Helte-Hænder,
 Skiondt den for sig baned Bei,
 Tit med Hugge-Lænder,
 Giennem Hjelm og Brynne-Særk,
 Haarde nok at skiære; (¹⁴⁹)
 Efter mangt et Mester-Værk
 Misted den sin Ere!

Bjowulf dog ei misted sin,
 Lod ei Modet falde,
 Derfor skal den Helt saa fin
 Klippefast man kalde!
 Frænden af Kong Higelaf
 Ei for Døden grued,
 Bred han flux i Gulbet smæk
 Sværdet som ei dued,
 Som, forgjort, i Trylle-Baand;
 Laae med døde Egge;
 Haabed, at hans Kæmpe-Haand
 Bedre skulde klække.
 Speile sig i ham Enhver,
 Som har Lyst at vinde
 Helte-Ravn i Herre-Færd,
 Som gaaer seent af Minde! (150)

Det var Gothe-Kæmpen bold,
 Med de stærke Arme,
 Han i Heren tog nu Hold,
 Bluffende af Harme;
 Skuldrene han staaed ei,
 Dem han overbælded, (151)
 Dog var Grændels Moder sei,
 Faldt ei, skiondt hun hælbed,

Brodes efter Trolde=Skif,
 Det var ei med Kæmpe,
 Til omsider Bugt hun fik
 Med den stærke Kæmpe.

Det nu tænkte Hexen leed,
 Hun vel havde Evne
 Til, med Dolken bruun og breed,
 Sønnen sin at hevne;
 Love maatte da igien
 Bjowulf, som saa ofte,
 At i Rød en fuldtroe Ben
 Var hans Brynje-Kofte! (152)
 Døden blev hans viffe Lodd,
 Hvis den Jette-Kvinde,
 Om for Egg ei, dog for Odd,
 Kunde Nabning finde;
 Ja, sin Død paa Bølge-Bund
 Bjowulf havde fundet,
 Hexen, i en Vanhelds=Stund,
 Helten overbundet,
 Havde ei den Brynje haard,
 Herlig, maa man sige,
 Hjulpet ham i trange Kaar,
 Og saa Gud tillige;

Thi for Seier raader Han,
 Herren i det Høie,
 Bjowulf reiste sig paa Stånd,
 Seired uden Møie! (153)

Mesteren i Herre-Færd
 Mønstred Alt saa nøie,
 Paa et gammelt Jette-Sværd
 Faldt da Heltens Døie;
 I hans Vold det kom og snart,
 Han det kunde røre,
 Skiondt hver Anden det for svært
 Var i Strid at føre. (154)
 Jette-Sværdet, djærv og gram,
 Svang den Skjoldung-Kæmpe,
 Undte Hæren Løst og Skam,
 Slog ei til med Kæmpe,
 Jette-Staalet ogsaa beed
 Hæxer-Kisb som Klæde,
 Gjorde kort og god Besked,
 Eggthjoms Søn til Glæde!
 Hæxer laae for Heltens Fod,
 Det var Lyst at stae,
 Men, af hendes Trolde-Blod,
 Sværdet stod i Lue,

Skinnede i Hallen saa,
 Som man seer for Die,
 Straalende paa Himmel-Blaa,
 Solen i det Høie.

Rundt i Hald med Speider-Blif,
 Draget Sværd i Hænde,
 Gram for Alvor Helten gif,
 Bæret at fuldende: (155)

Med det Jette-Sværd, saa hvast
 Vilde han, med Rente,
 Grændel give i en Hast
 Alt hvad han fortjende,
 Ved saa tit, i Hrodgars Land,
 Ridings-Bæret at øve,
 Ved saamangen Dannemand
 Trædte ham at berøve.
 Femten Karle, mens de sov, (156)
 Slugdes af den Tule,
 Femten, som et Trolde-Rov,
 Bar han til sin Rule;
 For det Alt nu Helten barste
 Grændel gjennemhærked,
 Men alt som han paa ham tarste,
 Endelig han mærked,

At hvad nu der, som en Bold,
 Banket sprang i Veiret,
 Var kun Liget af den Trolde,
 Fordum han beseired;
 Bane-Saar ham Bjowulf gav,
 Der han før ham stækked,
 Hugged nu hans Hoved af,
 Det var Ester-Smækket! (157)

Midlertid de vise Mænd,
 Som med Hrodgar fulgde,
 Ei for Daners fuldtro Ven
 Deres Mening dulgde.
 Stirrende, ved Middags-Tid,
 Paa de røde Bände,
 For den Høvding duehvid
 Ginge de at stande,
 Vi, de sagde aabenbart,
 Haabet har opgivet,
 Om at Helten fra den Fart
 Komme kan med Livet;
 Aldrig meer i Kongens Gaard
 Seierrig han træder,
 Heller ham med Hud og Haar
 Sælhunds-Pak opæder. (158)

Dane-Folke-Bennen god
 Mængden overstemmed,
 Trolde-Ræffet han forlod,
 Stiled efter Hjemmet!
 Gotherne, skøndt Daner gif,
 Vilde dog ei følge,
 Stirred stivt, med Rvide-Blik,
 Paa den røde Bølge;
 Stirred efter Drot og Ben,
 Som det sig vel burde;
 Skøndt at see ham selv igien,
 Haabe knap de turde.

En Forandring, ganske sær,
 Nu der blev at se
 Paa det gamle Jette-Sværd,
 Med den blanke Lue:
 Som de stærke Vinter-Baand
 Sees i Vaar at smelte,
 Naar Alfaders Straale-Haand
 Løser Bølge-Belte; (159)
 Ja, som, efter Herrens Hu,
 Gis i Foraars-Dage,
 Saa fra Odd til Hjalte nu,
 Sværdet svandt saa fage!

Af Klenodier ei faa,
 I den Havfrue-Bolig,
 Gothe-Herremanden faae,
 Og forsaged rolig:
 Mellem Koftheder Rof,
 Alt hvad han udvalgte,
 Var, med Grændels Hoved-Blof,
 Seier-Sværdets Hjalte;
 Sværdet, efter sin Bedrift,
 Maatte, fom han meldte,
 Af den gloende Forgift,
 Underlig hensmelte! (160)

Fra de døde Troldees Hjem
 Brat sig at begive,
 Lysted ham, der fagde dem
 Mens de var i Live;
 Skyndelig sig Helten flød
 Op fra Bølge-Bunden,
 Frelst var, ved de Fule's Død,
 Nu og Bove-Grunden! (161)

Det var Sømands Hoved-Hegn,
 Jublende paa Bølge,

Tungt beladt med Seiers-Tegn,
 Saae ham nu hans Følge;
 Alle og, som Een, paa Stand,
 Helten fløi i Møde,
 Der han, sømmende i Land,
 Steeg af Bølger røde.
 Gud stee Lov for Drot og Ven!
 Naabde Alle sammen,
 Trist og rast og her igien
 See vi ham med Sammen!

Lettet blev nu Helten god,
 Brynjen man afløste, (162)
 Ned da styrted Vand og Blod,
 Som med Kar man øste.
 Længere nu tøved ei
 Kæmperne saa strage,
 Og den velbekiendte Dei
 Lagdes snart tilbage; (163)
 Iystigt det fra Klinten gik,
 Skiondt man ei kan nægte,
 Kæmperne at bære fik
 Byrde som var ægte:
 Fire Karle paa en Gang
 Skyde maatte Rygge,

Ved at bære, paa en Stang,
 Grændels Hoved-Stykke.
 For dem dog det fortæd godt,
 Saa de Gother fjorten
 Stod med deres fiære Drot, (164)
 Snart ved Borge-Porten.
 Port og Dør sig lode op,
 Som en Mand af Vælgten,
 Treen, i Spidsen for sin Trop,
 Frem nu Gothe-Helten,
 Traadte, som velkommen Gæst,
 Ind i Drikke-Salen,
 Kom til Fryd og Folke-Fest
 Glimrende fra Valen. (165)
 Grændels Hoved og paa Stand
 Blev i Hald at skue,
 Gysen jog det i hver Mand,
 Skræk i hver en Frue, (166)
 Ind man det ved Haaret trak,
 Kæmperne det gotted,
 Til Uhyrets Hoved-Staf
 Driffende de skotted!

Trettende Sang.

Høitid i Hallen, Hrodgars Sang.

Det nu meldte Helten bold,
Eggthjows Søn hin gilde:
Viid det, Etmand god af Skjold!
Halvdans Søn, hin Milde:
Hvad vi hid, som Vres-Tegn,
Bragde med god Vilje,
Hvad jeg, inden Trolde-Hegn,
Fandt paa vaaden Tilje:
Bølge-Skiænken, som nu her
Falder dig i Dø, (167)
Vandt jeg, paa min Kæmpe-Færd,
Kun med farlig Møie!
Havde ei mig Gud i Dag
Underlig beskyttet,
Aldrig, i det Trolde-Lag,
Kunde jeg mig hyttet; (168)

Thi kjøndt til de gode Sværd
 Hrunting er at regne, (169)
 Kom alligevel jeg her
 Dermed ingen Vegne.
 I et kostbart Dieblif,
 Kun ved Herrens Naade,
 Synn jeg paa det Vaaben fik,
 Som mig hjalp af Vaade!
 Ned af Bæggen, hvor det hang,
 Rev jeg det saa fage, (170)
 Og forgæves ei jeg svang
 Sværd fra gamle Dage;
 Det mig lykkedes saa vel,
 At Ubætter begge
 Jeg i Hallen seiersfæl
 Slog med skarpe Egge!
 Saa da Løn de fik som Daad:
 Død for Riding-Lebnet,
 Dane-Blod og Dane-Graad
 Blev tilbørlig hevet!
 Ja, o Konning, i din Borg
 Trøstlig, tør jeg love,
 Med din Hird du uden Sorg
 Kan herefter sove,
 Sove i det Mindste trygt

For det Sæt af Trolde,
 Som i Danmark kasted Frygt
 Hidtil paa de Bolde! (171)
 Hvad der Bod dem gav for Mod,
 Kan ei hid jeg bringe;
 Thi det hede Trolde=Blod
 Smelted haarden Klinge;
 Dog en Levning af det Sværd,
 Dem gav Bane=Saaret,
 Skuer du i Hjaltet her,
 Som jeg hid har baaret!

Oldingen med hvide Haar,
 Helten med de Bedste,
 Kongen med de mange Nar,
 Fatted gyldne Fæste,
 Tog i Haand, og fik i Bold,
 Bærket uden Mage:
 Bod til Dane=Kongen bold,
 Efter Djægle=Plage.
 Ja, da Grændel, Guds Uoen,
 Grum i Sind og Hjerte,
 Og hans Moder vandred hen
 Til fortjente Smerte; (172)

Underet af Jette-Konst
 Maatte ham tilfalde,
 Som sad fast i Lykkens Gunst,
 Fremfor Drotter alle,
 Der paa Jordens runde Bold,
 Inden dobbelt Døve,
 Dele ud, i Kæmpe-Sold,
 Guld og grønne Skove! (173)

Paa det gamle Hjalte stivt
 Stirred Hrodgars Døie,
 Paa det var, i gammel Skrift,
 Tegnet op heel nøie:
 Hvad af Stort paa Jorderig
 Havde sig tildraget,
 Siden Bølgen lukked sig
 Over Folke-Braget;
 Siden Thuse-Vetten leed
 Sank i Flodens Bænde,
 Maatte see sin Trodsighed
 Paa Guds Almagt strande!
 Fremmed var, fra Barns-Bæen,
 For Alfader Slægten,
 Sank i Dybet og som Steen,
 Under Brede's-Bægten!

Paa Guld-Riæberne med Flid
 Og det var anmærket:
 Hvem der først, i fordum Tid,
 Gied Under-Værket,
 Sat med Rune-Stav i Glands,
 Til hvis Hænder Sværdet,
 Med sin prude Hjalte-Krands,
 Samret var og hærdet!

Frodgar nu i samme Stund
 Løftede sin Stemme,
 Alle tav, for af hans Mund
 Viisdom at fornemme!
 Vel jeg gammel er og graa,
 Det var Kongens Tale,
 Men dog her jeg vidne maa
 Høit i Herre-Sale,
 Hvad med Sandhed og med Ret
 Hver maa efterse:
 Bedre Helt af nogen Væ
 Aldrig saae jeg stige! (174)
 Rye der skal, o Bjowulf kjær!
 Derpaa kanst du lide,
 Gange af din Herre-Færd
 Trindt om Land saa vide!

Gid besteden du og viis,
 Mønster for de Bolde, 174 336
 Al din Kraft og al din Priis
 Uafbrudt beholde!
 Længe, hjertens-kære Mand!
 Frem du Folke-Bedste!
 Undertrykte trindt om Land
 Hjelpende du giæste! (175)
 Af! om Hermod Egvels Et,
 Oldtids Skjoldung-Stamme, (176)
 Før hans Hu de fiendte ret,
 Haabed vel det Samme,
 Men dog steg den Unger-Svend,
 Tungt det er at melde, 176 1
 Kun til Kval for Dannemænd,
 Høit i Glands og Vælde!
 Magt og Styrke Gud ham gav,
 Vred overmaade, (177)
 Det slet ingen Dane brav
 Blev til Lyft og Vælde!
 Ei saa lønned Daad og Mod
 Han med Guld det røde,
 Vildt han tørsted efter Blod,
 Lagde Kæmper øde!
 Rasende fra Bænk han foer

Op med Sværd i Hænde;
 Slagtede saa over Bord
 Brave Følge-Svende!
 Dog, for Rid og Venne-Mord,
 Dyrt han maatte bøde,
 Venneløs han ilde foer,
 Pinefuld han døde! (178)

Vogt da, Bjowulf, vogt dig vel!
 Hør, hvad for de Unge
 Prøvet Mand i Levnets-Kveld,
 Hør, hvad jeg vil sjuenge:

Med Almagt throner Verdens Drot
 I Himmel-Høielofte,
 Han raader, styrer viist og godt,
 Men underligt fuldosfe,
 Ja, sælsomt efter Herrens Dom,
 Sig ofte vender Bladet om
 Med Stand og Land og Lykke!

See hist, der staaer en Adels-Mand,
 Ham under Gud nu Glæde,
 Han stiger høit i Arve-Land,
 Til Glands og Herre-Sæde,

Han lystre Folk, ham dækker Skjold,
 Alt hvad han vil han faaer i Vold
 Fuldstop med Guld og Sammen! (179)

Han lever efter Hjertens Lyst,
 Og blomstrer i sin Vælde,
 Ei taages Blik, ei trykkes Bryst
 Af Sot, af Sorg og Velde!
 Ei yppe Riv, ei holde Stand
 Mod ham tør nogen Avinds-Mand,
 Alt vendes som han vinker! (180)

Alt evig er den Magt, den Lyst,
 Da tænker mangel Daare;
 Da styder, voxer ham i Bryst
 Og Hovmod's Træ saa saare,
 I Skyggen brat da sover ind
 Den Hyrde god for Sands og Sind,
 Ja Vagt for Hu og Hjerte.

En Bane-Mand der er saa fuul
 For Folke-Lyst og Lykke,
 Sin Bue spænder han i Skjul,
 Og sigter paa de Trygge,

Er Sønnen dyb, med Djæble-Smiil
 Han skyder ud sin hvasse Piil,
 Og saarer som han sigter.

Alt paa det dybe Edder-Saar
 Kan Helten Bod ei raade,
 Ei længer, tykkes han, forslaaer
 Hvad Gud ham gav i Raade,
 Det røde Guld han nænder da
 For ingen Priis at stilles fra,
 Han ene Alt vil eie!

For Guldets Glimmer, Verens Glands
 Forsmaaer han og forglemmer,
 Sin Herre-Stand, sin Hæders-Krands
 Han pletter og besfiæmmer;
 Foragter alt hvad Stort og Godt,
 Ham fordum stænkede Verens Drot
 Alt eie og udrette!

Det endes med, at, fra sit Guld
 Han drænde maa daane,
 Da faaer han Rok i Mund af Muld,
 Naar folde Læber blaaene;

En Tier ny da uden Sorg,
 Til Høibords i den Faldnes Borg,
 Hans Arbegods udfister! (181)

Vogt dig da, o Kæmpe god!
 Vogt dig, Bjovulf kiære!
 Først og sidst for Overmod!
 Lad dig ei besnære! (182)
 Byg paa Evighedens Grund!
 Høft, naar du i Vælde
 Blomstret har en liden Stund,
 Flade maa du fælde!
 Aldrig paa din Lykke-Lodd
 Stole du og puffe!
 Snart, om ei for Egg og Odd,
 Maa for Sot du bukke. (183)
 Der hvor Luen flammer vild,
 Og hvor Bølgen bruser,
 Der hvor Klingen spruder Ild,
 Og hvor Pilen suser,
 Hyt dig der, ifald du kan!
 Kort er dog din Vælde,
 Ihvor godt du holder Stand,
 Synker du for Vælde!

Ja, i Alderdommens Nat
 Diets Glands forsvinder,
 Magtesløs din Mester brat
 Du i Døden finder! (184)

Tænk paa mig, som Dane-Land,
 Snese Aar i Række,
 Luffed for hver Avinds-Mand,
 Vel med Sværd og Snekke,
 Styred under Himmel-Blaa,
 Saa ei Drot, ei Kæmpe,
 Turde mig, saavidt jeg saae,
 Trodse, forulæmpe!

Af, hvor Bladet sig dog brat
 Maatte for mig vende,
 Forskiel, som paa Dag og Nat,
 Gik jeg da at kiende,
 Ja, da Grændel paa min Borg
 Gæstede mig saa fage,
 Al min Glæde blev til Sorg,
 Sang til Jammer-Klage!

Dog, hvor længe end jeg leed
 Sorg foruden Lise,

Herren i al Evighed
 Høit jeg maa dog prise,
 Som mig undte, før min Død,
 Seierrig at stue
 Fiendens Hoved-Pande rød
 I min Borge-Stue! (185)

Søg ved Gildes-Bord nu brat
 Brave Helt! dit Sæde!
 Vi i Morgen Dane-Skat
 Dele skal med Glæde! (186)

Gothel-Helten, sjæle-glad,
 Ord nok lod det være,
 Gjorde, som den Vise bad,
 Bænked sig med Vre; (187)
 Mellem Kæmper over Bord
 Under Høie-Lofte,
 Atter mangt et Gammens-Ord
 Faldt, som før saa ofte; (188)
 Til med Skygge-Hjelm opskred
 Matten over Skove,
 Leirede sig vingebreed
 Over Mark og Bove.

Folke-Drotten, duehvid,
 Blinkende med Nie,
 Sandt omsider, det var Tid
 Sig til Sengs at føie!
 Ogsaa for den tappre Gæst
 Var det noget silde,
 Sengen tjende Gothen bedst,
 Efter Drikke-Gilde! (189)
 Kæmperne, paa Kongens Bink,
 Sprang da op fra Bænke,
 Kierte-Evenden fulgde flink,
 Som man vel kan tænke,
 Ham til Sengs og Hvile sød,
 Som for Daner gierne
 Kæmpede paa Liv og Død:
 Helten fra det Fjerne! (190)

Tjortende Sang.

Hrodgars og Bjowulfs Farvel.

Borgen stak fuldhøit i Skye
Med sin gyldne Tinde,
Under Loft, i Mag og Lye,
Gæsten sov derinde,
Han som vaaged nys til Gavn,
Sov nu efter Møden,
Indtil froe den sorte Ravn
Meldte Morgen-Røden:
Helten, som med Straale-Hjelm
Smykker Himmels Bue,
Og hvem Skygge kun og Skielm
Bøvende bestue! (191)

Efter Fædre-Landet nu
 Længdes fast de Pække,
 Synderlig stod Heltens Hu
 Til hans Orlogs-Snekke;
 Derfor nu han bød paa Stand
 Hrunting frem at bære,
 Tak for Laan dets Eier-Mand
 Sagde han med Vre;
 Lasted ei, men tvertimod
 Roste Hunferds Klinge,
 Yttred, den i Kamp var god
 Høit paa Val at svinge. (122).

Der nu reisefærdig stod
 Skaren under Vaaben,
 Helten med det høie Mod
 Under Brynje-Kaaben,
 Vilde først med Daners Drot
 Erlig Afsted tage,
 Stædtes paa det høie Slot
 For ham ind saa fage.
 Først nu hilfed Daners Ven
 Høvist paa den Milde,
 Meldte saa: vi Orlogs-Mænd
 Det dig sige vilde,

Længsel efter Higelaf
 Alle vi nu bære, (193)
 Skiondt vi sande maa med Tak:
 Her var godt at være.
 Ja, vi nød saa meget Godt
 Her i dine Sale,
 At vel aldrig, Dane-Drot,
 Jeg det kan betale;
 Dog mit Ønske, som min Agt,
 Immer skal det blive,
 Dig at tjene af al Magt,
 Mens jeg er i Live!
 Vil dig Rabo-Folk med Krig
 Atter forulæmpe,
 Du paa rede Haand i mig
 Altid har en Kæmpe;
 Spørger jeg det over Strand,
 Du er stædt i Fare,
 Kommer jeg med tusind Mand,
 Riækt dig at forsvare.
 Ung af Alder vel endnu
 Higelaf mon være,
 Men jeg veed, hans Konge-Hu
 Staaer til Dyd og Vre,
 Saa den Folke-Hyrde bold

Giøre vil sit Bedste,
 Til at jeg med Heste, Skjold
 Kan som Ven dig gæste,
 Svinge Sværd og giøre Gavn,
 Saa ei meer du Folke-Savn
 Føle skal i Marken!

Hredrik jeg tillige spaaer:
 Kommer nogensinde
 Han til Gothe-Kongens Gaard,
 Skal han Benner finde;
 Dog, hvad ham er vel bekiendt,
 Aldrig maa han glemme!
 Ude agtes man omtrent,
 Som man artes hjemme. (194)

Sandelig, min Ven, jeg troer;
 (Det var Konge-Svaret)
 At en Gud de gylde Ord
 Har dig aabenbaret;
 Thi ei, før i denne Stund,
 Hørde af saa ung en Mund
 Jeg saa viis en Tale; (195)
 Som i Kraft du bærer Priis,
 Saa kan og, i Hjerte viis,

Du med Ord husvæle!
 Høit jeg måler det i Sal:
 Derfom Hædels Søn paa Val
 Maa for Sværdet bukke;
 Maa for Pil fra Bue-Stræng,
 Eller og for Sot paa Seng,
 Han sit Die lukke;
 Og hvis Folke-Drotten skal
 Fylde sine Dages Tal,
 Mens du est i Live,
 Bølge-Gother finde kan
 Aldrig nogen bedre Mand,
 Spir i Haand at give!
 Sandelig forsynet godt,
 Vil du det modtage,
 Riget er med Skjold og Drot
 Alle dine Dage! (196)

Hør du det, o Bjowulf fiær!
 Daglig bedre du mig huer,
 Gothen, ved din Helte-Færd,
 Jeg med Dan forsonet stuer!
 Hvile skal fra denne Dag
 Al vor Tvist og al vor Trætte,
 Uden Rid og uden Rag

Komme skal vi godt tilrette!
 Ja, mens jeg er over Muld,
 Drot i Dane-Vange,
 Skifte skal, med Sølv og Guld,
 Milde Ord vi mange!
 Tit nu skal, med Bør saa blid,
 Sneffen, uden Hinder,
 Bære hid og bringe did
 Gaver og Rier-Minder!
 Ven og Fiende, fjern og nær,
 Mærke skal og lære:
 Uden Strømt, to Folke-Færd
 Halvt i Alt kan være! (197)

Saa sig høre lod i Hald
 Kongen udaf Vælgten,
 Kostbarheder, tolv i Tal
 Gav han Gothe-Helten,
 Sagde: far nu vel, min Ven!
 Hjem til Frænder fiære,
 Men kom saa og snart igien
 Glad med os at være!

Kongen over Dane-Land
 Tog i sine Arme

Nu den bedste Adels-Mand,
 Kyste ham med Varme;
 Ja sit Hjerter Kongen lod
 Raade uden Hinder;
 Tale i en Taare-Flod
 Paa de gamle Kinder.
 Neppes kunde, sølvergraa,
 Han med Grund formode,
 Skiondt det var hans Sjæls Attraa,
 Meer at see den Gode,
 Som dog fremfor alle nu
 Riær han havde vundet,
 Følde sig med ham i Hu
 Inderlig forbundet;
 Derfor Vølgen i hans Bryst
 Giennembrød sit Fængsel,
 Tolkede med Graadens Røst,
 Hjertets snime Længsel!! (198)

Femtende Sang.

Bjowulfs Hjem = Reise.

Ru Bjowulf gif, den Helt saa klar
Med stolte Kæmpe=Drenge,
Og med Foræring dyrebar,
Alt over Mark og Enge,
Og sadlet var paa Bølgen blaa
En Ganger for den Kiække,
Hvor under De fortoiet laae
Hans gode Orlogs=Snekke!
Alt som nu gif til Stranden ned
Det Tog fra Høie=Lofte
Kong Hrodgar for sin Gavnildhed,
Gif Lov og Tak fuldosfe.
Den Herre, som et Konge=Speil,
Og skinned i sin Vælde,
Indtil ham Kræfterne slog feil
I Kamp med Mar og Vælde! (192)

Til Stranden kom den Kæmpe-Trop
 I Ringe-Brynjer klare,
 Hvad han vel saa fra Klinte-Top,
 Som tog paa Kysten vare,
 Men blev derfor slet ikke vred,
 Han vidste, hvad de vilde,
 I Møde han de Bolde reed
 Med Venne-Ord saa milde:
 I stunde nu, saa meldte han,
 Til Hjemmet nok med Ere,
 Og Bæder-Folket over Strand
 Velkomne skal I være! (200)

Hvor Snekken vipped under Land,
 For Anker-Loug og Fæste,
 Den ladet blev med Guld paa Stand,
 Med Kæmpe-Løi og Heste!
 Et guldsprudt Sværd fik han til Skænk,
 Som tog paa Snekken vare,
 Saa mere glimrende paa Bænk
 Han sad i Kæmpe-Skare!
 Det var nu Gothe-Heltens Lyst
 At fløve steilen Bølge,
 Thi stævned ud fra Danmarks Kyst
 Han med sit Kæmpe-Følge;

Alt over Hrodgars Skænk man saae
 I Midten Masten kneise,
 Og ei nu tøved Seil i Raa
 De Orlogs-Mænd at heise.
 Vel Vinden bradt i Seilet tog,
 Saa Planker maatte knage,
 Men sinkede paa Reisen dog
 Ei blev de Kæmper strage: (201)
 Rei, skumrende, som Bølge hvid,
 Den Hav-Hest god de aatte
 Hver Brænding høi, hver Bølge strid
 Med haarden Hov nedtraadte,
 Ja foer med dem affted saa svindt,
 Alt snart med Fryd opdaged
 De Gothe-Landets fiære Klint
 Hvor den i Skye opraged.
 Ei tog af Mærkerne de feil,
 De var paa kiendte Veie,
 Men styred ind for fulde Seil,
 Til Hjemmets Brygge-Leie!
 Ei uventet kom de dog
 Længe alt tilstede,
 Havne-Fogeden mødtog
 Heltene med Glæde;
 Skib og Seil han paa en Prik

Kiendte i det Fjerne,
 Vennerne til Haande gif
 Hurtig han og gierne,
 Gjorde al sin Flid med saa
 Snekken at fortsæie,
 At for Storme tryk den laae
 Som for Bølger høie. (202)

Nu paa Timen kom i Land
 Ladningen saa fager,
 Adels-Føring over Strand:
 Guld og gode Sager.
 Kæmperne med gode Kaar,
 Og med gyldent Eie,
 Gæste vilde Kongens Gaard,
 Var og godt paa Veie;
 Frædlingen, Kong Sigelaf,
 Herlig med sit Følge
 Thronede i sit Gemak
 Tæt ved Kyst og Bølge!
 Der havde sig den Herre prud
 Et deiligt Konge-Sæde
 Og favnede sin unge Brud
 I Hieloft med Glæde;

Til Hvgd: saa favr en Lilje-Baand,
 Med Glid han havde beilet,
 Og Pigens Hjerter, Pigens Haand
 Ei havde han forfeilet!

Det Lov og Hæret's Daatter fik:
 Vel artet allerede,

Hun vidt sin Alder overgif,
 Var god om Guld at bede *)!

— — — —
 — — — —

Bevogtet var hun Nat og Dag
 Af Dyret, maa man vide,
 Og ingen Mand i Kæmpe-Lag
 Det voved at bestride; (203)
 Det voved fiæk og bold dog hun,
 Ja bandt med Knuder haarde
 Det lede Dyr, i samme Stund
 Hun greb til skarpen Kaarde,
 Og gav dermed det Bane-Saar;
 Skiondt sagtens man maa sige,

*) At her fattes Noget, er godt at see, og det maa, iblandt Andet, være en Overgang som siger, at Hæret's Daatter havde ikke saadant et Ord paa sig, som D f f a s Dronning, om hvem dette Brudstykke handler.

At sig en Daad til Kvinde-Kaar
 Ei paffer sig saa lige.
 For Grumhed svar af Hemmings Søn
 Blev hende Sag og givet,
 Hun tragted, sagde han, i Løn
 Sin Husbond efter Livet!
 Det meldte høit han over Bord, (204)
 Men Andre vil dog sige,
 Hun pønsed ei paa Rid og Mord
 Til Sorg for Land og Rige,
 Da Helte-Sønnen guldring-prud
 Hun gav sin Tro og Love.
 Paa Fader-Vink, som Offas Brud,
 Hun stævned over Bøve,
 Saa sige de, henleved der
 I Gammen sine Dage,
 Og havde ret af Hjertet kiær
 Sin giæve Egte-Mage.
 Fortjene kunde han det godt,
 Thi, trindt om Land saa vide,
 Saa vidt jeg veed, slet ingen Drot
 Ham sættes kan ved Side!
 Nei, Offa var, fra Hav til Hav,
 Ravnkundig overmaade, (205)
 For Slag han slog, for Guld han gav,

For Tapperhed og Raade!
 Han styred viis paa Fædre-Borg
 Sit Arve-Land og Rige,
 Men Hemmings Søn med Hjerte-Sorg
 Han maatte Pladsen vige,
 Ja, Garmunds Frænde, Folk til Gavn
 Undveeg fra Arv og Fødestavn. (206)

Sextende Sang.

Velkomsten i Higelaks Hald, Maglebarterne i
Danmark, Bjowulfs Valde, og Drage-
Guldet.

Høvdingen med Staal i Bryst,
Og med Kæmpe-Følge,
Fort nu gif i Sand paa Kyst,
Langs med klaren Bølge;
Solen alt fra Sønder-Leed
Straaled høit paa Bue,
Kraftelig og fremad freed
Kæmperne paa Tue,
Kom saa til det høie Slot,
Hørde, at derinde
Frist og vel den unge Drot
Sad med Huusgesinde;

Ja at han, hvem Dngenthjov (²⁰⁷)
 Buffed for paa Balen,
 Skifted med fuldgodt et Lov
 Solv og Guld i Ealen!
 Higelaf det blev nu meldt
 Hvor han sad, saa sage:
 Kommet er den giæve Helt,
 Bjowulf nu tilbage.
 Frank og frie den Skjoldmand gaaer
 Op ad Borge-Gyde,
 Kommer vift med gode Kaar,
 Uden Lak og Lyde. (²⁰⁸)

Plads da brat, paa Kongens Ord
 Gjordes for de Kiære,
 De i Hald ved bredden Bord
 Bænkedes med Ere;
 Frænde her sad Frænde næst, (²⁰⁹)
 Ikke uden Fæie,
 Kongen hilfed paa sin Giæst
 Kiønt i Toner høie!
 Dronningen, den Rosen-Baand,
 Saae man sig nu skynde,
 Bægeret i Venne-Haand
 Rakde hun med Ynde,

Det var Hæreth's Daatter fin,
 Hun til Kæmper kiære
 Trindt i Hallen Mjød og Wiin
 Høviſt bar med Tre!

Høit i fyrſteligt Gemak,
 Spørgsmaal over Borde,
 Bennesæl Kong Higelaſ
 Nu til Helten gjorde;
 Hvordan Gothen tured om,
 Det gad han nok vide,
 Derfor til den Høvding from
 Sagde han med Blide:
 Hvordan gif det, Bjowulf kiær!
 Dig med Kæmpe=Følge,
 Paa din ſtoute Herre=Færd
 Over ſalten Bølge?
 Kiæk hendrog med Kamp i Hu,
 Du til Hjorte=Borgen,
 Ventelig ſik Hrodgar nu,
 Bod for Hjerte=Sorgen!
 Stor ſaa var min Sinds=Uro,
 Til dit Døve=Stykke
 Havde jeg ſlet ingen Troe,
 Ahned kun Ulykke;

Derfor gjorde jeg min Flid,
 Bad dig tit og længe,
 At du i den Frolde-Strid
 Ei dig skulde mænge,
 Lade heller Dannemænd,
 Som de kunde mægte,
 For den prude Skjoldung-Ben
 Selv mod Grændel sægte!
 Corrigfuld jeg sad enstund
 I min Borge-Stue,
 Gud stee lov! jeg frisk og sund
 Atter dig mon skue! (210)

Det var Bjowulf Eggthjows Søn,
 Saa tog han til Orde:
 Ord der ganger, ei i Løn,
 Af hvad Godt jeg gjorde,
 Da fuldgram i Dane-Bang
 Styrke med mig prøved (211)
 Grændel, som saa mangan Gang
 Skjoldunger bedrøved,
 Piinde dem, saa de det vel
 Mindes alle Dage;
 Jeg ham gjorde Ret og Skiel
 For den Lande-Plage,

Saa at hver Ubøtte leed,
 Hver den Skov-Trolde Frænde,
 Gysse for den Døvre-Bred
 Skal til Verdens Ende! (212)

Baaret over Bølgen sval,
 Uden Tid at spille,
 Gæstfæd jeg i Konge-Sal
 Daners Drot hin Milde!
 Plads mig gav den Herre bold,
 Der han fik at vide,
 Hvad jeg ferde i mit Skjold,
 Ved sin Arvings Side.
 Det jeg og bekiende maa:
 Der var Lyst og Glæde,
 Saa jeg Magen aldrig saae,
 Hvor jeg gik til Sæde,
 Skued indtil denne Dag
 Under Himlens Bue,
 Neppe sligt et Drikke-Lag
 I en Borge-Stue!

Med et Folkemoder-Blik,
 Som er rart at finde,

Stundum trindt i Salen gif
 Daners Konge-Kvinde;
 Skænket blev den klare Viin,
 Skiftet gyldne Skatte, (²¹³)
 Før igien den Dronning sin
 Sig til Roe nedsatte!

Daatteren, den Lilje-Baand,
 Gjorde, vel til Mode,
 Stundum og med Skænk i Haand,
 Heltene tilgode!
 Da om Freyvor ober Bord
 Faldt der mærkelige Ord
 Mellem Kæmper giæve. (²¹⁴)

Guldrund var den Møe saa stion *)
 Alt mod Kæmper strage,
 Fæstet var til Frodes Søn
 Hun i Ungdoms-Dage;

*) Da her nok fattes lidt, lader det sig ei strengt bevise, at Salen i det Følgende er om Freyvor, men der maatte dog være Meget horte, hvis det gjaldt en anden.

Iafad var en Høvding prub
 Styred Land og Rige,
 Skjeldunger med ham, som Brud,
 Skulde hun forlige.
 Dampes skulde, ved den Biv,
 Had og Trætte, Krig og Riv
 Mellem Høvding=Slægter,
 Hvad dog, efter Storm af Staal,
 Selv det bedste Gifter=Maal
 Sjelden længe nægter! (215)
 Det sig og stadfæstet nu;
 Thi hver Maglebard en Gru *)
 Var det: under Bue
 Unger=Evenden, Haand i Haand,
 Med den danske Lilje=Baand,
 Vandrende at skue!
 Som sin Stammes Sidste=Mand,
 Deres Liv og Lyk var han,
 Aldenstund de maatte,
 (Haarde Halse En og Hver)
 Lumle sig i Herre=Færd,
 Bane=Staalet blotte!

*) Taler er, som man seer, om en sørgelig Begivenhed
 i Danmark, men Sammenhængen er ikke god at
 finde.

Derfor nu de Styr ei holdt,
 Før i Konge-Salen
 Riv de fik og Mand-Slæt voldt,
 Segned selv paa Valen! (²¹⁶)
 Maglebarders Older-Mand
 Holdt for Tunge meer ei Tand,
 Ulvegum i Sinde;
 Som sin egen Jffe-Bleeg,
 Grandt den store Bane-Leeg
 Droges han til Minde.
 Suur han sad ved Drikke-Bord,
 Skummelt var hans Dø, (²¹⁷)
 Og til Sting han sine Ord
 Vidste vel at føie.
 Unger-Evends Kæmpe-Hu
 Bilde han udspeide, (²¹⁸)
 Bække hvad der slumred nu:
 Folke-Tvist og Feide.
 Kiender du, min unge Ven!
 Sagde han, bedrøvet,
 Sværdet, som ved Fader-Lænd
 Kæmpe-Daad har øvet!
 Kiender du det Sværd han svang
 Over Brynje-Særke,
 Der han fløved sidste Gang

Hjelme under Mærke,
 Hvor han sank paa Valen træ
 For de danske Vaaben!
 Marken, efter Kæmpe-Slæt,
 Skjoldunger stod aaben;
 Og kun de, som den beholdt
 Kunde Valen rane.
 Over Guld nu ganger stolt
 Søn ei veed, hvis Bane:
 Kryende af Daaden sig
 Bærer han som Bytte,
 Hvad nedarvet burde dig
 Følge og beskytte! (219)

Saa de dolke-hvasse Ord
 Flød fra Gubbe-Tunge,
 Tirred, til i Harnisk foer-
 Blussende den Unge;
 Ustet Liv i Mande-Bod
 For sin næste Frænde,
 Maatte, svømmende i Blod
 Bradt sit Løb fuldende! (220)
 Der hans Kiærlighed blev fold
 Til den favre Pige,

Rødmede saamangt et Skjold,
 Jarle-Sværd deslige;
 Løsen blev det til en Riv,
 Som, paa begge Sider,
 Kasted mangt et Kæmpe-Liv,
 Og til alle Tider
 Maglebarderne i Hald
 Troløse Kompaner,
 Falske Benner nævnes skal
 For den Svig mod Daner!

Dog paa Tale Grændel nu
 Maa igien jeg føre,
 For at, Guldring-Skifter, du
 Ret kan faae at høre,
 Hvordan siden han og jeg
 Tumbled os i Bangen!
 Dengang ad sin Konge-Bei
 Solen var nedgangen,
 Folke-Ederen vor Giæst
 Blev for næste Morgen,
 Hvor vi, som vi kunde bedst
 Bønfed os i Borgen. (221)
 Handske her den lede Trolb (222)

Nærmest laae for Haanden;
 I hans Kløer den Kæmpe bold.
 Faldt og opgav Anden,
 Ja, det blev hans tunge Kaar
 Trolden godt at smage,
 Grændel ham med Hud og Haar
 Nad i Hald saa fage!
 Det var Kæmpers Svindsmand,
 Skiondt med Blod paa Tænder,
 Gange ud dog vilde han
 Ei med tomme Hænder!
 Prøve Kræfter vilde snu
 Træringen den gamle,
 Gav sig med en Vante nu
 Derfor til at famle,
 Raged paa mig hist og her,
 Med den Vante sid og sær,
 Konstelig opbundet,
 Prøved mangt et Pokkers Træk,
 Vilde spillet med mig Glæk,
 Hvis han havde kunnet;
 Men det siger jeg forsand,
 Kæmpe-Ven hin Gode!
 Alt hans Anslag blev til Vand,
 Der jeg kom paa Gode. (223)

Dog, jeg gider ei fortalt
 Hvordan jeg gjengiældte (²²⁴)
 Stykkevis den Kieltring Alt
 Hvad han laande Helte;
 Nok er det, min Drot! jeg bold
 Bærged dine Svende,
 Og, hvorvel den feige Trolde
 Smutted mig af Hænde;
 Løbe fra sin høire Haand
 Maatte dog den Fule,
 Fandt og for sig Dødens Baand
 I sin Røver-Kule! (²²⁵)

Skjoldung-Drotten vennehuld,
 For den Dyst i Vange,
 Lønnet mig med roden Guld,
 Kostbarheder mange,
 Dengang efter sorten Rat
 Kom den lyse Morgen,
 Og til Bords sig havde sat
 Gildes-Folk i Borgen.
 Tro mig, det gik lystigt til
 Samme Dag i Salen,
 Der var Sang, og der var Spil,
 Sammensfuld var Taler!

Skjoldungen med hvide Haar,
 Efter gammel Bane,
 Meget, lært i mange Aar,
 Bragde nu paa Bane. (226)
 Snart med liflig Harpe-Klang
 Han os vederkvæged, (227)
 Snart med sanddru Rvide-Sang
 Hjerter han bevæged!
 Snart af Drotten, riig paa Alt,
 Gæstmild uden Mægt,
 Flydende os blev fortalt
 Sælsom Skiemte-Sage!
 Snart den Helte-Gubbe, hvid,
 Vaklende af Ælde,
 Kom ihu sin Ungdoms-Tid
 Og sin Kæmpe-Bælde;
 Graa ei blot, men flog af Aar,
 Tale viis han førde,
 Mindet dog om Ungdoms-Vaar
 Inderlig ham rørde!

Saa fordrev vi Dagen der,
 Lod os Njoden smage, (228)
 Indtil med sin Skygge-Hær
 Natten kom tilbage.

Længe da det vared ei,
 Før et nyt Uhyre
 Gav til Hallen sig paa Wei,
 Harm og Hevn at styre:
 Det var Moderen til ham,
 Som for sin Umage
 Gik af Gothen Last og Skam,
 Kom derved af Dage!
 Harm nu hevnede den Mær,
 Toer ei frem med Lampe,
 Kom til Hallen, langed der
 Bradt en ædel Kæmpe.
 Gammel var den Helt og graa,
 Afker man ham kaldte,
 Kyndig og han var som Faa,
 Hexen dog ham kvalde;
 Kun forgiæves om hans Liig
 Ledte næste Morgen
 Daner med al Flid og Tiig,
 Det fordobbled Sorgen;
 Ei det hjalp i Favne-Maal
 Vedd at sammenbære,
 Bænkes kunde ei paa Baal
 Vedlingen med Vre,
 Hexen hjem den Kæmpe tiær

Isnet maatte følge,
 Og med hende synke der
 Dybt i Lue-Bølge! (229)

Mest af Alt gik dette Mord
 Daners Drot til Hjerte,
 Høit og dyrt han mig besvor,
 Undertrykt af Smerte,
 Ræf at vove, Folk til Gavn,
 Liv og Kæmpe, Kræfter,
 Virke Daad i Dybets Favn,
 Og faae Løn derefter!
 Gjort som sagt: min Kæmpe-Gang
 Drages Folk til Minde:
 I det varme Bad jeg sprang
 Fandt den fule Kvinde,
 Lurende paa Bølge-Bund,
 Farlig haard at trykke! (230)
 Stivt hun strittede enstund,
 Gik dog en Ulykke;
 Ja, alt med fuldgodt et Sværd,
 Uden Folk i Følge,
 Grændels Moder slog jeg der,
 Da kom Gift i Bølge. (231)

Haardt det holdt, dog godt jeg slap,
 Havde Kar tilbage;
 Godt betalt af Drot ufnap
 Blev og min Umage;
 Ei fordi jeg søgde Løn
 Paa min Kæmpe-Bane, (232)
 Men for rund var Halsdansk Søn
 Efter gammel Bane!
 Hvad mig Danner-Kongen gav
 Med den bedste Vilje,
 Med mig stævned over Hav
 Hid, paa Snekke-Tilje;
 Til din Tjeneste, min Drot!
 Er de Gaver skionne,
 Med din Raade, veed jeg godt,
 Du mig vil belønne;
 Og jeg er paa Frænder riig,
 Higelak, min Herre!
 Kun som Blodsforbandt af dig,
 Ellers Faa har færre! (233)

Nu, paa Gothe-Heltens Bud,
 Hurtig kom tilsyne,
 Først en Kæmpe-Hat saa prud:
 Hjelm med Basse-Tryne!

Stadsfelig var den og stærk,
 Dog skal Ingen nægte,
 Med den Sværd og Brynje: Særk
 Fulgde, som var ægte!
 Helten nu sig høre lod,
 Rimede, og sagde:
 Alt som med den Rustning god
 Hrodgar mig paalagde,
 Jeg hans egne Ord nu vil
 Trolig eftersigte:
 'Den har hørt Kong Hjærgar til,
 Drot i Skjoldung-Rige,
 Han ei den, skændt længe aatt,
 Wilde Hjørvard skænke,
 Skændt sin Søn han undte godt
 Som man vel kan tænke.
 Der! (saa slutted Daners Drot)
 Brug den godt!"
 Med den Rustning, rar at faae,
 Har jeg ladt mig sigte,
 Fire Hopper abildgraa
 Fulgte her tillige.
 Gothe-Kongen Higelaf
 Gaverne fuldskiære,
 Tog med Lyst og tog med Tak,

Saa det bør at være;
 Aldrig kan en Kæmpe giæve
 Slægt og Venner svige,
 Fiende værst er Frænde-Næv
 Affkum og tillige! (234)
 Derimod de Frænder to:
 Higelak og Helten,
 Var som Guld hinanden troe,
 Vedlinger af Vælgten!

Og til Hygd med Helten kom (235)
 Dressel over Døve:
 Kiæden, som til Eiendom
 Han fik af Væltowe!
 Baandet, underligt at see,
 Skönt om Hals at binde,
 Sadel prud og Hopper tre
 Fik den Fyrste-Kvinde! (236)

Saa den Helt med Løve-Mod,
 Og med Bjørne-Kræfter,
 Viiste, at i Forhold god
 Han og var derefter;
 Styrke fremfor alle Mænd

Gud ham gav i Raade,
 Men sagtmodig han med den
 Immer holdt til Raade!
 Grekiær, han Breden dog
 Vidste godt at dæmpe:
 Aldrig over Bord han slog
 Nogen druffen Kæmpe!
 Gotherne for ingen Ting
 Længe Helten regned, (²³⁷)
 Kongen ham i Kæmpe-Ring
 Daarlig kun beegned,
 For et Drog man saae ham an,
 For en Fæt i Etten,
 Men den ærefiære Mand
 Visked af sig Pletten;
 Gik for al sin Vaande Bod,
 Havde nu den Ære,
 At sin Faders Bærgelod
 Sigelæk indbære,
 Gav dermed sin Frænde kiær
 Hvad i alt hans Rige,
 Det forstaaer sig: iblandt Sværd,
 Spurgde om sin Lige!
 Gav ham Lov at sidde hos,
 Hvit i Konge-Sæde,

Gav ham Hjem og Jorde-Gods,
Herredom med Glæde. (238)

Saa sin Konge Bjowulf næst
Blev i alle Dele,
Han, hvem Lykken undte bedst
Siden fik det Hele; (239)
Dengang Higelaf blev fald
Over Klinge-Lue,
Og da Hardred under Skjold
Sank paa Bane-Lue *),
Faldt, da ham i Herre-Færd
Folk med Kæmpe-Rygte,
Haarde Halse Een og Hver,
Skilfinger hjemsøgde. (240)

Da i Bjowulfs Lodd det faldt
Thronen at bestige,
Godt han og, i Eet og Alt,
Styrede sit Rige,
Sad, med snstelige Kaar,
Gotherne til Glæde,

*) Hardred var Higelafs Søn og Eftermand, som nærmere erfarer i 17de Sang.

I halvtredsfindstyve Aar,
 Paa det høie Sæde;
 Men opleved dog paa Jord
 Corrigfulde Dage,
 Dengang snysende opfoer
 Trylle-Bjergets Drage:
 Dragen, som i Gruben laae
 Under Klipper bratte,
 Vogted der i Løn og Braa
 Gamle Hedning-Skatte,
 Slumred længe, vaagned brat,
 Nased grumt ved Midjenat;
 Tyve-Haand det voldte! (241)

Syttende Sang.

Hedning = Skatten, Guld = Tyven, Drage=
Branden og Bjovulfs Udrustning, med Sagn
om Higelaks og Hardreds Fald.

Did, hvor Dragen laae ved Ild,
Slumrende paa Tilje,
Stymperen kom ei paa Spil
Med sin gode Vilje;
Med sin Husbond i Fortrædd
Kom han, det var Klagen,
Flygtede, for Straffen rædd,
Og faldt ind hos Dragen!
Ei han spurgde om Forlov
Sig lidt Guld at tage,
Skyndte ud sig med sit Kof, (²⁴²)
Kof der var tilbage,

Hvor engang, til Ingens Tær,
 Han, der sidst det vendte,
 Skjulde hvad han fik til Arv
 Efter Ubekiendte.

Man om Eierne har vidst
 Ikkun det at melde,
 Han som ene blev tilsidst, (243)
 Røffende af Velde,
 Mærked godt at Guldet kun
 Han endnu en liden Stund
 Kunde selv beholde,
 Bar da vel et Bognmands-Læs
 Ind i Hvalvingen paa Ræs,
 Nær ved Bølger folde.

Did kun gif en Sti fuldtrang
 Vanskelig at finde:
 Giem nu, Grube! Gubben sang, (244)
 Vel hvad du har inde,
 Skiondt det for de Bolders Ven
 Er en piinlig Takke,
 At til dig de brave Mænd
 Midler skulde sanke! (245)
 I min Hald og i min Gaard
 Blev der tomt og øde,
 Kæmperne fik Bane-Saar,

De er Alle døde!
 Dem ei meer ved bredden Bord
 Vinen vederfvæger, (246)
 Stille hviler under Jord
 Nu det gyldne Bæger!
 Der og ligger nu forladt
 Hjelmen aldrig fløvet!
 Karlen for saa prud en Hat
 Gøver, den herøvet! (247)
 Brynje-Særken med godt Hold,
 Blev paa Val bedaget,
 Trodsed Klingers Over-Bold
 Tit i Vaaben-Braget;
 Herreløs, af Rust opædt,
 Skal den dog hensmuldre,
 Aldrig færdes vidt og bredt
 Meer paa Kæmpe-Skuldre! (248)
 Der ei toner til Behag
 Strængen under Bue,
 Der ei høres Harpe-Slag
 I den mørke Stue!
 Kæmpe-Høgen aldrig der
 Sig i Kreds mon svinge,
 Droslen vims ei Graven nær
 Vifter let med Vinge!

Af, hvor var mig Skiæbnen haard!
 Hølsot fik og Bane-Saar
 Mine Kæmper alle! (249)

Saa, som eenlig Fugl paa Tag,
 Sang han baade Nat og Dag
 Tolkede sin Smerte,
 Indtil Dødens Kæmpe-Haand
 Sønderrev det seie Haand,
 Knusde Gubbens Hjerter: (250)

Funklende som Blus og Glød,
 Afgrunds-Dragen mørkerød,
 Natte-Giæst i Bjerger,
 Fløi som før ved Midjenat,
 Fandt i Grav den døde Skat
 Uden Vagt og Bærge;
 Da Uvættens ondskabsfuld,
 Gammel nok af Dage,
 Til det blanke Hedning-Guld
 Klynged sig saa fage; (251)
 Lured der i mange Aar,
 Ja i Secler trende,
 Leed i Skatten dog et Skaar
 Der de var til Ende. (252)

Manden som i Drage-Slot
 Ved Tyve-Streger,
 Løb paa Timen til sin Drot
 Med det gyldne Bæger, (253)
 Bød ham gjerne ei omsonst,
 Byttet for hans Raade.
 Saa et Værk af Oldtids-Kunst
 Drotten fik at skaae,
 Men ved Støien over Steen (254)
 Mærkede den Fule,
 Fiende-Fod det var som treen
 Driftig i hans Kule.
 Stærkhjort vaagnede nu op,
 Uheld var paa Færde,
 Farligt vist var Mandens Hop
 Ved hans Hoved-Gærde,
 Men, er Timen ei forbi,
 Og man har Guds Raade,
 Altid løber der en Sti
 Ud af Rød og Vaade!
 Saa og her, forgiæves kun,
 Ude som og inde,
 Dragen, vreed af Hjertens Grund,
 Søgde ham at finde
 Som dens søde Søvn afbrød; (255)

Bugtede sig ofte,
 Brændende alt som en Glød,
 Trindt om Grav paa Lofte,
 Fandt ei i den hele Egn
 Ham der skulde bøde,
 Saae ei til ham mindste Tegn,
 Alt var tomt og øde! (256)

Ind i Hulen atter kom
 Nu den gamle Drage,
 Snused allevegne om,
 Mærked da saa fage,
 At af sine Drikke-Kar
 Eet han havde mistet,
 Som en Tyv, i hvem det var,
 Til sig havde listet.
 Rasende, som før alt vreed,
 Blev det Bjerg-Uhyre,
 Kunde knap til Soel gif ned
 Arrigheden styre,
 Vilde brat med Blus og Baal
 Luften gjennemgløde,
 Lade for sin Drikke-Skaal
 Landet grusomt bøde. (257)

Solen sig i Vester-Hav
 Sænkede med Dagen,
 Lyftig op fra Klippe-Grav
 Svang sig Edder-Dragen, (258)
 Under Skye, som Baal i Blæst
 Følgende han svæved;
 Gysende, den lede Gæst,
 Folket saae og bæved;
 Af, kun slukket blev den Ild
 I hans Blod, som god og mild
 Guld dem gav saa gierne!

Det nu var Uvættens leed,
 Fra ham under Bue,
 Regned, hagled Bløder ned
 Tændte Alt i Lue, (259)
 Luen steg, og Huse faldt,
 Hvor man sig henvendte,
 Hvad af Røgen blev ei kvælt,
 Nande-Draget tændte!
 Det da skønned alle Mand,
 Gik dertil han Evne,
 Dragen, i det hele Land
 Liv ei vilde levne. (260)
 Saa han leged under Skye,

Gotherne til Plage,
 Fløi ved første Morgen-Grue
 Hjerteglad tilbage,
 Støled i sin dunkle Braa
 Stolt paa Kraft og Klippe,
 Haabet, som man siden saae
 Skulde ham dog glippe!

Bjowulf om de bange Kaar
 Bud nu fik saa fage,
 Ilden i hans egen Gaard
 Tog alt paa at brage! ⁽²⁶¹⁾
 Gothers prude Hoved-Borg
 Smuldrede i Lue,
 Da begyndte syg af Sorg
 Edlingen at grue; ^{22 1201 12}
 Frygted for, at han, som Drot,
 Havde, paa en Maade,
 Arilds-Loven overtraadt,
 Og forspildt Guds Raade.
 I hans Bryst det saa var fat,
 Som naar i en bælmørk Nat
 Brede Vølger kæmpe; ⁽²⁶²⁾
 Dog var det hans fulde Agt,

Trodsfende al Dragens Magt,
 Luerne at dæmpe,
 Og den lede Drm med Staal
 Give Løn tillige,
 Drmen, som med Ratte-Baal
 Høtte Land og Rige. (263)
 Godt han vidste, at mod Baal
 Træ kan aldrig holde,
 Derfor gjøre lod af Staal
 Han sig bedre Skjolde.
 Ende skulde nu saa brat
 Helten sine Dage, (264)
 Skille dog ved Liv og Skaf,
 Først den gamle Drage!
 Krig i Spidsen af en Hær
 Dragen at paaføre,
 Holdt sin Vre han for nær,
 Laalde ei at høre,
 Det for ham var nogen Sag
 Med en Drm at fægte, (265)
 Han der trodsed før i Slag
 Farer, som var ægte;
 Siden, til Uvætte-Sorg,
 Han med Kæmpe-Hænder
 Kænsed Hrodgars Konge-Borg,

Tugted Grændels Frænder.
 Saa det var fuldhaard en Dyst,
 Da for Dre-Blade: ~~med~~ med
 Higelak paa Frislands Kyst
 Livet maatte lade!
 Gothe-Folket tabde der
 Rigets fødte Børge;
 Bjowulf dog for skarpe Sværd
 Vidste sig at bjerge!
 Kæmperne i fremmed Land
 Her tilgavns kom efter,
 At for Ti og Tyve Mand
 Helten havde Kræfter; (266)
 Thi Hetvarer Nok man saae
 Mylre under Skjolde *),
 Kredts og Ring de vilde slaae
 Tæt omkring den Bolde;
 Saa dog om hans Kæmpe-Gang
 Kunde Sagn hjembære,
 Over Dyrger Liig udsprang
 Han i Hav med Dre,

*) Hetware maa nødvendig være Rabnet paa de Folt
 Frisland, Higelak sloges med, ligesom da og war
 er det almindelige Ord paa Indbyggere.

Pløiede den salte Sø
 Uden Kæmpe-Følge;
 Svømmed hjem til Fædres De
 Over bredden Bølge! (267)

Higelaf han var nu død,
 Blottet laae hans Rige,
 Hvgd da Bjowulf Spiret bød,
 Thronen og tillige;
 Skionned vel, mod Fiende-Bold
 Sønnen, som hun aatte,
 Mægted ei at løfte Skjold:
 Børne-Sko han traadte.
 Desuagtet vidne maa
 Hver, som Sandt vil sige,
 Aldrig tænkte Bjowulf paa
 Thronen at bestige,
 Over Hardred ei tiltog
 Han sig Magt og Ære,
 Men af Drengen han opdrog
 Mand til Drot at være!
 Myndig blev den Konge-Søn,
 Var og Drot saalænge,
 Til ham giæstede med Døn,

Over Svane-Vænge,
 Dhters Sønner, som nu Bod
 Væfede med Staalet
 For den gamle Skilfings Blod,
 Som var før udstraaleet:
 For den største Bølge-Drot,
 Som i Svea-Rige, og i Isogot
 Hvem det Gamle kiendte godt,
 Vidste af at sige! og at sige:
 Til et Minde ved hans Grav
 Hardred var udfaaret,
 Ham og Skilfing-Sværdet gav
 Brat nu Vane-Saaret,
 Hvorpaa, uden Ran og Rob,
 Til sit Land saa fage. og sige:
 Sønnen af Kong Ongenthjow
 Stævne de tilbage! (268)
 Ledigt han for Bjowulf lod
 Gothers Konge-Sæde,
 Ledigt for den Helt saa god,
 Værd det at beklæde! og sige:
 Ei saa glemde Bjowulf dog
 Hardreds Drab at hevne,
 Og der Giengiælds-Timen slog
 Sik dertil han Tøne;

Som Edgylfes Ven i Rød *)
 Leding han af Land udbød,
 Hjelpen godt han stødte;
 Skilfinger han gav da Løn,
 Hviled ei, før Dhters Søn
 Bane-Tuen flødte. (269)

Saa var under Vaaben-Døn
 Heldig graanet Eggthjoms Søn,
 Trods saamangen Fare,
 Seierrig i hver Bedrift,
 Til han nu mod Orme-Gift
 Skulde sig forsvare!

*) Edgylfe var da rimeligviis en Medbeiler til den Svenske Throne, der søgte Hjelp hos Bjowulf og Gotherne, som gamle Fiender af Svensken, og de svenske Drotter, hvorom siden mere i 18de og 20de Sang.

Attende Sang.

Bjowulfs Ivekamp med Dragen, og indflettede
Sagn om Kong Hrædel og hans Sønner.

Nyt om Land der spurgdes nu,
Da i Morgen-Røde,
Gothes-Kongen, gram i Hu
Dragen gif at møde!
Ene dog ei gif af Gaard
Helten, men selv Tolvte,
Vidske nu og paa et Haar
Hvad Ulykken voldte: (270)
Gierningen var kommet op,
Karret bragt for Dagen, (271)
Holde maatte da og Trop
Han der sijal fra Dragen!

Som den Trettende i Flok
 Med var han i Skare (272)
 Bei han viiste, nødig nok,
 Bange som en Hare,
 Did, hvor ikke langt fra Hav
 Under Klipper bratte,
 Som en Bjerg-Trold i sin Grav
 Dragen laae paa Skatte;
 Det for Folk var ingen Spøg
 At aflægge der Besøg
 Høi den grumme Bøtte!

Nu paa Ræffet, under Fjeld
 Drotten gif til Sæde,
 Sagde Vennerne Farvel
 Riækt, dog ei med Glæde,
 Sad Valkyrien og nær,
 Som, med Stielm bag Dre,
 Vilde i den Herre-Færd
 Oldingen berøre,
 Vilde nu, trods Hjerte-Baand,
 Helten saa udstykke,
 At i Ræmpe-Riød hans Mand
 Brat holdt op at bygge!

Det var Bjowulf, Eggthjovs Søn,
 Saa tog han til Orde:
 Med paa Val i Vaaben-Døn
 Selskab tit jeg gjorde,
 Boved mig i Ungdoms-Aar,
 Er dog gammel blevet,
 Mindes, som den Dag i Gaar,
 Hvad jeg har oplevet.
 Syv i Alt var mine Aar,
 Da en Drot fuldædel
 Tog mig af min Faders Gaard,
 Drotten var Kong Hrædel!
 Bennesæl og frændehuld,
 Holdt mig godt den Rige;
 Gav mig Mad og gav mig Guld,
 Elsked mig tillige,
 Som hvad ham i Konge-Hald
 Kiærest var at finde,
 Skiondt dog Sønner Tre i Tal
 Glad han saae derinde:
 Herbald, Hakon, Higelak.

Af, hurtig kan Glæden omskiftes til Sorg,
 Det maatte Kong Hrædel bekiende;

Med Glæden og Livet i glimrende Borg
 Det tog kun en sørgelig Ende *)!

Ung Herebald ældst var af Sønnen tre,
 Saa ilde det maatte sig hende,
 Og skulde dog aldrig paa Jorderig stee,
 Han faldt for sin nærmeste Frænde!

Ja, Pilen paa Stræng lagde Hakon med Lyst,
 Ei værre skød Rogen med Bue,
 Med Broderens Piiil i sit kærilige Bryst
 Ung Herebald blegned paa Tue!

Den Synder, man dømde, for slig en Udaad
 Med Livet var skyldig at bøde, (273)
 Dog maatte uhevet, for Faderens Graad,
 Ung Herebald blegne og bløde!

Med Gysen kun Oldingen tænkte derpaa,
 Hvad Skæbne hans Søn skulde friste,
 Kom Hakon i Galgen, man klarlig det saae
 Hans Hjerte paa Stand maatte briste.

*) Disse fire Linier har jeg sat til, for at danne en
 Slags Dørgang, men man seer let, at Indholdet er
 taant af det Følgende.

Saa Oldingen hordes med skælsvende Røst
 I Sang at udøse sin Klage:
 Hift svæver i Galgen min Alderdoms Trøst,
 Til Føde for Ravn og for Krage!

Hvad nytter mig Vid, og hvad gavne mig Nar!
 Hvad Hjælp kan den Døde jeg yde!
 Hvad andet, end lade, i Dag som i Gaar,
 Hver Morgen min Klage-Sang lyde! (274)

Til Dødens, slet ikke til Brødrenes Tarv
 Min Eldeste saa ynkelig endte;
 I Galgen der findes den Fædrene-Arv,
 Som derved de finge i Bente! (275)

Din Høieløfts-Sal er af Veir og af Wind,
 Omkring dig er eensomt og øde,
 Henvisnet, min Søn, er dig Rosen paa Kind,
 Saa maa dog mit Hjerte vel bløde! (276)

Ik, hvor under Sky du dig svinger saa bleg,
 Der er ingen Harpe at høre,
 Der findes, der fiendes ei Lyft eller Leeg!

(277)

Saa søarmed den Gubbe, og Sang efter Sang
 Han hørdes med Sorgen at kvæde,
 Han fandt, hvor han stødtes, i Borg eller Bang
 Kun Tomhed, kun Kval og ei Glæde. (278)

Ham Herebalds Drab gif til Hjerter fuldner,
 Alt som en ubodelig Skade,
 Han havde slet ikke hans Bane-Mand kjær,
 Men kunde ham heller ei hade! (279)

Saa sank da den Herre i Graven af Sorg,
 Lyksalig ved træt at nedsegne,
 Lod Sønnerne raade for Land og for Borg,
 Opsvang sig til lysere Egne! (280)

Ei lagdes med Gubben dog Sorgen i Grav,
 Maae Gother og Svenske befiende,
 Guldbisire de giæsted nu tit over Hav
 Hinanden for Belte at spænde. (281)

Det Ungenthjow voldte, og Sønnerne hans,
 De vilde af Fred ikke vide;
 De Halse faa haarde kom ofte til Lands
 Paa Krig under Hrosna-Bjergs Side; (282)

Ei sad mine Frænder med Hænder i Skib,
 Nei, Alle deraf veed at sige,
 Hvor Kinderne blegned, og Klingen blev rød,
 Da bradt de gav Lige for Lige!

Dog maatte den Ene, fast over dens Værd,
 Og Vren med Livet giengiælde,
 I Frænde-Haand funkled det farlige Sværd,
 Som mægted Kong Hakon at fælde.

Før Ongenthjow segned den Herre saa rank,
 Om Jofur end saa hevned Skade,
 At graahærdet Skilfingen skrænted og sank
 Paa Valfædens slibrige Gade! (283)

Siden jeg min Higelaf (284)

Lit for Gods og Ringe

Sagde saa paa Valen Tak,

Med min Straale-Klinge,

At omsonst han ei mig gav

Lehn til Arv og Eie,

Rødtes aldrig til, bag Hav,

Stridsmænd sig at leie. (285)

Aldrig han i Kæmpe-Trang,
 Det tør høit jeg sige,
 Sendte Guld til Dane-Bang,
 Eller Svea-Rige!
 Saa i Fylking-Spidsen Gavn
 Gjorde jeg alene,
 Og at svare til mit Ravn
 Skal mig ei formene
 Under Hjelm de hvide Haar,
 Aldensfund paa Tofte
 Denne Klinge bi mig staaer, (286)
 Som den stod fuldosfe!
 Kiendt og blev min Kæmpe-Mand,
 Da, for længe siden,
 Dagravn segned for min Haand
 Død i Hune-Striden; (287)
 Ei han Friser-Kongen der
 Smykker bar til Bytte, (288)
 Kunde, trods sit gode Sværd
 Ei sig for mig hytte.
 Ei til ham jeg brugde Staal;
 Brydes godt jeg turde,
 Med de bare Næver Kaal
 Paa den Karl jeg gjorde.
 Men ved Skatte-Graven nu

Svinger jeg med Bane-Hu
 Sværd i Kæmpe-Hænder.

End paa Trods, med Bane-Kaar (289)
 Bjowulf tog til Orde:
 Yderlig i Ungdoms-Aar
 Døve mig jeg turde;
 Til jeg gammel blev og graa
 Landet har jeg værget,
 Tør en Dyst og end bestaae
 Her ved Drage-Bjerget,
 Skal med Vren holde Slag,
 Hviß Uhyret for en Dag
 Kommer ud af Kulen! (290)

Før den Drot nu til sin Død
 Gik med Helte-Mine,
 Vennegod Farvel han bød
 Riønt til Kæmper sine,
 Til dem alle, hver især,
 Sagde med det Samme:
 Ved mod Dm at løfte Sværd
 Vilde jeg mig skamme,
 Vidste jeg kun, det gik an,
 Den, som, iblandt Flere,

Grændel før i Dane-Land,
 Kraftig at haandtere;
 Men nok her jeg vente maa
 Ild og Edder-Strømme,
 Tager derfor Rustning paa,
 Som sig vel mon somme. (291)
 Ja, med Skjold, og Brynje god
 Gaaer jeg mod den Fæle,
 Agter og at holde Fod,
 Fægte, ei med Hæle,
 Indtil, efter Skiæbne-Kaar
 Og Alfaders Vilje,
 En af os med Bane-Saar
 Bænkes lavt paa Tilje; (292)
 Thi kun lidt det er bevendt
 Før en saadan Leeg er endt,
 Af den sig at rose! (293)

Tøver J kun her i Roe,
 Tappre Følge-Svende!
 Til J see, hvem af os To
 Lykken gaaer til Hænde;
 Hvem der fra det store Slag
 Komme skal med Livet;
 Thi det er ei hver Mands Sag,

Mig det kun er givet,
 Med en slig Uvætte leed
 Kraft og Held at prøve;
 I en Kamp saa haard og heed
 Manddoms-Værk at øve! (294)
 Et af To nu hændes brat,
 Eders Drot I skue
 Fiende af Dragens Skat,
 Eller bleg paa Tue!

Det nu var den Helt saa bold
 Med sin Brynje-Kofte,
 Under Hjelm sig brat ved Skjold
 Reiste han paa Tofte, (295)
 Paa sin Styrke stoled han,
 Tænkde at udøve,
 Hvad sig for en enkelt Mand
 Sommer ei at prøve! (296)
 Under Klippen frem nu gif
 Helten, aldrig bange,
 Som holdt Trop og Stand og Stik
 Før i Dyster mange;
 Stade og han under Fjeld
 Tog med Mod i Bringe,
 Gaae af et forborgent Væld

Brat en Flod udspringe;
 Lue: Strømmen, man saae her
 Skulde saa det mage,
 At hvem Skatten kom for nær,
 Brat og kom af Dage. (297)

Gothē: Kongen ikke sød,
 Raabde nu af Struben,
 Huult i Klippen det gienlød,
 Herdes grandt i Gruben;
 Stærkhjort da for Alvor snøs,
 Raabet han giengiældte,
 Gift han fraaded, Ild han nøs,
 Dermed han sig meldte. (298)
 Klippen drøned, Dragen ud
 Vælted sig i Brede,
 Skjoldet Gothē: Helten prud
 Vendte mod den Lede,
 Som paa Strid nu havde Mod,
 Drog sit Sværd tillige,
 Hvor ved Klippe: Bæg han stod,
 Vant ei til at vige. (299)
 Gothē: Helten som en Muur
 Stod for leden Dgle,
 Sammenrullet den paa Luur

Paae alt som et Røgle.
 Hvad de begge pønsed paa
 Var hinandens Skade,
 Dragen man sig rulle saae
 Hen mod Heltens Stade: (300)
 Som en Blød den Orme-Bold
 Trilled over Tue,
 Skærme kunde Heltens Skjold
 Længe ei mod Tue;
 Derfor vilde Helten og
 Nytte Diebliffet,
 Men saa let en Seier dog
 Et ham var bestikket. (301)
 Sværdet svang han med god Agt,
 Traf og som han sigted,
 Til han slog af al sin Magt,
 Men ham Klingen svigted,
 Skuffede sin Drots Tillid,
 Dengang, mest i al sin Tid,
 Han dens Hjelp behøved! (302)

Dragen, for den fik forlidt,
 Arrig blev derefter,
 Spned, saa det slunked vidt,
 Ild af alle Kræfter!

Sig, af Held, at rose her,
 Helten lod nok være,
 Da ham sveeg hans gode Sværd,
 Sig til liden Ære; (303)
 Modet ham i Helte-Bryst
 Sveeg dog ei tillige,
 Eggthjovs Søn ei fælde Lyst,
 Faren at undvige;
 Sidde vilde han, med Priis,
 Paa sit Konge-Sæde,
 Eller og, med Livs Forliis,
 Bane-Tuen flæde! (304)
 Saa, frimodig, skal Enhver,
 Som har Dyd og Ære kjær,
 Døden gaae i Møde!

Nittende Sang.

Flokkens Feighed, Wiglafs Trostfab, Bjowulfs
og Dragens Bane-Saar, Drage-Guldet,
Heltens sidste Ord og Endeligt.

Tid at puste blev der knap,
Skiondt en Dyst var ude,
Brat begyndte, hvor den slap,
Dragen Ild at sprude! (305)
Det var Folke-Drotten god,
Haardt saa blev han prøvet,
Ene han i Heden stod,
Kunde nok behovet
Hjelp nu af de Adels-Mænd,
Han gav Etaal om Hærde,
Men ei turde Folkets Ven
De paa Val omgiærde;

Nei, de løb ad Skoven til,
 Skælvende for Døden,
 Een kun af dem gif i Ild
 For sin Ven i Nøden;
 Stærk saa var hans Sorg og Harm
 Det han lod nu kiende:
 Hjertet brændte i hans Barm,
 Han var Bjowulfs Frænde;
 Nytt Beviiis han gav derpaa:
 Svorne svigte, Baarne staae,
 Er de født af Egte!

Viglaf hedd den Kæmpe prud
 Mellem Kiærling-Svende,
 Vigsteens Søn, et Skilfing-Skud,
 Elfhers bedste Frænde,
 Han ihu det kom saa godt:
 Høit ham Bjowulf bænked,
 Da Bægmundingernes Slot
 Han den Bolde stænked;
 Gav ham, alt som Fader hans,
 Herre-Dom og Navne-Glands.
 Derfor ei sig bare
 Kunde nu den Unger-Svend,

Der han saae sin Drot, sin Ven,
Stædt i Rød og Fare.

Det da var den Helt saa bold,
Flux han greeb sit gule Skjold,
Drog og brat af Skede
Sit det gode, gamle Sværd,
Hvormed før, i Herre-Færd,
Janmund kiæk sig teede;
Dhters Søn, med Livet, lod
Sværdet sit i Belte,
Dengang, hvor forladt han stod,
Bigsteen kiæk ham fældte, ⁽³⁰⁶⁾
Var sin Frænde lidt for nær,
Tog hans Malle-Kiæbe,
Brune Hjelm, og Jette-Sværd ⁽³⁰⁷⁾
Som var Dnells Gave;
Braged ei den Kæmpe-Løn,
Skiondt det var hans Broder-Søn
Røgen han afflædte *).

*) At Bigsteen var en Skilfing, og altsaa i Slægt med Dhter, er ovenfor sagt, men, var Janmund virkelig hans Broder-Søn, maa han endog have været Broder til Dhter og Dnell, hvis Broderskab sees af 20de Sang.

Hjelm og Brynne, som og Sværd
 Vigsteen længe raadte,
 For hans Søn til Herre-Færd
 Hu og Kræfter aatte;
 Men der han alt Kjødets Gang
 Gik, fuldmæt af Dage,
 Ei for Vaaben var i Trang
 Han, som blev tilbage!
 Til i Fædres Spor at gaae
 Glimrende, med Ere,
 Kæmpeklædt han var, som Faa,
 Skulde nu og bære
 Sværdet for sin Drot i Slag
 Første Gang paa Val i Dag,
 Eldre var han ikke. (308)
 Derfor dog ei Modet faldt
 Nu i Kæmpe-Barmen,
 Og at Kraften, da det gjaldt,
 Ei forsvandt af Armen,
 Dragen, der den, sig til Meen,
 Fandt i Marken To for Een,
 Vel fik at fornemme!

Viglaf talde gylde Ord,
 Corrigfuld i Sinde,

Aldrig, sagde han, paa Jord,
 Mig det gaaer af Minde:
 Hvad vi lovede vor Drot,
 Venner! da paa Bænke
 Vi beværte des fuldgodt,
 Tog mod Tre-Skiænke!
 Blanke Hjelme, skarpe Sværd,
 Røden Guld, i Sale,
 Loved vi, i Herre-Færd,
 Verlig at betale,
 Hvis den Drot, saa rund og prub,
 Stædt vi saae i Fare,
 Som os til sin Liv-Bagt ud
 Tog i Kæmpe-Stare! (309)
 I Bedrifter hidindtil
 Ingen var hans Mage,
 Livet satte han paa Spil
 Lit i yngre Dage;
 Derfor og den Herre stærk
 Havde nu i Sinde,
 Ene om det Kæmpe-Værk,
 Prisen heel at vinde;
 Men hvem han paa denne Færd
 Raared til sit Følge,
 Drotten dog tillagde Værd,

Det er ei at dølge,
 Ja, erklæred, ved det Fald,
 Som ved Gunst og Gave,
 Os for Perler i sin Hald:
 Kæmpe-Sønner brave!
 Nu den kom, den store Dag,
 Som skal Venner prøve
 Da en Skjoldborg god i Slag
 Drotten kan behøve;
 Op da, Venner! op, og fram!
 Did, hvor Lusten gløder!
 Skjold ved Skjold, i Kreds om ham,
 Som for Folket bløder!
 Gud det veed, at, før i Dag
 Drotten Hjelp skal savne,
 Legem mit, med hans i Lag,
 Luerne maa favne!
 Det og føle maa Enhver:
 Ifkun dybt bestæmmet,
 Føres kan, fra Herre-Færd,
 Skjold af os til Hjemmet,
 Hvis ei Fienden først sin Død
 Faaer af vore Sværde;
 Mens til Redning i hans Rød
 Drotten vi omgærde! (310)

Nidings-Færd, fra gammel Tid,
 Gothe-Lov det kalder,
 Naar en Drot, forladt i Strid,
 Ene staaer og falder;
 Saa dog ei vor Konning bold
 Sine Been skal lægge,
 Samme Brynje, Sværd og Skjold
 Skjærme skal os begge!

Dermed foer den Unger-Svend
 Gjennem Røg og Lue,
 Hen at hjælpe Drot og Ven,
 Udaf al Formue,
 Kort og godt, med draget Sværd;
 Sagde han saa sage:
 Mindes nu, o Bjowulf fiær,
 Ord fra yngre Dage!
 Aldrig, saa dit Løfte lød,
 Hvad jeg end maa prøve,
 Helme vil jeg, før min Død,
 Helte-Værk at øve!
 Bærg dit Liv da af al Magt
 Trøstig mod den Lede!
 Ved din Side, med god Agt,
 Staaer til Hjælp jeg rede. (311)

Dragen, efter disse Ord,
 Uden meer at tøve,
 Gloende paa Nye opfoer
 Fienderne at prøve;
 Lue-Bølgen Viglafs Skjold
 Saae man brat fortære,
 Under Brynje Kæmpen bold
 Kunde sig ei nære,
 Maatte, da hans eget Børn
 Lod af Ild sig trykke,
 Under Bjowulfs Skjold af Jern
 Søge Skjul og Skygge!

Det var Helte-Kongen god,
 Vrekfær sin Klinge, (³¹²)
 Saae man ham med Kraft og Mod
 Løfte høit og svinge;
 Men da Drage-Lind og Top
 Sværdet skulde fløve,
 Gik i Lodningen det op,
 Bilde Daad ei øve!
 Skjært af Rust og Alderdom
 Har maaskee det været,
 Næst dog Alt nok deraf kom,
 Bjowulf ei bestfæret

Var den Lykke nogentid,
 At det Sværd han førde
 Ham til Rytte kom i Strid, (³¹³)
 Dertil, som jeg hørde
 Var den Kæmpe alt for dru,
 Saa den bedste Klinge,
 Naar han svang den, vreed i Hu,
 Maatte sønderspringe!
 Slaget som kun batted lidt,
 Trods den Stærkes Vælde,
 Dragen nu, den saae sit Snit,
 Vilde drøit giengiælde,
 Rased tredje Gang nu frem,
 Helten maatte gløde,
 Halsen favnet blev med Klem,
 Som med Tænger røde;
 Ild og Edder paa en Gang
 Bølged om den Høie,
 Blodet faagde, som det sprang,
 Det var haardt at døie! (³¹⁴)

Nu det Tid at tale om
 Er, hvordan i Røden,
 Han til Hjælp sin Herre kom,
 Som var tro til Døden!

Ja, han hjalp, med Haand og Sværd,
 Godt den gamle Kæmpe,
 Naæde saa noget nær
 Luerne at dæmpe!
 Nu igien da Kongen brat
 Kom til sine Sandser,
 Fik paa Timen Dolken fat
 Hvor den sad i Pandser,
 Skarp den som en Rage-Kniv
 Var til Sider begge,
 Gik igjennem Drage-Liv
 Glat med Odd og Egge!
 Saa da Bugt de Frænder to
 Fik med Edder-Dragen!
 Gid hver Tjener Viglafs Tro
 Lægge maa for Dagen! (315)

Dog, af her i Drage-Vang
 Drotten uden Mage
 Kæmped, seired sidste Gang,
 Talte var hans Dage.
 Saaret, bidt med Edder-Tand,
 Vulned, sfulned, brændte,
 Saa for dødeligt paa Stand
 Drotten det erkiendte;

Følge, hvordan i hans Blod
 Edder-Bølgen brused,
 Gik saa hen med Helte-Mod
 Tæt til Drage-Huset,
 Satte ned sig paa en Blok,
 Saae, hvordan i Hule
 Jetter havde, kunstig nok
 Gule sat ved Gule.
 Hvor han, dryppende af Blod,
 Sad nu under Lide,
 Som en Ben i Røden stod
 Viglaf ved hans Side,
 Vilde hos den fiære Mand
 Edder-Brynden dæmpe,
 Kvægede med Kilde-Band
 Banesaaret Kæmpe! (316)

Bjowulf løfted nu sin Røst
 Over Bane-Saaret,
 Bidste godt, at Verdens Lyst
 Alt ham var affaaaret,
 At ved sine Dages Maal
 Tæt han var nu bænket,
 Hvor ham vinked Dødens Staal
 Til Farvel isænket!

Havde jeg, var Tælen hans,
 Søn nu over Mulde,
 Baaben-Huus og Helte-Glands
 Arve brat han skulde!
 I halvtredshindstye Nar
 Spiret saa jeg førde,
 At fra ingen Fyrste-Gaard
 Sværd sig mod mig rørde;
 Tiender ei jeg for mig fandt,
 Noides med mit Eget,
 Aldrig jeg paa Rænker spandt,
 Mig og Faa har sveget! (³¹⁷)
 Det jeg kommer grandt ihu,
 Det mig trøster, glæder nu
 Paa min Bane-Bue!
 Gaaer som Lys end Livet ud,
 Jeg for Straf af Himlens Gud
 Lør ei ved at grue!
 Viglaf, Kiære! gaf nu brat
 Grubelangs, at skue
 Heden-Olds den gyldne Skat,
 Under Klippe-Bue!
 Ormen, alt sit røde Guld
 Vædelig berøbet,
 Banesaaret, vaandefuld

Blunder nu i Støvet!
 Skynd dig, Kiære, vær ei seen,
 Lad mig Guldet skue,
 See, med klaren Edelsteen,
 Det i Solen lue,
 Saa des blidere jeg kan,
 Med den Skat for Die,
 Duehvid fra Liv og Land
 Hoved mit nedbræ! (318)
 Ei forgæves saa med Bøn
 Bjowulf tog til Orde,
 Efter Onske Digsteens Søn
 Rede flux sig gjorde,
 Gik i Brynje, som han stod,
 Ind i Drage-Stue,
 Kæmpe-Skridt med Helte-Mod
 Tog han under Bue,
 Hvor om Drage-Keden trindt
 Guldet laae i Dunge,
 Edel-Stene, tykt som Flint,
 Skinnede i Klynge!
 Saa var Gulv med Glimmer-Sand
 Strøet i Jette-Stue.
 Særshy Nof den Vandring's-Mænd
 Gik da her at skue;

Gamle Guld=Kar nok paa Rad,
 Helten saae, hin Unge,
 Mangen Skaak og mangt et Fod,
 Tomme vel, men tunge!
 Rustne Hjelme her i Flok
 Laae fra gamle Dage,
 Arm=Baand og, som kosted nok
 Mesteren Umage!
 Glemme hvo som vil, paa Guld!
 Drages dog til Minde:
 Lettelig det over Muld
 Mænd kan overvinde!

Over Skatten høit sig op
 Skød et gyldent Mærke,
 Sært fortryllet, saa fra Top
 Straalerne fuldstærke
 Strømmed ud paa Rad, i Ring,
 Under Klippe=Bue,
 Saa i Gruben trindt omfring
 Skin der var at stue!
 Intet man til Ornen saae,
 Staalet ham bedøved,
 Jette=Guld i Klippe=Bræa
 Enkelt Mand da røved! (319)

Tog i Favn af Gylben-Toi
 Alt hvad bedst han hued,
 Bæger, Fad og Fakkell-Fløi,
 Som i Gruben lued!
 Ham, som før laae her paa Vagt,
 Rugged over Skatten,
 Havde skarpen Staal nu flakt,
 Han ei meer om Matten
 Leged nu i Lusten vild
 Over Land med Skade-Ild,
 Skrækken med ham døde!

Skyndelig med Jette-Guld
 Fra de gamle Dage,
 Konge-Svenden længselsfuld
 Vendte nu tilbage,
 Vilde see, om Helten god,
 Som paa Steen i Vaande
 Dvænde han nys forlod,
 Drog endnu sin Waande,
 Kom med Guldet, kom og saae
 Hvad han nødig vilde,
 Paa sit Ydersie nu laae
 Gothers Drot hinc Milde!

Biglasf øfte Vand igien,
 Som man vel kan tænke,
 Blev og ved, sin Drot og Berr
 Dermed at bestænke,
 Til for sidste Gang paa Jord
 Luft han fik i Lunge,
 Mæle til det Afstedts-Ord,
 Som ham laae paa Tunge!

Det var Gubben ærefuld,
 Stirrende paa Oldtids Guld,
 Saa tog han til Orde! (320)
 Gud skee Lov! den Herre blid
 Over Stjerne-Buer,
 Verens Drot til evig Tid,
 For hvad her jeg skuer:
 For de Skatte, som mit Folk
 For min Død, jeg med min Dolk
 Mægted at forhverve!
 Prisen dog paa Guldet vist
 Kalder ei jeg ringe,
 Diets Lys og Livets Gnist
 Maatte for det springe;
 I som skifte skal min Arv,
 Sørger vel for Landets Færv!

Mig det maa nu miste!
 Brat jeg Afte har for Been,
 Da, o Venner giæve!
 Kæmpe-Høi med Bauta-Steen
 Over den sig hæve!
 Staae den skal paa Hrøne-Klint,
 Hvor mod Landet Bølgen trindt
 Bruser ind fra-Dybet!

Kneise skal min Høi ved Hav
 Falde flux i Die,
 Under Ravn af Bjowulfs Grav,
 Dem som Bølgen ploie,
 Staae for dem til Seile-Tegn,
 For mit Folk til Mindes-Hegn,
 Synlig i det Fjerne! (³²¹)
 Af sin Hals nu Gothers Den
 Løste Gylden-Smykket,
 Gav den fuldtro Unger-Svend
 Brat med Mester-Stykket,
 Brynje god, og Finger-Ring,
 Hjelm af Guld det klare,
 Sagde: brug de gode Ting
 Som du tør forsvare!

Af Bægmundinger endnu
 Een er kun tilbage,
 Stammens sidste Skud er Du,
 Arven du modtage!

Ja, saa nær min hele Væst
 Gik i Skiebners Bølger,
 Modig nu, min Ven, og træt,
 Frænderne jeg følger!

Det var Gubbens sidste Ord,
 Før til Baal han blegned,
 Hjertet brast, og stiv til Jord
 Gothe-Kæmpen segned;
 Legemet i Klippe-Ly
 Luen vented rolig,
 Sjælen søgte over Skye
 Vrens faste Bolig!! (322)

Tyvende Sang.

Biglafs Sorg og Straffe-Tale, Efter-Mælet,
med Sagn om Hrædlingers Vanheld. Bjowulfs
Liig-Begjængelse.

Bed Liget sad den Unger-Svend,
I Sjælen dybt bedrøvet,
Sin Herre god, sin bedste Ven
Af Døden grumt berøvet;
Det Eneste, som i den Rød
Ham noget trøste kunde,
Var kun, at Bjowulf før sin Død
Gav Dragen Bane-Bunde!
Han skar med Egg i Orme-Skrat
Saa fiendelig en Skure,
At aldrig mere Oldtids Skat
Den bød sig til at fure;

Man aldrig meer den sværme saae
 Ved Midnat under Bue,
 Saa vingestudt og tung den laae
 For Helte-Fod paa Tue! (³²³)
 Blandt Mænd som blune ei for Sværd,
 Men trodse Kampens Hede,
 Jeg mene tør, at fjern og nær
 Guldlænge man skal lede,
 For blandt dem Alle findes Een,
 Som turde Bjowulf følge,
 Hvor under Lide djærb han treen:
 Mod Jld og Edder-Bølge!
 Ja, andre Mænd med Helte-Mand
 Vel drømde kun om Magen
 Til ham, som med sin bare Haand
 Tog Hold i Edder-Dragen!

Saa havde for den gamle Skat,
 Ved Edder og ved Egge,
 De Uforsagte Livet ladet,
 Og hevet sig dog Begge;
 Og der nu Karen var forbi,
 Kom luskende fra Skoven
 I Kryster-Trop de Svende ti,
 Som glemdede Kæmpe-Loven

Og turde Kreds om Drot ei slaae,
 Der han var stædt i Møde,
 Men stode nu, hvor bleg han laae,
 For Viglaf skamfuld røde! (324)

Ja Viglaf sad i Hu saa mod,
 Ved Liget af den Følge;
 Med Kilde-Band den Kæmpe god
 Bestænkend end den Kolde!
 Saa vilde han med Flid og Konst
 Forlænget Heltens Dage,
 Men Tid som Ønske var omsonst,
 Ei Anden kom tilbage;
 Udløbne var den Faldnes Aar,
 Og det er vel at mærke:
 Som Gud det vil, har hver Mand Kaar,
 Den Svage og den Stærke! (325)

Alf Unger: Svenden onde Ord
 Nu havde kun at vente,
 Hvem før i Kroppen Rædsel foer;
 De fik hvad de fortjende!
 Ja, det var Bjowulfs Hoved-Vagt,
 Hans hjerteflemte Frænde,
 Med Diekast han sin Foragt

De Feige gav tilkjende;
 Han gav dertil dem onde Ord,
 Han sagde: I paa Tofte
 Siengiældte godt hvad over Bord
 I tog i Hals fuldosfe,
 Af ham, som under bange Kaar
 Det lærde nu i Feldten:
 Omsonst befolked han sin Gaard
 Med Kæmper udaf Vælgten!
 Ja, sande maa hver ærlig Mand,
 At værre. Ingen stædte
 Sit Guld og Sølv og Staal end han
 Som jer i Pandser klædte! (326)
 Forladt i Farens Dieblif,
 Den Folke-Drot ei skulde
 Sig rose af, hvad Hjelp han fik
 Af Kæmper svigefulde!
 Dog Himlens Gud ham hjalp i Nød,
 Og gav dertil ham Evne
 At holde Stand, og før sin Død
 Med Seier sig at hegne!
 Af lidet kun den Hjelp forslog,
 Jeg mægted ham at bringe,
 Men over mine Kræfter dog
 Jeg brugde Skjold og Klinge!

Til Sværdets Roes og meldes bør:
 Det Helten gjorde Nytte,
 Der han, af Luer hovedær,
 Ei kunde meer sig hytte!

Dog ligesuldt man sande maa,
 At alt for tyndt omgjærdet
 Var Drotten, til hvis Tars man saae
 Ei Fleer at blotte Sværdet!
 Men Guld og Guds og Herre-Gunst
 Skal I og eders Frænder
 Og derfor søge nu omsonst,
 Naar I, med tomme Hænder,
 Maae rømme eders Føde-Stavn,
 Og kan saa langt ei flygte,
 At forud jo med Kryster-Ravn.
 Gif eders Stændsels-Kygte!
 O Daarskab! sig for noget Kieb
 Med Døden at affinde,
 Naar et bestæmmet Levnets-Løb
 Er Alt, hvad man kan vinde! (³²⁷)

Et Bud nu over Klinten op-
 Lod Viglaf gaac til Borgen,
 For der den bolde Adels-Trop
 At melde Lande-Sorgen!

Hvor Kæmper sad med Hjerter sygt,
 Alt fra den aarle Morgen,
 De svæved mellem Haab og Frygt,
 Det var dem slet forborgen:
 Om til sin Hald den Herre blid
 Med Helsen kom tilbage,
 Hvad heller alt i skarpen Strid
 Han endte sine Dage!
 Derom Beskeed fuldvis og reen
 De bradt dog fik at vide,
 Der Svenden ind ad Dørren treen,
 Med Sagn til Hver-Mands Kvide.
 Ei længe tav den Svend udru,
 Og lydelig han meldte:
 Paa Bane-Tuen sover nu
 Den Edleste blandt Helte, (328)
 Ja, han, som Guld i Gothe-Borg
 Udskifted med god Vilje,
 Han sank, til Væder-Folkets Sorg,
 Nu bleeg paa røden Lilje;
 Med Vunder sex han hviler der,
 Og Dragen ved hans Side,
 Den maatte, skiondt den spottet Sværd
 Dog selv i Græsset bide!
 Hvor Bjowulf sank, den Helt saa skion,

For Drage-Gift og Lue,
 Har Vigsteens vennefulde Søn
 Sig leiret lavt paa Lue;
 Den ferme Helt med Mod og Magt
 Den Faldne vil beftærme,
 Slet Ingen, for den Hoved-Bagt,
 For Drottens Liig sig nærme!

Paa Feide vi og Orlogs-Færd
 Nu være maae belabet,
 Naar Konge-Tabet fjern og nær
 Man spørger over Havet;
 Thi yppet blev en Riv fulddru
 Med Huner, Friser, Franker,
 Da Higelak med fiendtlig Hu
 Ved Frisland kasted Anker!
 Vel paa det Tog ham Lykken sveeg,
 Til Jorde-Færd han landede,
 Het varer ham i Vaaben-Leeg
 Bestod og overmandet;
 Men skændt den Guld-Udøser strag
 Sik Bane-Saar i Striden,
 Har Vikinger dog baaret Nag
 Til Gothen immer siden! (329)

Som Gynge-Bund at bygge paa
 Er Svenskers Troe og Love,
 Det veed man nok, det ret man saae,
 Da over salten Døve
 Med Skilfing-Kæmper Dngenthjov
 Hidstævnedes saa fage,
 Og voldelig ved Ravne-Skov
 Tog Hrædlingen af Dage!
 Ja, klar blev Svenskers Overmod,
 Som Gothen før ei kiendte,
 Da Hakon brat, det unge Blod,
 Sit Levnets-Løb fuldendte;
 Da Dhthers Fader, ulvegraa, (³³⁰)
 Forfærdelig til Synne,
 Vor unge Drot paa Val man saae
 Med Lue-Blik nedlyne *)!
 Han røved Brud, som Moder blev
 Til Dnell og til Dhther,

*) Her fortælles, som man seer, med flere Ord, hvad Bjowulf, i sin Tale om Kong Hrædel og hans Sønner, fortællig berørte, hvorledes nemlig den Svenske Kong Dngenthjov efter Hrædels Død brød Freden med Gotherne, og aabnede en langvarig Feide ved at nedlægge Kong Hakon, som fik sin yngste Broder, den titomtatte Higelak til Eftermand. (See 18de Sang S. 216).

Han feierrig fra Valen drev
 De høvdingløse Gothen!
 Med Rød undkom til Ravne-Skov
 Fra Sværd en liden Skare,
 Den Kæmpe-Læbning Ongenthjov
 Dog agted ei at spare,
 Han slog om Skoven Kreds fuldbrat,
 Og lod for de Betrængte
 Udraabe saa den hele Rat,
 Hvad Kaar han dem tiltænkte:
 "For Sværdet skal i Morgen-Grye
 "Fuldmangt et Hoved springe,
 "For Lsiers Skyld dog under Skye,
 "En Part i Galgen svinge!
 De Kæmper saa med dybe Saar,
 Den Hovmod fik at taale,
 Dog gryed Trøst i bange Kaar
 Med Solens Morgen-Straale;
 Af Horn og Luur da hørdes Blæst,
 Ung-Higelaf den meldte:
 Han fløi alt som han kunde bedst
 Til Hjælp med raske Helte! (331)
 Ei vild den Helt i Mørket foer,
 Thi Blodet allevegne
 Som Svenskerens, saa Gothens Spor

Ham kunde godt betegne!
 Et Torden-Slag for Dngenthjov
 Var Sagnet om de Bolde,
 Og heller end ved Ravne-Skov
 Han stod bag Fæstnings-Bolde;
 Han tvivled om, den gamle Knark,
 Det gjorde ingen Gode,
 At mødes her i aaben Mark
 Med Folk fra Gothlands Flode!
 Mod Higelak, den Drot saa prud,
 Og mod hans Kæmpe-Skare,
 Sit røde Guld, med Barn og Brud,
 Ei turde han forsvare,
 Men søgde Lye bag Port og Vold,
 I Borgen vel befæstet,
 Hvor siden dog, i sit Behold,
 Af Gother han blev giæstet!
 Ja, Feide-Bud fik Evesten nu, (³³²)
 Og over svalen Bølge
 Drog Higelak, fuldgram i Hu,
 Med Gother Rok i Følge,
 Han trængde frem til Kongens Gaard
 Og Dngenthjov, graahærdet,
 Da friste maatte bange Kaar,
 Ham lærde Gothe-Sværdet

At kiende i sit eget Land,
 Hvad tungt for Drot mon være,
 En Kæmpe for sin Overmand,
 Det Jofur blev med Ære!
 Ulf, Vanraads Søn, den Skilfing-Drot
 Vel rakde først med Staalet,
 Saa Rakke-Haaret, aftegraat,
 Med Rødt blev gjennemfsraalet;
 Men, uforsagt i Vaaben-Brag,
 Den gamle Drot sig vendte,
 Siengiældte flux det laante Slag,
 Og det med Renters Rente!
 Ja, 'var end Vanraads Søn fuldrap,
 Og Drotten graa af Ælde,
 Faldt Tiden Hiin dog her for Knap
 Til Ungenthjov at fælde;
 Med fløvet Hjelm, og Pande-Saar
 Han segned for den Gamle,
 Som kunde, trods sit røde Haar,
 Med Unglinger ophamle! (333)
 Dog Broder havde Ulf fuldnær
 Det var hans store Lykke *),

*) Denne Ulfs Broder maa være Jofur, som siden nævnes.

Han sprang til Hjelp med Jette-Sværd,
 Det var et Broder-Stykke;
 Han Hjelmen skar med Staal fuldhvast,
 Det voldte stor Ulæmpe,
 Saa livløs sank, der Iffen brast,
 Den stolte Skilfing-Kæmpe!
 Hvor nys var trangt, gav Plads det Fald,
 Og det kom Ulf til Gode:
 Ved Hjelp af Kæmper, Nok i Tal,
 Guldbrat kom han paa Fode,
 Og Gotheer snart med bundet Sag
 Alene stod i Feldten.
 I Hast da efter Kæmpe-Slag
 Afklædt blev Skilfing-Helten;
 Hans Brynje god, hans haarde Sværd,
 Hans prude Hoved-Smykke,
 Fandt Brødrene al Værd værd,
 Og priste deres Lykke!
 De bar det Alt til Higelaf,
 Som Mand var for det Hele, (³³⁴)
 Og loved mildt med mange Tak,
 Med dem og Godt at dele!
 Sit Ord og holdt Kong Hrædels Søn,
 Hjemvendt til Land og Rige,
 Han Jofur gav fuldstolt en Løn,

Betænkte Ulf tillige;
 Ja, Herre-Lehn og Tønder Guld *)
 Han skænked rund dem Begge,
 For Daaden de saa ærefuld
 Bedrev paa Val med Egge,
 Og større end blev Jofurs Løn:
 Kong Higelaf med Ere
 Ham gjorde til sin Sviger-Søn,
 Hvem kunde Meer begjære!
 Hvem vilde og det Helte-Par
 Misunde nidst den Løn, som var
 Hvad ærlig de fortjende! (335)

See, efter sliq en Tvist og Strid
 Vel kan med Grund befrygtes
 Et svenskt Besøg, om staaet Tid,
 Naar over Hav det rygtes,
 At død er nu den Drot saa bold,
 Com, vant ei til at vige,
 Beskytted fiak mod Fiende-Vold
 Sin Skat, sit Konge-Rige;

*) I Texten staaer: hundrede tusinde Pund-Stykker og
 glimrende Ringe, som jeg ikke bedre veed at udtrykke
 paa Dansk.

Den Helt som raadte kraftig Bod
 Engang paa Skioldung-Kviden,
 Og dulgte ei sit Løve-Mod
 I Dyster mange siden!

Dog, ile maae vi nu til Hav,
 Vor Konning der at skue,
 Og bænke ham, som Guld os gav
 Paa Hres-Baal i Lue!
 Beholder selv kun eders Guld!
 Med Perlen mellem Helte
 Skal hvad der skimled under Muld,
 Fra Arilds-Lid, kun smelte!
 Uhyre er den Skat forsand,
 Som Drotten vandt med Hre,
 Men med hans Liig dog hvert et Grand
 Skal Lue-Land fortære!
 Hvad kun med Drottens Hjerte-Blod
 Er kist i dyre Domme,
 Paa Haand ei bære Kæmpe god,
 Om Hals ei Rosens-Blomme! (336)
 Nei, favren Slut! fuldmangen Gang,
 Berøbet Guld og Glæde,
 Herefter skal med Klage-Sang
 Af Buret du udtræde;

Thi nu, da Han med Heste-Mand
 Ei smiler meer i Borgen,
 For Guld os rækker Staal i Haand
 Fuldmangen kielig Morgen!
 Ei vaagne skal ved Harpe-Klang
 Nu Kæmper meer i Salen,
 Men sorten Ravn med Bane-Sang
 Dem vinke skal til Valen,
 Og skvaldrende, med Drn til Ords,
 Udførlig ihukomme,
 Hvor herligt nys, med Ulo til Bords,
 Ham smagde Kæmpe-Flomme! (337)

Om bange Kaar og Herre-Færd
 Saa taled Snaren-Evenden,
 Og sandt var det saa noget nær
 Fra Førstningen til Enden!
 Alt ved det Sagn med Sorg i Blik
 Op sprang hver Mand fra Sæde,
 Og der til Drne-Ræs de gif,
 Da saae man Kæmper græde!
 De kom, og saae i samme Stund
 Hvad fært dem var at flue:
 Den Guld-Udstifter riig og rund
 Affjælet, fliv paa Tue;

Det var dem som et Under-Værk,
 At Helten uden Mage,
 I Hu saa haard, i Haand fuldstærk,
 Kom her saa bradt af Dage;
 Det flared sig, der ret i Bang
 Uhyret kom for Dagen,
 Vel fem og tyve Alen lang
 Da fandtes Edder-Dragen,
 Fuldgruelig og glubst dertil
 Man saae den havde været,
 Thi af sin egen Skade-Jld
 Den saaes halv fortæret.
 Vel havde den, i Natte-Frist,
 Besøgt sin gamle Hule,
 Men havde og benyttet sidst
 Derved, sin Røver-Kule; (³³⁸)
 Laae steendød nu, omringet der
 Af Bægre, Boller, Fæde,
 Og dyrebare Kæmpe-Sværd
 Med gjennemrustne Blade,
 Som naaet havde under Muld
 Vel tusindaarig Alder!
 Forskandset var det gamle Guld
 Med Tryllerie og Galder, (³³⁹)

Saa lukket var den Skatte-Grav
 For Kæmper og for Dværge,
 For hver, hvem Røglen Han ei gav
 Som haver Alt i Værge,
 Ja Gud, den sande Seier-Drot,
 Der paa sit høie Stade,
 Alt som han finder selv for godt,
 Kan lukke og oplade!
 Om end i Bjerg med Tyve-Fjed
 Man kunde sig indliste,
 Saa baaded man dog ikke ved
 Sin Lykke her at friste,
 Det saae man nu, thi Guldets Vagt
 Slet ingen havde før ombragt,
 Men hevned grusomt Skade! (340)

Forunderligt, hvor Heltens Død
 Dog Alt kan forarsage,
 Naar længe nok han Livet nød,
 Og talte er hans Dage!
 Det saae man og paa Bjowulf her,
 Som kunde det ei ahne,
 Der han mod Drmen drog sit Sværd,
 Alt endt var nu hans Bane!

Dog staaer det fast til Domme-Dag
 I store Kongers Love,
 Alt Mark-Kan er en halsløs Sag
 For hver, som det mon vove; (341)

Det Viglaf var, han sagde frit:
 Alt for en Enkelts Brøde
 Guldmangen Mand, som før saa tit,
 Nu lide maa og bøde!
 Ei raade kunde vi saa godt,
 Og bruge List og Læmpe,
 At jo nødvendigt for vor Drot
 Det blev, som her, at kæmpe,
 Umuligt, Ormen, uden Slag
 At lade, som alt længe,
 Sig leire frit til Domme-Dag
 Paa Guld i Klippe-Senge!
 Ham Nornen drev, han maatte hid,
 Den Gotherigets Love,
 Og Hedning-Guld i haarden Strid
 Med Helte-Blodet købe!
 Han baned Wei, med Livs Forliis,
 Til Dragens Jette-Stue,

Run for saa høi en Indgangs Priis
 Jeg Skatten fik at flue!
 Ja, skaadet har jeg Oldtids Guld
 Alt under Klippe-Bue,
 Og hilfed bradt, med Favnen fuld,
 Igjen vor Drot paa Tue!
 Vel paa sit Yderste han laae,
 Med Kræfter saa tilbage,
 Men kunde tale og forstaae
 Alt som i bedre Dage,
 Med kjerlig Hilsen han mig bød
 Til eder Bud at være, (³⁴²)
 Og Drottens Bøn, alt som den lød,
 Vil brat jeg nu frembære:
 Han eder bad, hvor røden Guld
 I med hans Been lod smelte,
 Om Minde-Høi saa hæderfuld,
 Som han var mellem Helte!
 Han bad om Høi af Venne-Haand,
 Som han gif her for Fulde,
 Og hvor var til hans Helte-Hand
 Vel Magen over Mulde,
 Saalænge ham det var forundt,
 Ravnkundig hele Verden rundt,
 At stifte Guld i Sale!

Velan! saa lader os nu brat
 I Drage-Bjerg indgange,
 Hvor den vidunderlige Skat
 Laae skjult i Lider mange;
 Som Kynding alt, jeg viser Dei
 Til Under-Værker slige
 Af røden Guld, som større ei
 Man saaee paa Jorderige!
 Naar Nof I da har skuet der
 Af Grube-Glands og Ringe,
 Paa Baaren flux vor Drot fuldfjær
 Vi bænke da, og bringe
 Derhen, hvor under Tidens Løb
 Vel længe skal den Edles Støv
 I Herrens Fred sig hvile! (343)

Det Viglaf var, den Helt saa prud,
 Jord-Drotterne for Dre
 Han komme lod sit Ord og Bud
 Om Konge-Vegt at føre,
 Ja, føre bradt, fra Skov til Ræs,
 Den Edles Liig i Møde,
 Af Brænde-Bedd fuldmangt et Læs,
 Til Konge-Baalets Føde!

Thi, svøbt i Røg, saa tatde han,
 Nu bruge skal saa huse
 Den dunkle Glød sin Lue=Zand
 Til Helte=Been at knuse,
 Til gnistrende i Hast paa Baal
 Den Stærke at fortære,
 Som stod, hvor ned der regned Staal,
 Fuldmangen Gang med Vre:
 Hvor ud fra Bue=Mund med Brag
 Henbrused over Skjoldborg=Tag
 De skarpe Hvirvel=Binde;
 Hvor, som paa Binger, Spyd med Jil
 Kom susende, den lette Piil
 Paa fælleds Wei at hinde! (344)

Det Viglaf var, den Helt saa snild,
 Af Skaren han fremkaldte
 Hvem meest han agted gjæv og gild,
 Han Gys i Alt udvalgte,
 Lod En af dem med Lys foran
 Gaae under Klippe=Bue,
 Og kom, selv Ottende, paa Stand
 Saa ind i Jette=Stue.
 Her Ingen sig betænkde paa

Det første Greb at vove,
 Hvor ubevogtet Skatten laae
 I store, gylde Hobe;
 Udtømt og blev den Skatte-Grav,
 I Hast, til Ingens Rvide,
 Og Edder-Dragen sank i Hav,
 Redfjort ad Klippe-Side!
 Saa lod da Guldets Orme-Vagt
 De gaae for Vind og Bove;
 Men Guldet blev til Baalet bragt,
 Med Brænde-Bedd fra Skove;
 Ja, aget blev af Guld et Læs,
 Ved Konge-Gubbens Side,
 Hvem Kæmperne til Hrone-Næs
 Henbar med Sorg og Rvide! (345)

Nu Brænde-Bedd i Favne-Maal
 Opstablet blev paa Tue,
 Og hjelmetaft et vældigt Baal
 Kom skyndelig til Skue!
 Der bænded, efter hans Attraa,
 Nu Gotherne den Bolde
 I Kredss af Brynjer Insegraa
 Og brede Kæmpe-Skjolde!

Mens Bjerg og Bølge hviit gjenlød
 Af Kæmpers Jammer-Klage,
 Fra Konge-Baal og Brænde-Glød
 Sig Lyen svang saa fage;
 I fulsort Svøb af Røg den fleg,
 Af Vinden bradt dog fløvet,
 Den boltred sig i vilden Leeg
 Til Baalet sank i Støvet,
 Til, under Brag og Jammer-Skrig,
 Hvert Been var knust, den Kjæres Lig
 Opbrændt, opløst til Aske! (346)

Guldmod i Hu, med Klage-Maal,
 Nu Gothlands Kæmpe-Skare,
 Hvor Drotten smuldred nys paa Baal,
 Hvis Tjenere de vare,
 Optastet brat en Kæmpe-Grav,
 En Hvi paa Klippe-Tinde,
 Som skinned vidt og bredt paa Hav,
 Til Gothe-Heltens Minde:
 I Dage ti de øste Muld,
 Og reiste Bauta-Stene,
 De øste Hvelvingen og fuld
 Af Grube-Guld det rene,

Ja, Smykker, Kinge, hvert et Gran,
 Man tog fra Edder-Dragen,
 Blev jorder med dens Bane-Mand,
 Kom aldrig meer for Dagen,
 Men hviler nu i Jordens Favn,
 Ja skimler nu, til Jogens Gavn,
 Som før i Mulm og Mørke! (347)

Ved Heltens Grav et Skjalde-Chor
 Med Sorgen var tilstæde,
 Ja Skjalde tolv, med klingre Ord
 Hans Drape høit at kvæde!
 De skildred Landets store Tab,
 I dyben Klage-Tone,
 Høiloved Heltens Adelskab,
 Hans Daad paa Val og Throne!
 Gid hver en Konning, blid og brav,
 Naar slukket er hans Kjerte,
 Man følge saa til mørken Grav,
 Med Tunge som med Hjerter!
 Ja, her var Sorg ved Konge-Død;
 Thi hvor man sig henvendte,
 Med Klage høit hans Priis gjenslød,
 Og menig Mand bekjendte:

En Drot som ham vi jordede her,
 Saa myg paa Konge-Stolen,
 Saa dannis, gild, og ærefjer,
 Ei findes under Solen!! (348)

Anmærkninger.

Følgende Anmærkninger, som skal tjene til Textens Oplysning, følge naturligtvis Side-Tallet i den trykte Udgave, og, for Kortheds Skyld, betegnes første Afskrift med: f. A., anden Afskrift med: a. A., begge Afskrifter med b. A. og Riim-Stave med Rst.

- 1) S. 3. L. 1. Hwæt we Gar - Dena.
S. 4. L. 1. e. a. A. Gomban etc. L. 6. e. b. A. Þone etc. og L. 10. e. f. A. Aldor . . ase (aldor - lease).
- 2) ib. L. 19. e. b. A. Swa sceal . . . ma, Rst. er i Uave, og hele Talen om Skjolds Søn temmelig usikker.
- 3) S. 5. L. 4. e. f. A. To gescæp - hwile.
S. 6. L. 9. e. b. A. Nalæs hi hine, ligesom L. 13. Þe hine etc. Umbor wesende, L. 16, maa efter Sammenhængen, her og S. 91. L. 3., betyde: da han var lille.

- 4) ib. l. 24. c. b. A. Geafon on garsecg og l. 25. Secgan etc.
- 5) S. 7. l. 6—7. c. f. A. Fæder ellor hwearf, Aldor of earde, hvilte to linier er en Parenthes om Skjold.
- 6) ib. l. 8. c. f. A. Of þæt, og l. 12 c. b. A. Glæde Scyldingas. l. 19—20 hvor Aft. er i Uorden, maa Datterens Navn være faldet ud af Texten, og det lader sig kun gjætte, at Ela, eller, efter Wanlei, Hela var Skilfingens Navn, som ægtede hende.
- 7) ib. l. 25—26. c. Aft. Þæt him his wine-magas, Georne hyrdon.
- S. 8. l. 1—3. efter Wanl. og Aft. Of þæt seo geogof geweox, Mago - driht micel, Him on mod bearn. l. 9. efter Prof. Aft's rigtige Skien: Æfre gefrunon. l. 14—15, efter mine Tanter: Buton folcs care, And feorme gumena.
- 8) ib. l. 26—27. c. b. A. og Aft. Se þe his wordes geweald, wide hæfde.
- S. 9. l. 2. c. f. A. Sinc æt symle. Lin. 7—11. c. b. A. Ne wæs hit leuge þa gen, Þæt se secg - hete, Apum swerian, Æfter wælnipe, wæcnan scolde, men er Ordene ei slemst forskrevne, maa der mellem: hete og apum være Noget borte.
- 9) ib. l. 19—22. c. Aft. Þær wæs hearpan - sweg, Swutol sang scopes, Sægde se þe cuþe.
- S. 10. Lin. 1. c. b. A. Swa wæter bebugeþ. l. 23—25. c. Aft. Fifel-cynnes eard, Won-selig wer, Weardode hwile.

- S. 11. l. 1—9. c. b. A. og Rst. Þone cwealm
 gewræc, Ece-Drihten, Þæs þe he Abel
 slog, Ne gefeah he þære sæhþe, Ac he him
 feor forwræc, Metod for þy mane, Man-
 cynne from, Þanon uncydras, for hvílfet
 síðste Ðrd dog a. A. har : uncyþras, som vel er
 rigtig.
- 10) ib. l. 21. har c. a. A. først staaet: Æfter
 beor-þege, som viſt er det rette.
- S. 12. l. 15—16. c. Rst. Grændles guþ-cræft,
 Gumum undyrne, og l. 19—20. Micel mor-
 gen-sweg, Mære þeoden. l. 25. c. b. A.
 Syþþan hie þæs laþan, og l. 28. c. Rst.
 Wæs þæt gewin to strang.
- S. 13. l. 1—4. c. Rst. Laþ and langsum, Næs
 hit lengra fyrst, Ac ymb ane niht. l. 7—10.
 And no mearu (mearn) fore, Fæhþe and
 fyrene, Wæs to fæst on þam, men her l. 10—14
 er der et Hul, som ogsaa Rst. þege paa. l. 18—20
 Heal-þegnes hete, Heold hyne syþþan,
 Fyr and fæstor.
- 11) ib. l. 23—24 c. f. A. og Rst. And wiþ rince
 wan, Ana wiþ eallum.
- S. 14. l. 2. maa læses: Wine Scyldinga. l. 5—6.
 c. Rst. sammentræktes, l. 11. c. b. A. Hete
 niþas wæg, ligesom l. 17. Mægenes Deniga,
 og lin. 19—20. Fea þingian, Nænig þær
 witena, Wenan þorſte. l. 24 efter mine Tan-
 ter : Etende wæs.
- 12) S. 15. l. 11. c. f. A. Sinc-fage sele, og l. 13—14.
 c. Rst. No he þone gif-stol, Gretan
 moste.

- S. 16. L. 12—16. e. b. A. og Aft. Ne wiston
 hie drihten god, Ne hie huru heofena helm,
 Herian ne cuþon. L. 18 skal, efter Professor
 Nafks sig selv bevisende Gætning, læses:
 Wa, og e. b. A. biþ.
- 13) S. 17. L. 3—4. e. Aft. Singala sead, Ne mihte
 snotor hæleþ, ligesom L. 6—7. Wæs þæt ge-
 win to swyþ, Laþ and langsum.
- S. 18. L. 7. efter Prof. Nafks Stion, som un-
 derstytttes af f. A. Hwetton hige-rofne, og L.
 17—18. e. Aft. Lagu-cræftig mon, Land-
 gemyrcu.
- S. 19. L. 7. efter Prof. Nafks Stion: Famig-
 heals (som S. 143 L. 26) og L. 6—7 maa da,
 e. Aft. læses: Winde gefysed, Flota famig-
 heals, Fugle gelicost. L. 22—23. e. b. A.
 Sæ-wudu sældon, Syrcan hrysedon, og
 L. 26. e. f. A. Þæs þe him yþ lade.
- 14) S. 20. L. 12. e. b. A. Wicge ridan, og at wicg
 er en Hest, seer man godt S. 24, 26 ic. Det
 er Mægen-wudu L. 15 jeg har søgt at udtrykke
 ved: Marskalk: Stav. L. 20. e. b. A. brontne
 et ubekjendt Ord, som efter Brugen her, S. 45
 L. 9 og S. 110 L. 23, vel betyder: skarp.
- 15) S. 21. L. 3. e. b. A. Cuman, og L. 11—12. e.
 Aft. Ponne is eower sum, Secg on sear-
 wum, men herefter fattes vist Noget, ligesom
 og Aft. fattes, naar man e. f. A. læser L. 13:
 Nis þis eld-guma. L. 15—16 skal efter Aft.
 sammentrækkes.
- 16) ib. L. 21. skal, efter Professor Nafks Stion,
 i Medhold af a. A. læses: Leas seeaweras

o: flemmr Speidere, men i Sammenhængen
passer det ikke.

17) S. 22. maa, e. Aft. L. 2—3 sammentrækkes, og
L. 4. e. b. A. og Aft. som Prof. Aast strax
giættede, læses: Him se yldesta.

S. 23. L. 2. læser jeg: Wæs þu us larena god,
og L. 6—9 e. A. Ne sceal þer dyrne sum,
Wesan þæs ic wene, þu wast gif hit is.
L. 13 e. f. A. Sceaþena ic nat hwilc.

S. 24. L. 22—23. e. Aft. Swylce ic mago-
þegnas, Mine hate.

18) S. 25. L. 4—9. e. Aft. Wudu wunden—heals,
To Weder-mearce, God-fremmendra swyl-
cum, Gifeþe biþ, Þæt þone hilde-ræs,
Hal gediged. L. 12. e. b. A. Seomode, ligez
som og L. 15. Eofor-lic scionon. L. 19. e. a. A.
Ferh-wearde heold.

19) ib. L. 22—23. rime saa flet, at der nødvendig
maa fattes to Linier, hvori man kan tænke
Hrodgars Borg, hvorum Talen siensynlig er,
blev nævnet.

20) S. 26. L. 5—6. fattes ogsaa hver en Staldbroder,
som skulde sige Gotheerne mere klar Beseed.

21) ib. L. 13. læser jeg: Mæl is me to feras, og L. 16.
skal læses: Eowic gehealde (See Aasts An-
gelsachsiske Grammatik S. 41).

22) S. 27. L. 2—4. e. b. A. og Aft. Þa hie to sele
furþum, In hyra gryra-geatwum. L. 8 læser
jeg: Rondas regn-hearde, og L. 17: Wæs se
iren-þreat, samt e. b. A. Lin. 20: Oret-
mecgas, ligesom og L. 22—23: Hwanon fe-
rigead ge, Fætte scyldas.

- 23) C. 28. L. 1—2. sammentræktes c. Aft., L. 5—7. c. Aft. og b. A. Wen ic þæt ge for wlence, Nalles for wrec-sipum, og L. 23—24 sammentræktes c. Aft.
- 24) C. 29. L. 20. c. b. A. Þæt he etc. ligesom og L. 24—25. To his wine-drihtne, Her syn-don geferede. L. 27—28. c. Aft. Ofer geofenes begang, Geata-leode.
- C. 30. L. 8—12. c. Aft. No þu him wearne ge-teoh, þinra gegn-cwida, Glædnian (c. b. A. glædman) Hroþgar, Hy on wig-getawum og L. 14. c. b. A. Eorla ge æhtlan, hvor nok en lille Feil er indløbet.
- 25) ib. L. 15—17. c. Aft. Huru se aldor þeah, Se þem (þæm) heaþo-rincum.
- C. 31. L. 3—4. læser jeg: Is his eafora nu, Heard her comen, og L. 6—7. Þonne sægdon þæt, Sæ-lipende. L. 24—25. c. f. A. Beo þu on ofeste, Hat ingan, men det hver-ten rimer eller forslaaer, saa der maa fattes Lidt.
- 26) C. 32. L. 2—3. Skulde rime, men kan ikke, formeaae ei heller at udføre, hvad der nødvendig skulde staae, at Wulfgar gik tilbage til Goðherne, saa Brøsten er umiskjendelig. I b. A. læses for Ræsten: Word inne ahead.
- 27) ib. L. 12—14. c. Aft. Nu ge moton gangan, Meowrum (miþ eowrum) guþ-geatawum
- 28) ib. L. 21. læser jeg, efter Prof. Rask's snilde Giætning, som Aft. bekræfter: Aras þa se rica, og L. 25. c. f. A. Heaþo-reaf heoldon.

- 29) S. 33. L. 2—4. rimer alt for godt, men Sammenhængen viser ogsaa, at der fattes nogle Linier om Indgangen i Hallen.
- 30) ib. L. 6—15. e. Rst. On him byrne scan, Searo-net seowed, Smipes orþancum, Wæs þu Hroþgar hal, Ic eom Higelaces, Mæg and mago-þegn, Hæbbe ic mærpā fela, Ongunnen on geogoþe.
- 31) S. 34. L. 12. forstaaer jeg ikke. L. 14 læser jeg, med Prof. Rast, og saa omtrent med b. A. niceras nihtes, og L. 15—17. e. Rst. Nearoþearfe dreah, Prec-wedera niþ, men paa Bemærkelsen af disse og de to følgende Linier kan jeg kun gjætte.
- 32) S. 35. L. 3. læser jeg: Freo-wine folca, hvor: til b. A. henpege, og L. 5—7. e. Rst: Þæt ic mote ana, Minnra eorla-gedryht. L. 13. e. b. A. Wæpna ne ræcceþ, ligesom og L. 19. Oppe sidne scyld.
- S. 36. L. 5. e. f. A. Etan unförhte.
- 33) ib. L. 8. e. b. A. Na þu minne þeurst, og hafela. L. 9. som ellers er et ubekjendt Ord, skal betyde: Hoved, som man seer af Brugen: S. 53. 101. 110. 115. 122. 124. 134. L. 11. læser jeg: Dreore fahne, og L. 15. Eteþ som og først har staaet i a. A. L. 17. afbryder Sammenhængen, og der er da lidt borte, som jeg har gjættet paa.
- 34) ib. L. 22. skal der læses, ligesom S. 112. L. 23. Gif mæc hild nime.
- 35) ib. L. 28. efter Prof. Rasts Opdagelse: Gæþ a
wyrð etc.

- 36) S. 37. L. 3—4. synes baade efter Rst. og Sammenhæng at fattes Lidt, og det er aabenbar Tilfældet L. 11—12. L. 19. har b. A. Ða ic furþum weold, og L. 21—22 maa e. Rst. læses: And on geogoþe heold, Gimme—rice.
- 37) S. 38. L. 7 e. b. A. Ealde madmas og L. 8. e. f. A. He me aþas swor.
- 38) ib. L. 20—21. e. f. A, og Rst. God eaþe mæc, Ðone dol—sceapan.
- 39) S. 39. L. 6. e. f. A. Ðonne dæg lixte, L. 9. e. b. A. Heall heoru—dreore. L. 13 læser jeg: Site nu to symle og L. 15. har b. A. Sige—hrep seegu, men her fattes vel Noget, dog har jeg i Rimet neppe gjættet rigtig. Rime—ligst finder jeg det at L. 14 skal læses: And onsæl muþe, eller noget fligt, saa det er en Opmuntring til at slaae Gjæffen løs. L. 22 har b. A. Sittan eodon og L. 27. Scencte scir wered (weorod).
- 40) S. 40. L. 9—12. e. Rst. Onband beadu—rune, Wæs him Beowulfes siþ, Modges mere—faran. L. 16—18. er i Bildevede, og man skulde synes det maatte være: Æfre mærþa ma, On middan—gearde, Hæfile under heofenum, thi det er aabenbar Meningen, ligesom der da ogsaa, e. f. A. L. 19. skal læses Ðonne he sylfa. Her endes Parenthesen og L. 20. begynder Hunferds Tale: Eart þu se Beowulf.
- 41) S. 41. L. 2. er nepdon: vovede, som man lærer af de mange Steder i Digtet, hvor nepan og geneþan bruges, saasom S. 43. 69. 74. 111. 160. 175. 187. L. 17—19. e. Rst. He þe at

(æt) sunde ofer-flat, Hæfde mare mægen.

§. 42. L. 6—8. læser jeg: Wyrzan geþingio, ðeah þu heaþo-ræsa, Gehwær dohte, og vil bemærke, at heaþo-ræs er et Dommedags-Slag her, saavelsom §. 44 og 80. L. 11—12. i Medhold af b. A. Niht-longne fyrst, Nean bidan.

42) §. 43. L. 3. hører: Ut. til L. 2. L. 8. læses e. f. A. wiþ hron-fixas og L. 9. e. a. A. Werian.

§. 44. L. 23—25. hænger ikke rigtig sammen, og jeg vil mene, der skulde staae: Na (eller iro: nist: þa) hie þære fylla, Gefean hæfdon, Dæd-lean for mane, thi det er Meningen.

43) §. 45. L. 4. e. b. A. Mecum wunde, med samme Hjemmel L. 9. On brontne ford, og paa eget Ansvar L. 11. Lade ne letton, samt L. 14. Brimu swaþredon. L. 23. har b. A. Niceras nigene.

44 a) §. 46. L. 7. maa vel læses: Wadu weallende. L. 12—13. e. Aft. Breca næfre git, Æt heaþo-lace. L. 17—18. farnes Riim og Sammenhang, saa der maa fattes to Linier.

44 b) §. 46. L. 27. — §. 47. L. 2. e. Aft.: Þæt næfre Grændel swa fela, Gryra gefremede, ligesom §. 47. L. 10—12. Þæt he þa sæhþe ne þearf, Atole ecg-þræce, Eower leode; men selv naar man tillige, L. 15. e. b. A. læser: nyd-bade, og L. 19, efter mine Tanker: Swefen, bliver her dog Udskilligt at spørge om. Dog kan Meningen ei være tvivlsom, især, da

- onsittan (L. 13.) hos Eæd. 19. 10. og 47. 11.
 har Bemærkelsen: at grue for (sich entsetzen).
- 45) S. 48. L. 12. læser jeg: Fæst-rædne gepost, og
 L. 13—17. e. Rst. og med Hensyn paa b. A.
 þær wæs hæleþa hleahtor; Hlyn swynsode,
 Word wæron wyn-sume, Eode Wealh-
 þeow forþ.
- 46) ib. L. 26. e. b. A. Bæd og L. 27. e. f. A. beor-
 þege.
 S. 49. L. 1. e. b. A. Leodum leofne, L. 5—7.
 e. Rst.: Ymb-eode þa, Ides helminga,
 Duguþe and geogoþe, L. 11. e. b. A. Þæt
 hio, og L. 18—19. e. Rst. ud i Eet.
- 47) ib. L. 25. e. a. A. Æt Wealhþeon.
 S. 50. L. 10. e. b. A. Feond-grapum fæst, og
 L. 22—23. e. Rst. og f. A. Þa wæs eft swa
 ær, Inne on healle.
- 48) S. 51. L. 3. seer man strax der fattes Noget, som
 gjør hele Stykket, til L. 12, Afbræk; men naar
 man, L. 8, som man sikkert kan, læser: Op
 þet og afdelet e. Rst.: Op þæt nipende,
 Niht ofer ealle, Scadu-helma gesceapu,
 Scridan cwomon, (e. b. A. cwoman) kan
 Meningen ei være tvivlsom. — L. 14—17 læser
 jeg, efter Skjen og Rst. Gegrette þa, Guma
 oþerne, Hroþgar Beowulf, And him hæl
 abead, L. 20—21. Næfre ic ænegum men,
 Ær alyfde, og L. 28. Gemyne etc.
- 49) S. 52. L. 11—13. e. b. A. og Rst.: Wealhþeo
 secan, Cwen to gebeddan, Hæfde cýning
 wuldor.

§. 53. L. 11—16. seer man strax er i stem Uslave,
og helbredes ei ved at b. A. har (L. 11) anhere;
men ved at læses: No ic me on here-wæst-
mum, Hnahrn talige, Guþ-geweorca, Ðon-
ne Grændel sie, Forþam ic hine sweorde,
Swebban nelle.

50) ib. L. 21. c. b. A. Rand geheawe og L. 22. c. f.
A. Ðeah þe he rof sie.

51) §. 54. L. 10. efter Prof. Rasks gode Skøn:
Snellic sæ-rinc, og L. 19—20. c. Aft. Ðæt
[hie] ær to fela micles, In þæm win-sele.
L. 24. c. a. A. Wig-speda gewiofo (gewife).

52) §. 55. L. 5—11. læser jeg, c. Aft. og Skøn:
Manna-cynnes, Weold wide-ferhþ, Com
on wanre niht, Scriþan sceadu-genga,
Sceotend swefon, Ðe þæt horn-reced. Saa-
ledes klares nok bedst dette dunkle Sted, skjøndt
jeg har oversat efter den Gætning, at man skulde
læse: Sceotend swefn on þa. wide-ferhþ
findes siden i Digtet §. 71 og hos Cædmon
22. 13; Aft. skal der være: W. og ride feshþ
er vist ingen Ting.

53) ib. L. 23. c. b. A. Ða com of more.

54) §. 56. L. 6. c. b. A. To þæt þe he win-reced
L. 13—14 sammentrækkes c. Aft. L. 17. c. b.
A. Heal-þegnas. L. 20. Duru sona on-arn.
L. 22. seq. har b. A. omtrent: Siþþan he
hire fōlmum . . an(æt-hran?) On-bræd þa
bealo-hydig, Ða holgen wæs,
og naar man da vil læse: Ða he gebolgen
wæs, er Aft i Orden.

- 55) *Æ.* 57. *l.* 1—2. helbreðes nogenlunde, naar man, med det *Æ.* 56. overlødige: raþe læser: Raþe æfter þonne, On fagne flor — *l.* 19—21. efter *f. A.*: Wist-fylle wen, Ne wæs þæt wyrd þa gen, Þæt he ma moste, lige: som og *l.* 27. under fær-grirum.
- 56) *Æ.* 58. *l.* 3—5. *e. Aft.*: Ac he gefeng hraþe, Forman siþe, Slæpendne rinc, *l.* 14—16. *e. f. A.* og *Aft.*: Forþ near æt stop, Nam þa mid handa, Hige-rihtigne, og *l.* 22. *e. b. A.*: And wiþ earm gesæt.
- 57) *Æ.* 59. *l.* 5—12. *e. Aft.* Hyge wæs him hinfus, Wolde on heolster fleon, Secan deofla gedræg, Ne wæs his drohtop þær, Swylce he on ealder-dagum.
- 58) *ib.* *l.* 24. *e. a. A.* Swa widre gewindan (wiþergewinnan?) uidentwið fattes her lidd,
- 59) *Æ.* 60. *l.* 8. veed 'eg intet Raad for, men *l.* 10. *e. b. A.* Reþe ren-weardas, *l.* 12. Þa wæs, og *l.* 26—27. *e. Aft.*: Þæs ne wendon ær, Witan Scyldinga.
- 60) *Æ.* 61. *l.* 2. *e. Aft.* ventelig: Betlic som *Æ.* 145, fsiendt ogsaa det Ord er ubefiendt — *l.* 8. *e. f. A.* Niwe geneahhe, *l.* 11. *e. b. A.* Anra gehwylcum, og *l.* 12. *e. f. A.* Para þe of wealle.
- 61) *ib.* *l.* 19—20. *e. b. A.* Helle-hæft on, Heold hine fæste.
- 62) *Æ.* 62. *l.* 3. *e. b. A.* Leoda ænigum, og *l.* 7—9. tillige *e. Aft.*: Ealde-læfe, Wolde frea-drihtnes, Feorh ealgian.

- 63) ib. l. 22. Guþ-billa nan, men hvad der skal staae l. 25 istedenfor: forsworen, veed jeg kun det om, at Ordet maa bemærke: forgjøre, dølge eller Sligt.
- 64) S. 63. l. 12—13. e. f. A. Þat him se lic-homa, Læstan nolde.
- 65) ib. l. 18—19. e. b. A. og A. Lifigende laþ, Lic-sar gebad, ligesom og l. 22—24: Syn-dolh sweotol, Seonowe onsprungon, Burston ban-locan.
- 66) ib. l. 24—28. e. A. Beowulfe wearþ, Guþ-hreþ gyfeþe, Scolde Grendel þonan, Feorh-seoc fleon.
- 67) S. 64. l. 18. e. b. A.: Geat-mecga leod, og l. 27.—S. 65. l. 1. e. A.: Þæt wæs tacen sweotol, Syþþan hilde-deor, Hond alegde.
- 68) S. 65. l. 5. e. f. A.: Geapne e. a. Geapne hr . . . og man seer da let, det skal læses: Under geapne hrof. — l. 14. e. b. A. Laþes lastas.
- 69) S. 66. l. 5—6. e. A. og b. A. Heoru-dreore weol, Deaþ-fæge deog. l. 15. e. f. A. Of gomen-waþe.
- S. 67. l. 3—4. ud i C. e. A. l. 14. e. b. A. Cystum cuþe, og l. 22. maa læses: Soþe gebunden.
- 70) S. 68. l. 2—6. e. A. Þæt he fram Sigemunde, Secgan hyrde, Ellen-dæþum, Uncupes fela, Wælsinges gewin.
- l. 10—11. e. A. og a. A. Fæhþe and fyrene, Buton Fitela mid. Er det følgende: hine ikke en Skrivfeil, da fattes her i det Mindste to

Linier, thi L. 13. maa begynde med: **Ponne**,
 og derpaa skal c. b. A. uden Ophold fares fort
 saaledes: **Ponne** he swulces hwæt; Secgan
 wolde, Eam his nefan, Swa hie a wæron.
 L. 22—24. er en Parenthes, som læses: Sige-
 munde gesprong, Æfter deap-dæge, Dom
 unlytel o: For Sigmund spirede efter hans
 Død ei liden Hæder (nu nemlig, da ved
 Skjaldens Sang hans de Fleste hidtil forborgne
 Bedrifter kom i Folke-Munde) L. 28. læses:
 He under harne stan, ligesom S. 107. L. 28.
 (under Graa-Stenen).

S. 69. L. 4. c. b. A. og Rst. Ne wæs him Fi-
 tela mid. L. 9—10. c. Rst. Dryhtlic iren,
 Draca morþre swealt. L. 15. c. f. A. Selfes
 dome. Om der L. 26—27. fattes Noget, kan
 jeg ikke sige, da Overgangen vel synes lidt, men
 dog ikke usædvanlig, hovedfulds, da Rst. er i
 Orden, og onþah, hvis det er et rigtigt Ord,
 vist maa kunne betyde det Samme som: þah:
 kom i Veiret.

71) S. 70. L. 2—3. c. Rst. He mid Eotenum we-
 arþ, On feonda geweald. L. 7. træver Ord:
 feiningen: Lemedon, og dette ubekjendte Ord
 maa bemærke: piinde, kvalde. L. 12! Swylce
 oft bemearn. L. 19—20. c. Rst.: Fæder-
 æpelum onfon, And folc gehealdan. L.
 23—24. er aabenbar et Hul; men fattes dog
 neppe mere end et Par Ord om, at han, lige-
 som hans Fader Hermod (see S. 129) sveeg
 Skjoldung-Folket; thi derpaa hentyder Skuds:
 Maalet, han, efter Parenthesen: L. 24—27.

faær: Hine fyren onwod o: Skalkhed ber
tog ham.

72) S. 71. L. 17—18. c. b. A. Medo-stig gemæt,
Mægpa-hose.

73) S. 72. L. 1—2. c. Aft. Lungre gelimpe, Fela
ic laþes gebad. L. 15—16. rime vel, men
komme dog saa ilde overeens, at jeg neppe tør
foreslaae Forslig; men saaæ helst, de kunde skilles
ad paa en god Naade. Det lod sig imidlertid
tænke, der skulde staae: Wean wid-scufon,
Witena gehwylcne. L. 24. maa læses: Dæd
gefremed.

S. 73. L. 7. c. b. A. Bearn-gebyrdo, men Wer-
bumet fattes, og er ventelig fortrængt af det,
desuden mistænkelige: eald L. 5. — L. 13—15.
c. Aft. Niwe sibbe, Ne biþ þe ænigre gad,
Worolde wilna.

74) ib. L. 24 — 26. maa læses: Þæt þin lyfaþ
ar, A to aldre, Alwalda þec; men da L.
23—24 slet ikke rimer, fattes vel to Linier, som
dog ei kunde forandre Meningen.

75) S. 74. L. 5. c. f. A. geneþdon. L. 6. c. b. A.
Eafod. L. 10. ventelig: Feond on sæterum,
L. 13: Heardan clamum eller jeg veed ikke
hvad. — L. 16—17. fattes Aft., saa der vel er
faldet et Par Linier, eller eet Ord ud af
Terten, men L. 18—19. skal læses: Licgean
lif-bysig, Butan his lic swice, og L. 23—27.
maa vel afdeles: No ic him þæs georne æt
fealh, Feorh-geniplan, Wæs to fore
mihtig, Feond on seþe, Hwæpere he his
folme forlet. L. 28. c. b. A. To lif-wraþe.

- C. 75. L. 3. c. b. A. No þær ænige swa þeah.
 76) C. 76. L. 4. maa vel læses: Egl unheoru, men
 hvad det er, veed ikke jeg, ligesom, just ikke
 Meningen, men Ordsæiningen langs ned til
 L. 11. er lidt dunkel. L. 12. maaſkee: Þa wæs
 hea-timbrede.
 77) C. 77. L. 1—6. ſkal Ingen ſvare for, men naar
 de afdeles: Iren-bendum fæst, Heor ras to
 hlidle, Ne hrof ana, genæs ealles anfund,
 Þe se aglæca, Fyren-dædum fag, On fleam
 gewand, bliver dog Rimet iſtand, og Menin-
 gen utvivlsom. — L. 25—28. c. Aſt. og b. A.
 Ne gefrægn ic þa mægþe, Maran weorode,
 Ymb hyra ſinc-gyfan, Sel gebæran.
 78) C. 78. L. 2—5. c. Aſt. Blæd agande, Fylle
 gefægon, Fægere geþægon, Medo-ful ma-
 nig, Magal (magas) þara. — L. 15. læſer
 jeg: Bearn Healfdenes, da Subjectet ellers
 mangler.
 79) C. 79. L. 1—4. c. Aſt. Ne gefrægn ic freond
 licor, Feower madmas, Golde gegyrede.
 L. 6. nødvendig: In ealo-bence.
 80) ib. L. 10. c. b. A. Wirum bewunden, og
 Myrthe er den eneste Overſættelſe man finder
 af: wir, men den huer mig ikke længer, iſær
 da Ordet C. 180. L. 12. nødvendig maa have
 en anden Bemærktelſe, og betyder ventelig no-
 get Hererie. — L. 14. c. a. A. Scur-heard
 ſceþþan.
 81) C. 80. L. 3—5. har jeg ei kunnet meer end gjætte
 paa. Maaſkee handle de om Hæſten, ſom om der
 ſtod: Næſre on eare læg, Wig-cupes wicg.

- 82) S. 81. L. 1—2. e. Rst. And þone ænne heht,
Golde forgyldan. — L. 5—7. e. Rst. Swa he
hyra ma wolde, Nefne him witig God.
- 83) ib. L. 13—16. e. Rst. Forþan biþ andgit, Æg-
hwær selest, Ferhþes fore-þanc, Fela
sceal gebidan.
- 84) S. 82. L. 3—4. er Rst. i Orden, naar man læs-
ser: Ða hie se fær beget, men foran: Fin-
nes eaforum mangler alligevel Noget. — L. 5.
maa læses: Healfdenes.
- 85) ib. L. 8—9. seer lidt betænkelig ud, men naar
feallan forstaaes omtrent som hos Cædmon
33. 2., gaaer det dog vel an.
- 86) ib. L. 13—14. rimer ikke, saa der maa vel fattes
lidt, men at: beloren er: berøvet, seer man
hos Cædmon 3. 2. — L. 18—20. e. Rst. og
b. A. Ðæt wæs geomoru ides, Nalles ho-
linga, Hocæs dohtor.
- 87) ib. L. 26—27. har neppe foran sig, hvad ret er,
men maae forstaaes om Finn.
- S. 83. L. 6. læser jeg: Wiþ Hengeste. — L. 11—
12. skal e. Rst. sammentrækkes.
- 88) S. 84. er saa vanskelig, at Fordelingen af Løs-
terne kun er bygget paa Rimelighed.
- 89) ib. L. 26. Fattes aabenbar Noget, hvis Syþþan
ei er en Skrivfeil, og følgende Linie, som e.
f. A. maa læses: Ad wæs geæfned forægcr
Mistanken, hvorom Mere i Indledningen!
- 90) S. 85. L. 5. e. f. A. Æt þæm ade wæs.
- 91) ib. L. 17. fattes sin Følgesvend, og L. 19. skal e.
b. A. læses: Earme on eaxle.

92) ib. l. 22. maa nødvendig læses: Guþ-rec astah, og l. 26.: Hafelan multon.

93) S. 86. l. 5—6. Bega folces, Wæs hira blæd scacen.

94) ib. l. 7—17. har vist havt Noget foran sig, som nu savnes, og er i stor Forvirring, som end ikke ganske hæves, ved, c. A. og Aft. at læse: Gewiton him þa wigend, Wica neosian, Freondum befeallen, Frysland geseon, Hamas and hea-burh, Hengest þa gyt, Wæl-fagne winter, Wunode mid, Finnel unhlitine, Eard gemunde, Peah þe he meahte. Der kan imidlertid neppe være Tvivl om, at Finnel skal læses: Finnes, unhlitine: unhlisne eller unliþne, Peah þe he: Peah þe he ne, og da gaaer det an.

95) S. 88. l. 3—7. hænger det neppe ret sammen med; men som det staaer, maa man c. Aft. læse: Ætwiton weana dæl, Ne meahte wæfre-mod.

S. 89. l. 9. maa læses: Æghwylc oprum, og l. 15. c. b. A. His ferhþe treowde, men i Øvrigt udmærker denne Side sig ved en Deel peosodiskf sætte Linier, thi l. 2—19. maae, c. Aft. læses: Þa cwom Wealþeo forþ-gan, Under gyldnum beage, Þær þa godan twegen, Sæton suhter-gefæderan, Þa gyt wæs hiora sib æt-gædere, Æghwylc oprum trywe, Swylce þær Hunferd þyle, Æt fotum sæt frean Scyldinga, Gehwylc hiora his ferhþe treowde, Þæt he hæfde mod

micel, þeah þe he his magum nære, Ar-
fæst æt ecca-gelacum.

§. 90. L. 4—5. kan man til Nød finde Niim,
men ei Rede i, uden under den Forudsætning,
at: bedre Ven end Bjowulf, eller Sligt er bles-
set borte.

96) ib. L. 8. maatte man, da Taler aabenbar er en
Bjowulf, antage: Hereric for et Appellativ,
dersom ikke §. 165. L. 12. forbød det; men nu
maa man lade det staa ved sit Værd.

97) ib. L. 17—25. e. Nst. Ic minne can, Glædne
Hroþulf, þæt he þa geogoþe wile, Arum
healdan, Gyf þu ær þon he, Wine Scyl-
dinga, Worold oflætest, Wene ic þæt he
mid gode.

§. 91. L. 12: e. a. N. Be þæm etc. L. 24—26.
e. Nst. Selran hyrde, Hord-maþmum hæ-
leþa, Syppan Hama æt-wæg.

98) §. 92. L. 1—2. e. Nst. To here byrhtan-byrig,
og L. 8. e. b. N. Þone hring hæfde.

99) ib. L. 13. Sinc ealgode. L. 20. maa være Eorc-
nan-stanas.

100) ib. L. 23—25. e. Nst. og b. N. He under rande
gecranc, Gehwearf þa in Francna fæþm.

§. 93. L. 8—9. sammentrækkes. L. 12. maa vist
læses: Hyse mid hæle, og L. 14. skrives:
Neot þeod-gestreona; men hvordan L. 23—
26. skal helbredes, veed jeg ikke.

101) §. 94. L. 1. læser jeg: Ic þe an tela.

102) ib. L. 3. e. b. N. Beo þu suna minum. L. 10—
14. e. Nst. Pegnas syndon gefwære, þeod

- eal-gearo, Druncne dryht-guman, Doþ swa ic bidde. Ƴ. 18. e. b. A. Wyrð etc.
- 103) ib. Ƴ. 28. maa nødvendig læses: Swa hi oft ær dydon.
- 104) Ƴ. 95. Ƴ. 7. maa være: Setton him be heaf-dum.
- 105) ib. Ƴ. 16. e. a. A. Wæs þeaw hyra og Ƴ. 22. e. b. A. Swylce hira man-dryhtne.
- 106) Ƴ. 96. Ƴ. 4. e. b. A. Grendel warode. (beboerde, som Ƴ. 103. Ƴ. 23.) Ƴ. 9—12. e. b. A. og Aft. Wid-cuþ werum, þæt te wrecend þa gyt, Lifde æfter laþum, og Ƴ. 16. e. a. A. Ides aglæc wif.
- 107) ib. Ƴ. 21. læser jeg: Siþþan Cain gewearþ.
- 108) Ƴ. 97. Ƴ. 3—7. e. Aft. og b. A. Wæs þæra Grendel sum, Heoro-wearh hetelic, Se æt heorote fand, Wæccendne wer.
- 109) ib. Ƴ. 10. e. b. A. Æt grape wearþ. Ƴ. 16. e. a. A. Are gelyfde.
- 110) ib. Ƴ. 18—19. sammentræffes, og Ƴ. 23. e. b. A. Deaþ-wic seon.
- 111) ib. Ƴ. 25—27. e. Aft. And his modor þa gyt, Gifre and galgmod, (gal-mod) gegan wolde.
- 112) Ƴ. 98. Ƴ. 11. e. b. A. mægþa-cræft og Ƴ. 13. maa da læses: Be wæpned men. Ƴ. 25—27. har jeg nok taget Feil ad, thi sikkert fattes her et Par Linier, hvori Afskr nævnedes, og her siges da, at han glemde baade Hjelm og Brynje da Heren kom, ventelig fordi han sov.
- 113) Ƴ. 99. Ƴ. 2. e. b. A. beorgan, og Ƴ. 13—15 e. b. A. og Aft. Þone þe heo on ræste abreat, Blæd-fæstne beorn, næs Beowulf þær.

- 114) ib. l. 26. skal e. b. A. he læses: hie og l. 24—
26. maa da vel lyde saa: Geworden inwit nu,
Ne wæs þæt gewrixle til, þæt hic on ba
healfe.
- 115) S. 100. l. 4—5. e. a. A. Syppan he aldor-
þegn, Unlifigendne.
- 116) ib. l. 19. læser jeg: Wyrre gefremman.
- 117) ib. l. 22. e. b. A. Mid his hand-scale.
- 118) ib. l. 25. læser jeg: Wordum hnescde.
- 119) S. 101. l. 15. e. b. A. Hafelan weredon.
- 120) ib. l. 18—19. lærer Rst. at der fattes om ei en
heel Linie, saa dog et Par Ord.
- 121) S. 102. l. 18—21. e. Rst. og b. A. Se þe æf-
ter sinc-gyfan, On sefan greoteþ, Hreþer
bealo-hearde; men endda er her Feil.
- 122) S. 103. l. 6. tænker jeg, der for: wæs skal
læses: næs, og: næs l. 9. udsettes. — l. 10.
e. f. A. Earm-sceapen, og l. 11. e. b. A. On
weres-wæstmum.
- 123) ib. l. 18. e. f. A. No his etc. l. 21. e. b. A.
Dyrnra.
- 124) ib. l. 23. sagtens: Warigeaþ wulf-hleoþu.
- 125) S. 104. l. 14. grund wite. l. 17—23. Heorot
hornum trum, Holt-wuda sece, Feorran
geflyme, Ær he feorh seleþ, Aldor on
ofre, Ær he in wile; men her maa fattes
Noget, som gjør: hafelan nis þæt heoru
stow aldeles ubrugeligt.
- 126) S. 105. l. 1—3. e. f. A. Laþ-gewidru, Op
þæt lyft drysmaþ, Roderas reotaþ.
- 127) ib. l. 6. e. b. A. Eard git ne (ginne?) const,
og l. 15 maa vel læses: Wunden-golde.

- 128) ib. l. 19—25. c. Nst. Ne sorga snotor guma,
Selre biþ æghwæm, þæt he his freond
wrece, þonne he fela murne, Unc ægh-
wylc sceal, Ende gebidan.
- 129) S. 106. l. 15. c. b. A. Ga þær he wile.
- 130) S. 107. l. 18. maa læses: Enge an-paþas.
- 131) ib. l. 21—22. c. b. A. Nicor-husa fela, He
feara sum.
- 132) S. 108. l. 8—10. c. b. A. To geþolianne,
þegne monegum, Oncyþ etc.
- 133) ib. l. 15. c. f. A. Folc gesægon, som dog ogsa
halter, l. 18. fattes i b. A. Ordet mellem Fus-
lic og leod (ventelig: leof).
- 134) ib. l. 20—26. læser jeg, c. Nst. og Eñen:
Gesawon þa æfter wætere, Wurm-cynnes
fela, Sellice sæ-draean, Sund cunnian,
Swylce on næs-hleoþum, Nicras liegean.
- 135) S. 109. l. 13. siffert: here-stræl. l. 18. c.
b. A. Mid eofer-spreotum og l. 26—28. c.
Nst. Gyrede hine Beowulf, Eorl-gewædum,
Nalles for ealdre mearn, thi mearu er en af
de sædvanlige Skriv: Feil.
- 136) S. 110. l. 1—2. c. Nst. og b. A. Scolde here-
byrne, Hondum gebroden, og l. 5. Seo
þe ban-cofan.
- 137) ib. l. 10. c. b. A. Aldre gesceþþan.
- 138) ib. l. 17. c. b. A. Befongen frea-wrasnum,
som jeg ikke forstaaer.
- 139) S. 111. l. 8—11. c. Nst. Næfre hit æt hilde
ne swac, Manna ænigum, Þara þe hit mid
mundum bewand, Se þe gryre-siþas, Ge-
gan dorste.

- 140) ib. l. 23. Selfa ne dorste.
- 141) S. 112. l. 3—5. maa man springe: in over, og læse c. Rst. Ne wæs þæm oþrum swa, Syþþan he hine æt guþe.
- 142) ib. l. 12. c. b. A. Nu for: Ne, ligesom og l. 15. þinre for: þine, og l. 19. stæle for: stole, men derhos maa man vel, c. Rst. l. 15 — 17 læse: Gif ic æt þearfe, þinre scolde, Aldre linnan, þæt þu me a wære. l. 25. c. b. A. þe þu me sealdest.
- 143) S. 113. l. 2—6. c. Rst.: Mæg þonne on þæm golde ongitan, Geata dryhten, Ge-seon sunu Hræþles, þonne he on þæt sinc staraf. — l. 10. forvirret i. b. A. og l. 11—12. Rst. betænkelig.
- 144) ib. l. 27. c. b. A. Ær he þone grund-wong.
- 145) S. 114. l. 3. Heoro-gifre beheold. — l. 12—16. c. Rst. og b. A. No þy ær ingestod, Halanlice, Hring utan ymb-bearh, þæt heo þone fyrd-hom, þurh-son ne mihte.
- 146) ib. l. 18—19. c. Rst. Lapan fingrum, Bær þa seo brim-wyl (skal være: brim-wylf).
- 147) ib. l. 26.—S. 115. l. 1. c. Rst. Ac hine wundra þæs fela, Specte on sunde, Sæ-deor monig, Hilde-tuxum.
- 148) S. 115. l. 15—16. c. b. A. Ongeat þa se goda, Grund-wyrgegne. — l. 19—20. c. Rst. Hildebille, Hord swenge ne ofteah, hvor dog nok lidt er i Uslave.
- 149) S. 116. l. 4—5. c. b. A. Helm oft gescær, Fæges fyrd-hrægl. l. 10—11. c. Rst. Nalles elnes læt, Mærda gemyndig.

- 150) ib. l. 23—24. c. 8st. Long-sumne lof, Ne
ymb his lif cearaþ, og l. 26. c. 6. A. Nales
for fæhpe mearn.
- 151) S. 117. l. 3. c. 6. A. Feorh-geniþlan, og l.
9—10. c. 8st. Ofer-wearp þa werig-mod,
Wigena strengest.
- 152) ib. l. 13—17. c. 8st. Ofsæt þa þone sele-
gyst, And hyre seaxe geteah, Brad brun-
eeg, Wolde hire bearn wrecan. — l. 21. c.
6. A.: gebearh for gebeah.
- 153) S. 118. l. 3—8. c. 8st. And halig God, Ge-
weold wig-sigor, Witig drihten, Rodera
rædend, Hit on ryht gesced, Yþelice, Syþ-
þan he eft astod.
- 154) ib. l. 10. c. 6. A. Sig-eadig bil. — l. 13—14.
c. a. A. Wigena weorþ-mynd; Þæt (Wæs
þæt?) wæpna-cyst. — l. 16. c. f. A. Þonne
etc. og l. 21—22. c. 6. A. og 8st. He gefeng
þa fetel-hilt, Freca Scyldinga.
- 155) S. 119. l. 19—20. maa læses: Yrre and an-
ræd, Næs seo eeg fracod, og l. 27.: Ofter
micle.
- 156) S. 120. l. 6—8 c. 6. A. Fyf-tyne men, And
ofer swylc, Ut of-ferede.
- 157) ib. l. 12—13. c. 8st. To þæs þe he on ræste
geseah, Guþ-werigne, og l. 22—23. sam-
mentræffes.
- 158) S. 121. l. 11—13. c. 8st. og f. A. Þa þæs
monige gewearþ, Þæt hine seo brim-wylf,
Abreoten hæfde, men uidentwiol skal ogþaa her
læses: brim-wylf. — l. 19. maa man nok læse:
Gistas (Geatas) sæton, thi ellers fættes her

Noget, som ei er rimeligt. — §. 23—24. c. Nst.
 Þæt he (hie) heora wine-drihten, Selfne
 gesawon.

159) §. 122. §. 3. c. a. N. Isa gelicost. §. 4. c. b.
 N. Þonne forstes bend, og §. 6. Onwindeþ
 wæl-rapas (wæg-rapas?).

160) ib. §. 12—16. c. Nst. og b. N. Maþm-æhta
 ma, Þeah he þær manige geseah, Buton
 þone hafelan, And þa hilt somod, Since
 sage. Sigelædes §. 19—20. Wæs þæt blod to
 þæs hat, Ættren ellor-gæst.

161) ib. §. 23—27. c. Nst. Se þe ær æt sæcce ge-
 bad, Wig-hryre wraþra, Wæter up þurh-
 deaf (þurh-dealf?) Wæron yþ-gebland.
 §. 123. §. 1—2. c. b. N. Eac gefælsod, Eacne
 earþas.

162. §. 123. §. 18. c. b. N. Þa was of þæm hro-
 ran, og §. 21. Lagu drusade.

163) ib. §. 24—26. c. Nst. og b. N. Ferdon forþ
 þonon, Feþe-lastum, Ferhþum fægne,
 Fold-weg mæton.

164) §. 124. §. 14—16. c. Nst. Feower-tyne,
 Geata gangan, Gum-dryhten mid, Modig
 on gemonge.

165) ib. §. 18—20. c. Nst. Þa com ingan, Ealdor
 þegna, Dæd-cene man, Dome gewurþad.

166) ib. §. 28—§. 125. §. 1. c. Nst. og a. N. And
 þara idese mid, Wlite-seon wrætlic.

167) §. 125. §. 5. c. b. N. sæ-lac for: se lac.

168) ib. §. 15—16. c. Nst. Earsoþlice, Æt rihte
 wæs, Guþ getwæfed, som dog neppe er ganz
 ske rigtig.

- 169) ib. l. 21. c. b. A. Þeah þæt wæpen dūge.
- 170) S. 126. l. 1—2. er i b. A. forvirrede, og faaer da staae. — l. 4—5. sammentræffes c. Aft.
- 171) ib. l. 24—26. c. Aft. Þæt þu him on-drædan ne þearft, Þeoden Scyldinga, On þa healfe.
- 172) S. 127. l. 11—13. c. b. A. Grum-heort guma, Godes and-saca, Morþres scyldig.
- 173) ib. l. 19. forvirret i b. A.
- 174) S. 128. l. 15. c. b. A. Wreopen (wreopen?). l. 22—25. c. Aft. og b. A. Feor eal gemon, Eald . . . weard, Þæt þes eorl wære, Geboren betera, Blæd is aræred, saa der fattes i det mindste eet Ord.
- 175) S. 129. l. 1—9. c. Aft. og a. A. Eal þu hit ge-þyldum healdest, Mægen mid modes snyttrum, Ic þe sceal mine gelæstan, Freode swa wit furþum spræcon, Þu scealt to frofre weorþan, Eal lang-twidig, Leodum þinum.
- 176) ib. l. 11—15. seer vel lidt mistænkelig ud, men kan dog forsvare sig, naar man c. Aft. læser: Ne wearþ Heremod swa, Easorum Ecgwe-lan, Ar Scyldingum, Ne gewcox he him to willan.
- 177) ib. l. 25—28. c. Aft. og b. A. Þeah þe hine mihtig God, Mægenes wynnnum, Eafesum steppte.
- 178) S. 130. l. 3—4. sammentræffes c. Aft. l. 10. c. b. A. Weorc þrowade.
- 179) ib. l. 25. c. b. A. Monnes mod-geþonc.
- 180) S. 131. l. 13. læser jeg: On sefan sweorceþ.

- 181) S. 132. L. 22. læser jeg: Læne gedreoseþ.
L. 23. c. b. A. Fæge gefealleþ og L. 24 — 25.
Fehþ oþer to, Se þe unmunlice.
- 182) S. 133. L. 1—3. c. A. og b. A. Bebeorh þe
þone bealo-niþ, Beowulf leofa, Seeg bet-
sta, men sidste Linie har i det mindste een
Stavelse for lidt.
- 183) ib. L. 12. c. b. A. Eafopes getwæfeþ.
- 184) ib. L. 18. er: Oþþe viþ en Snyltegjæst, og L.
19. c. f. A. Forsiteþ. — L. 22. siger baade
Sammenhæng og A. st., man skal læse: Deaþ
ofer-swydeþ.
- 185) S. 134. L. 14 — 15. c. A. Pæs sig-metode
þanc, Ecean dryhtne. — L. 17. c. b. A. Pæt
ic on þone hafelan, og L. 20. Eagum starige.
- 186) ib. L. 22—23. c. A. Symbel-wynne dreah,
Wig geweorþad.
- 187) ib. L. 27. — S. 135. L. 1. Geat wæs glæd-
mod, Geong sona to, Setles neosan.
- 188) S. 135. L. 3—7. c. A. og f. A. Þa wæs eft
swa ær, Ellen-rofum, Flet sittendum, Fæ-
gere gereorded, Niowan stefne.
- 289) ib. L. 14. synes i b. A. at maatte læses: Geat
ungemete swel.
- 190) ib. L. 21—26. har jeg gjættet paa efter Sam-
menhængen, uden at turde afgjøre, enten
Stykket kan helbrede ved, L. 21—22, at læse:
Se þe for andrysnum, Ealle beweotede,
eller der vil Mere til. — L. 27. — S. 136. L. 1.
c. A. Reste hine þarum-heort, Reced hli-
nade, Geap and gold-fah, men hlinade er
kun en, neppe antagelig Gjætning paa et i b. A.

- utydeligt Ord, som ventelig enten skal være:
hlifade, eller: hleowode.
- 191) C. 136. l. 6 — 7. har en Brøst, jeg ei kan
helbrede.
- 192) ib. l. 18 — 19. c. Aft. Leoflic (Loflic) iren,
Sægde him þæs leanes þanc. — l. 23 — 24. c.
Aft. Nales wordum log, Mecas ecge.
- 193) C. 137. l. 12. c. b. A. Higelac secan.
- 194) C. 138. l. 18. læser jeg: Gif him þonne Hre-
þric, og l. 21.: He mæg þær sela. — l. 25.
c. b. A. Þæm þe him selfa deah.
- 195) C. 139. l. 4 — 5. c. Aft. og b. A. On swa geon-
gum feore, Guman þingian.
- 196) ib. l. 11. læser jeg: Þæt te gar nymef, og l.
13.: Hreples eaferan.
- 197) C. 140. l. 18 — 19. sammentrækkes c. Aft.
- 198) ib. l. 28. — C. 141. l. 5. c. Aft. Leode swæse,
Secean on gesyntum, Snude eft cuman,
Gecyste þa, Cyning æþelum, Þeoden Scyl-
dinga, Þegn betstan.
- C. 141. l. 12. utydelig i b. A. maafee: Þæt
hie him syþþan. l. 15 — 17. c. Aft. Wæs
him se man to þon leof, Þæt he þone breost-
wylm. — l. 20 — 22. c. Aft. og b. A. Hyge-
bendum fæst, Æfter deorum men, Dyrne
langad.
- 199) C. 142. l. 6. c. b. A. Þæt, og l. 10. uidentviol:
Se þe oft manegum sceod, (see Cædmon
C. 24).
- 200) ib. l. 21. Gæsne har f. A. fun Prifter, og a.
A. Gæs . . . for, og jeg vilde læse: Gæstas
ne grette. — l. 26. c. b. A. To scipe foron.

- 201) S. 143. L. 20 — 25. c. Rst. og b. A. Mere-
hregla sum, Segl sale fæst, Sund-wudu
punede, No þær wæg-flotan, Wind ofer
ypum, Sipes getwæfde, Sæ-genga for og L.
26. c. f. A. Fleat famig-heals.
- 202) S. 144. L. 16. hvor Rst. skal være en Vocal, læ-
ser jeg: Oncer-bendum fæst og L. 20. c. b. A.
Het þa up-beran.
- 203) S. 145. L. 5. c. b. A. Hygd etc. og L. 12—13.
Ne to gneap gifa, Geata leodum. — L. 15—
25. er Texten usikker, skjøndt Rst. findes, saa
der fattes sikkert, foran, adskillige Linier.
- 204) S. 146. L. 1. c. f. A. Mece æfged. — L. 5—
12. c. Rst. Ne biþ swyle cwenlic þeaw, Idese
wo efmanne, Þeah þe hio ænlicu sy, Þæt
te freoþu-webbe, Feores onsæce, Æfter
lige-torne; men for Rsten er her Alt kun
Gjætte-Værk. — L. 14. formoder jeg: Huru
þæt onhospod. — L. 26—27. c. Rst.: Ofer
fealone flod, Be fæder-lare.
- 205) S. 147. L. 1. c. f. A. Þæt hio etc. — L. 13. c.
f. A. For þam Offa wæs.
- 206) ib. L. 18—23. er Texten igjen usikker, ligesom
og i a. A. sees et aabent Rum efter L. 17. som
forklarer, hvi L. 18—19. ei vil rime.
- 207) S. 148. L. 8. Bonan Ongenþeoes, skjøndt man
S. 185. og 217—21. seer, det var med Andres
Fingre Higelas slog Ongenthsov.
- 208) ib. L. 20—21. c. Rst. Heaþo-laces hal, To
þæt hofe gongan.
- 209) ib. L. 26—28. kan jeg ikke construere, hvor saa
end Feilen stikker.

- S. 149. L. 1. c. a. A. Syppan etc.
 210) S. 150. L. 9. ventelig: Sylfe geweorcan.
 211) ib. L. 17—21. er i b. A. skjendt paa forskjellige
 Steder brøstfældige.
 212) ib. L. 28. maa nødvendig læses: Swa ne gyl-
 pan þearf, og c. a. A. er he tun'en Gjætning
 for en Nabning.
 213) S. 151. L. 25—28. er der, om ei Raad for, saa
 dog Oplysning om, foran S. 91—94. — L. 28.
 c. a. A. For . . . ugeþe, som da, c. Aft., maa
 læses: For duguþe.
 214) S. 152. L. 6—7. fives Aft. og røbe Brøsten.
 215) ib. L. 19. c. b. A. Oft seldan hwær. — L. 24—
 26. c. Aft. Mæg þæs þonne of-þyncan, þeo-
 den Heaþobeardna, And þegna gehwam.
 216) S. 153. L. 10. beg nder f. A. ligesom et nyt Af-
 snit, men er der Noget borte, maa det enten
 være lidt vel meget, eller meget lidt.
 217) ib. L. 15. mærke man at: beah er Werbet, og
 gesyhþ Substantivet. L. 17. maa læses: Se
 þe eal gemon. — L. 19. c. a. A. Him biþ
 grim nefa, dog synes: sefa nok saa rimeligt.
 218) ib. L. 20—21. c. Aft. Onginneþ geomor-mod,
 Geongne ceman.
 219) S. 154. L. 4—6. c. a. A. Dyre iren, Þær hyne
 Dene slogon, Weoldon wæl-stowe, Syppan
 wiper-gyld læg, Æfter hæleþa hryre.
 220) ib. L. 19. c. a. A. Op þæt sæl cymed. L. 20—
 22. maa der fattes Noget, og L. 25—28. bli-
 ver derved end mere usikker. Der synes tale
 om, at En af dem (Gubben eller Prindsen?)
 undkom med Flugten, men jeg kan ikke rede det ud.

- 221) S. 155. L. 17. e. b. A. To hwan. — L. 25. skal
S. være Aft. og jeg læser: Sele weardodon.
- 222) ib. L. 26. maa hondscio efter Ordfoiningen være
Navnet paa den Kæmpe, Grændel slugde.
- 223) S. 157. L. 1. maa nok overlade sin Forgjænger
et ne, imod af Efterfølgeren at faae et swa, saa
man læser: Manigra sumne, Hyt ne mihte
swa, eller og der maa læses: He hyt ne
mihte swa. — L. 2—3. e. a. A. Syppan ic
on yrre, Uppriht astod.
- 224) ib. L. 5. læser jeg, ved Hjælp af b. A. Hu ic etc.
- 225) ib. L. 15. maafee: Swaped eardade. — L. 16.
e. b. A. Hond on hiorte o: heorote.
- 226) S. 158. L. 3. e. b. A. Feorran relite, som vist
skal være: rehte.
- 227) ib. L. 6. læser jeg: Gomen-wudu grette.
- 228) ib. L. 22. maa for: Mode vel læses: Medo.
- 229) S. 159. L. 10—12. e. Aft. No þær hy hine
ne moston, Syppan morgen cwom. —
L. 19—20. er lemlæstet, som ogsaa b. A. vise,
men Meningen er sikker nok.
- 230) S. 160. L. 7—10. e. Aft. Grimme gryre-liene,
Grund-hyrde fond, Þær unc hwile wæs,
Hand-geimæne. — L. 13. fattes et Ord, som
da G skal være Aft. maafee er: grund, dog er
her maafee ogsaa nogle Linier borte.
- 231) ib. L. 18. læser jeg: Næs ic fæge þa gyt.
- 232) ib. L. 26. har: forloren Alt imod sig, men om
der skal staa: forlocen eller hvad, tør jeg ei
afgjøre.
- 233) S. 161. L. 2. er det manglende Ord vel e. Aft.:
mapmas. — L. 8—12. e. Aft. Gen is eal æt

- þe, Lissa gelong, Ic lyt hafo, Heafod-maga,
Nefne Higelac þec. — L. 14—16. e. Aft.:
Eafor-heafod-segn, Heaþo-steapne helm,
Here-byrnan. — L. 21. e. b. A. Snotra fengel.
- 234) S. 162. L. 1—2. e. Aft. No þy ær suna sinum;
Syllan wolde. — L. 7—8. sammentrækkes e.
Aft. — L. 16—19. har flere Feil end jeg tør
rette, men hvad Meningen skal være, seer
jeg nok.
- 235) ib. L. 25—26. sammentrækkes e. Aft. — L. 27-
e. f. A. hydge, e. a. A. hygþe, og jeg læser:
Hygde, da det aabenbar skal være samme Navn
som S. 145 og 177. — L. 28. e. a. A. Wræt-
licne wundor.
- 236) S. 163. L. 3—6. e. b. A. og Aft. Þeod doh-
tor, Prio wieg somod, Swancor and sadol
beorht, Hyre syþþan wæs, men ved: þeod
dohtor maa fattes Noget, og swancor forstaaer
jeg slet ikke. — L. 7. begynder i f. A. med et Hul
og er med L. 6 og 8. uforstaaelig. — L. 9. er e.
b. A. kun Swa og dode tydeligt.
- 237) ib. L. 22. e. b. A. og Aft. Hean wæs lange.
- 238) S. 164. L. 18 og 22. høre sammen, men da jeg
ikke forstaaer den gothiske Landmaaling, har jeg
ikke turdet sætte Hovedgaards-Tarten i Hartkorn.
- 239) ib. L. 24—28. er ikke for klare, men Meningen
er dog nok ramt.
- 240) S. 165. L. 1. e. a. A. Hilde hlæmmum. —
L. 3. maa læses: And Heardrede som S. 177
og 78. — L. 12. Nefan Hererices som, efter
Ord-Føiningen maa henføres til Hardred,
saaer, med samme Navn: S. 90. staae ved sit

- Wærd. — L. 20. e. b. A. Op þæt on on-
gan (an ongan).
- 241) S. 166. L. 1—14. findes kun Dragen ved Jlden,
og Tyven ved Hjelp af Oplysningen udenfra.
- 242) ib. L. 15—26. og S. 167. L. 1—7. er Hullerne
det eneste Sikkre, og jeg har sat, hvad jeg efter
Ruinerne, sammenlignede med det Følgende, bil-
der mig ind, der, blandt Andet, maa have staaet.
- 243) S. 167. L. 8. e. b. A. þæ (þær) wæs swyl-
cra fela. — L. 11—13. e. A. Swa he on
gear-dagum, Gumena nat hwylc, Eormen-
lase. — L. 16—18. e. A. Þær gehyppæ,
Deore madmas, Ealle hic deap fornam. —
L. 20. deles anþagen til: an þa gen. — L. 22—
24. er i Uslave, som ogsaa A. vise.
- 244) S. 168. L. 10. Fecfor þa cwæp maa Fek for
efter Ord: Fæiningen, være Gubbens Navn, men
det klinger mig sært, og paa saa dunkle Steder
kan man ikke troe sine egne Dine.
- 245) ib. L. 14. e. b. A. Hwæt hit ær on þe. — L.
19—23. har hver sin A. for sig selv, som al-
drig kan være gaaet rigtig til, men Døden og
Glædens Tab er lige umiskjendelig.
- 246) ib. L. 26. e. b. A. Drync-fæt og sagtens skal
sidste Ord læses: deore. — L. 28. fattes (hvis
jeg ikke har forset mig) i b. A.
- 247) S. 169. L. 2. ventelig: Hyrsted golde. — L. 4.
e. b. A. swefap. — L. 6. efter mine Tanter:
Byran scoldon. — L. 7. maa hereraþ vel have
været: here-reaf eller noget Sligt.
- 248) ib. L. 10. e. a. A. Bite irena, Brosnap æfter
beorne, Ne mæg byrnan hring.

- 249) ib. l. 13—15. læser jeg: Hæleþum be healse,
Næs hearpan-wyn, Gomen gleo-beames,
Ne guþ-hafoe.
- 250) ib. l. læser jeg: Uubliþe hweop, som næsten
staaer i f. A.
- 251) S. 170. l. 2. e. a. A. Eald uht-sceapa, Se
þe byrnende, Beorgas seced.
- 252) ib. l. 12—13. kan der, efter Sammenhængen
at dømme, ei fattes synderligt. — l. 18—19:
skal udgjøre een Linie og læses: Of þæt hyne
an abealh.
- 253) ib. l. 22—24. e. Aft. og b. A. Fæted wæge,
Friþo-wære bæd, Hlaford sinne. — l. 26.
— S. 171. l. 1. e. Aft. On-boren beaga-
hord, Bene gepidad.
- 254) S. 171. l. 7. e. b. A. Wroht wæs geniwad,
hvoraf man maaſkee bør slutte, her fattes et Par
Ord om, at Herren fik Lyst til ogsaa at betragte
Skatten, og at Dragen derved vaagnede. —
l. 8. e. a. A. Stone æfter stane, og det skal
ventelig betyde et Jmvers uf stunian.
- 255) ib. l. 22. e. f. A. Þone þe him on sweofote.
- 256) S. 172. l. 1—3. e. b. A. Hwæþre hilde gefeh,
Bea-weorces, Hwylum on beorh æt-hwearf,
og her maae fattes Noget, som Aft. ogsaa be-
kræfte.
- 257) ib. l. 14—15. þege Aft. atter paa et lille Hul.
- 258) ib. l. 19. læser jeg: No on wealle leng.
- 259) S. 173. l. 2. e. f. A. Gledum spiwan.
- 260) ib. l. 6. e. b. A. No þær aht cwices. — l. 24.
maa læses: Him seo wen ge Leah (som hos
Cædmon S. 2).

- 261) S. 174. L. 2. læser jeg : Þæt his sylfes ham, og
L. 3—4. e. Rst. og a. A. Bolda selest, Bryne-
wylmum mealt.
- 262) ib. L. 16. e. b. A. Swa him geþywe ne wæs,
som jeg tvivler om, og lader derfor staae.
- 263) ib. L. 17. e. b. A. Hæfde lig-draca, og L. 20.
Eorþ-weard þone.
- 264) S. 175. L. 6. e. a. A. Scolde lend-daga (læn-
daga). L. 7. e. a. A. Æpeling. L. 14. e. b. A.
Hringa fengel.
- 265) ib. L. 17—20. e. Rst. og f. A. Sidan herge, No
he him þam sæcce on-dred, Ne him þæs
wyrmes wig, For wiht dyde.
- 266) S. 176. L. 1—2. e. Rst. And æt guþe for-grap,
Grendeles magum. — L. 12—13. e. Rst.
Hioro-dryncum swealt, Bille gebeaten. —
L. 23—24. e. a. A. Hrem geþorfon, Feþe-
wiges, men her er dog endda vist en Feil.
- 267) S. 177. L. 2. e. b. A. Ofer-swam þa. — L. 5.
e. b. A. Earm an-haga. — L. 8—9. Hord and
rice, Beagas and brego-stol.
- 268) S. 178. L. 2. e. b. A. Suna Ohteres. — L. 3. e.
a. A. forh-galden, maafee: for-golden, da
Talen vist er om Hevn for Ongenthjovs Fald,
hvis Søn Ohter var.
- 269) S. 179. L. 4. e. b. A. Sunu Ohteres og altsaa
maa enten Edgylfe ogsaa have været en Søn af
Ohter, eller her fattes Noget. Det Sidste sy-
nes mig rimeligst.
- 270) ib. L. 17—22. e. Rst.: Gewat þa XIIIta sum,
Torne gebolgen, Dryhten Geata, Dracan

sceawian, Hæfde þa gefrunen, Hwanan sio
fæhp aras.

271) ib. l. 24—26. c. b. A. og Aft. Him to bearme
cwom, Maþþum-fæt mære, Þurh þæs mel-
dan hond.

272) ib. l. 27. — G. 180. l. 1. c. Aft. Se wæs on
þam þreate, Þreotteo þa secg, Se þæs
orleges.

G. 180. l. 7. c. b. A. eorþ-sele. — l. 28. læser
jeg Wyrð.

G. 181. l. 4. c. b. A. Sundur-gedælan. — l. 7.
c. a. A. Feorh æþelinges.

273) G. 182. l. 5. c. b. A. Morþor bedstred. —
l. 17—18. c. Aft. og a. A. Sceolde hwæpre
swa þeah, Æþeling un-wrecen.

274) G. 183. l. 4. c. a. A. Symble biþ gemyndgad.

275) ib. l. 11. læser jeg: Þonne se an hafaþ.

276) ib. l. 17. c. b. A. Wind-gereste.

277) ib. l. 20—21. c. b. A. Hæleþ in hoþman,
Nis þær hearpan-sweg. — l. 22—23. har
hver sin Aft. til Beviis paa, at Slutningen
fattes.

278) ib. l. 24. On sealman har jeg ei funnet finde
mindste Oplysning om, og gjætter blot efter
Sammenhængen, at det skal betyde Bildelse,
eller Banvid.

279) G. 184. l. 2. c. f. A. Wongas and wic-stede.
l. 6. læser jeg: Weallende wæg. — l. 10—
11. c. Aft. og b. A. No þy ær he þone heaþo-
rinc. — l. 14. þeah (he) him leof ne wæs.

280) ib. l. 20—21. c. Aft. Swa deþ-eadig mon,
Lond and leod-byrig.

- 281) ib. L. 25. ventelig: Ofer wid wæter.
- 282) S. 185. L. 1—2. vilde være uforstaaeligt, hvis ikke Paralel: Stederne gav Oplysning. — L. 4. e. b. A. Freode ne woldon. — L. 6—7. e. b. A. Ac ymb hreosna-beorh, Eatolne etc. L. 19—20. e. Aft. Ða ic on morgne gefrægn, Mæg oþerne.
- 283) ib. L. 24—25. e. b. A. Eofores neosaþ, Guþ-helm to-glad, som i Sammenhold med S. 220—22. viser, at Jofur blev Dngenthjovs Vas-nemand.
- 284) ib. L. 27. har sin Aft. for sig selv, og stadfæster derved hvad Aft viser, at her er et Hul, hvori Bjowulf taler om sine Bedrifter i den svenske Krig.
- S. 186. L. 1. maa læses: Feorh-sweg ne of-teah, men da det hører til hvad der fattes, har jeg ladet denne med begge de foregaaende Linier staae, og i dens Sted for Tydeligheds Skyld indskudt Higelaks Navn, som uimodsigelig er den Drot Bjowulf tjende.—L. 8. e. b. A.: Eard eþel wyn.
- 285) ib. L. 10. kunde man fristes til at antage: gif-þum for et Folke-Navn, da det gjerne kunde betyde: Gepider, som netop, efter Jor-nandes, var Gothernes Stalbrødre; men sikkert er det vel at læse: Þæt he to-giftum. L. 12. e. b. A.: Opþe in-Swio-rice.
- 286) ib. L. 15—16. maa, naar man sammenligner b. A. læses: Weorþe ge-cypan, Symle etc. L. 21. e. a. A. þenden þis etc.

- 287) ib. L. 27. giættet jeg paa Huna cempan, fiændt
der ogsaa paa Paralel-Stedet S. 216 staaer :
Hugas; og min Grund er, at det aabenbar
skal være Navn paa et Folk i Frisland, hvor
man ellers finder Huner omtalte, da Huger
derimod synes ingen Ting at være.
- 288) S. 187. L. 1—2. læser jeg e. Aft.: Fres-cy-
ninge, Breost-weorþunge; Bringan moste.
- 289) ib. L. 15. e. Aft. og næsten b. A. Niehstan siþe.
- 290) ib. L. 24. e. b. A. Ut-geseceþ. — L. 25—28.
e. Aft.: Gegrette þa, Gumena gehwylne,
Hwate helm - berend, Hindeman siþe,
Swæse gesiþas.
- 291) S. 188. L. 7—19. e. Aft. og f. A.: Swa ic gio
wiþ Grendle dyde, Ac ic þær heaþu-fyres,
Hates wene, Reþes and hatres, Forþon ic
me on-hafu, Bord and byrnan, Nelle ic
beorges weard, Ofer-fleon, Fotes trem, Ac
unc sceal weorþan æt wealle, Swa unc
wyrd geteoþ. End bemærkes, at ogsaa a. A.
har: reþes og trem, men at jeg heller læser:
Fotes-trum, og atres for: hatres, som neppe
er Noget.
- 292) ib. L. 21. skulde jeg snart troe, der bør læses:
Ic eom on mode forht, eller andet Sligt.
- 293) ib. L. 22—24. e. Aft. Þæt ic wiþ þone gup-
floga, Gylp ofer-sitte.
- 294) S. 189. L. 6. maa nødvendig læses: Nefne min
anes, som a. A. og næsten har. — L. 7. maa læ-
ses: Þæt he wiþ aglæcean, som og f. A. peger
paa. L. 8—9. e. b. A. Eofope dæle, Eorl-
scype efne.

- 295) ib. l. 15. c. b. A. Aras þa bi ronde.
- 296) ib. l. 21—23. c. Aft. Anes mannes ne biþ,
Swylo carges siþ, Geseah þa be wealle.
- 297) S. 190. l. 9 har b. A. Deop gedygan, og jeg
læser da trøstig: Deor gedygan. l. 23 c. b. A.
Freode to frielan.
- 298) ib. l. 24. c. f. A. Fro ærest cwom. Ordet fro
har jeg vel ellers ingensteds fundet, men det
betyder vist: Graade. l. 27. c. b. A. Hat
hilde-swat.
- 299) S. 191. l. 10—15. c. Aft. Gomele lafe, Ec-
gum unglaw, Æcghwa þrum wæs, Bealo
hycgendre, Broga from oþrum, Stiþ-mod
gestod, Wiþ steapne (c. f. A.) rond, Winia
bealdor. (Wigena baldor).
- 300) ih. l. 21. er utydelig i b. A. l. 26—28. hvoraf
Meningen er tvivlsom, skal c. Aft. og b. A.
læses: Þonne his myne sohte. Þær he þy
fyrste, Forman dogore, Wealdan moste.
- 301) S. 192. l. 1. Swa him wyrd ne gesoraf.
- 302) ib. l. 5. maa nødvendig læses: Gryre-fahne
sloh. l. 12. c. b. A. Bysigum gebæded.
- 303) ib. l. 18—19. c. Aft. Hilde-leoman, Hreþ
sigora ne gialp.
- 304) S. 193. l. 2—4. er tvivlsomme og neppe hele.
- 305) ib. l. 9. c. b. A. Hy eft gemetton, men det
seer lidt mistænkeligt ud. l. 23—24. læser jeg:
Hiora in anum weoll, Sefa wiþ sorgum.
- 306) S. 194. l. 3. c. a. A. Leoflic lind-wig og l. 5.
c. b. A. Mæg ælf heres, men Spørgsmaal
om Texten er heel. l. 20—21. c. b. A. Ean-
mundes laf, Suna Ohtere (Ohteres). l. 22.

- c. a. A. Ðam æt sæcce weard (wearþ). L. 24.
 c. b. A. Weohstanes bana, men Sammenhæn-
 gen byder at læse: Weohstan bana.
- 307) ib. L. 26. S. 195. L. 2. c. Aft. And his ma-
 gum ætbær, brunfagne helm, Hringde-
 byrnan.
- 308) S. 195. L. 4. c. b. A. Ðæt him Onela forgeaf.
 L. 27—28. sammentrækkes c. Aft.
- 309) S. 196. L. 2. læser jeg: Gewac æt wige som
 f. A. næsten har. L. 12. c. a. A. Ðonne wig
 heton (we geheton). L. 16—17. sammen-
 trækkes c. Aft. L. 26. skal: me vel udslættes.
- 310) S. 197. L. 2. c. a. A. Ðeah þe hlaford us
 (ure). L. 19—24. c. Aft. og b. A. Ðæt me
 is micle leofre, Ðæt minne lic-haman,
 Mid minne gold-gyfan, Gled fæpmie. Ne
 þynceþ me gerysne. L. 28. c. b. A. Fane
 gefyllan
- 311) S. 198. L. 11. c. f. A. Bam gemæne. L. 12—14.
 c. b. A. og Aft. Wod þa þurh þone wæl-
 ræc, Wig-heafolan bær, Frean on sultum.
 L. 18—19. c. Aft. Swa þu on geoguf-feore,
 Geara geowæde. L. 22—23. c. Aft. Dom
 gedreosan, Scealt nu dædum rof. L. 27.
 maa læses: Ic þe ful-læstu.
- 312) S. 199. L. 6—8. c. b. A. og Aft. Laþra manna,
 Lig-yþu forborn, Bord wiþ rond, Byrne
 ne meahte. L. 14. læser jeg: Ða his agen
 wæs, og L. 17: Mærþa gemunde. L. 20.
 c. b. A. Ðæt hyt on heafolan stod.

- 313) ib. l. 26. S. 200. l. 2. c. Rst. og b. A. Him þæt gifede ne wæs, þæt him irenna, Ecge mihton, Helpan æt hilde.
- 314) S. 200. l. 7. c. b. A. Þonne he to sæcce bær, og l. 11—12. Þridan siþe, Frecne fyrdraca. l. 18. c. b. A. Biteran-banum og l. 19—20. c. Rst. He geblodegad wearþ, Sawul-driore. l. 24. er gal, b. A. har; eorl for eorles, som ei hjælper.
- 315) S. 201. l. 2—3. c. a. A. Ne hedde he þæs heafolan. l. 6 og 8 har Skavant, som paa sidste Sted og Rst. viser. l. 15. c. b. A. Geweold. l. 23—24. c. Rst. og b. A. And hi hyne þa begen, Abroten hæfdon. l. 26. c. b. A. secg for: sæg.
- 316) S. 202. l. 1. maa være Siþest. l. 19. utydelig i f. A. og vist feil læst. l. 20—25. c. Rst. Innan healde, Hyne þa mid handa, Heorodreorigne, Þeoden mærne, Þegn ungemete till, Wine-dryht his, Wætere gelafede.
- 317) S. 203. l. 2. c. b. A. Wunde wæl-bleate. l. 5. c. b. A. Gedrogen hæfde. l. 6—7. c. Rst. Eorþan-wynne, Wæs eall scacen. l. 14. c. b. A. Yrfe-weard, og l. 15: Æfter wurde. l. 22. c. f. A. Þe. l. 25. c. b. A. Ic on earde bad.
- 318) S. 204. l. 17. c. a. A. Since bereafod. l. 18. c. b. A. Bio nu on ofoste. l. 23. c. a. A. og Rst. Þæt ic þy seft mæge.
- 319) S. 205. l. 20. maa læses: Feormen-lease.
S. 206. l. 1—2. c. Rst. Gold on grund (grunde), Gum-cynnez gehwone; Ofer-

higian. **ℳ. 4. c. f. A.** Swylce he siomian
geseah. **ℳ. 20. c. a. A.** Him on bearm hlo-
don (hladan).

320) **ℳ. 207. ℳ. 4. c. f. A.** Hatne for horde. **ℳ. 8.**
c. b. A. Ar wæs on ofoste. **ℳ. 20—21. c. Aft.**
Dryhtne sinne, Dreorigne fand, Ealdres
æt ende. Efter **ℳ. 25** siger **Aft.** der fattes en
Linie, og sander med Sammenhængen, at det maa
være: Beowulf mapelode. **ℳ. 27** læser jeg:
Gold sceawode og fra **ℳ. 28** tages: frean.

321) **ℳ. 208. ℳ. 1—2. c. Aft.** Frean ealles þanc,
Wuldor-cyninge, Wordum seðge. **ℳ. 7.**
c. a. A. Ær swylt-dæge. **ℳ. 12—14. c. Aft.**
og **b. A.** Fremmaþ gena, Leopa (leoda)
þearfe, Ne mæg ic etc. **ℳ. 20. c. b. A.**
Minum leodum. **ℳ. 26. c. b. A.** Þa þe bren-
tingas, et Ord, jeg ikke kjender, men Gram-
matiken formener, at brentingas maa betyde,
eller staae for et Ord som betyder: Skibe.

322) **ℳ. 209. ℳ. 12. c. b. A.** og **Aft.** Ealle wyrd
forsweof. **ℳ. 22. c. a. A.** Him etc.

323) **ℳ. 210. ℳ. 15. c. b. A.** Hearde heaþo-scearde.
ℳ. 16. c. f. A. Homera lafe. **ℳ. 21. c. b. A.**
Nalles æfter lyfte.

324) **ℳ. 211. ℳ. 7—12. c. Aft.** Þæt he wiþ attor-
sceapan, Oreþe gerædde, Oppþe hringsele,
Hondum styrede, Gif he wæccende wearþ.
ℳ. 13—14. c. b. A. og **Aft.** Dryht-maþma
dæl, Deaþe forgolden. **ℳ. 23—24. c. Aft.**
og **f. A.** Þa ne dorston ær, Dareþum
lacan.

- 325) S. 212. L. 4—5. c. Aft. He gewergad sæt,
 Feþe cempa. L. 9—14. c. Aft. og f. A. Ne
 meahte he on eorþan, þeah he uþe wel,
 On þam frumgare, Feorh gehealdan, Ne
 þæs wealdendes, Wiht oncirran, Wolde
 dom Godes, Dædum rædan. L. 19. c. b. A.
 Eþ - begete þam.
- 326) S. 213. L. 1—2. c. b. A. og Aft. Se eow þa
 maþmas geaf, Eored - geatwe. L. 4—5.
 c. Aft. Þonne he on ealu - bence, Oft ge-
 sealde.
- 327) S. 214. L. 4—6. maa c. Aft. og Sammenhæng
 læses: Ferhþ - geniþlan, Fyran swiþor,
 Weoll of gewitte, Wergendra to lyt. L. 13
 læser jeg: Lufen alicgean. L. 16. c. b. A
 Monna æghwylc.
- 328) S. 215. L. 2. c. b. A. Þær þæt eorl - weorod.
 L. 5—7. c. Aft. Bord hæbbende, Bega on
 wenum, Ende - dogores, And eft - cymes.
 L. 10. c. a. A. og Aft. Niwra spella.
- 329) S. 216. L. 4. c. b. A. hige - mædum. Efter
 L. 8. fattes vel en Linie, thi L. 9—10 maa nok
 læses: Syþþan under Froncum and Fry-
 sum, Fyll cyninges. L. 26. c. b. A. og Aft.
 Us wæs a syþþan, men L. 27—28 er gode
 Raad dyre, maaskee skal der staae: Mere-
 wicinga, Milt ungyfeþe.
- 330) S. 217. L. 7. c. a. A. Hæpcen hreþling. L. 14
 c. f. A. Fæder Ohtheres. Efter L. 15 siger
 Aft. os, der fattes to Linier, og efter det Føl-
 gendes Dunkelhed til L. 23 at slutte, fattes
 endnu flere. L. 22. c. b. A. And Ohtheres.

- 331) S. 218. L. 5—6. læser jeg: Earmre teohhe,
Andlonge (andlongne) niht. L. 8—10 viser
baade Rst. og Ordseining, at der i det Mindste
fattes een Linie. L. 12 (e. b. A. Frofor) har
ingen Fostbroder, og L. 13—16 nok lidt Brøst,
selv naar man, e. b. A. læser: Sarig-modum,
Somod ær-dæge, Syppan hie Hygelaces,
Horn and byman.
- 332) S. 219. L. 5—6. tør jeg ikke være ved, og hele
Siden er dunkel, Skjendt Rst. er i Orden. L. 28.
e. b. A. An-bid wrecen.
- 333) S. 220. L. 3. skal vel læses: Eofores anne dom,
Skjendt Tingen er tvivlsom. L. 19—20. har
hver sin egen Rst., og der kunde nok behøves
et Par Linier til. L. 27 skal udelukkes, da den
fattes i b. A. og forstyrrer godt Lag.
- 334) S. 221. L. 15—16. e. b. A. Þa him gerymed
wearþ, Þæt etc. L. 24. e. b. A. Hares
hyrste. L. 25—26. e. a. A. Higelace bær,
H. d.. (he þam) frætwum feng saa der
fattes Intet videre.
- 335) S. 222. L. 7—9. e. Rst. Jofore (a. A. Jafore)
and Wulfe mid, Ofer-mapnum, Sealde
hiora gehwæprum. L. 11—13. e. Rst. Lan-
des and locenra beaga, Ne þorfte him þa
lean opwitan. L. 15—16. e. Rst. og a. A.
Siþpan hie þa mærpæ geslogon. L. 24.
e. b. A. Þæs te ic hafo, hverfen rimer eller
passer. L. 25—26. Þe us seccap to, Sweona
leoda.
- 336) S. 223. L. 1. omt. e. a. A. Ealdor-leasne. L. 7.
e. b. A. Folc-red fremede. L. 15. maa læs:

- ses: On ad-fære. L. 20 c. fattes e. b. A. ikke to Linier, men halvandet Ord, saaledes: Grimme gecea..., And nu æt siþestan, Sylfes feore, Beagas.....te (bebohte) Ða sceall etc. L. 28 er: Muþþum bestemt feil, mundum vilde flinge flet, og det skal da vel være: maþum (maþm).
- 337) S. 224. L. 19. c. f. A. Fela reordian. L. 22-23 c. a. A. og Aft. Ðeuden he wiþ wulfe, Wæl reafode.
- 338) S. 225. L. 1. c. a. A. Weorod etc. L. 27: Lyft-wyune heold.
- 339) S. 226. L. 14-16. c. Aft. og b. A. Ðonne wæs þæt yrfe, Eacen-cræftig, In-monna (jummonna) gold, Galdre bewunden. (Beda Ed. Whel. p. 492).
- 340) S. 227. L. 7. c. b. A. og Aft. Feara sumne. L. 10-11. Wundur hwar þonne, Eorl ellenrof, Ende gefere. L. 13. Þonne leng ne mæg. L. 19. c. a. A. Seolfa ne cuþe. L. 20-21 c. Aft. Ðurh hwæt his woruld-gedal, Weorþan sceolde. Det Første er dunkelt.
- 341) S. 228. L. 4. c. b. A. Wommum gewituad. L. 5 maa læses: Se þone woug strude, som dog ei flarer Aft.
- 342) S. 229. L. 1-2. c. a. A. og Aft. Wæs þæt gifeþe to swiþ, Ðe þonne (þe þone þeoden?). L. 11-19. c. Aft. og a. A. Ic on ofoste gefeng, Micle mid mundum, Mægen-byrdenne, Hiþer ut ætbær, Cyning minum, Cwico wæs þa gena, And gewittig saa Hüllerne stoppes. L. 22. And eowic etc.

- 343) *Æ.* 230. *ℓ.* 1. c. f. *ℳ.* Wigend weorþ - fullost.
ℓ. 3. c. a. *ℳ.* Þenden he burh-welan. *ℓ.* 6
 er for lang og *ℓ.* 5 behøver en Medhjælp, saa
 der maa læses: Opre (siþe), Seon und se-
 cean. *ℓ.* 10. c. a. *ℳ.* Ðæt ge genoge. *ℓ.* 11
 efter mit *Æ*tion: Nean sceawiaþ. *ℓ.* 13. c. b. *ℳ.*
 Sie sio bær gearo. *ℓ.* 15. c. f. *ℳ.* Ðonne etc.
- 344) *Æ.* 231. *ℓ.* 5. efter *Æ*tion: Wigena strengest.
ℓ. 16. c. b. *ℳ.* og *Æ*st. Acigde of corþre. *ℓ.* 26.
 maasfæc: on hlyte.
- 345) *Æ.* 232. *ℓ.* 4. c. a. *ℳ.* Læne licgan. *ℓ.* 5. c. a. *ℳ.*
 Lyt ænig mearn. *ℓ.* 9. c. f. *ℳ.* Dracan et-
 seufon (æt-seufon). *ℓ.* 11. Leton etc. *ℓ.* 15.
 c. a. *ℳ.* On wæn hladen. *ℓ.* 18—19. c. *Æ*tion:
 Har hilde - deor, To Hrones - næsse. *ℓ.* 25.
 c. f. *ℳ.* Hilde-bordam.
- 346) *Æ.* 233. *ℓ.* 5. c. a. *ℳ.* Hlaford leofne. *ℓ.* 7.
 c. a. *ℳ.* Bæl-fyra mæst. *ℓ.* 9. c. f. *ℳ.* Wud-
 rec astah. *ℓ.* 10—13. (hvor c. b. *ℳ.* skal læses
 Wind blond) er vanskeligt at tyde, sejndt ei at
 forstaae.
- 347) *Æ.* 234. *ℓ.* 22—24. c. *Æ*st. Swylce on horde
 ær, Niþ-þydige men, Genumen hæfdon.
- 348) *Æ.* 236. *ℓ.* 2. skal være: Of lic-haman. *ℓ.* 4.
 Swa begnornodon. *ℓ.* 6. sagtens: Hlafordes
 deaþ og *ℓ.* 11. And mon-þwærust. *ℓ.* 13.
 c. b. *ℳ.* And lof-geornost.

Hvad jeg i de hullede Blade ei var sikker paa,
 sprang jeg naturligvis over.

N a v n e = T a l.

A.

Age (Eaha) nævnes i Brudstykket mellem de frisiske Kæmper.

Abel Adams Søn. 11.

Ager (Æschere) Hrodgars gode Ven, som Grændels Moder tog Livet af. 101. 108. 159.

B.

Bjansteen (Beanstan) Fader til Bjowulfs Stalbroder Bræffe. 42.

Bjowulf (Beowulf) Eggthjovs Søn, Gothlands Helt. 28, af Hæt en Vægmunding 209, en Daatter: Søn af den Gothiske Kong Hædel 31, brydes med Grændel 58—65, slaaes med Grændels Moder 114—119, med Edder: Dragen 190 seq., dør 209, brændes og begraves 232—36.

Bjowulf Skiolds Søn, Konge i Dannemark, Hrodgars Farsfader 4. 7.

Bjowulfs: Bjerg (Beowulfes beorh) skulde hans Gravhøi paa Hrone: Kiint kaldes 208.

Bræffe (Breca) Bjowulfs Ungdoms: Ven, med hvem han svømmede om Kap 40. 42. 46.

Brondinge = Land (lond Brondinga) der var Bræffe Herre 41.

Brysing = Smykket (Brosinga - men) nævnes som det ypperste af alle Guld: Smykker 92.

C.

Cain Broder: Morderen 10. 96.

D.

Dagravn (Dæg - hræfn) en Kæmpe i Frisland, som Bjowulf knuste 186.

Danmark (Dena - land) 20. 21. 143.

E.

Edgylfe (Ead-gilfe) en fra Sverrig fordrevet Prinds, som Bjowulf understøttede mod Hardreds Baneemand 178.

Egglav (Eeglaf) Fader til Hrodgars Drost, Hunferd 40 u.

Eggthiof (Eegþeow) Bjowulfs Fader 22, var lgift med Kong Hradels Daatter 30. 31, flygtede efter Hadolavs Drab til Hrodgar, som forligde ham med Vilfangerne 37. 38.

Egvell (Egwele) var, om Texten er rigtig, Navnet paa en dansk Konge, hvis Sønner Hermod sveeg 129.

Ela (Ela) var, efter Ordfoiningen, Navnet paa en Skilfing, som ventelig blev gift med den Danske Halvdans Daatter 7.

Fekfor (Fecfor) kunde, efter Ordsøiningen, være Navnet paa Gubben som fordum eiede Drage: Guldet 168.

Feresval (Fers-wæl eller Fres-wæl) der stod vel Slaget mellem Stioldung: Kæmpen Hnæf og Gote: Kongen Finns Sønner 82.

Finland (Finna-land) der drev Bjowulf op, da han svømmede om Kap med Brække 46.

Finn (Fin) Gote: Kongen, som i Kong Halvdans Tid blev bekriget af Danske og Friser, under Hnæf og Hengest, sveeg dem, men maatte siden und: gjælde med Livet 82—88.

Finns: Borg (Fins-buruh) kaldes i Brud: Stykket den Borg som var Hnæf og Hengest overladt.

Fjotle (Fitela) Sigmund Volsungs Syster: Søn og tro Stalbroder 68. 69.

Folkvald (Fole-walda) maaſkee Navnet paa Kong Finns Fader 83.

Franker (Francan) mod dem og Friserne kæmpede Higelaf, da han i Frisland fik sit Banesaar 92. 216.

Freypor (Freaware) maa vel være Navnet paa den Danske Prindsesse, som ſkulde forsonet Magle: barder med Stioldunger 152.

Frifer (Frysan. Fresena-eyn) var, under Hengest, med paa det første Tog mod Goterne, og gjorde med ham det andet alene 83—88, besejdedes af Higelaf 92. 216.

Frisland (Fryslan. Fresland Fresna-land) 86. 176. 216.

Frode (Froda) synes at være Navnet paa Faderen til
Maglehardernes Prinds 152.

G.

Gar-Daner (Gar-Dene) kaldes de Danske 3. 47.
140. 186.

Garmund, ældre Frænde af en Hemmings Søn, som
gjorde Optøier i Kong Offas Gaard 147.

Garulf nævnes i Brud-Stykket, som en Søn af
Gudlaf, der var med paa Finns-Borg og fandt
der sin Død.

Gother (Geatas) Higelafs og Bjowulfs Folk 17 ic.

Grændel (Grændel) en Trolde som plagede de Danske,
var af Cains Et 10, mistede den høire Arm
og fik sin Hel: Sot 63. 64, blev, efter sin Død,
mørbanket og halsbugget 120.

Gudlaf, efter Brud-Stykket, Fader til Garulf, og
med Hengest paa det første Tog til Jotunheim.
Var paa det Andet En af Finns Bane-
mænd 88.

H.

Hadolav (Heapolaf) blev dræbt af Eggthjov, som
derved paadrog sig Vilsfingernes Had 37.

Hafou (Hæpcyn og Hæpcen) en Søn af Kong
Hrædel 181, dræbde af Banvare sin ældre
Broder Herebald 182, blev sin Faders Efter-
mand, men faldt for den Svenske Kong On-
genthjov 185. 217.

Halvdan (Healfdene) Søn af Bjowulf Skjoldson,
Konge i Danmark, og Fader til Hrodgar 7.

I hans Dage skedte Toget under Hnæf og Hengest 81. 82.

Hama (Hama) efter Ord: Føiningen, Navnet paa en Kvinde som bortførde Brylling: Smykket 91.

Handste (Hondscio) efter Ord: Føiningen Navnet paa den af Bjowulfs Kæmper, som Grændel aad 125.

Hardred eller **Haardraad** (Heardred) Higelats Søn og Eftermand, stod en Tidlang under Bjowulfs Formynderskab 177, men faldt siden i et Slag mod den Svenske Kong Ohter og hans Sønner 165. 178.

Hela (Hela) Saaledes skrives hos Wanlei den Skilfings Navn, som i Udgaven 7 kaldes Ela.

Helge (Halga) en Søn af Kong Halvdan, og Broder til Hrodgar 7.

Helming synes at være et Stam:Navn, siden Bæltove kaldes: ides helminga 49.

Hemming havde en Søn, som hardt anklagede Offas Dronning, men maatte derfor rømme Landet 146—47.

Hengest, Frisernes Høvding paa Toget til Jotunheim 83. 84, drog efter sine Staldbroders Fald hjem til Frisland, men kom, Aaret efter, igjen og hevuede Skade 86—88.

Herebald, Kong Hrædels ældste Søn, faldt for sin Broders Haand 181—82, og maatte døe uhevnnet, fordi Hrædel ei nænde at straffe hans Varnemand 184.

Hererik kaldes Gothen Bjowulf efter Ord: føiningen 90. og Hardred kaldes hans Frænde 165.

Hermod (Heremod) en berømt Helt, i de Danske
 Skioldungers Gaard, men som blev hovmodig
 og grusom, forlodes saa af Lykken, og endte
 sørgelig sine Dage i Jette: Hænder 69—70.
 129—30.

Hetvarer (Het-ware) et Folt i Frisland, for hvem
 Higelaf faldt 176. 216.

Higelaf, Kong Hrædels tredie Søn 181, reddede, efter
 Hakons Fald, Gothe: Hærens Levninger fra
 den blodtørstige Ongenthjov 218, blev sin Bro:
 ders Eftermand og hævnedes hans Død 219—20,
 men faldt selv paa et Overmods: Tog til Fris:
 land 92. 176. 216.

Hildeborg (Hildeburh) en Dansk Fyrstinde som var
 med paa Toget til Gotunheim, hvor hun mis:
 stede baade Sønner og Brødre 82, maatte selv
 bære sin Sønns Liig til Baalet 85, men var
 ventelig den Fyrstinde, som Friiserne, efter
 Finns Fald, førte tilbage til Danmark 88.

Hjorte (Heort og Heorot) kaldtes Borgen Hrodgar
 bygde 8, kom i Grændels Bold 13, blev
 istandsat 77.

Hjorward (Heoroweard) en Søn af den danske Kong
 Hjorgar nævnes blot 162.

Hjörgar (Heorogar) den Danske Kong Halydans
 ældste Søn og Eftermand 7. 37. 161.

Hnæf, de Danskes Høvding paa Toget til Gotunheim
 82, faldt, og lagdes paa Baal 85, nævnes i
 Brud: Stykket som Høvding i Matte: Kampen
 paa Finns: Borg.

Hoke nævnes som Hildeborgs Fader 82.

Hredrið (Hreðric) den Danske Kong Hrodgars ældste Søn 91. 238.

Hring-Daner (Hring-Dene) kaldes de Danske 11. 98. 133.

Hrodgar (Hroþgar) Kong Halydans anden Søn, blev sin ældre Broder Hjergars Eftermand 37, bygde den vidtberømte Hjorte-Borg, og levede længe lykkelig, indtil Grændel begyndte at rase 133, var selv vel bevandret i Krøniken, og en god Skjald 130. 158.

Hrodmund (Hroþmund) Hrodgars anden Søn 91.

Hrodulf eller **Rolf** (Hroþulf) vel en Broder-Søn af Hrodgar, opfødt i hans Gaard 78. 90—91. Under Bjowulfs Nærværelse var der godt Venskab mellem de Frænder, men om ikke Hunferd siden satte Splid imellem dem, er et Spørgsmaal 78. 89.

Hrone-Klint (Hrones - næs) der vilde Bjowulf have sin Grav-Høi 208, og fik den 232—34.

Hrosna-Bjerg (Hreosna-beorh) Stedet i Gothland hvor de Svenske tit gjorde Landgang 185.

Hrunting kaldtes Hunferds Sværd, som han laande Bjowulf til Kampen mod Grændels Moder 111. 113, men som blev forhexet saa det ei vilde bide 115—16. 125, leveres dog med godt Lov tilbage 136.

Grædel (Hræpel og Hreþel) Konge i Gothland 31, nævnes som Higelaks Fader 113. 139. 176. 222, havde opfostrer Bjowulf fra hans syvende Aar 181, døde af Sorg over sine Børn 184, havde eiet Bjowulfs herlige Brynie 36, og det

mageløse Sværd Kong Higelak forærede Helten 164.

Brædling (Hreþling) kaldes saavel Higelak som Hæton efter Faderen 144. 217. 219.

Huger (Hugas) ventelig Huner, nævnes mellem de Stammer, som i Frisland modstode Kong Higelak 186. 216.

Hunferd (Hunferþ) Egglaus Søn, var Drost eller Staller (þyle) hos Hrodgar 89. 113, forhaarsnede Bjowulf 40—42, laande ham dog siden sit Sværd 111.

Hunlasing kaldes en Helt, og rimeligviis Hengest 87.

Hvgd, Higelaks Dronning 145. 162. 177.

Hæreth nævnes som Hvgds Fader 145. 149.

J.

Jafad (Jafar) er, efter Ordsæiningen, Navnet paa Maglebardernes Prinds 152.

Janmund eller **Anmund** (Eanmund) nævnes som en Søn af den Svenske Dhter 194.

Jofur (Jofor og Eofor) en af Higelaks Kæmper, som nok fældte den Svenske Kong Ongenthjov, var sagtens Broder til Ulf Vanraads Søn, og blev gift med Kong Higelaks Daatter 185. 220. 222.

Jætter eller **Joter** (Eotnas) nævnes som et Folk i hvis Hænder Hermod faldt 70, og som med deres Konge Finn besejdedes af Hnæf og Hengest 82. 83. 87.

M.

Maglebarder (Heaþo-beardas) nævnes som en Stamme der laae i Strid med de Danske, gif efter sin Høvdinges Fald paa Forlig, men brød det for at hevne ham 152—55.

N.

Nord-Daner (Nord-Dene) kaldes Hrodgars Folt 61.

Nyffer (Niceras) et Elags Høvding: Drolde 34. 45. 107. 108.

O.

Offa, en vidtberømt Konge, hvis Lykke i Giftermaal omtvistet 146—47.

Ohter (Ohter) en Svensk Konge, Søn af Ongen: thjov, hvis Sønner idelig bekrigede Gothere 178. 179. 194. 217.

Onela, Broder til Ohter 217, havde foræret sin Brodersøn Janmund den herlige Rustning, som siden tilfaldt hans Vanemand Wigsteen 195.

Ongenthjov (Ongenþeow og Ongenþeo) en berømt Svensk Konge, som fældede Hakon, men faldt i Striden mod Higelaf 148. 178. 185. 217. 219. 221.

Osaf kaldes i Brud: Stykket Ordlaf, var en af Hengests Kæmper og Finns Vanemand 86.

R.

Ræmis = Grund (heaþo ræmis) nævnes som Stedet hvor Brække flød op efter Svømningen 41.

Kavne = Skoven (Hrefna - wudu og Hrefnes - holt) nævnes som Stedet hvorhen Gotheerne flygtede, efter Hakons Fald 217.

C.

Sigmund (Sigemund) Søn af Volse, en vidtberømt Kæmpe, som Ene slog Dragen, og bortførde dens Skatte 68. 69.

Sigvord (Sigeferd) nævnes i Brud: Stykket som en vidtberømt Kæmpe i Hnæfs Følge paa Finns Borg.

Skefing (Scefing) Søn eller Etmand af Skef, kaldes den Danske Kong Skiold 3.

Skilfing (Seilfing og Seylfing) bruges som Stam: Navn for de Svenske Konger 165. 178. 185. 217. 220, mindre sikkert om Hela og Wigsteen 7. 194.

Skiold (Scyld) en vældig og berømt Dansk Konge, særdeles livsalig, var som Barn kommet drivende over Havet ene paa et Skib med Skatte og Vaaben, og blev efter Døden ligedan udstyret 3—6.

Skioldung (Scylding) er giennem hele Digtet Navnet paa enhver Dansk 5. 7. 15 u., og neppe kaldes nogensteds Kongen Skjoldung, kun 78 kaldes vel Hrodgar og Hrodulf Peod-Scyldingas. Om Ar-Scyldingas 37 og 129 skal læses sammen og bemærke Old: Skioldunger er uvisst.

Stærkhjort (Stearc-heort) er 171 og 190 Navnet paa Dragen, som fandt den døde Skat i Bjergget, rugede derover, til et Fod blev stjaalet

170, rasede saa med Jld: Regn 173, angrebes af Bjowulf 190, og fik ved Wiglafs Hjelp sit Bane: Saar 201, hvorpaa den blev styrtet i Havet 232.

Svensten (Sweo-peod og Sweonas) i Riv og Strid med Gothen 184. 217. 218. 222, om det og: saa er dem der havde Finn til Konge og ellers kaldes Fætter, berøer paa et dunkelt Sted 85.

Sverrig (Swio-ric) 178. 186.

Sverting nævnes som Higelafs Morbroder 92.

Syd = Daner (Sup - Denē) kaldes Hrodgars Folk 37. 150.

Sø = Gothe kaldes Bjowulfs Landsmænd 139. 149.

T.

Thurs eller **Thusse** (Pyrs) kaldes Grændel 34.

U.

Ulf (Wulf) Wanraads Søn, var en af Higelafs Kæmper, som mærkede Ongenthjov, men segnede for Taksigelsen, kom dog igien paa Benene, og lønnedes godt for sin Djærvhed 220. 222.

W.

Wanraad (Wonred) Fader til Ulf, ventelig ogsaa til Jofur 220.

Wanraading (Wonreding) kaldes Ulf efter sin Fader 220.

Waulunder (Weland) den berømte Mester for Bjowulfs herlige Brynie 36.

Wendelboe (Wendla-leod) var Hrodgars Gaards: Foged Wulfgar 28.

Vest-Daner (West-Dene) kaldes Hrodgars Født
31. 119.

Viglaf, Bjowulfs Frænde, kjendt ogsaa, som det
synes, en Skilfing, og Søn af Vigsteen, var
den Eneste, som hjalp sin Hærr i Drages
Striden 194. 11.

Vigsteen (Wihstan og Weohstan) Viglafs Fader,
Janmunds Banemand 194. 11.

Vilfinger (Wilāngas og Wylāngas) Navnet paa et
Folk eller en Slægt som var frygtelig i Mar-
ken 37. 38.

Volse (Wælse) nævnes som Sigmunds Fader 69.

Volsung (Wælsing) kaldes Sigmund efter sin Fa-
der 68.

Vulfgar hedde den Wendelboe i Hrodgars Tjeneste, som
udspurgde Gootherne og meldte dem hos Kon-
gen 28. 29.

Vædre og Væder = Gother (Wederas, Wedera-
leode, Weder-Geatas) kaldes Bjowulfs
Landsmænd idelig i Digtet, saasom: 19. 40.
177. 215.

Væder-Mark (Weder-mearc) kaldes Bjowulfs Fæ-
dreneland 25.

Vægmunding Bjowulfs og Viglafs Stam: Navn
194. 209.

Væltove (Wealhþeow og Wealhþeo) Hrodgars
Dronning 48. 49. 89. 11.

Y.

Yngve = Drotten (Eodur, Frea ingwinæ) kaldes
Hrodgar 80. 100, dog bemærker det neppe an-
det end: Hirdens Hærr.

Yrmenlaf (Yrmenlaf) nævnes som Aegers Bro:
der 101.

Æ.

Ælfer (Ælfhere) efter Ordfoiningen Navnet paa en
Frænde ad Biglaf 194.

Ø.

Ørne=Næs (Earna-næs) kaldes Stedet hvor Bjo:
wulf faldt 225.

Øst=Daner (East-Dene) kaldes Hrodgars Folt 32.
48. 64.

... of the

... ..
... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

5. Ma. 20

20

Hiowulfs Drape.

af

Angel-Sarise

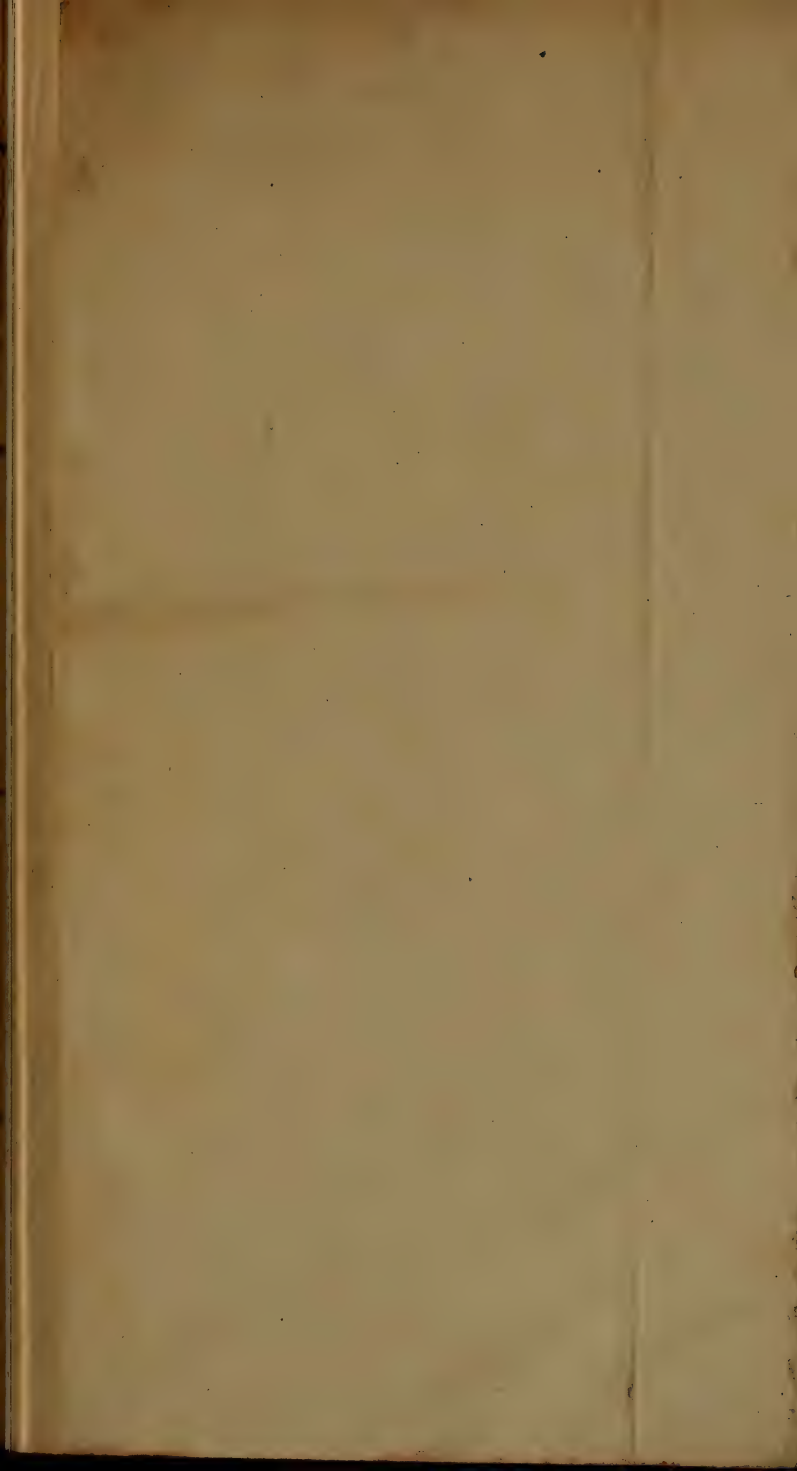
fordanstet

ved

N. F. S. Grundtvig.

20

The gift of the Editor

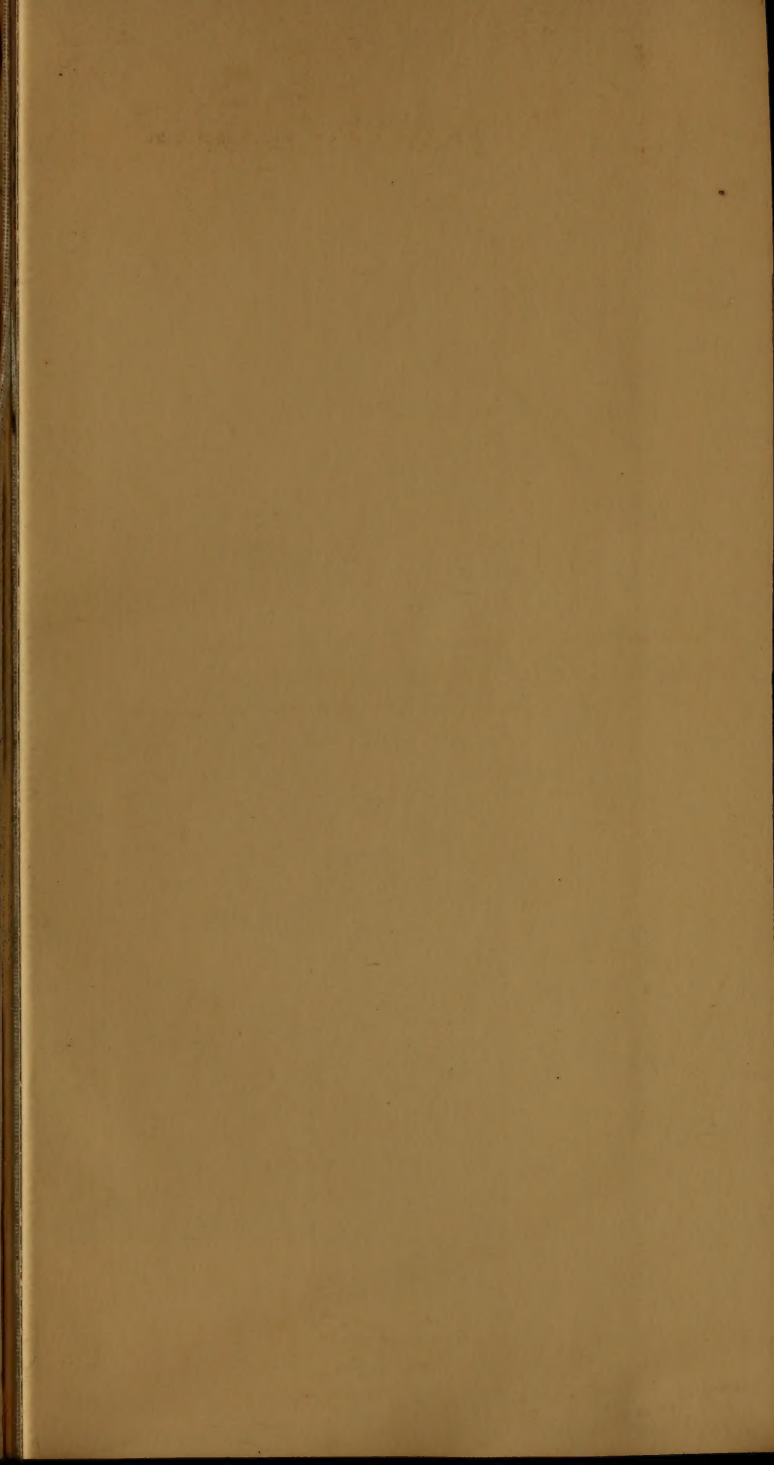
1

131297
the 2 of c

Lot c

12

Kjøbenhavn, 1820. Trykt hos Andr. Seidelin.

Deacidified using the Bookkeeper process.
Neutralizing agent: Magnesium Oxide
Treatment Date: Feb. 2009

PreservationTechnologies

A WORLD LEADER IN COLLECTIONS PRESERVATION

111 Thomson Park Drive
Cranberry Township, PA 16066
(724) 779-2111

LIBRARY OF CONGRESS

0 013 998 784 6

